

MICROFILMED BY:

MICROFILMED FOR:

LIETUVOS CENTRINIO
VALSTYBĖS ARCHYVO

LIETUVOS YPATINGAJAM
ARCHYVUI

Kopijavimo ir mikrofilmavimo skyrius

MIKROFILMO NUMERIS:

ROLL NUMBER:

A 1454

FONDAS:

FONDS:

K-1

APRAŠAS:

INVENTORY:

58

SAUG.VIEN.:

FILE:

47337/3 t. 7

REDUKCIJA X

REDUCTION X

11,9

UŽSAKYMO NUMERIS:

PROJECT NUMBER:

3

DATA:

DATE:

2013

OPERATORIUS:

OPERATOR:

РЕВИЗИЯ
1962 - 1963 г.

KALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETAS prie LIETUVOS TSR MINISTRŲ TARYBOS
КОМИТЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ при СОВЕТЕ МИНИСТРОВ ЛССР

РЕВИЗИЯ

1976 - 1977 г.г.

ТЕМ. УЧЁТ
1962 - 1963 г.

BAUDŽIAMOJI VYLA
УГОЛОВНОЕ ДЕЛО

№ 61

Kaltinamojo Mošisko Prono. J. Lino S.
No odskaitos is kny. oro Barmena, kalt. namas pagal
1958 m. gruodžio 25 d. J. Lino S. del
komunizmo pažeidimo atskaitos ir anksčiau
pažeidimo atskaitos 1958 m. gruodžio 25 d. J. Lino S. del
1958 m.

LIETUVOS
YPATINIS
AKCINIŲ
F. 41
№ 58
B. 44557/8

11 томуса. Томов № 7
B TOMAX. TOM

Pradžia 1962 m. rugpjūtis mėn. 23 d.
Nачало 1962 г. август мес. 23 д.

Baigta 1962 m. mėn. 4 d.
Окончено 1962 г. мес. 4 д.

1962-02-05

Arch.
Apr.

№ 47337

XXI prie Lietuvos TSR NT Istorijos archyvo
XXI при Совете Министров ЛССР
Архив
Архивное дело № 47337 при ЦМ
Государственной СРР

DL-567

LIETUVOS YPATINGASIS ARCHYVAS

LIETUVOS TSR VALSTYBES SAUGUMO-KOMITETAS (KGB)

(fondo pavadinimas)

Valst. Saugumo K-Tas
(skyriaus pavadinimas)

MATIUKAS PRANAS AMANO

(bylos antraštė)

gim. 1908 m. Pasvalys

Bandžiamoji byla

Fu Tomes

Pradėta 1961 09 25

Baigta 1962 06 16

Lapų skaičius 353

Saugoti nuolat

F. Nr.

Ap. Nr.

B. Nr.

My. d. 1962 m. 02-02
 1962-02-02

68

Dok. Nr. N. Nr.	DOKUMENTŲ PAVADINIMAS НАИМЕНОВАНИЕ ДОКУМЕНТОВ	Lapų Nr. Nr. Л. № №
33	Andrij. Babickas A. B. aptikimo protokolas 1962. 10. 20	218-219
34	Pil. Raudinis Z. J. parvežimo akta 1962. 10. 16	222-225
37	Kelkū. Knygins J. J. aptikimo protokolas 1962. 7. 6	226-232
38	Andrij. Kūka A. M. " " " " 1962. 7. 21	233-237
39	" " Barceša L. B. " " " " 1962. 7. 21	238-242
40	Andrij. Raudinis Z. J. " " " " 1962. 7. 9	244-246
41	Andrij. Tinteris R. P. " " " " 1962. 8. 11	246-250
42	" " Raudinis Z. J. " " " " 1962. 8. 21	251-259
43	" " Rimšas S. S. " " " " 1962. 8. 21	257-261
44	" " Krasas A. B. " " " " 1962. 8. 21	262-263
45	" " Vainas J. J. " " " " 1962. 8. 22	264-267
46	" " Lešis P. L. " " " " 1962. 8. 22	267-271
47	" " Felčtas J. J. " " " " 1962. 8. 5	272-275
48	" " Jotkūnas J. R. " " " " 1962. 10. 20	276-279
49	" " " " " " " " 1962. 10. 26	280-282
50	" " Ilvinskis Z. J. " " " " 1962. 10. 20	282-285
57	" " Zalckas J. J. " " " " 1962. 10. 21	286-289
52	" " Šimurka J. J. " " " " 1962. 10. 21	290-294
53	" " Gaidišas B. S. " " " " 1962. 10. 15	295-296
54	" " Knygins J. J. " " " " 1962. 10. 15	297-298
55	" " Rutkūnas P. P. " " " " 1962. 10. 16	299-301
56	" " Štuka A. P. " " " " 1962. 10. 16	302-304
59	" " Arštas J. J. " " " " 1962. 10. 16	305-308
58	" " Malajūnas P. J. " " " " 1962. 10. 11	309-312
59	" " Baryza P. K. " " " " 1962. 10. 13	313-316
60	" " Šeštokas B. J. " " " " 1962. 10. 13	317-321
61	" " Šeštokas B. J. " " " " 1962. 10. 13	322-325
62	" " Bukauskis A. P. " " " " 1962. 10. 11	326-328
63	" " Bukauskis A. P. " " " " 1962. 10. 11	328-331
64	" " Kopūstas S. M. " " " " 1962. 10. 14	332-333
65	" " Šeštokas B. J. " " " " 1962. 10. 24	334-335
66	" " Šeštokas B. J. " " " " 1962. 7. 21	336-343
67	" " Vainas J. J. " " " " 1962. 8. 3	344-353

1962. 11. 19

Šeštokas B. J. su Štuka A. P. ir Kopūstas S. M.

Šeštokas B. J. su Štuka A. P. ir Kopūstas S. M.

Šeštokas B. J. su Štuka A. P. ir Kopūstas S. M.

Tardymo protokolas
Vilnius 1961 m. rugpjūtis, 25 d.

Ai, VSK to pui Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus gyvatin-
gai varbin, bylis vy. tardytojas
Kapitonas K. A. is tardisau bu-
dytojs.

Kaisradg Antang, Be-
nedikto, gimusi 1901 m.
Lietuvos TSR, Vilkijs, os
rajone, Pakalniškiu Kai-
mė, lietuvi, is darbi-
ninku, nepaaitini, nu 3-je
pradision mokyklos skyry
inularinim, teismo re-
bausta, TSKS pib. t. r.
dusi, gyvenanti, berme m.
gyp. Osmca, beracos 125, sam-
lary 11, dirbant; gyvena-
stroj 387 dou lido

Tardymas pradetas: 9 val. 15 min.

Tardymas baigtas: 14 val. 30 min.

Už atsisakymą duoti parody-
musi, o taip pat už darinytus melus.

Atšaukė

2-3

yrų, parodymus liudytojas, Kai-
sado A. B. perpirita tyje laudino
mūsų atsakomybę pagal Lietuvos
TSR BK 189 ir 190 straipsnius:

Atkreipiant

Klausimas. Cirniuskų, Bali, Ma-
tinkų Prang ir Palubinskų žong,
buvusių rokių, okupacijos me-
tais Kaune mirties taip rašoma
nuo I-jo "sąsąngos" bataljono
dalyviu. Jūs patvirtate?

Atsakymas. Ar rokių okupaci-
jos metais Kaune pėli tarnavau
mirtajame I-ame "sąsąngos"
bataljone, bet Cirniusko, Matiu-
ko ir Palubinskų jame nepažinau
arba dabartinis metu joms išmirusiu

Klausimas. Ką dabartinis metu
jūs atsimenate iš to bataljono
dalyviu?

Atsakymas. I-ame "sąsąngos"
bataljone ar tarnavau tūrio-
je kuopoje eiliniu Atsimenu, kad
kuopos vadu buvo leitenantas
Norikis. Be to, kuopoje tarnau pus-
karninkas Langeris, sado
neinau, eilinis Naumickas, k-

Atkreipiant

limo is Vielionos valsčius,
 cilimo Jauvika, taip pat is Vie-
 lionos valsčius, justarinkis
 Čemanskis, Kauno miesto gyventojas,
 gyveno Viljampoleje, cilimo
 Velicka is Vielionos valsčius,
 Jankauskas sėdė uošiu, cilimo,
 kilimo is Ukmergės rajono Kėty
 dabar neatmėm.

Išvardintys bataljonus dalyvių
 likimo ar uošiu. Man tik 1958
 metais teko mtikti Ukmergės
 Jankauską, kurio sėdė darbu su
 melioracijos darbu. Gyveno Laisvės
 kio stotelyje. Sėdė, kad būv teismo
 baustas is taruoby bataljone
 is laisvės atliku.

Klaupimas - Kas žinūs yrasinoms
 apie 1-jo "karisauzios" bataljono
 įvykdytus nusikaltimus?

Atsakymas - Man bataljonus teko
 taruanti nuo 1941 metų lipor-
 minisio iki 1941 metų pabaigos
 šoto nūrgau is bataljone uošiu-
 jau. Is padėiu bataljone taru-
 non Kauno, taip sėdėdina mojų laisvės
 atlejoje, o sėdėdina Talyjoms kalne.

Štavanis

- 4 -

Žipre Petrauskas gatrijs, Karško-
kioch tai Karšiškeh

Bataljono dalyviai, saudo
sąjaujai savo karininkų, žanolo
tarybinis pibicinis IV-tame ir
IX-tame Kauno mieste fortuose
bei iraimose šeturos miesteliuose.

Taip pat bataljonus sąjungo
įvydy geto Viljampolėje

Man patisiam teko matyti
tuo šandynius, kuriuos vykdė
bataljono dalyviai: mūsų Karšis
IV-tame forte ir du Karšius
IX-tame forte

Buro tai pui sekanciu aplū-
kybui

1941 metų vasarą, dabo tiksliau
neatmenau, vyti mūsų trečiojo kuro
pui buru mieste pui Kalėjimo,
kuris buru Mickaršičius gatrijs
Ar Karšis buru ir Karšis ir Kėly
kropy, dabar neatmenau. Tuo ka-
lijimo paomenu apsaugon didelę
koloną, įvydy tautybu vyry ir mo-
terys, kurie buru įmests ir kaly-
jimo

Šokiu kelis mes tuo įvydy

Atšauk

muovime i portā, ai dabā
neatņem. Tarp jāt turta mē-
galis pasakyti, ar tai būv
IV-tes portā, bet tik atme-
m, kad jū būv netoli Panemu-
nės ant kalno

Fortē būv iškoptas du ar
tū po 15-20 metrus ilgio duo-
bes. Atvartytuoms žydus muo-
vum, dabaly kurį rupe riss
portā, vinas šlaitas kurios bu-
vo parvatas mūrime rono

Šio to žydus bataljone da-
lyniai pradėjo šaudyti. Visam
šiam šaudymui vedovavo keli
bataljono karininkai, jų pavardės
dabar neatmenu. Fortē būv
3-4 rotaciū, karai, kurio atėmė
iš žydų vms daiktus

Šaudymas vyko tokiu būdu:
bataljone dalyviai pamerktuo-
mū imdavo iš toš dabaly maldam
po 50 žmoniū, iš usdan ant kalno,
kur būv duobes, statydavo juos
duobes, kur iš šaudydamo. Šis
tuo metu stovėjau opaciūp, tai
ypa dabaly, kur senuojam mūv-

Almanach

26
6
rytus mišandyniai žydus. Pacio
sandymo sąsada iš tos neto-
nematis. Girdėjau išimtis

Atsimenu, kad žydams, kuriems
atkirdan resti; kalnų tur vyko
sandymas. batalione dalyviai,
sakydavo, kad tuos, kurie bus ne-
kalti, aut kalne palen. Taip bu-
vo sakoma todėl, kad taip pamene-
tyje, nekilty paviko.

Sandymas užtruko apie 2
valandas. Iš viso galejo bitis
mišandytis apie 300 žmonių,
Dvobis su lašonais užkasė iš
kairės tai atvaryti tarybiniai
kariai - rokiūni, belaučiai.

J Kareivius nyrizom rinku-
žiniai.

Iš padėjimys batalione daly-
vis sandymo metu sport. mašinas
Černauskų, Člauskis, Jamskų,
bet ar jie sandėli. nušalin, nes
mašinas ju, kaip ir ai. buvo žu-
kluoti tarybiniai nstemos karistom
sauluovai.

1941 metų rudeni, datori taip
pat tiksliai neatmėm, misis

Almanach

3
Kuoje ir vyto atvyko sil pris
pamineto Kalijimo, kur pasimen
apie 100 ar 200 žydų ir mirt
rorom; Žaligzi Kalus, kur bu
ro Kaškokas tas fortas. Jo para
dinimo nežinau

Pacio forte viduje buvo
įkasta duobi apie 15-20
metry ilgio, 2 metry pločio.
Prie jos krašto atvartelėję
žydai ir buvo susaudyti. Kas
tuitent ir bataljono dalyviai
juos raudeli, pasidėyti negelii,
nes neatmėm, noris patį susau
dyimo momentą mačiau. Jaudeli
apie 10-15 kamis ir mirtis, tai
yra trečios. An stori, an sągybo
je prisėjimo; forte, masolany
50-60 metry atstume nuo duo
bi.

Palaigus raudlymę, forte
atvyko dengtas nukrisimui ir
sokicij karis, kurio buvo
atūstis, tarp vyrai lietuvių tau
tyba, kaip ai ppratan ir kalbos
ir išvardos. Tieses sokicij
juos susaudeli pris nedile duobi

Merany

1
Savonai buvo apipilti benzinu
ir padegti.

Šekantis išandy mo, kuriame
man teko dalyvauti, buvo Tt. ta
me forte. Jis buvo ant kalno,
už Viljampolės. Kelis kilometrus
motelioje už miesto. Jis miškus
kuopa atvyko mesinomis forte
buvo dang kalni ir kiti kuopos
ir netgi gal luit ir kiti "sav-
sargai" batalijoms.

Už forte būrnieji lygu-
mų mačiau ir kastas du ar
tris maždaug po 50 metrus
ilgio, 2-3 metrus pločio ir 2 metrus
gylis tranšėja.

Greitai bataliono kariai,
man nepažįstami, pradėjo ko-
lonomis nuo miesto į šalis;
forte sąryšis ryšius kiek ai
spratam, juos varė ir gėto
jis tarpe būv vyrai moterų,
maži vaikai, kariai.

Fortas juos nurodavo, o po
to didelis gūpiemis pra-
vydavo ir tranšėja, kur batalio-
no kariai ir šautuvų nuo tran-

Atroch

ienon kraisto juos miandydav.
 Sandyme padzioje ai sto-
 rojan porto sargyboje, kuri
 buvo apsupusi visą portą ir
 sandyme netgi aplinkui, kad
 mukai, portą nepatektis, o
 taip pat ir neišbėgtų. Mus to-
 netor kur ai storijan i ki dno-
 bu, buvo maddang 200 metry
 ir gerai nemaciau, kas ten vyko.
 Buvo girdeti šūniai ir šmonni
 rikimas. Tuo tarpu nuo kaimo
 puses sjo naujos pamokkyzy
 kolonos.

Po kuro laiko leitenantas
 Hockus mums mane ir portą
 ir kape eiti sandyti pamok-
 kyzy kg dangian pi tuomet
 mumsi nuo sargybo, ai dabar
 usisuan. Ai atkitojan pre
 nauos ir transioje kety mity
 kuoper kamį tarp ir sandio-
 pamokkyzoms, kurios kety
 kacia mvarydavo i transioje.
 Ai nu taomet sandeli apie 40-
 50 karm. Morsan, kad kartu
 su madiumi sandeli klaviniskis,

Morsan

Jamika, nenas pagyromis am-
 sian, semaitis, is Plunge as
 Telim, jo pavardis dabas ne-
 atmeim. Kity dabas pavas-
 demis neatmeim.

Kuomet mes susandydavome
 eilins grupes dydy, mozdany
 is rimto as druzj rimtis omo-
 nu, kine kukislaro transiojof.
 atvarydam kity grupes. Pesta-
 ropi buv nivaromi, duobis ant
 aukscian mision tyzy larom.
 Padavus dorkus is kitoms ka-
 rininkams, kuriu as dabas us-
 atmeim komandol, pradidavom
 me sandyts, kol vkr is sandy-
 davome. Tinkimer biso veispa-
 sakytas. Mums sandytojanis
 buvo duodame is gert degtinis
 kad masian sandynty tar varidelis.
 Is kur buvo atsita degtinis, as
 dabas gerai neatmeim.

Toku bide sandymen
 vyko pui vity transiojof besek
 bity druzj. As pati sandisau
 mozdany 3-4 selandis, is
 pat pabaigos. As vity laisyty

Atvany

- 1 -

11

šaudė Jauris, Naujisokas
u tas šemaitis, dabar pa-
sakylė negalė.

Atimėm kad antroje die-
nos pusėje, šaigautis šaudy-
mū, nėsandėm tokū būdū
apū porę tikštanciu, užkū-
mū, sydy Kaip kalbjo balalio-
no kariai, jė būv atėiti is
lenkijos ar čekoslovakijos u pūis
šaudymū būv sutalpiūt, pa-
ciams IX forte, kur būv ka-
lejimas. Kad jė būv užkūmūis a-
galims būv rupesti is kalbos
u apširėmimo. Jė tarys būv vy-
rai u moterys. Vaisky nebūv.

Šaudymū metu forte būv
gūrys sėkieciū kamū 3 ar 4 žmo-
nės. Kas jė toki būv - nežinau.

Per visą šaudymū tuomet
galėjo būti nėsaudytū mas-
daly 10 tikštanciu žmounū,
nor tikštanciu skaisanciu nežinau.

Minimas šaudymū galėjo
būti 1941 metų lapkrāsio me-
nės, nes jau būv šalta, vsi bū-
vome u mėsūnūms, bet mūzo

Atėmė

das nebūna

Ar šaukštas už tą musikalit-
mą nebūna. Suprantu, kad pa-
sielgiau labai blogai, bet ma-
no sąžinė negali tylėti ir išau-
diung, kai ai būna taršloms apie
I-go batalijone padarytus musi-
kaltimus, mityrenetiziacijos pasaky-
ti, jog ir pats asmeniskai daly-
vavau sąsūdyms IX forte

Kiek teks girdeiti ir batal-
jone (Kad) sklidusiu kalbu, jo ka-
riai vykdan sąsūdyti tarybinis
piliacius, ir vairsus kitus miestus
bei miestelius, bet apie tai ai
konkrečiai negaliu moka para-
kyti, nes jau man matyti neteko

Kaip turėčiau teks girdeiti,
tas bataljone ir vyko, Rusija,
bet kas jūten užsiminsio,
pasakyti negaliu, nes jau tuo-
met batalijone netarnavau.

Klausimas - Keli kartus IX-ms
forte vyko tarybinis piliacius
maitinimo sąsūdyms?

Atsakymas - Ar išina tik to
ning sąsūdyms, kurį pareodžiau
si braukto, kas nuskaityti. Atsakymas

batelions karin tarys buvo kal-
bama, kad šandymai tenai
vykdomi dažnai, bet apytai-
neatmenau, kas man yra kal-
bėjęs. Čerkauska man gyvė.
Kad šandys žmones kaitina tai
užkauo, mistelio pavadin-
mo nežinau. Sakė, kad toks
"darbas" jam patinka.

Klausimas - Kas paimlavo nū-
dytuosius drabužius?

Atsakymas - Kaip jau minėjau,
prie šandaut patmerktuose mi-
nydau. Po šandymo drabužius
parsiavindau šandymo dalyviai.
Tame tarys užimti tuos drabužius
imlavau ir ai "korininkai ir ro-
kičiai", o taip pat kaitina juos-
tinkia, išrinkdam vortingumo
daiktus. Žiedus, laikrodžius ir
pavaras. Šandym pralaidę pavasarėn
suatylas susangi. *Atkromy*

NSK. to prie Lietuvos TSR

M. I. Tardymo skyriaus ypa-
tingai Karbinų bylą vsp. tar-
dytojas

Kapitonas b. Kurnas
(Kašys)

Aptaušos protokolas

Vilnius, 1961 m. spalio mėn. 24 d.

Ar, VSK-toje Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatingas
narys, bylos vpr. tardytojas ka-
pitonas Kazys, apskleistas lu-
dytojas

Saurenius Juozas, hidri-
ko s. gimęs 1918 m. lie-
tuos TSR, Taras, rajono,
Kazimieriškių kaime, lie-
tuvi, iš valstiečių - ri-
dulinio k. nepartinis,
su 3-14 padėio moty-
lor skyriū išsilavinimo
TSRS pibūti, vedusi, tei-
mo nebauts, gyvenanti
Kauno rajone, Jarklaso m.
J. Demaitis g. nr 23, dir-
banti Kaune, Alekoto-
stiklo fabrike kronju.

Aptauša pradėta: 14 val. 15 min.
Aptauša baigta: 20 val. 30 min.

Už atsipakymą duoti pare-
paosūm

dynamis u uš daivins zinomas
 melainys parodymus ludytojas
 Saucius J. L. perspitais apne
 laudisamys atsakomyb papal
 sieturon TSK BK 189 u 190 Hap
 my; *Pracisim*

Klausimas - Matiusko Prano, Pa-
 lubiusko jona, Cirniuskos Bėlio u
 kitus asmenis, rokiučių okupacijos
 metais tarnavusius Kauno mis-
 te taip vadinamame pirmajame
 "sarisungos" batalione, jų po-
 žiuote?

Atsakymas - Matiusko Prano,
 Palubiusko jono, Cirniuskos Bėlio
 ai nepažintu u dabartinis me-
 tu nepažintu. Vokietų okupa-
 cijos metais ai pats asmenis ka-
 tarnavau ne name u "sarisungos"
 batalijony Kaune, kur pasinau
 leitenantų Dagi, vėdo nežinau,
 u visilg Sūcius, taip pat vė-
 do nežinau. Kitų neatsimenu.

Mūsų leitenantas buvo
 Cor Kupos sėdu, kurio ai tar-
 navai, o Sūcius - Kupos visila.
Pracisim

To bataliono u kuopos persodivimo dabartinis metu ai neatmenis.

T batalionas istojas 1941 metų videns padžioje, tiksliau datos neatmen. Tai buvo tuomet kai ai atvykau iš Rokiškio; Kaunas u nutikau leitenantų jacking stasi Vilni u Ukmergės apskrities "Liankla" kaimo, su kuriuo Tarnava ai 1940 metais pirmąsį postininkų pulk Vilniuje. Su mane u nuvedė, tų batalionas, kuris stoje Zalavakalnyje, Kipre betarūsto galbeje, prieš Vilnišio aikštę. Čia ai parrašiau išpažinėjimą tarnauti batalione šio menesiu.

Klausimas - Papasakotite apie minimo bataliono įvykdytus nusikaltimus?

Atsakymas - Apie jokus nusikaltimus kuriuos daro batalionas, ai nieko nežinau. Man būnant batalione, mūsų kuopos paėjo karinę ukituotis opoms

Paomien

- 4 -

kyms 7941-1742 mely žu-
ms batalionas išvyko,
kuris, Dedoniu miesteli po
to jis buvo paskirstytas į go-
ne po kaimus kovas su tary-
biniais partizanais. Ji tuo-
met pasilikau Dedoniuose
saulėlininku. Todėl apie kon-
krečias bataliono kovas su tary-
biniais partizanais mesko neži-
nau.

Maždaug po mėnesio laiko
išsikaukojis ir buvo atvestas
gydytis; kaimas šio; ba-
taljono negyvas.

Klausimas - "Tuo nustatyto kod
sąsąsango" batalionas, konkre-
čiai Dągio sąsąsango kuopa,
kurioji jis tarnavo 1941 me-
ty mėnesį. Kaimo mieste por-
tuok ir aplinkiniuose miesteliuose
vykdė tarybinis policijai
sąsąsango. Tai yra tuo metu
kuomet jis jop jau tarnavo
Kodėl jis būtų šis sąsąsango-
te?

Atsakymas - Ji apie ko pūno neži-
nau.

Pacienius

šaudymus, taruaujant kuo-
 poj, nežinasiu, kiek apie tai
 nežirdejan. Žinau, kad mes
 tik liksime mėsaini išvykimui
 ; rytus. Aptarusi problema postaracij
 ; šraiptas ii mano šėdėis teisingai: Poems

VSK-to pui sieturas
 TSK MT Tardymo sky-
 nams ypatingai svarbi
 byly vpr. tardytojų
 kapitonas -

B. Keme
 |Kažyp|

Apklausa po tola

Vilnius 1961 m. spalio mėn. 25 d.

Bi. VK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatin-
gai varbių bylą vpr. tardytojas Kapi-
tonas Laidys, apklausias, kaliamoji -
Saceriui juozas, Luidiuko s.

Apklausa pradėta: 12 val. 00 min.

Apklausa baigta: 13 val. 45 min.

Klausimas - Jūs esate istoriografas, įvykdy-
nusitakalimas, numatytą Lietuvos TSR BK 63 st. 1 d.
liu, tai yra anuometai dalį savo tarybinių
piliocini sanduomenė ir keičini, oke pacija me-
tai kamuo išvesto portnos, jūty, kaip ita-
vianogo teisė, numatytas Lietuvos TSR BPK
137 straipsnyje, žiūr: skytis tardytoje ir prokuroro
zeikimui duoti paaiškinimus ir pareikšti
prašymus. Kyrantamos jūty teisė?

Atsakymas - Taip, tyrantamos

Klausimas - Jūs broliu Karčiu ir jūmy
1941 metais tarnavo „saurangos“ batalione?

Atsakymas - Mano brolis Leonas, masidauj
1941 metų gimimo, taip pat tarnavo tame batal-
ione kaip ir aš, jūty, nevoji suopros I to
batalione, jū itojo vilidau us mane
Bi dabar yra as neatmen: ar 1941
metų vidury kamuo, ar tuoj vilidau
tai yra po mūsų atvyko; de-

paaišinti

22
dovims. 1943 metais, u la-
telionu jį pabėgo u Kau ne
buso kumetas. Po to matyti
jo man neteko iki dabartinio
slai to. Galroju, kad jį yra su-
rus

Klaupimas - Ko kinose tarybinis
pilisius sandymose kartu
su savo knopu 1941 metų ru-
deni jį dalyvavo te asmeniska?

Atsakymas - Ai sandymose ne-
dalyvavo.

Klaupimas - Kaartinamas Pa-
lubiuskas Jones Jones nimis, 1961
metų spalio mėnesio 14 dienos pa-
rode, kad jį 1941 metų ru-
deni asmeniska dalyvavo te
tarybinis pilisius sandyme
netoli Petrasinins, Kau do mie-
niscio jms perskaitoms
apie tai mineti parodymas.

Atsakymas - Ai girdejas Pa-
lubiusko parodymus bet jį
patvirtinti negalin, nes
sandymu, apie kuri parodydo
Palubiuskas, ai nedalyvavo au
pasiminti.

In viso ai jokiuose ža-
 dymuose taru audamas. betalis-
 ne nedalyvavau. Kroto perodymus
 perskaiciau. Surašyti is mano perodymu
 teisingi. *Pacineris.*

VSK-to pmo festeris TSK
 MT Tardymo skyriaus
 ypalingai svarbiu lygis
 vpr. tardytojas
 Kopitovas. B. Kume
 (Kadys)

24

Apklauso protokolais

Vilnius, 1961 m. lapkričio mėn. 25 d.

Ši NSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatingai
svarbiu būdu vy. tarytojas ka-
pitonas Kazys, apklaustas
liudytojas -

Jakubauskas Stas, Stasas,
gimęs 1916 m. Lietuvos
TSR, Skuodo rajono Kuliai,
Kaimo, lietuvis, iš mūlkininkų
sėdininkų, nepartinis, su
viduriniu išsilavinimu teis-
mo rebaustu, TSRS pilietis,
gyvenantis Telsių m. Biri-
tes g. nr. 10-3, dirbantis
Telsių statybos valdybos
gamybiniu įmoniu Kombi-
nate meistras.

Apklauso padėtis: 12 val. 15 min.

Apklauso baigta: 19 val. 30 min.

Už atsipakymą duoti pare-
dymus o taip pat už daromo
melagingų paredymų liudytojas
Jokubauskas S. S. persiėtas apsi-
spūdy

- 2 -

27

bandžiūnų atsakomybės pagal
RTFSR BK 189 ir 190 straip-
nimus: *gpm*

Klauskimas - Matuško Prano,
Palubiūnų Jono, Čirviūnų Balio
ir kitus taip pat vadinamo 13-jo
„saisūnų“ bataliono dalyvius
jūs pažįstate?

Atsakymas - Volkiečių okupacijos
metais man pažįstami teko tarnau-
ti 13-ajame „saisūnų“ batalio-
ne, bet Matuško Prano, Palu-
biūnų Jono, Čirviūnų Balio
jame es nepažinau. Man tik
Palubiūnų pavardė buvo girdė-
ta tryliktojo batalione, bet
jo pavardė es nežinau.

Klauskimas - Ar jūs dabartinis
melu atmenate ir tarnavusių
tryliktojo batalione?

Atsakymas - Jis batalionas es
atsijau tarnauti maždaug 1941 me-
to spalio mėnesį. Tiksliau da-
tos nežinau. Būvau paskirtas
nėra ir trečiojo kuopos būrio, so-
du būrio numeracijos tiksliau

gpm

neatmen.

Tuo metu trečia kuopa
radovaro leitenantas Dagys
Birių vadovai buvo jaunėnis lei-
tenantas Pauluskonis Bronius, in-
žinila Namajinas, puškaruoninkis
Venckus. Kuopos inžinila buvo
Arlauskas Zigmas. Bataliono
vadu buvo anaičių majoras
Simkus Kazys. Be to, greitai
poto, kuopą atėjo leitenantas
Butainarėnis. Tą bataliono ka-
pituonikis, ar atmeniu kapitonu
Truškauška, kapitonu Sasėns
Worberts, leitenantu Workys Bro-
nius, jaunėnis leitenantu Sniolis,
jaunėnis leitenantu Tammalaitis,
Vytautis, leitenantu Sarickis,
atrodo kad-Alberts, jaunėnis lei-
tenantu Sutkatis, jaunėnis lei-
tenantu Driūnis, jaunėnis lei-
tenantu Stelmickis, vardo nesimen.
Kilusi nuo Sargėdy ar kietoro
jaunėnis, leitenantu Teruoliz-
onis, jaunėnis leitenantu Bur-
bulis, jaunėnis leitenantu
Obelėnis juozas, kilusi iš Kauno
gimė.

aprylinkus.

Ši trečioji grupė turėjo ir
puskariniukus atnaujinusius
Jemlaitį, Jėnong, jaunuosius pus-
kariniukus Škrebi, jaunuosius pus-
kariniukus Paikeričius, du bro-
lius Sukorėvičius, 4 vardu ne-
žinanus, du brolius Pūnus, taip
pat vardu nežinanus, grupės ves-
tininkus Bendzin, Erlim Damb-
brauską, Jemaitį pagal kilumą,
Bidog, Kazragį, taip pat abiejus
Jemaičius, dvi mergas Dambrau-
ską, bet jau ne Jemaitį, atrodo,
kad jaunuosius pagal amžių ir Damb-
brauską Jemaitį.

Po karo iš išvardintų asme-
nų man tik teko sutikti Damb-
brauską, kuris dabar gyvena Tel-
šiuose, Sedimino gatvėje, ir puskar-
niuką Venckį, Venckis ar pilikau
maždaug 1947 metais ar 1948 me-
tu pavasarį išplaukė į Telšius
rajoną, kur jis dirbo eigučiu Kitių
sutikti neteko.

Be to, esu girdėjęs, kad karo
metais yra žuvę jaunuomenės lesto-
jys.

santas Smolis, leitenants Nor-
kus, Wamgūnas, Paikeris, Kā-
rags.

Kapitonas Jāsena batalionu
vadovants padejō 1941 metā
indeni ar sīms, tikšļos datos
realitēms, kromet batalionas dar-
storojs Kaurne mēsts. Triņķus
; Kūņģ, Jāsena 1942 metā sa-
sarg, biro nīcēstas u iņvyko gy-
dytisi, Kaurng, o siliān Kātkur tai
; Ulmo mēstā, pmi Dūņģans

Ļo to vadovānng, batalionu
perime Tmīkaurka

1943 metā pēdēsiņģ ar 1942
metā gēle ar būvan pērkeltas
; pēnkts "saisangos" batalionģ,
kuri tuomet storojs Dēdēriņģ
mēstēļģ

Klausma - Kam pēvaldus bū-
ro 13-ri batalionas, kromet
ģ dar storojs Kaurne?

Atakyma - Mūņģ batalionas
buro pēvaldus "saisangos" da-
liņģ, itabni Kaurne, kurian
vadovar ģenerāliņģ itabo pēlki-
mukas leitenants Spokēriņģ.
Spokēriņģ

Pat's "saisangos" dalinis, 7 tolas,
 kiek ar atmenu, buvo pavaldus
 fikturos "55" ir policijos ra-
 dusi generolu. mejomis Virockij.
 Kartą 1941 metų mėnesį pas
 buvo meš mirtis, visi
 43-jo bataliono karininkai Vi-
 rockij prapėjo mus, kad mes ve-
 rikštums sau rado vybe, konkre-
 ciai Šprokšėmums.

Klaupimas - Kuo užsimenuoję
 tryliktas batalionas?

Atsakymas - Žinoma ar atėjau;
 batalionas, ar girdėjau karininkų
 tarp kalbas, kad tryliktas
 batalionas ir ypatingas Daigio
 radosvajama trečioji kuopa vykdė
 masinius tarybinis piliečių sąsuly-
 mus Kauno mieste portuon bei
 įvairuot fikturos miestuose, orga-
 nizuodavo tarybinis partizanų
 gaudynes, saugoję žydų getą
 Nilyampolij. Man atvykus į
 bataliona tarybinis piliečių sąs-
 dymas tebebuvo tšiamas, geto
 apsauga vykdė tarp pat mirtis
 batalionas, beto vykdav ir
 epūn

bandisamases operacijas, pui-
tarybims partizans.
Klaunmas - Ti kur luro gausa-
ni mrodymas vykdyti tary-
bims pilieciu sandymus, vyksti
operacijas

Atsakymas - Ti kur gaudoro to-
kur isakymus bataliono vado-
vybe ar reizinai bataliono
vadas isakymus isvykti oper-
acijas perduodaro per kuro py ra-
dus, o mes juos vykdydarome

Klaunimas - Parasakokite opri
konkrecius bataliono misikaltimus?

Atsakymas - Man paciam armenis-
kas teko dalyvauti trijuose tary-
bims pilieciu sandymuose

Vienas is ju luro 1941 me-
ty mdeus, tikolemis datos neat-
memu hiego dar nebivro

Ankstis vyta dar luro tamse,
usas misy bataliones, mukre-
zimis isvyko Babty pusin

Isakymas pirmoite isvykimas dar
luro gausa is sakaro per kuro
rada. Dazi bataliones tuomet
dislokarov Zaligams Kalne, pui
offm

Vilniaus aikštes, buvusiose karų
 policijos patalpose bendrai pro-
 metėsi atėjau taruanti i ba-
 talionų ir vilniaus pilsn laikų
 dislokacijos munitojų netojų

Neprivažiavus baltų, dešimje
 žemaičių plento puseje mes ba-
 talioniskariai, apsupome mūškų
 vietomis pavadinimo neatmenu.
 Ai ir būriu krečiau mūškų
 Mūškas buvo didelis, kur buvo
 ir kų darė kiti būriai - nežinau.
 Vienoje gyvenvietėje buvo apisto-
 ję stabas Ten mūšys buvo.
 Mačiau, kad kieme buvo mūškas
 Karininkas Dągas, Morkus, majo-
 ras Šimkus. Be to, buvo apie
 10 rokičių Karis - Karininkų ir
 ciliumų - ir apu tiek civiliai
 apsirūgusius lietuvių, kaip ai
 supratu, is sąjūsmu ju tarpe
 ai ning atpažinan - Rūptis Romas,
 maždomų 6 metais už mane vyrenis
 ju turėjo kaskokius tai reikalus su
 rokičian Mokejo rokičių kalbą
 neatmenu Kar. Vilniaus man sake,
 pag ju dirbo sąjūsmu ar gestojų
 grupė

Tā lūpky ai ir mātymo
 pašinai, mo 1925-1926 metus
 Skuode, kur jī mokeri toje
 pašioje naidinej mokykloje,
 kur u ai jo tevas, sardo nešinan,
 luro Skuode pašsāians polici-
 jos vīsininke jī turējo broly
 Aleksa, tai yro Priks, kuris
 mokeri tiepozoje jūrininke. Pri-
 kas luro 2-3 metāis jaunoms
 uē komg. komas, laiges viduri-
 ng mokykls, luro isvyks, i kamns,
 kur mokeri meno mokykloje,
 bet jor nebaige

Jo pamireto alsi tikimo
 komo ai daugians mokeri nema-
 cian. Taij pat mēko nešinan
 u apu jo šeimor likimig.

Sodybor kieme luro niva-
 syts mimitreji, mašdang 5-10
 cilias apširengumū vyry. Dau-
 gelis j4 luro su bārdomū
 Tuor mimitrovim, Tardē roki-
 cian u saugumo darbuotojā.
 Jo to kietneng u esles galdē
 aut guolo u mūsi kēv kās, tas
 u saugumo darbuotojā

f. r. j.

Vissā tū reizdā ai stebjau
 uzgāi, šo to mēģinān pū
 savā karā, Velias neatmēn
 kas man pasakojā. Jāj 3 ar 4
 pūmtuosim vīdāble. Kas - mē
 zinān.

Operācija pārbaugi opre
 2-3 reļandā dienos u mē mē
 mēģinān; Karuā

Tiesa tōr operācijōr mē mē
 lēitēnantā Malināuskā mē
 rōnē. Kāi koki tāi gūklētā
 žmogā mē mē. Ai būvān mē mē
 pāšmē rēlī u mācīnā tō mē mē
 tōjō lāvūā. Dokumentē, jī vē
 tū rōjō. Malināuskā, kurī būv
 tēn rāt, sākē. Kōd jī mē mē mē
 kē krēlīmō mē mē. Šo tō Mali
 nāuskā pā mē mē mē tō
 rē mē mē mē, kurī mē jī bū
 vō gūklētās

1941 mē mē mē mē, māi
 dānā lāpkrīcīo mē mē, nē bū
 vō jū sālta u tū jū mē būvō
 pā mē mē, vjko mā mē mē tārjū mē
 pīlēcīn. Jyds tāntjēlēs ar mē mē
 sādā j mē, kurī mē mē mē tēko
 j mē

dalį vanti. Vieną dieną karp
 teko girdėti iš bataliono ka-
 mų. Žydų gėte buvo atrinkti
 žmonės nušaudyti. Ši 19
 dieną gėte nebūvan. Ketor die-
 nos ryte man buvo įsakytas
 atvykti; kareivines ankščiau.
 19 įsakymą man perdavė lei-
 tenantas Dągas. Kariai nebūvo
 leidžiami; mirstą. Ryte iš
 Dągio gavau įsakymą su bū-
 ri vykti; dešimtą fortą nau-
 dyti žydų. Iš kareivinių
 fortų nieko nėra mūsų batalio-
 nui. Čionie pėšioniūs. Gėte pa-
 silikto dalis kamų pamerktygi
 vartymui; vandymsi netą

Atėjus; fortą, gretas iš
 gėto pradėjo vartyti pamerktuos-
 mus; vairaus amšian; ryus
 moteris ir vaikus. Jie būvo
 varomi kolonomis, naždang
 po 100 žmonių, nors tiksliau
 jų skaičiaus neatmen. Ši
 su dalimi kamų prinda-
 van tuos atvartytuoms ir
 lepdarom msiirengti risanti-
 ,

amu drabužium. Po to sąjogo-
 on juos Toji neta buvo
 pasidėjęs tai pui forto, netoli
 kniūny. Duobles mo toj netos
 nesimate. Kiti labalio no
 kariai atidaro u paimdaro
 gupėjus tuos murengtuonus
 šmones. Kad pasmerktų tyg tarpe
 rskilty paviko. atredus; for-
 tg. jems buvo sakome jog rei-
 kia praesti desinfekcija, o po
 to ju bus vestami; dalyg.

Kaip jau minėjau, murengtus
 pasmerktuonus paimdaro kariai
 u mureidaro i kitą pui forto,
 kur buvo u kator mašdang
 po 100 metry ilgio duobes.
 Ju buvo 3 ar 4 gerai neatme-
 mus pasmerktieji ten u buvo
 sandom. Sandymo neta nuo
 murenginejimo netos nesimate
 be to u patys iivias buvo
 nukiai girdim.

Visas forto buvo apnirtas
 sargybonis. Sargybos stovėj u
 pui ketis, redantso, fortg,
 ku nuo konkreciai i kariny man
 spūg.

teta pūmūniti u mūnūgūniti
 pūmūnūmūnū - nūat mēdū. Bū
 tū tū kārīas kēsdarūn, ūn-
 cidarū pū ūandymū nētū, ū
 kētū atcidarū mū ūandymū
 nētū u sakūdārū, kōd ūgālū
 ūandymū dānūgān ūlaskūtū,
 nū dārūn mū tū vāizdū ūgē-
 rāi. Tū mū pūsakūtū. Kōd kō-
 kīōr nūnū gūētū tūvārū nēbūnū,
 ūvāimū kūnūgū ū būnūnū kārīas
 būnū ūnūmānū. Jēgū āi sūnūgū-
 jūn pūmūnūmūnū, tū ūnūnūkū,
 kōd ū mūnūnū būnū mūnū būnū
 kārīas.

In kārūnūkū tūmēt, fōr-
 tū būnū alūyktū mējōrū ūnūnūnū,
 bataliōnū vādū, kōpītōnū ūnū-
 sūnū, lētēnāntū Dāgūy, lētē-
 nāntū ūnūnū, jūnūnū lētē-
 nāntū ūbēlēnū, lētēnāntū
 būlānānūnū, jūnūnū lētē-
 nāntū ūcūnū, jūnūnū lētē-
 nāntū būbūlū, jūnūnū lētē-
 nāntū Tāmūlūnū, ū būlūnū
 tū, mū būnū nēdū, kūnū
 ū vūkū būdūgū ūdōvārūnūgū.

šandymu

Šandymo metu ai kuriam
 laikui duvan pait rankes mo
 tor netos, kur saugojom pasmat
 tuopus u mijeje pme duobly,
 kur vyko šandymas. Tuo metu
 cilins grupje jau buvo nšiau
 dyla u organizuoto šandymo
 nebuv. Ši šandytųjy Larsonai
 gulejo duobly. Šie nenor is
 duobly storoje grupje kaimin
 ky, is kuriu dabar gerai atme
 me majorę rinky Kazi, batalio
 no vadg. Dagi, Butanaricim,
 Dicim, Javins, Burbulis. Be to,
 (buvo) netoli ten pat buvo apie
 desimt ar duidesimt batalio
 no kariu. Kai kurie is kariu
 u kaiminky panemiam šūniam
 pitaiginijo sudictus duobly žmo
 nes, kuni dar judidavo. Ptri
 mem, ked is pistoleto pme duobly
 krašto šande Lemlaistis Zenonas,
 vinito, Kapitonas Javinas. Cis
 pat is pistoletan rankou rank
 šiojo kaiminkas Butanaricim,
 Burbulis, Dicim, Dagsys, Javins
 Librankto, buv nuskaitys žm

no puskarnintu Paskeršius,
užsilo Arlauskas, Zigmas
Simkav rankose ginklo nema-
čiau. Be to, netoli duobų kar-
tū su karininkais mačiau tre-
čios kuopos raitininkų Bendzų.
Man mo to vaizdo pažiū-
re negeras ir ai ilgai nebuvau
prie duobų, kai at ten radeusi,
tuo metu eilinis pamerktyzų
grupės moker neatrodė ir ne-
įrandi.

Tokiu būdu sąsąlymas
vyko iki vakaro. Daugiau
prie duobų mūsų nebuvau.

Tiesa, forte, egzekucijos
netolje buvo apie 10 skacius,
kari-eilinis ir karininkas.

Minimo sąsąlymo metu bu-
vo sąsąlyta apie 9-10 triks-
tančių šmonių. Toks skacius
buvo minimas karininkas Kalbos.

Praslinkus po to sąsąlymo mai-
dang mėnesius laiko, datos
tiksliai neatmenu, vyko ir Če-
koslavakijos atkūty dydy tauty-
bi piliečių sąsąlymas. Tuomet
- 4 -

buvo nušar dytis apie 3 tuks-
 tanciū šimtus. Šio šaulyno
 metu ai pui dūo būn nebūo su-
 piujis. Čoolil aplinkybū, u ka,
 lūitēt is bataliono dalyvū,
 šaudė pasakytis negalin.

Dangian kokiās bandūia-
 masias operacijas vykdė batalio-
 nas, ai nušian dalyvauti ne-
 teko. Ji kalbū, sklidūniū, ka-
 rininkū, u karėvū, tarpū, man
 būo žinoma, jog bataliono
 kariai dalyvavo šaudy niose
 u 1941 metų vasarū.

1941-1942 metų žiemū, ba-
 talionas stovėjo Kanne. Ejo karū,
 apmokymas, Beto, senūjome
 Kanne getū, 1942 metų vasa-
 riū ar korū mėnesū, batalionas
 Šančūniū parikrovė; sajomis
 u būo isreitas; Dedonūiū
 miestū, Ptkov srityje Batalio-
 nis tnomel vadovavo Kapito-
 nas Šasinas. Vadovavimū batalio-
 nis Šasinas perėmė mašdang
 1941 metų lopkričio mėnesio
 pabaigoje quodėis mėnesio pa-
 spū.

217
dšiojė. Tiki tol pi ejo batalio-
no Simkaus - adjutanto pere-
gas

Ta Dederičių mišys kuopos
buvo iškištytos; įvairius kas-
mus tikslu melaskyti ir su-
kaustyti tarybinis partizanų
veiksmus, saugoti geležinkelio
liniją. Trečioji kuopa; ištur-
tado Doroskišo kaime, pirmoji
kuopa Šipino kaime, o antro-
ji kuopa Tapaljer kaime.

Mes per pavasarį vedome tik
žvalgybinio pobūdžio veiksmus
Vietinų gyventojų naudoms.

Atsimenu, kad 1941 metų
vasarą mus užmoči partizanai.
Mūsų trečioji kuopa kovėsi Do-
roskišo kaime. Mūsų metu
buvo mūšistas rankon o gy-
dėsimas Dederičių ligoninėje.

1942-1943 metų žiemą ai
buvo perkeltas; 5-ąjį, sa-
saugos batalioną, kuri tuo
metu stovėjo Dederičionėse.

Čia ai kaip pat ejoam būrio
sade, o vienu metu net kuopos

šim

vado pareigas saugojos mūsų
 batalionas geležinkelio linijos
 Vėdericiai - Velikijs tuki
 Smoita punktas batalionas
 kaip teko girdeti buvo me
 Džemeausko kur buvo gnypta
klauzimas - Kas is taip ra-
 dinamo 13-jo saugojos" ba-
 telionas dalyvis armeniskai
 dalyvas tarybinis pilietinis
 sandlynas

Atsakymas - Kaip jau esu pa-
 rodesi vykstaut sandlynas
 derintauti forte, ai maicius
 kaip sandis geriausias is Gasi-
 nar. Kadangi dangaus kokij
 nors sandlynas armeniskai ve-
 maicius, negalim pasakyti, kas
 dar yra armeniskai sandis
 tarybinis pilietinis. Buta va-
 cius, Obelemi bendrys mūsų
 ugerimus karininku ramonyj metu
 patys (yra) man sakei sandis ar-
 meniskai zydus is tuo didimo-
 daron knopos rasti mokes
 Bendrim is kurio man tekdevo
 miltiklis rasti vep. taip pat
 Vėbrauklo, yra nuskaityti

yra gyvens kad jam mato
 nereis tik sandyti žmones u
 kad tai ju yra dars bendras
 nor bendras nebun karininkas
 bet vis laiky laiky ju kar
 inky mkdavosi ju net megojo
 atkirai lovą buv paristatę
 raitinų. Artimai bendrau
 davu su knopu vadu Dagu.

Vienišlo Prlaukės tarpų
 yra man saikes kad asmeniškas
 sandė žmones.

Pamerisio kalbos kildavo to
 del kad ai biauėjau Tokian
 dalykai u rimomet pareikšdo
 vai jog negalėjau sandyti
 žmones.

Tiesa ai dabartinis metu
 atsiminai Palubinską, opo
 kuri buvau klaustas Tardymo
 padėioje. Ju knopų buv
 mureju. yra man taikes kelnes
 jo laipnis ai dabai veatmeus.
 Apni jo konkrečiai msi kalba
 mągy reikly tai yra dalyvavimę
 tarybimę ju ličny sandymos
 ai mato nesinai. Atsimenu
 yf...

Palubiusko isvaido. Jis bu
ro padiduruio veido. udu
tinio ugio

Klausimas Kapitonas Stau-
gaitis Andrius jis padinote?

Atsakymas Kapitonas Staugai-
tis Andrius is padinau. Atijas

13-oji batalionas is ji tie
jau radau. Ejo antros kuopos
pado pareizas. Jis paritoff
luses lakines is batalione tar-
nais vilkdamas ariacijo, kari-
ninko uniforma. Atimenu, kad
jis buv auksto ugio

Apie jo konstrukcius musikal-
tinus batalione vezinau. Jis
sija kartu su mumis nevyke is
batalione buv karkintas porkel-
tas.

Atimenu dar nesu batalio-
no kariunkis - leitenantas Ma-
linauskis, sardo nestmen. Uslusi
is kauno mieste. Jis taip pat
buvo lakines. Ejo buvio sado
pareizas pirmoji kuopos. Jis kunys
is batalione isvyke

Apie jo dalyvavimus is au-
strijos

lygiuose moko kontracijas nešinau
Klaipėdas - Kas juos išnuomo
apie Seimlaicis Lenono ir Ar-
lauskas Lignas mūškelstamų?
su klg?

Otsakymas - Kaip jau esu para-
des Seimlaicis Lenonas išmėli
Tarybinis piliecius derintame
forte, o Arlauskas Lignas sukli-
nejosu ir pistolelis juo duobus
Daugiau ai jį išaudant ne mačiau,
nes patis nebalyvaudamas išaudy-
mos. Patalbuisse su manimi
je girdavosi man išauds Tarybi-
nis piliecius

J kuzig su batalionu bu-
vo išvykęs Arlauskas ir Seimlaicis.
bet je greitai sukombinero kai-
rotams tai dokumentus ir gūžo
i Kauną. Otsimenu, kad Seim-
lastis bendradarbiavo tuo metu
ejuname žurnale "Karys"
Apie tolimumą jį ltkimę
moko nešinau

Klaipėdas - Ką juos išnuoto apie
Dagis ltkimę

Otsakymas - Tuomet mūsų ba-
talionas

Lynnos miko kontracia rezinai
Klaupimas - Kas juos zinoms
apie Semlaicio Lenono ir Ar-
lauskio Lizmo nusiikelstamys
su klg?

Atsakymas - Kaip jau em para-
des Semlaicitis iduonas isomeli
tarybinis pilietinis derintame
forte, o Arlauskas Lizmas ruki-
nejsori su pistolelu juo duobu
Daugiau ai jy sandant ne ma ciau,
nes pats nedalyvavdamau sandy-
mos. Potalbuse su manimi
je zirdavosi man sande tarybi-
nis pilietinis

J kunys ir batalionu bu-
ro ivykys Arlauskas ir Semlaicitis
bet je greitai sukombinuose kai-
kotams tai dokumentus ir griso
i kauris. Osimenu, kad Sem-
laicitis bendradarbiavo tuo metu
ejuname zurnale "Karys"
Apie tolimeni, jy likimys
miko rezinai

Klaupimas - K9 juo zinote apie
Dazio Likimys

Atsakymas - Tuomet mity ba-
stym

talionas vyko; šunys, Daugys
 neišvyko kartu. Trečiai prograi
 tuomet vadovavau ai, šunys
 per mus ji atvyko 1942 metų
 vasarą ir išbuvo apie mėnesį lai-
 ko. Po to dėl kairėkio tarsi li-
 gos išvyko; Kanus u; batalio-
 no dangiau negrįžo. Kanus
 ji tardavo per špokenicij, apsau-
 gos batalionų ir t. t.

Ši per ji buvau ušėjęs
 Kanus 1942 metų vasarą, jis
 gyveno Mickericiaus gatvėje. Mane
 per ji nustebino prabangus lunto
 opstatymas. Tuomet ai per ji ga-
 sau lapirons, nes ji ušėdiniėjo
 batalionų aprūpinimui ir kalais.
 Po to jo ai dangiau nematiau
 ir apie jo likimą nežinau.

Daugis buvo ridulimo ušis,
 plankai juodi akys taušios,
 ridulius ušėjimo, veidas raudonas,
 kalbidamas tunkisodov ušime
 ir nors veido juose

Klausimas - Tannandames batalio-
 ne, jis dar lunto išvyktas per
 nos; laudisiamas operacijai
 4/12

Kauno miesto apylinkes išskyrus
išimtą išvyką, kuri buvo bašti,
mėtelio pusis?

Atsakymas - Ne, nebuvo.

Klaupimas - Jums perkaikomi
mimtojo bataliono dalyviai
Matuško Prano, Antano ninauš,
1961 metų graliu mėnesio die-
nos parodymai, kur jie parodi,
ir jų dalyvavote kartu su
kita batalionu išvykoje; opera-
cijoje netoli Karmelaros meste-
lio Mining Matuško, tos ope-
racijos metu buvo te perkyres
sąrybom juo vėno misko. Ką
galite pasakyti dėl šiuo paro-
dymų?

Atsakymas - Ai girdėjau Ma-
tuško parodymus, ačiū savo da-
lyvavimą bandžiamojų opera-
cijoje misko netoli Karmelā-
ros, bet jį patvirtinti negaliu,
nes paūsišoje operacijoje ne-
dalyvavau, nes batalione tuo-
met dar netarnavau. Atijes
tarnauti i batalioną, ai gir-
dėjau kalbas, kad pavėsi ope-
racijai

racija buvo praeito 1941
metu mokes padidijoje, kol
betalione ai dar netarnovau.

Mataviko Prave ai iritkai
neatmenu.

Klausimas. Turite kuo nors
papildyti savo parodymus?

Atsakymas - Mano dokumentuose
yra netiesiogiai nurodytas vas-
das Faktiskai ai eku Norber-
tas, o ne Starys. Pasq su netie-
singu vardu gavau 1945 metais,
suklasatojus savo senqji, dar bur-
žuazineis santvarkos lietuvioje
metu gautq pasq. Tai padariau
tikslu mislepti savo tikrqji
armeni u to kiu liudu isseugti
atsakomybes u misikaltinums,
padarytus rokiacijq okupacijos
laikotarpiu. Tardymo protokolu praeitame,
svarqia ai mano esantys liudijai: geru

NSK-to pui Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus
ypatingai svarbiu byly
vyr. tardytojas

Kapitonas P. Kazimira
- (Kazys)

Apklauso protokolai

Vilnius, 1965 m. gegužės mėn 17 d.

A.S. VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatingas
narys, buvęs vpr. tardytojas Ka-
pitonas Kazys apklaustas liudy-
tojas -

Jokubauskas Stas, Stasas,
gimęs 1916 m. (kiti dai-
niai byloje yra)

Apklausa pradėta: 18 val. 10 min.

Apklausa baigta: 19 val. 00 min.

Įtinkamai su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu liudytoju
Jokubauskui S.S. išaiškinta jo pa-
veiza papasakoti viso kas žinoma
byloje, išpjauti ji dėl bandžio-
mo bei atpaikomybių ir atpaikymo
duoti parodymus bei darimą žino-
masi melagingų parodymus pagal Lietu-
vos TSR BPK 189 ir 190 straipsni-
us.

Klaustomas Kopūstų juozas, Rai-
zys, Aleksas, Meleskois ir Ma-
-

- 1 -

43

Gicko Klemenso, troyktojo
"suusango" bataliono detyvius,
"jūs paįįstati?"

Atsakymas - Kopinto juozo u
karzio Alekso ai debas neatme-
mu. Skabicko pavarde batalione
trečigoji kuopoji man buvo gi-
deto bet dabartinim metu taip
pat neatmem u miko konkretaus
apie ji pasakyti negalin.

Micui, sardo nežinau, eili-
ni trečioji kuopos kari ai atme-
mu ji buvo nedidelio ugio, k-
nybo amžiaus. Jam tuomet ga-
lėjo būti apie 40 metų amžiaus.
Apie jo konkretig mūškalstams
kiskig miko negalin pasakyti, nes
ai pats; batalionig atėjau tik 1941
metu spalio mėnesi; tuomet daug
saudynų buvo praęji. Būdamas
devintame poste saudynų metu
už kari taip pat negalėjau parti-
bėti u įsiminti.

Tiek laiko Micui tamoro
batalione tiksliai pasakyti
negalin bet atmem. Joz pradžioje
tarnauti batalionis, Micui, jau
spring

radau tučioji kuopojė. Puo
met batalionas 1943 metų pa-
sarai išvyko į Vėdarėmus, an
vyko Mianus. Čiškiai pasakytė
nepalu, ket, atrodė kad kurojė
tėmėjant batalionė ai jo nema-
čiau

Apklauson protėdėj perkėvėmus,
surėntas nė mano erėdėj dūsiņgėi
Jėmėj

VSK-to pmi Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatingai
zai darbėis bylė vyr. tardyto-
jas kapitonas B. Kėmė
(Kaėj)

49

Aptaušanas protokolos
Vilnūs, 1961 m. gromdā 10 min. 2d.

Ai, NSK-tos mē lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatingai
varbū, byty vpr. tardytojas
Kapitonas Kazys. Tarnybinėse
patalpose aptaušiamus ludyto-

89 -

Raižis Aleksas Antanas,
gimūis 1918 m. lietuvos
TSR, puzuo rajono, Alsi-
ninkų kaime, lietuvi
iš valstūcinų - vidutis-
niokų, nepartinis laurto
1941 m. pajal RT (TSR) BK
58-1.0 Straipsnių 4-ųjų
pradžios mokytlos sky-
mū išsilavinimū, gyvenanti
Kauno m. Drobeičių 14-1.
dirbanti Kauno baldų
kombinate apmūreju.

Aptaušana pradēta: 14 val. 15 min.
Aptaušana beigtā: 17 val. 00 min.

Istiinkama mē lietuvos TSR

Raižis

-7-

80

DPK 17 Straipsnio tvarka
ludytojų kasdien A. A. iš-
aiskintojo pareigų teisingai
papasakoti, uss kas jam žino-
ma byloje, isprejant jį, die
laudžia misioner atsakomybes
pagal tictu 107 TSK BK 189 ir
190 Straipsnius us atsakomybes
duoti parodymus ir dar mo
zinomai melgyingy parodymus.

Kaišys

Klausimas - Matiusko Prans
ir Palubinskogo jono, vokiečių
okupacijos metais tarnavusių
taip ir dinamame 13-ajame
"sausemgo" bataljone, jūsi pa-
žinote?

Atsakymas - Vokiečių okupacijos
metais aš esu patis tarnavęs "sa-
usemgo" dalinyje, tame tarpe
ir 13-ajame bet Matiusko Pra-
no ir Palubinsko jono aš nepa-
žinau. Savo tarpy aš pradė-
jau dar 1941 metų vasarį, ku-
met pradėjus karni, patikau
vokiečių karnijos reikiams.
Tis mūsi, belaitis, buvo pda-

Kaišys

23 - 51
nylas opsaņģos būņņs kuris dis-
lokaļon Vāriņņoj, 1941 metņ
gale burime perusti; Vāliņņ
d i oio 1942 metņ saņņo
mēņņio prādžioņ mēņņoņņ
iņvykome; Rulija, kur opstis-
jome Onor. Kot mistelņņ
1942-1943 metņ zriņņņ, kuomet
grižom i Okolmo rēņņo, mēņņ
batalionas Dedoviciņ rēņņo
buru sņņņņņņņņņ 13. uņņ
"saisaņģos" batalionis, kuris
sadoravē majora, Lemāko

Tarnavāņ iņame batalio-
ņe trečioņē kuņņņē iņi 1945
metņ gēņņē mēņņio iņ pēteķaņ
; Tarybīņis Armijōņ nelaiņņ
; Hā tarņņņņ tāmē batalionis
aņ i burāņ mēņņiņņ

Kaip jāņ parodžisāņ, 13. tņ
batalionņ atvyķaņ tairnāņi
1942-1943 metņ zriņņņ, todēl
ty amēņņ, kuris tairnāņ amēņ-
ciāņ aņ gēļiņņ nēņņiņņ

Māņ tēko girdēti, Kēd 13. amē
batalionas sņņ formāro 1941
metņ sasāņņ Kāņņo mēņņē

Kaiņņ

-4 - - - 5
in kur pi u atoyko i Purijg
Tar batalionas, kuriamis asitars
naodu turiojio numeracijg
is Turijg ženklys, kasikas t'ai
vini turiojy rimty, bet tikslaus
jo pavadinimo neatmoms.

Klausimas - K9 juo dabarti-
nis metu pažįstate is armenų,
tarnavusių 13-ajame "sarisangos"
batalione mo pat jo susikurimo
pradžios?

Atsakymas - Žuomet 1942-1943
metų žiemg ai pat ekau i 13-tygi
bataliong man yra ketetg kartg
matyti kaiš; Alekss žono sius,
jezus rajono, Aliminskis, Kaimo
gyventojg, kuris tarnavo 13-ajame
batalione is sakio atoykes is
Kauuo. juo dabartinis metu
taip pat gyveno Aliminskis Kai-
mo. Kodangi ai su juo tarnovau
ne menoji kuopoje. Iniko konkre-
taus apio jo vi klg n'irinau

Apklauso's protokola perkaiciams
suvarytas teisingai. Kaižys
NSK-to juo keluson TSK
MT Tardymo skyriaus ypatin-
gi varbli byly, up. Tardytg's
kapitainis B. Kauuo
(Kaižys)

53

Apklauso protokolos
Užlaimas, 1961 m. gruodžio mėn. 14 d.

Ar VSK-Lo prie Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatiną
darbų bylą v.p. tardytojas ka-
pitonas Kazys apklauskas li-
dytojas:

Dambrauskas Kazis
Petros, gimęs 1916 m.
Lietuvos TSR, Telšiu
rajono, Klainių Kai-
mė, lietuviškos vels-
tiškos vidurinės, re-
partinės, nerastinės,
mokanti tik pasirašy-
ti, TSR's pilietis, telšiu
nėbaustas, gyvenanti
Telšiu m. Jėdiniūnų g. nr.
6, dirbanti "Marsio"
f. ke raltkalni.

Apklausa pradėta: 9 val. 30 min

Apklausa baigta: 13 val. 00 min

Sutinkama su Lietuvos
TSR BPK 178 straipsniu.

Dambrauskas

liudyboju Dambrausku
 K. l. isidinkinto jo pareigo pa-
 pasakoti visa Karjam žino-
 mo byloje, spėjant, kad
 atsakomybi papae Pieturos
 TSR BK 189 ir 190 straipsniu-
 uz atsakymu duoti parodymus
 ir darimo melagingu parodymu;

- Klausimas - ^{Dambrausku} Palubinskis žong,
 žono niu. Jis prisiute?
- Atsakymas - Sabartinus metus
 Palubinsko ir nepaizstu. Ne-
 atmem Kad amenu toki pa-
 verde lincian pazines antscian
- Klausimas - No kiekis okupa-
 cijos metais juos teko tarva-
 ti taip vaklinamams 13-game
 "saisaugos" batalione?
- Atsakymas - Jokiame "saisau-
 gos" batalione ro kiekis okupa-
 cijos metais ir netarnavau
 Nisi ro kiekis okupacijos la-
 kotarpi ir gyvenau Telšiu
 rajone. Ji pladai tevy uty
 Tarimy miestelyje, o ro kie-
 cis okupacijos pabagoji perute
- Dambrauskas

lian : Telimus, kun distanssi
 jonnekin kaluun, kivi luvu
 Lavinus gator. Parji is gyk-
 nau

Applauson protokoles per-
 skaitlytar, nraiytar, teringar.

Dambson mas

USK-to me tieturos
 TSR MT Tardymo
 skivian, yratinyar
 Harbin, lily, vyl tardy-
 togor Kapitonos
 B. Keene
 | Kaityr |

50

Apklausos protokolas

Vilnius, 1962 m. sausio mėn. 10

Ai, VSK-to prie Lietuvos
TSR MT Tardymo skyriaus
ypatingai svarbių bylų vy.
tardytojas kapitonas Kazys
apklausias liudytojas -

Masalski Juris, Jonas,
gimęs 1913 m. Lietuvos
TSR Ariogalos rajono,
Baukių kaime, Lietuvos
iš valstiečių - vidutinio-
ky, neapatinęs, su 3-ju
paažios mokyklės sky-
rių išsilavinimu, TSRS
piliety, teismo nebau-
stęs, gyvenantis Kauno
m. Kartono g. nr. 12, b. 5,
dirbantis Petrasimny sus-
getos statybos - montavi-
mo valdyboje išoperiu.

Apklausos pradėta: 14 val. 05 min.

Apklausos baigta: 11 val. 12 min.

Puikinkama su Lietuvos TSR

. Narubė

BPK 178-straipnis liu-
dytoji Masalskiai J. J. is-
aiškinta jo pareiza beiingai
papasakoti nise kas jam
sinomo byloje, įspėjant jį
del bandžiamosios atsakomy-
bei pagal Lietuvos TSR BK
189 ir 190 straipnius, už atsi-
kyms duoti parodymus ir da-
rimą sinomai melagingų pa-
rodyimų: įtvaratsui.

Klausimas - No kiekis o kupa-
cijon metan ju tarnovote
Taip radinamams 13-ajame
"saisaugos" batalione?

Atsakymas - Taip, tarnovau
Istojan i jį tarnauti 1941
metų pabaižoje ir tarnovau
iki 1944 metų vasaros, tai
yra to laiko, kai buvau su-
žustas

Klausimas - Paminito batalio-
no dalivims - Palubinskų jo-
ng, Mativkg Prang ir Eis-
vinskų Bala ju radinote?

Atsakymas - Palubinsko, Mo-
Haraba

Luisko ja Cirmusko joutavien
batalione man luisko joutavien
bet ai ja nevaanin aiba de
bartsin metu ja en usin
ies u meko aje juor neva
lin pasakyt.

Klausner - Jivardiukite
arminen, kune Karttu no jume
tarnaw 13-me "sarisongor"
batalione?

Atsakyman - Tryliktojane
batalione man teko Starwan
ti antroji as trecege kuopro
y, tikkiat nealmen. In ku
por Kariminky atminen janne
nyj leitenant, Paulu koi
janne leitenant, Jakubau
skg, Kilimo is Zembu tjos
elini Masalski Martyskg, ju
zo ni my, Kilusi tajp ret u
Priogalos rajono Banku kai
mo, elini Jakubauskg, Hazy
is Lapucini as Pajinivi kai
mo. Priogalos rajono maidang
5-6 metan us mane janne
Krasnodamski as Krasnodams
ski is Lapucini kai mo, o sarde
maniba

nezinan. Alisauškų, sardo
 nezinan. Kilimo ir Žemaitijos
 juveljyru sardu Antanas,
 užmanęs 3-5 metais senami,
 virdų, Penel, sardo nezinan,
 ir Žemaitijos, kuopos resti-
 ninkų Beržius, Karmotis, eili-
 ni Mackoni, sardo nezinan,
 Vidary, Brolius Piusas, y
 sardy nezinan, jau nebuvęs pus-
 karininkų Deknis, sardo nezinan,
 ir Žemaitijos, eilini Piuso-
 Kų, sardo nezinan, ir čekiskis
 valstis aus, kuk girdejan - pro
 karo užmūstas kaip banditas,
 eilini Barauskų, sardo nezi-
 nan, ir Diržonų, Karimo, Bety-
 gelos valstis aus, eilini Kai-
 žis, sardo nezinan, mėsadary
 1915 metų gimimo. Kily da-
 bar neatnamas. Tai y man tik
 yra tekis Karimo butiktis Ben-
 zas. Tai buvo pusė metus
 laiko kur yra kiti - nezi-
 nan ju vėri yra tarvais ko
 manims nevoj kuopoj.
 1941 metų palaptyje ir ži-
 Maralim

no batalionas storis Kaune, Zalgiriu kalne, Karo policijos batalione. 1942 metų pradžioje doto realmuni suung, batalionas isvyko kung, Dno miestg, dabai tiksliai pasakyt, Kar is jy luro isvyko; kung, okas ne- negelis.

Klausimas - Kar juos yra zinoma apie bataliono dalyvius; isvykdytus mirtikaltinius?

Atsakymas - Man teko girdeti kad batalionui biant Kaune jo dalyvai sandydau tarybinis pilicinis deivintame forte is kitur, bet Kar biant tai dars, ar nesinca, nes nemarciau u miko apie tai parodyti negelis. Ai sandygunose nesem dalyvare.

Klausimas - Masalstis Martynas yra juos gimine?

Atsakymas - Ne, Masalstis Martynas nera mano gimine, bet tik bendrapavardis. Prie-
Honoris

galer ržono, Bankis, Kai me
yo labai daug asmenų, Ma-
salskio pavarde.

Klausimas - Jūsų broliu
tarnau mirdimams batalionu?

Atsakymas - Mano broliu
poras ir Aleksas netarnau
tame batalione

Klausimas - Ar buro jūsų kuo-
roje dar kas nors Masalskio
pavarde?

Atsakymas - Ne, neburo
Protokolas man perskaity-
tas, mano parodymas jame
nraityti teisingai: Anabro

NSK-to pms Lietuvos
TSR MT Tardymo sky-
riaus ypatinėjai was-
liu, byly vps tardyto-
jų Kapsitonas
B. Keeme
1 Kas 47/1

61

Aplauzoj proto kolos
Vilnius, 1962 m. sausio mėn. 18 d.

Ai VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatinėjai
nariu būtų vy. tardytojas Ka-
pitolas Kazys, aplauziančiu ku-
dytojas

Alioni Jonas, Jonas,
gimęs 1917 m. Lietuvos
TSR, Kaunastorui rajone,
Pašulius kaime, Lietuvos
i valstiečių - mairaziūnų
partijai, su 3-ju pa-
dėsiu mokytos skyriaus
išilavinimui, TSRS pilio-
ti laisvą 1946 m. pa-
žal (Lietuvos) RTRSR BK
58-1.0. Kraipni gy-
venanti Karagandos mi-
tyje, gyp. Topar barako 9,
kam. 2, dirbantį VRES
Nr 3 statyboje betonotoje

Aplauzo padėta: 14 ul. 15 min.
Aplauzo baigta: 19 ul. 20 min.
klonis

Sulinkamai su Lietuvos TSR
 BPK 171 straipsniu liudytojus
 Alionini jį išaiškinta jo parei-
 ga teisingai papasakoti visa, kas
 jam žinoma byloje, įspėjant jį dėl
 atsakomybės pagal Lietuvos TSR BK
 117 ir 190 straipsnius už atsisakymą
 duoti parodymus ir žinomas me-
 laginys parodymus davęs. Šlieini

Klauskimas - Čirniuskų bošerovs,
 Matuskų Prang ir Palubiuskų
 Jong, rokiškų okupacijos metais
 tarnavusius taip vadintame pi-
 mgojame "sarısaugos" batalione. Jūs
 pažinote?

Atsakymas - 1941 metų vasarą,
 daktar Tikšciai neatmėm bet grei-
 tai po to, kai rokiškiai okupavo
 Lietuvą ir Kauną, įstojaus
 pirmoji "sarısaugos" batalionas,
 kuri teliaus buvo pavadintas ty-
 liktuvoju batalionu. Tarnauda-
 mes jame Čirniusko ir Matusko
 ar nepažinau, o gal būt dabar-
 tium metu ir eku udmisies jį pa-
 rades. Palubiusko pavadis batali-
 onini

ne man busio girulito let
pacio ir dabartinis metu neat-
mems.

Klaupimas: Kokioje knopoje ju
tarnavote paminetame batalione?

Atsakymas - Ji tarnavau trečio-
je knopoje

Klaupimas - Jis vardinkite kas kas
tu ir pirmis tarnav trečioje
knopoje?

Atsakymas - Kartu su manimi
trečioje knopoje tarnavo Ju-
kanskas Klementas, Sidaras (Boj) So-
rilas, Pūras Bernardas, jo brolis
Pūras Vincas, Taparauškas Mikas,
vii eiliniai, kilimo ir būrnis
Kumšiškių veltėjas, jaunuopis
pulkarininkas Česnauskas, pulka-
rininkis Langeričius, risisla Palau-
škas, eilinis Dambrauskas ir Žemai-
tijos, broliai Lukoševičiai, vone
sardas Brownas, kito nesinau vpr.
pulkarininkis prieta, sardo nesinau
Salickis, sardo ir laiptinis neatmėm,
eilinis Praveničius Jonas ir Kairis-
domis rajono Serul's Kaimo Kity
dabartinis metu neatmėm.

Sklienis

24
Kuo pa madosaro leitenuata
Dagys, Barada, Norkus, Kity,
neatmenis.

Klaupimas - Kas juoms zinoms
apie bataliono karių įvykdytus
mirtikaltinimus?

Atsakymas - Man žinoms, kad
mūsų batalionas, tame tarpe
Treciūsi kuopa, 1941 metų vasarą
uždėmė žandė tarėbinimus pi-
liciams Kauno mieste fortuoze:
derintame septintame ir tame,
kuris yra Pavenumneje, jo pavadi-
nimo gerai neatmeniu. Be to, išvyk-
davo grupes laudėjų; kitus hi-
turo miestelius: Pavalį, Krakę,
Priozelę, Baktus, Jarliavę, Lard-
jus, Vilkiją ir kitus. Apie tai
ai žinau todėl, kad žandėnumose,
kurie vyko Kauno mieste fortuoze,
Pavalėje, Lardjuose, Krakėn, Jar-
liavon, Baktubon, Priozelėje man
teko dalyvauti ir ai žinau tai
mačiau savo akimis.

Bataliono kariai senukoje
sūdy getę Kaune, o 1941-1942
metų žiemą išvyko; kurių

Škinis

Labartini metu noty, kur
 mes burome išvyks; kurija, geras
 neatmėm, bet žinau, kad ummes
 yra teks liūti Kaškui tai Veli-
 kij suki rajone. batelioms
 tiklas kufioje luro kora u
 tarybiniais partizanais.
 Apklausa protokola peshaidan mane
 pasogymai. jeme ruožti feringai
 Hlonis

VSK-to pui sietu su TSK MT
 Tardymo skyriaus pratin-
 gas warbu lyly vyrtar-
 dytojas Kapitonov
 B. Ferne
 (Kažyt)

Apklausa puto kolos
Vilnius, 1962 m. sausio mėn. 19 d.

Ai, VSK-to pui sekretoras TSK
MT Tardymo skyriaus vyriausiasis
wariu, byly vpr. tardytoja Kapito-
tonas, Kažys. apklausa lin-
dytojs -

Alioni Jona Jonos.
gimusi 1917 m.

Apklausa padeta: 11 val. 15 min.
Apklausa baigta: 16 val. 50 min.

Sutinkama su sekretoru TSK
BPK 178 straipsniu ludytojis
Alioni J. J. vairkinto jo pabige
teisinga papasakoti uka, kas jam
zinomo byloje, ispejant ji net
atsakomybe pagal sekretoru TSK BK
189 ir 190 straipsnius ir atsakymy-
my duoti parodymus ir zinomes
melagingy parodymy darimas:
Alioni

Klausimas - Papasakokite apu
tarybinis pilietis sandymus,
kurios vykde pirmojo "sari-
Alioni

saugos" bataliono dalynias?
Atrakymas - Kaip juos su pa-
vėdinti, man teko matyti šau-
dymus, kuriuos vykdė mūsų ba-
taliono dalynias.

1941 metų vasarą, tiksliau
laiko neatmenau. bataliono da-
lyniai pūšandė apie 200-300
žydų tautybės asmenų, netams
u Kauno sporty, kuris buvo
Kauno priemiestyje Panemunėje.
Kam. Mišis grupė traukos kuopos,
Vėžėdang 15-20 žmonių, buvo
nėra tyčia karininkų Dazio, Nor-
Kaus, Barzdor amžsta prie Kau-
no "Kalejimo", kuris buvo Mic-
Kerščiaus gatvėje. Ties ten pasimenau
apsaugon apie 200-300 žydų,
vyrų ir moterų. Mes, apsaugininkai
buvo me giunklūs karininkai
šautuvais. Tuo pumtruokus 27-
dus pradėjome varyti gatvę, pa-
nemume, po to po bažnyčio šali-
s toliau iki taip radinamo, sa-
lipo tilto. Nuo ten per šaučiams
"Panemunės tilto" Nor dabarti-
nis metu tiksliai neatmenau, ar tik
įrašytas "Kaun" ^{šaučiams} šaučyti. Šaučiams

Toliau juos saim per Jan-
 imo, Panimines Tiltg, ar perki-
 keliam per upę prie žaliųjų Tiltg
 kurių netgi Paniminių luro
 tar portas, ai dabar negalim pa-
 sakyti, nei neatmeme. Tineu, tiek
 kad jis buvo apmptas (~~atitiktas~~)
 quokim. Apliak gyvenamųjų na-
 my neburo. Portas netomis lu-
 ro apangis medizais ir Krūmas,
 bet jis pat's buvo ne miškė.

Atvartytus žydus mrodin
 prie Kad'kokios tar ir raudony
 plyty išmūrytos penos, kuri lu-
 ro danloje. Toliau ports,
 maždang ir 260-300 metus.

Buro ir kartos maždang 30 metus
 ilgio duobis. Ai tik dabartinis
 metu neatmeme kelios duobis
 buvo. Gal būt ir vėna. Ati-
 mem, Kad duob (ar duobis)

Buro ir karta netoli portinio
 pastato, gal būt 10 metus
 atstume imojo, kurio peno lu-
 ro ir plyty, o visius užpiltas
 žemėmis.

Prie tos duobis ir pradedo
 Hlominis
 vilyptam "gilus" tikels
 Hlominis

24
10

atsargybių sandymas. Iš
tuo metu redžiojan; sandy-
mo neto žydus. Judo darome
po 20 žmonių, ir juos prie duobės
prie duobės darome. Kitiems apsa-
giminkams, kuriuos ir renka
ir gyvenimą, ir kultūrai, ir be-
sarydavo; duobės. Kiti apsa-
giminkai ir mūsų trečiojo kuopos,
našdang 15-20 žmonių, mo
duobės krito ir sandiųjų san-
de; tuos mvarytuosius duobės
be to, kuomet atovarems; portų
žydus, jame jau radoms apie 10
sotkičių, Karinų, Karininkų, ir Kari-
vų, ir mūsų bataliono Karinų.
Tie sotkičiai taip pat sande
pamerktuosius. Kiek ai dabar
tiumo metu atmuo, ir apsa-
giminkų trečiojo žydus sande
tik mūsų trečiojo kuopos, Karinai.
Iš jų dabar atmuo. Lukauskų
Kleimena, Vidarų Ponių, Pūgų
Bernardų, Taparaukų, Mikų,
Čeravaukų, Langerių, Brolių
Lukoševičių. Kiti neatmuo.
Kiek laiko ji tuomet sande,
Hlison

po kiek žmonių, nušore ir kiti
 mums, aplinkybių ar dabar
 pasakyti negalim. Tačiau juos
 išaudant, žinot ar ne kitais
 apsaugininkais prie duobės atva-
 rydovan cilių grupę pamerktųjų
 beto, forte sandymo metu
 buvo Pūras Viskas, Pūras Ber-
 nardo Brolis. Ji, kaip ir visi ap-
 saugininkai buvo gentlūs tos sau-
 turės beto sandė - neatmenim.

Ty pačiam metu sava, da-
 tor neatmenim. buvo sandė
 tarybiniai piliečiai Kauno mės-
 to septintajame forte. Kur
 tas fortas yra, ar dabar gerai
 neatmenim. Kad tas septintas-
 girdėjan kalbant apsaugininkas.
 Nors šio sandymo metu forte
 ar buvo, bet sandymo ap-
 linkybių ar dabar neatmenim.
 Sandymo metu forte buvo
 mūsų knopas ir karvai ir kiti
 knopai. buvo taip pat grupė so-
 kiočių karvių. Ji Trečiojo knopo
 karvių buvo visi tie patys kaip
 ir forte, kuri buvo pamenim.

Šlomis

1941 metų vidurių laikotarpiais pasakoti negalima, du kartus luban derintame forte kuomet ten vyko sandymai. Tik operacijose dabaudavo ne tik karius, taciop. Kuopas, bet ir karinius kity kuopas, o gal net ir batalionus.

Vieną kartą, atmušus, ar an grupę kity karus, is is labar atminuciau visai, Ma-mojing, redziojan is geto kuri buvo Viljampoleje, derintą forte grupę žydų, moterų, vyry is vaiky, mašdang po 50-100 žmonių. Derintas fortas buvo už Viljampolės, ant kalno, kelis kilometrus atstume už Kauno, netoli Žemaičių plento. Tą dieną forte vyko ty žydų sandymas. Atrastytus žydus per duodavome forte kitoms kariams. Tiksliau, is forte mes juos dar neatsarydavome bet per duodavome mi forte būsimioje aikštėje.

Slėpus

Šis ten sąsąjimo netos nesimati, ši pirminejusių atvartų sąjūs karų bienu metu mačiau išsilyg. Alauksq.

Atidaru veng quips pasmerktyg, eidarome i getq pasimti klty. Taip ai irinejan berik usq dieug. Iro duobis saudymo netoje nebuvar. Kes saude-nezinau. Tik po saudymo teko girdeti kalbant minkų kuopos karus - Černauksq, brolius Lukoševičius. Kad jie tuomet asmeniškai saudie pasmerk tuomis.

Kiek tuomet buvo prisaudytasimonių - neagalus pasakytis, nes nežinau, bet skaičius galėjo riktis trūkstantiems. Apsu tai pprendim pagal nuvartytyg i forte skaičius.

Kitar sąsąjime derintame forte vyko taip pat 1941 metų mdeu, jau buvo trumpu parais, bet smego dar nebuvo. Mer, triciois kuopos karai, neatmeme ko kiu luidu, pocio-Šliam

mis ar meišonomis, vil nuvyko
me; devinto posto. Vabas
kai ai pradėjau galvoti apie
tuos įvykius, pradėjau pusi-
minti, kad tai galėjo būti
kitą dieną, po jau mano pa-
minėto randymo devintame
poste, bet tiksliai neatmenu.
Tuomet buvo randomi žydai,
atvesti iš Čekoslovakijos jie
prie mūsų randymų buvo laiko-
mi devinto posto patalpose.
Kada ir kas juos ten atvari-
nėdinau.

Jie iš patalpos buvo išlei-
džiami po du - tris žmones
; laukę. Po grupę apie 20 žmo-
nių apsaugininkai mus vedavo
prie duobės ir mūsų randymų.
Duobės, prie kurios vyko jų rau-
dymas, buvo priešingoje posto
pusėje, jeigu žinėt, ji nuo
šermėsių plento. Ten vyko
randymas ir mano jau pa-
minėtu pirmu kartus.

Tuomet randė tuos Či-
koslovakus, ai taip pat prie-
šermėsių

duobu nebuvau ir kas turėjusia
 nori sandei - uždinau. Atmenu
 tik, kad tai dariu mūsų trečio-
 ji kuopa. Apie tai, kad sande-
 mi yra čekoslovakijos žydai, ai-
 nšinojan ir apsaugininkų kel-
 by. Per šį sandymą ai sto-
 vejan forte sągyboje, netoli
 jo požeminiu patalpa, kur buvo
 laikomi tie mirtieji. Mačiau
 tuomet forte sekavimus trečio-
 kuopos karininkus - Pūrg, Kinas ir
 Bernardą, Černauską, Arlauską,
 Sangeričių, Praveričių, Joną,
 Žukauską, Klemeną, Ką jie
 dari kiekvienas - pasakyti ne-
 galu. Jūs teko matyti tai
 žinojate ai kitoje netoje šio
 sandymo metu.

Be to, 1944 metų vasarą ir
 rudens man ir grupė trečio-
 kuopos karininkų yra teta saži-
 niti tarybinis piliečių sandy-
 dumi; kitus keturis
 mėnesius. Paprastai vykdamo apie
 20-30 žmonių, dieni muktėsi-
 mian, sadoranyami karininkų,
 Ilon

Baredo, Dazio ar Dorkaus.

Tokiu liudu ar sinou skau-
ciai isnykas: i Laidijus, Jar-
liava, Baktus, Priozelg,
Krakas Pasvali.

Visur mes misandydaro-
me po 100-200, netimui
policiiniuky ir gukluoty uccio-
nelisty simtuy, zydy tautybis
gyventoy. Duobis jau liu-
daro formos tos netimui po-
liciiniuky for liudow 2-3
kilometrai uo misteluy riby.
Krimokimiai ir medciai op-
angusioke netose arba tiriog lau-
kiose. Kai kur mes rakrodaro-
me, valgyklose gaudarow pietus
ar vakarius, geidarowme degti-
ns.

Tandydaro tiriogiai aukas
alraziavureji netimais poli-
ciniukai padidaro senyoti
simtuoquis, murenginets ir
pauessiai. Tokiu liudu ir
man paciaus armeniskai
yra teky tandyti. Tai buvo
(to) Krakuse, Priozeloy ir Jarlia-
Hlumini
sibrankto „Po nykastyfi“
Hlumini

rojo kitaro netioser sauzo-
 dovan sandymo neto arbo
 uddirodovan pamerktnosim.
 Kadangi tokij izvety; sau-
 dyms huro dang o ai hietu-
 sor teritorij, paitu labas
 (senai) silpna, smulkenim
 tui sandymy oplinkybyj pa-
 pasakot negali. Del laiko
 summo negali murodyti da-
 ty u eiles kuro vyko tui sau-
 dymai. Silnai gali buit; kad
 nemis izvetyim oplankydarome
 po kelis mestelams.

Atliemeu das, kad sandy-
 dama vykdydarome dnuis bu-
 dai: nemis pamerktnosim m-
 rarydarome; duobes u juos sau-
 dydarome u ririansi vno duobes
 kraito, kitar statydarome mie
 duobim.

Si munis rimomet vykda-
 so opis 10 rokieim - karim u ka-
 vumky. ju laip pat (dalyd) da-
 lyvandaro sandymore.

Albom
 viraunkto "senai" u dalyd "ne-
 skaitlyti": Alimie

J tokias išvykas sandyti žmo-
nų išvykdarė iri mano išrei-
dinti per opklaurimą asme-
nų, iškyms širg šiuoq. Ar
ji rašnodarė - neatmėms. Ati-
miniau dar, kad tokiuose san-
dymose dalyvavdavo jaupėmpis
puskariniukis Zeliouka.

Pasakyti kuris kiek žmonių
mirandav ty sandymų metu-
negaliu, nes sandydaroms be-
drai; didelės grupės žmonių,
auky, kiekvienas sau nepaštikis-
daroms.

Kuomet išvykoms; Kurijq,
manimų sandymų nebūvo. Lau-
gojoms kelius ir geležinkelius uno
partizams, kordimis fronte prieš
Tarybių Armijs.

1943 metų vasarq ar i ba-
taliono pabėgim, todėl pasak-
kyti kg ji darė neliau - nega-
liu.

Klaunimas - bataliono dalyvius-
laisadaq Antaurq, Rairi, Aleksg,
Suits jong, Miciq, Leonq ju
pažihote? Uliomis

8

Atsakymas - Gal būt vaiss-
da, kairi, Gritz, Miain, ai
u pašimau batalione, be da
bartim, metu ai jis neatmu-
m u miko apu jubs pasakyti
negalin

Klausimas - Sacerionų juozg,
Masalstki jurgj, taip pat ba-
taliono dalyvius pašimote?

Atsakymas - Negalin trinti,
kad nepašimau bet dabar
jy neatmuom. Masalstki pavas-
di batalione man buvo
girdeto

Klausimas - Jums teko Čemau-
ški radovaujant moriti de-
riutojame forte duobes būri-
mės ir audymams?

Atsakymas - Ne, neteko.

Klausimas - Čemauška, kartus
u batalione buvo išvyka?
Rujis?

Atsakymas - Taip, buvo išvyka.
Dabar ai atriminiam, kad jis
netgi padisoji ejo skyrimuko
pauzės ir būvam jo skyrim-
p kuomet 1943 metais ai
Hlimi

batalliono pavitranskiau,
Čemanską jame palikau.

Turim patikrinti, kod
kuomet mūsų batallionas buvo
lunioji, jį radinohi 13-ju "sa-
nauzgor" batallionu.

Kas buvo batalliono vadu,
ai nežinau.

Kuomet batallionas dar bu-
vo kaune, iš pradžių jį stovijo
daliniai aliojai, o po 2-3 mėnesių
buvo perkeltas; patalpos 7 a-
liogame kaune; ; būvūnas karo
policijos patalpos.

Klauskimas - Kas iš batalliono
dabovis mirandi tarybinis
aktyvistus, kurį tarpe buvo
peetas Montvila, deputats
Būdėiunskienė ir kiti?

Atsakymas - To ai nežinau.

apklausos protokolo perbraižin
mano parožyma ypa taisyklė
Hlini

NSK-to me žilėsuos TSK
MT Tardymu aktyvius
ypatingai svarbių bylų
vyr. Tardyt. o. p. k. k.
Kopitona 1/2027/1

81

Apklausojo proto kolas

Vilnius, 1962 m. sausio mėn. 22 d.

Aš, NK-to prie lietuvių TSR
MT Tarybų skyriaus ypatinėjai
darbinis byly vsp. tarybtojų ka-
pitonas Kašys, tarnybinėse pa-
talpose apklausiau liudytojų -

Bakanavičius Antanas
Antanas, gimęs 1915 m.
lietuvių TSR Prienų rajone
Lascenkos kaime, Lietuvos
išvalstyčių - mionimūky,
repartini, su 3-jų pradžių
mokyklos skyrių išsilavini-
mu. Teinno nebaustą, gy-
venantį Kauno m., dirban-
tį Kauno išorines apsau-
gos valdyboje sargu.

Apklausa pradėta: 10 val. 15 min.
Apklausa baigta: 17 val. 10 min.

Pučiškamiai su lietuvių
TSR BPK 178 straipsniu
liudytoji Bakanavičius A. A.
Bakanavičius

išaukinto jo pareigo papasakoti
 viso kas jam žinoma bylose,
 įspėjant jį dėl banditizmo
 por atsakomybės pagal Lietuvos
 TSK BK 155 ir 190 straipsnius
 ir darimą melagingų parodymų.

Bakšna

Klausimas - Vokietijų okupaci-
 jos metais juos tarnavote taip
 vadinamame pirmame "saisangos
 batalione"?

Atsakymas - Taip, tarnavau
 I pirmoji "saisangos" batalio-
 nis ir įstočiau karnu 1941 me-
 ty rugsio mėnesio pirmoje pu-
 šyje. Tarnavau antroje ir trečioje
 kuopose, labai tiksliai neatme-
 m.

Klausimas - Čirviško Boles-
 long, Matuško Prāng ir Pa-
 lubinskų jung. pirmoji "sai-
 sangos" batalione dalyvius, juos
 pasiverte?

Atsakymas - Čirviško, Palu-
 binskų ir Matuško pavardės man
 yra žinotos, kuomet ai tarna-

Bakšna

rau pismame batalione, bet dabartinis metu jy neatmeniu. ir miko apie jy rikiu negalin pasakyti.

Klausimas - Ivairiuokite karinius ir kariniukes su kuriais jums teko tarnauti munoje kuopoje?

Atsakymas - Ja kariniukes atme-
mu leitenantas - Borzdg, Dagi
sutkaitis jy vardu nezinau, Taip
pat nezinau jy dabartinio likimo.
Kuoopos virsle buvo Arlauskas,
sardo nezinau. Kita virsle buvo
Motujinas, sardo nezinau. Kaunio-
tis, grandinis Jolencius Petras,
dabar gyvena Prumose, buvo Ben-
stas teismo, puskariniukes Stau-
kaitis, puskariniukes Rusivas,
puskariniukes Stankus, sardons-
sinau ir Kauno mieste, grandis-
nis Mardokas, sardo nezinau, kiles
Karkus tai ir Kedainys, grandis-
nis Alisaukas, cilinis Dainoras-
vicius, cilinis Lalciki, sardo nezi-
nau, Ivanaukas, sardo nezinau,
mardaug 1983 metu gimimo, ali-
nis Dainoravicius. Kity dabar
Baltarusiu

neatmenis.

Klausimas. Papasakokite, kas
jums yra žinoma apie miškal-
stamgys bataliono veiklą?

Atsakymas - Kuomet aš sto-
jau i batalioną, jį stovėjo
Klaivis, Zalajaus Kalne Karo
policijos pataipose. Tuomet man
teko girdėti, kad bataliono da-
lyniai sandėlyje turbinis pilvicius, irai-
niore šilumos miesteliorie, bet ka-
dangi man dalyvauti juore neteko,
meko konkretaus nepaaiškus pasakytis.
Išvykdamas i tuos sandėlius batalio-
no karis mainuomis.

Praslinkus maždaug 5-6 dienoms
po mano įstojimo i batalioną, aš
es grupę karin, maždaug 20 žmonių,
išvykau i Baranovicų miestelį.

Plinko mus vykti i Balt-
ausis Karininkas. Kuomet mes
ludrome rin išrinkti. Iš padėčių
buvo pasakytas, kad reikalinga
grupė karin, vykti i Baltausis
i paklausi Kar nori vykti Bara-
noriaus. Kuomet mokes nenorėjo
vykti, padėjo sąukti pavardoms

Bakmanicium

Saukiami buvo daugiausiai
 nendry, kariai. Jų turys pa-
 klivan ir ai. Kar mus pa-
 vardėmus jauke dabar neat-
 mems. Kada buvo atrinkto
 apre 20 žmonių liepi patiręti
 ir važiavimui. Atsimenu da-
 kartimis metu, kad su mumis
 važiavo leitenantas ar jaunes-
 nis leitenantas Sutkaitis, pus-
 karininkas Stankaitis, puskar-
 nininkas Rusinas, eilinis Dasi-
 noravičius, eilinis Labekis,
 grandinis Mardosas. Kiti
 dabartimis metu neatmems.
 Važiavome nem ar dviems dešimt-
 minkėimiais. Vilniuje buvo
 me mstoje nekroti, bet kur
 lieutenant - dabar neatmems.
 Ar važiavo kas nors su mumis ir
 rokičių - neatmems.

Įinkluoti buvome tik
 santuokais atvode, kad tary-
 bines sistemos

Baranovičuose apsištojome kai-
 kotiametai mediniam bene aukšto
 rane. Jetro paradimimo neatmems.

Baranavičius

Gyvendami Caranoriciniost,
 mes eidarome sergybas pi-
 kariniy objektly bet kokiy - ne-
 atmem, darydarome kratas pas
 zydas gyvenancius mieste, u
 sandydarome tarybiniis pi-
 liecius - zydy tautybes armenis.

Uzdaruimus gaudarome u
 rokiociy, bet kokios istaigos ne-
 atmem tikliam - nezinku. Rysy
 su rokiociiai pelai kydaru sutkai-
 tis. Ar pi mokejo rokiociy kal-
 by ar su rokiociiai suris daro
 per vertes - neatmem.

Is pradziu zydas dar gy-
 veno mieste laivai u mes daru-
 su rokiociiai darydarome kratas
 jy lu tuose. Tes kodarome cirkro-
 pinis laikrodziy. Virus tuos
 daiskus paimdar rokiociiai.

Prasliktus naidanz jusan-
 tro ar drius menekimus mo-
 nuiry atoykimo. Caranoricinis
 zydy tautybes armenis buvo
 atskirto miesto delis kur pi
 uir luro apgyvendints. To to
 paridejo jy sandymes. Jau-

Baknariu

dykas vykdan už miesto, maždaug 2-3 kilometrus atstumu. Dabartinis metus toje vietoje gerai neatmena. Netoli buvo miškelis.

Toje netoje paprastai būdavo ir kasamos duobės po 20-30-40 metrų ilgio, žmogaus ūgio gylis, apie 2-3 metrų plotis. Kas jās ir kasdavo - nežinau, bet patrodė, kad Karo belaisviai. Mes visa lietuvių grupę atvykusi ir Kauno, apie tūk. pat rokičių Karis, o kartais kažkokitai lietuvių Kariai ir kito belaisvio, paimdavoje ir žeto - žydų stovyklose - apie 200-300 žmonių, vyru, moterų ir vaikų ir ativarždavome; pamirėta, netgi. Varynes vykdan ir mažesniu grupėmis.

Cia joms būdavo ir universiteto studentams drabužius, o po to grupėmis po 10-20 žmonių nuvarydavo; duobės ir išsandydavo. Kartais juos saun-

Baksmamie

mo neltg arls sauzojimas
putkaitis ir stankaitis
atnuidow degtines ir pris raudyngs duodaw minus irgetis po 100-200 gramus.

Tiaurum ypac parizymis -
Stankaitis ir daunostai-
keius. Je labai aktyviai ir su
uindogium raudydlaw, ankas
mudaw rautuwy luozemis.

Kaip jau parodisau, raudy-
my diehoms baranovicimox pa-
nrodydaw nepazystami lietuviai
Karias ir kito kaidkokio tai batalio-
no, bet is kuje luv, ai nezi-
nav. Tik atmenu, baranovicio-
u mekas daugiau be minus, gur-
pes ir kauso nestorijo.

Dabar priminisiai kod 1941
metu moleni baranovicimox mi-
noj is aiksciu luv pakarti-
tyr ar du mty ar baltuwy tau-
tybi vyrai. Korima vyko mi-
rai mes taip pat busome
aikstieje. Pakore juos rokieciai
taip tarybinis kovisams ar
partizams. Prie pakariant

Baksmen

jo buvo pastatyti ant tabu-
 rečių, o kai kilpos buvo uždė-
 tos, vienas rokiotis Kojis tas
 taburetės nuspyri.

Taip pat 1941 metų moks-
 nių datos neatmėm, mes sunk-
 kėsimis buvome mokykls;
 Koningų, kuris yra maždaug
 60 kilometrų atstumu nuo Ba-
 ranovičių; pietus. Ten da-
 lyvavome mašinomis tarybi-
 ūnių piliečių - šydų tautybės
 asmenų - šaudymu.

Duo bei buvo kaškas tas
 miesto pakraščiuje, miško
 aikštėje. Iki miesto buvo
 apie 3 kilometrų. Duo bei
 buvo diras dangiau - girai
 dabar neatmėm, maždaug
 40 metų ilgio.

Šaudymo netoje buvo
 rokiotis Kareivis ir nepaįsta-
 nus lietuviškojo bataliono
 karių. Jis kur jis buvo atvyks-
 nėnau. Jis mieste padėjo
 kiti kariškai resti grupes
 po 30-50 žmonių, lunauke-

Bakėniškis

lep juos paimdavo kiti kari-
 mai, atvažiavusių, tame tarpe
 ir ai juos mes atvaždavome
 jau turia, pui duobis. Tia
 pimus buvo liepiama nukrenti
 mirūtinus drabužius, o po to
 mvaždavu i duobes ir padėda-
 w sandyti. Sandomyjy tarpe
 buvo vyrai, moterys ir įvairaus
 amžiaus vaikai.

Trišlogiai sandė opie
 40 žmonių - mūsų grupė ir Kau-
 no ir rokičiai.

Atsimenu, kad tuomet Tri-
 nogiai sandė stankaitis, Dau-
 noraičius, labėkis, lūnias,
 Mardosas beto, pui duobis,
 lūso ir sutkaitis. Kunis pūsi-
 rejo mūsų karus, sandačius
 žydus, ir pats sandydavo ir
 pistoleto.

Ati to sandymo metu re-
 džiojan usq lėkkg aukas,
 sandymo netq. Tai man liido
 daryti pati sutkaitis, nes ai re-
 volidavau sandyti. Man labai
 mėbidavo rankos, todėl partike-

Batamere

pašv. neturėjau
 Tik buv tuomet prisandę
 ta žmonii - vešinan, gal buv
 500-600

Tik kiekvienas mūsų iš ma-
 no parodyty, trečios knepos ka-
 mi i kiek laiko raude - taip
 pat negalin nei risti laiko, nie
 duobuy, nestorėjau. Atmenu tik
 kod je yra raude. Raude taip
 pat i kiti iš mūsų grupis, atvy
 kuos iš Kauuo, bet ar tik juos
 dabartiniu metu esu ušmisišes.

Kaip jau esu parodyty, rai-
 dyumok armeniškas teko da-
 lyvanti i man, bet kiek ar pat
 usiorian žmonii - paraktyti nega-
 lus. Tai buv Baranovičiuose.

Neatmenu po kiek laiko
 ; Honing sil buv išvykusi
 mūsų grupi raudyti. Ai, kaip
 blogai raudytoje, buvai pa-
 liktas Baranovičiuose sargyboje.
 Tik tuomet prisandę žimbuly-
 vešinan

Iš Baranovičių grįžom
 1941 metų gruodžio mėnesį puiš

Bakamane

religijs ievēts - kalēdas
 Vācietisoms tautkaimis per
 mūska, J Kauru, gūzoms no
 rīsi ievykt. Kašķas, tai luvu
 peliktas, bet dabartīmu metu
 realmēm kas būstent.

Pirmāsi batalionas kai gū-
 zom storijs das šaliakalūyji.
 To Kauru metu as atgūliān
 ligomnieu, Kadangi ant kairis
 kojos nau luvu iēdages kašķoks
 tas gūzai, kuri teko opromoti.
 Kol as gūlejan ligomnieji, no
 to turijas atostozas, mīti
 batalionas ievyko; Rūsijs, bet
 kur - vežinas.

1942 metu pavasari, is veikstam-
 cūyzi kņopos luvān pasūtas
 ; Horumozānu šancūson 251
 batalionas. Ty pācū, metu
 pavars, m gūpe kauri, luvān
 ievykt; Panenāio rajonā, Pa-
 judst, kur sauzojom dur pyne
 disbrīsimus kerlus. Ten jokūy
 šandelyny nebūvo. To šēim,
 mēdāny gūzom; Kauru is
 1943 metu pavasari, ievykom
 Baklanāni -

Mogiliov, kur saunjejos mo-
 tarybinis partizanų geležinkelis
 1944 metų vasarą 255 ta-
 talionas išvyko; Drezdeno, Ke-
 lerau, kur tūnėjęs liuso-
 me apmokomi kovoti prieš par-
 tizanus. Po to mus išsiuntė
 į Trieste rajoną Jugoslavijoje.
 Ten esančiame Čepromis Alfonso
 perejančiame partizanus; 18-19
 metų mūšiamųjų brigadų Čio-
 luvau iki karo pabaigos. Ji-
 ten patekau į patikrinimo
 lagerį; lagerį teisingai para-
 dymų dėl Čarybinis piliečių
 dedančių būvau paleistas.

Labartimis metu galėjosi
 už savo sunkalčius ir ematir-
 ras.

Įstojus Baranovicium, kitur
 man neteko dalyvauti ar ma-
 tyti kokius nors taisykių gyventojų
 sandymus, kuriuos lūžė vykdę
 batalionas dalyvau.

Klausimas - Kaip jūs praisino-
 te pirmo "sarisangos" bataliono
 karys - Labėiki Bėli, juozo hims.
 Bakamari ce

u kumio kaip juo parodite bus
vate išvykes; Baranovicus?

Atsakymas - Labai, rardo ne-
zinau, ai pažinau tik ba-
talione. Dabartinis metu ai
ji pirmu metu silpnai, nors pa-
mater gal u alpažinciau. Tiri-
tinti nors negaliu. Atsimenu pa-
žistames nu juo nebuvau. Pyktis
nu juo de l ko nors taip pat
neteko.

Domu pasakyti, kad rimus tre-
cios kuopos karius ai alpinu
silpnai, nes nu pats teko turu-
pai taruanti tik apie 3-4 me-
nems. Istojis; batalionu tuoj
išvykau; Baranovicus, o gyde
pradejau gydyti u batalionu
palikan. J klijis ju u vaizavo
be manes. apklauses Protokolo
pen keturias. Supardytis u man
kadai teisiu ofa. Baderu

NSK-to pui si tuos TIR
MT Tardymo skyrius
ypatingai warbu, byly
op. tardytoja
O. Kume
(Kad 40)

44

Aptaušos protokolas

Vilnius, 1962 m. vasario mėn. 15 d.

Ati, VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatingai mu-
bus byloje vpr. tardytojas Kapustonas
Lazys, aptaušaud liudytoją -

Danilavičius Juozas, Al-
fonso s., gimęs 1914 m.
Lietuvos TSR, Maldos kaimas, Lietuvos, iš šalstiečių-
vidutinio, reparacinis su
4-uoju pradiniu mokymu sky-
mi, išilaušimui, baustas 1945 m.
pagal RTFSR BK 58-1, 2
straipsnius, TSKS pilietis, re-
dusis, gyvenantis Raseinių
rajono Viduklių m. dirban-
tis Viduklių tarybiniam
ūkijų elektromonters

Aptaušos pradėta: 11 val. 35 min.
Aptaušos baigta: 17 val. 00 min.

Sutinkamas su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu, liudyto-
jas

91
in Danilaviciu g. P. ištarkinti
jo pareiza pasasakoti, niso kas
jam zinoma byloj. perreiant
del bandzianuostu atsakomybes
pagal Lietuvos TSR DK 185 ir 190
straipsnius ir atsakymu duoti
parodymus ir darimus zinoma me-
lagitgy parodymy. Haniba

Klausimas - Taip vadinauo 13-jo
"saisungo" bataliono sukurtu
vokieciu okupacijos metu Kauno
mieste, dalyvius - Palubinskis
Jonas, Matuskis Pranas, Cirni-
skis Boleslovas, Ruzis Aleksas ir ki-
tus. Jis pazinote?

Atsakymas - Vokieciu okupacijos
metu tai yra 1941 metu
rugsejo - spalio menesi tiksliai
dabai neatmenu, ar jats tarua-
van pirmajame o viliau try-
liktajame "saisungo" batalione,
už kg ir buvan teistes 1945 me-
tai. Tarnaudamas ministams
batalione visi metu laiko Cir-
nisko Boleslovo, Matuskio Prano
jame ar nepazinau arba dabar
Haniba

tinis metu jau esu pamisęs.
 Rasisio ir leubinioto pavasdiu
 batalione man buvo girdetos,
 bet dabartiniu metu ai jų pa-
 cis neatmėm.

Klausimas - Kurioje 13-jo ba-
 taliono kuopoje jūs tarnavote?

Atsakymas - 13-ajame batalio-
 ne ai tarnavau trečiojo kuopo-
 je eiliniu.

Klausimas - Išvardinkite, kas
 kartu su jumis tarnavo trečio-
 jo kuopoje?

Atsakymas - Kuopos vadu bu-
 vo leitenantas Dagys, birsis,
 kuriame ai tarnavau, jannevini
 leitenantas Jokubauskas, seržo
 nešinas, bataliono vadu buvo
 majoras Simkus, viliau Kapito-
 nas Gasinas, kuopos reidiminku
 buvo Bendzins, kariai Kaera-
 gi, du Simkai, jų vady neatme-
 mu, bet buvo rėdės, atredo, Vla-
 das, Bambliauskas, Dambrau-
 skas Jonas ir Utenos ar Ukmergės
 apskritys, Normantas, žemaitis
 pajal Kilmy, bet ir kūr - nešinas,
 skambas

das viņas raibvērtības, kurio
pavarda neatmēnu, bet ir reido
pārdēti galēcians.

Kazragu lūso Kīles ir pūķis
relēcians. Kaip tēko pirdēti,
Lūdāmes un batalions kūrījō,
Jūs uno tarybimū partizānū.
Abu sīmkai lūso Kīly ir Tēlīnū
relēcians ar net gī ir pāries mēsto.
Atrīmian das nēng Dambrau-
skg. kīlū, ir Zemaitijō. Jo vardo
neatmēnu.

Kīly debas neatmēnu. Vīo-
ko ir pamīnēty asmeņū, jo karo
nūtklī netēko. 1942 mēty pā-
lāzōjō ar ir batalions pabīzau,
pātkdames jūos rīus jāms das
tarnantī.

Atrīmēnu, kad kromet 1941 mē-
ty mēdēnū vykām; Kaunū; ba-
talions, ir Tēlīnū mēsto vykām
su grupē sīmonū, un nūmty
galjō bīrti apri 10 asmeņū.
Jy tarpe lūso pamīnēti abu
sīmkai Kazragū, Dambrauskas,
bambliāuskas Kīly neatmēnu.
glanīb.

Klausimas - Papasako kito apie bataliono dalyvius, įvykdytus nusikaltimus.

Atsakymas - Man teko girdėti iš bataliono karys, kad 1941 metų miedeni grupė (bataliono) trečioji kuopa karys, kas tokiu nesinau buvo išvykęs išandytis tarybinis piliečių; Vilkijų Kadangi ten ai tuomet neby-
kau, lyne išandymis meko nesinau be to, taip pat 1941 metų miedeni teko girdėti, kad karnuo miesto derintojame forte vyko mannis tarybinis piliečių išandymas, jame dalyvavo visa batalionas, tame tarpe ir visa trečioji kuopa. Ji minimame išandyme nevalyvaus, nes buvoais kaip aplinkas paliktas prisidireti arklis. Kartu su manimi buvo pavilkes Dambrauskas bet ne žemaitis, o tas kiler nuo Utenos ar Ukmergės. Jis taip pat padedavo man prisidireti arklis Damblianskas, abu simkai turbit levo forte.

šibankty, bataliono nestat tyfo.

nes karuvinisė pavilky neburo. Karuvinis atrodo, kad buvo pavilky karuvinis, bet kodėl nezinai.

Kas iš trečios kuopos karuvinis armeniskai sandė pasmerktus - nus - nežinai.

Be sandėmy mūsų batalionas dar senyjo sydy geto Viljami-polyje, išaimis sandėlius.

1942 metų kovo mėnesio 11 dienų batalionas išvyko į kuruji, Dedonicių rajoną, kovai su tarybiniais partizanais.

Greitai mūsų atvykus, kovo mėnesio pabaigoje ar balandžio mėnesį trečiai kuopai stovint Dorokino kaime, išvyko mūsų su tarybiniais partizanais, kuri mūsų išpuolė. Atsimenu, kad ant jų buvo iš partizanų pūvis, bet kit - nežinai.

Civilinių gyventojų sandėmo faktai, esant batalionui kuruji, man nežinomi. Šie bataliono buvo sudarytos taip vadinamos "įvadkomandos", žinančios

7. 1942
Kunų uždavinys buvo išvalyti
tai partizanais. Kas iš jų išėjo
nešinau. Ar jų dalyviu nebū-
sau ir apie jų veiklą nežinau.

Kodangi 1942 metų pabaigoje
ar iš bataliono pabėgau,
apie kitus susikaktimus neži-
nau.

Klausimas - Gra žinoma, kad taip
užduodamas "jagdkomandos" buvo
uždarytas 1943 metų pabaigoje.
Tuomet iš kur jūs apie jas žino-
te, jeigu iš bataliono ištvojote
1942 metų pabaigoje?

Atsakymas - Užeiko ar apie "jagd-
komandas" nežinau. Gal būtų tik
em girdėjęs. Apklauso: protokolais
pašaliniam manė pareidimai jame surašyti
taisingai. Šanibelis

USK-to mi šituros TSR
MT Tardymo skyriaus ypa-
tingai darbinis bylos vpr.
tardytojas
Kapitonas B. Kune
/Kazys/

100

Apklauso protokolai

Kaunas, 1962 m. Kovo mėn. 18 d.

Ai: VSK-to mi Lietuvos TSR
MTT darymo skyriaus ypatinai
varbui bylą vyk. tardytojas Kapi-
tonas Kazys, apklauskau lū-
dytojas -

Singėdini, Antanas, Mo-
tejaus sūnus, gimęs 1920 m.
Kauno rajono, Raimonaišči-
me, Lietuvos, iš valstiečių
vidurinio kl., nepartinis, su
7-ia sūnais motyklus kl.
m. išilainininkas, TSKS pi-
lietis, teismo nebautas,
gyvenantis Kauno m., Ž. An-
drijaus g. nr. 116-3, dirban-
tis Kauno elevatorininkai-
stas:

Apklausa pradėta: 12 val. 15 min.
Apklausa baigta: 16 val. 30 min.

Sutinkamai su Lietuvos TSR
BPK 175 straipsniu lūdytojui
Singėdiniui A. M. išaiškinta jo pa-
st.

reiga papasako te vis kas zinoms
byloji, perspejant ji dil bandzia-
mosios atakomybe pagal Lietuvos
TSR BK 189 ir 190 straipsnius ir
atsakymus duoti parodymus bei da-
ringa zinoma, melagingy parodymus.

Klaupimas - Palubinskq jong, jo-
no rimy, ro kiekis okupacijos metais
lietuviu tarnavusi taip vadina-
mos "saisaugos" batalionuok ju
paizinoite?

Atsakymas - Palubinskq jong, ti-
ro varde vadinam, ro kiekis okupa-
cijos metais tarnavusi pirmajame
"saisaugos" batalione ai Jaizinau.
Ai patis 1941 mety vasary, ro kie-
ciu armijai okupavus Lietuvq, isto-
jan Kauno mieste, j pamineto q pir-
moji "saisaugos" batalionq, kuriame
tarnavau iki 1942 mety mades.
Veliu pirmaji batalionu buvo
pavadiintas tryliktuoji.

Palubinskq ai pradejan pa-
ziinti 1942 metais, Kubmet koro-
nines, ai kartu su batalionu is-
vykau j Pskovo silti, Dedoviciu ro-

Jonq Tuomet ai leuvan pirmos
 kuopos mastininku i Dedoviciq
 mestelyje juo bataliono itabo
 o pradejan padinti ninijs Palu-
 binskq Jonq.

Tuomet 1948 metq mudenj i
 bataliono ai istojan, jame Palu-
 binskq Jonq ai palikan. Tik mai-
 dang 1950 metais ai ji vel sutkan
 Kauuo mieste. Po to mei utkarciai
 m juo mielikdaroms, nes abu gys-
 noms Kauuo, Alekote juo ja leu-
 vos mano namok, o ai pas ji
Klauimas. Kokie buvo juos sauty-
 kiai m Palubinsku Jonq?

Atsakymas. m Palubinsku ai pa-
 distamas ameuinkai geci, nov arti-
 mais draugais nebusoms. Misy sauty-
 kiai us laikq buvo normalis, ame-
 niniq sskaity nonas kitam neturim.

Klauimas. Kas juos yra zinoms
 apu mielikaltangq Palubinsku
 Jonq saikq batalione?

Atsakymas - Palubinsku Jonq ba-
 talione turijo jaunimo puskari-
 ninko laipni, ijo ninijs pa us ja.
 Kado istojq i batalione - neiman.

Sk

nen, kaip jau minėjau, pradedo
 rašyti ir tik batalionui esant
 kunigai, nors žinau, kad jis i ba-
 talioną įstojo dar Kaune. Šuo
 Palubinskas uždėmėjęs batalionui
 esant Kaune - ai nežinau.

Daugiau apie Palubinską nekyla
 batalione ai nežinau. Kokio-
 ji kunigai tarnavo. Taip pat neži-
 nau, tik žinau, kad ne pirmoji, ku-
 rioji tarnavo ai.

Palubinskas buvo artimai ba-
 talione pažįstamas su Matijajūnu,
puskarininkiu.

Klaupimas. Kas žinūs yra žinoms
 apie 13-ąją, "sarisauzų" batalioną
 dalyvių įvykdytus nusikaltimus?

Atsakymas. Pirmasis arba kaip jį
 vėliau vadinoi tryliktais, "sarisau-
 zų" batalionas susikūrė 1941 m.
 ty vasarą Kauno mieste.

Kai ai įstojo; pirmąją kuo-
 po, ir tuomet įstojo laivne alijos
 pradžioje, prieš daugumo pastatų
 būrinių namų. Ai pats batalio-
 ne turėjo jaunesnio puskarininkio
 laipsnį. Maždaug po mėnesio

St-

laito kuopo buvo perkelta; Žalio
 Kalno, Lūnėnų Karo poli-
 cijos patalpa. Čia jau storijo
 lietuvių batalionas kuopos. Atsirūšius
 batalionui; Žalioji Kalno, ir
 kuopos rėdinti pareigos.

Kas buvo bataliono vadu-
 neatmuo. Mūky kuopai ir padėję
 rėdovau kapitonas Klimavičius,
 o vilniai leitenantas Norkus.

Is karininkų dar atmuo Šiuolis,
 jaunieji leitenantų, Stanickis, lei-
 tenantų, Dicitis, jaunieji leitenan-
 tų, Žemolis, jaunieji leitenantų,
 Malinauskis, aviacijos jaunieji lei-
 tenantų, Burbulis, jaunieji leiti-
 nantų. Kiti dabar neatmuo. Ties
 Norkus ir Šiuolis žuro batalionui
 esant rusijoje. Kiti likimo neži-
 nau.

Is kari, tarnavusių kartu su
 manimi, atmuo škiečiai: puskar-
 nininkai - Škūšis, Šturs, Leišis, Vekis-
 kis, Masalskis, Pracevičius, Vyta-
 is, Šešelis, Taparanskis, Šiuolis, Šaulis,
 Matulskis, Petras, višvilis - Maras,
 Okas, Matulaitis, Šešelis, vilniai -

Piliponij, Čičinauskų, Valiukų, bro
liū jurgelėvičių, nūno jį vėrdas
leones, kito nežinau.

Jis jį Kaune ai nutinku Mūša,
Vekriškų, Meliošaiti, Valiukų.
Kur jį gyvena nežinau.

Kuomet batalionas stovijo Kau-
ne, jo asmeninė medžiaga įėjo į vai-
nių objekty sąrašą, sąrašo žydy
geto Viljampolėje, žandis tary-
binis kalyviškis bei žydy tauty-
bi asmenis.

Mažinais tarybinis piliečių
žandynais, kaip man teko žinoti,
vyko 1941 metų vasarą rušintu-
me Kauno miesto forte, o vilniau
derintame forte. Bet, specialios
grupės karių išvykdarė žandynams
į kitus miestus. Kadangi man as-
meniskai neteko dalyvauti žandy-
nuose, papasakoti apie jį aplinkybes
ir kas būtent ir bataliono karių juos
triesiogiai vykdė - nežaliu.

Kiek žinau triesiogiai žandy-
nuose dalyvavo triesios kuopos
kariai, radovanjanai miškų kuopos
savo darbo bei kiti darbiniai.

St.

-7-

109

Kartu 1941 metų rašoma u-
deus pradžioje, datos tiksliai neat-
mem, mūsų batalionas buvo
išvykęs; bandžiamųjų operacija
; kaimus, sąvokių ir kaubų;
Jonas purš. Vistovų pavadi-
nimo neatmem. Žinau, kad aplink
buvo dideli miškai. Ar tuomet
taip pat m. kuopos vežėdavau.

Viename kaimo bataliono kariai
sitaikė apie 20 vietinių gyventojų.
Paciuo sąduymo faktas ai ne-
mačiau; bet mačiau, kad jie bu-
vo uždaryti vieno gyventojų darsis-
niuje, atrodo, kad netoli mokyklos.
Po to juos bataliono kariai uždaryti
miškelio ir sūtaudi. Kas tai padarė ir
mūsų bataliono kariai - nežinau. Kai
pukrėsiusiai grįžome namo, neatme-
nuker ir kary pasakojo, kad pirmos
kuopos karys Filiponis, kuomet to ir
; sūtaudymo netgi tuos pamerk-
tuojus, patigo m. rino jausmo mes-
gaitis komjauimole.

Filiponio tolimeris li kimer
mau uždarymas.

Klausimas - kuo uždarymąjo batalio
Sts

no kariai Ptkoro srityje?

Atsakymas - 1942 metų pavasarį batalionas išvyko tikslu kovoti su tarybiniais partizanais. Esant mums Dviloničių rajone, tekdama ne kartą susikauti su tarybiniais partizanais be to, kartu su sovietiniais imdavo mums kaimus, vietinius gyventojus, kurie buvo sūnėmis darbanis; Uokitijs.

Klausimas - Matuskų Prano, Antano sūnų, iš 13-ojo bataliono trečios kuopos, ar pažįnate?

Atsakymas - Jūs, Matuskų Prano iš trečios kuopos ar nepažįnate. Bendrai, ar ne vienas iš trečios kuopos karių nepažįnate.

Ar tik pažįnate Matuskų Petrą, tėvo sūnų nepažįnate, maždaug 1915-1917 metų gimimo, jaunuonis, puokštininkas, kuris tarnavo kartu su manimi pirmoje kuopoje. Jis buvo neaukšto ūgio, smulki, plaukys. 7 busi-
89 jis nevyko. Kiek teko girdėti iš vilniešio Rutkauskos pramo, taip pat iš pirmos kuopos, ten Matuskų Prano ir sovietų okupacijos metais išvyko

Sts

95
11
Vokietijoje, bet kur ir ko - nežinau.
Doris su tuo Matinku bu-
vau artima pažįstamas, netgi tu-
mavo motruokę, kurioje nuotra-
gavimas ai, jis ir paminitas Rut-
kauskas, bet ir kur jis buvo kiler-
nežinau.

Rutkauską juozą buvau sutikęs
Kaune prieš 4-5 metus. Sakėsi
dirbęs kokiųjį nū Kauno meno
radovu, bet kur būtent - nežinau.

Tiesa, gerai atmenu, kad tas
Matinkas Petras nebuvęs vėles.
Klaunimas - bataliono dalyvis - Ćir-
niuską Bolestovą ir Raišį Aleksą pa-
žįstate?

Atokymas - ūi, Ćirniuskas ir Raišis
ar nepažįstas.

Turim patikslinti, kad partizanintų
Masaletkį ir pirmos kuopos ai 1945
metais buvau sutikęs Tarybinės
Armijos kariu uniformoje. Turėjo vyres-
nio (partizanintų) viršauto laipsnį.
Kur jis dabar - nežinau. Tuomet
tarnavo batalione jis gyveno Kaune,
Viljampolėje, buvo vėles 1948 metų
pabėgėlis, jis nuėjo metus su Tarybi-
ninkais, partizanintų "nėkailėlis".

Ab

Apklausa pro to kole, 113

Volcanis, 1962 m. Korovien 2301

Ar, VK - to me Lietuvos TSR
MT Tarybų skyriaus ypatingas
pauzės biūras, vyriausybės kabinetas
naš. Kažys, vyriausybės liudytojas

Lukošius Petras, Juozas,
gimusi 1913 m., Lietuvos
TSR, Vilkijs rajons, Luk-
šiškių kaimas, lietuvių ir
sąjūdinių, vidurinė mokykla, ne-
partini, m. 4 m. pradžios
mokyklos skyrius, Vilnius,
TSRS pilietis, baustas 1948
m. pagal RTFSR BK 58-1.0
straipsnį, gyvenanti Mo-
vilsko m. Laremagino 9-46-
114, dirbanti miesto staty-
bos valdyboje daiktai

Apklausa pradėta: 14 val. 10 min.

Apklausa baigta: 20 val. 30 min.

Sutinkamai su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu liudytojus
Lukošius P. J. naikinti, pareiza
paprasakoti ir o kas žinoma bylo-
je, spėjant, dėl bandymais
pagal Lietuvos TSR BK 189 ir 190
straipsnių, už atsisakymą duoti
Lukošius

parodymus ir dinamas melajis
jo parodymus darimas: Sunošis

Klausimas - Matiusko Prang, An-
tano pūny, ir Palubinskų Jong, Janos,
pažistate?

Atsakymas - 1971 metų vasarą tik-
kios datos neatmenu bet atrodo, kad
liepos mėnesį, ar stojau Kaune,
taip vadinamąjį pirmąjį, sąsąjungos
batalioną, kur tarnavau cilinui tu-
čioje kuopoje. Minėto bataliono
trečioji kuopoji ar supažinau
m jaunesnįjį pirkimininku Palu-
binku, vardu jo nežinau. Tis ba-
talione tarnavo pirmąjį Matiusko
pavardė trečioji kuopoji man taip
pat girdėta, bet dabartinis me-
tu ar jo neatmenu.

Klausimas - Tivardinkite su kuo
jums teko tarnauti pirmąjį ba-
taliono trečioji kuopoji?

Atsakymas - Trečioji kuopoji man
teko tarnauti su šiais pavardėmis:

1) viščiola Byla, ir Vėluononmis-
telis.

2) Benziusis, vardu nežinau, ir K-
Lurošis.

- udsiaw miestelio, buvo arkito ugio, jo ketijo u raitininko pavyzes turejo cilinio, o u lian jankenisio puskarininkio laipsnis;
- 3) jaunesnis puskarininkis Maekonas, sardo rezinaw kaunietis, mardang 1917-1918 mety gimimo;
- 4) cilinis Narickas, sardo u is kuo kilis rezinaw;
- 5) cilinis Zydomis, sardo u is kuo taip pat rezinaw;
- 6) Cicirko Antanas, grandinins, mardang 1913 mety gimimo, is Vilnos miestelio;
- 7) grandinins Namcikas Antanas is Vilkijos rajono Pelucius kaime;
- 8) uisicis Jekularicis, sardo rezinaw;
- 9) jaunesnis puskarininkis Jakimas is Duzin;
- 10) cilinins ar grandinins Paudzins, sardo rezinaw, buvo batalions baltu vien;
- 11) taip pat cilinins ar grandinins Raudins, sardo rezinaw, buvo arkito ugio;
- 12) Masalckis Martyns, grandinins, sardo rezinaw;

Iskrities

- 13) Masalstku cilinn, sardo ne zinan, as Masalstka luro brolas nezinan; is korji abu klg tarp pat nezinan;
- 14) vici la d'angim, sardo ne zinan;
- 15) grandium Mardot, sardo ne zinan, kalbedama, imaric'aro
- 16) jannem puskarimutku Kar tam, sardo nezinan;
- 17) cilinn jai linn Stas, is kor nezinan;
- 18) grandium Stabicta, sardo ne zinan;
- 19) grandium jakubantku, sardo ne zinan, op'valau sauplito sardo, buro korj lai kg vireju;
- 20) vici la skrebni sardo nezinan
- 21) jannem puskarimutku Lelion ka, sardo nezinan;
- 22) Piuu Vineu, laipno neat me nu: grandium as cilinn;
- 23) paminoto Piuu Vineu brolas, sardo nezinan, cilinn as grandium pi luro tarp pat neat mem;
- 24) jannem puskarimutku Dilu, is korji v'jo sardo nezinan;

Lurois

- 25) Labakus, sardo nežinau, o laip
mio grai neatmem, bet atiedo, kas
jauņemis puskariniķis, buro ankīto
ūģio, i' kur klē. nežinau
- 26) puskariniķis Dilģins, sardo ne-
žinau, i' kur pi laip pat nežinau
- 27) ušiniis ar grandinuu Alionis,
sardo nežinau.
- 28) jauņemis puskariniķis Seļenke-
vičiniis, sardo i' i' kur pi kile, ne-
žinau;
- 29) jauņemis puskariniķis Dekmins,
sardo i' i' kur nežinau.

Klity dabar neatmems

Ķuopai sardovuu kariniķai: leit-
nantes Dazys, jauņemis leitnantes
Pauliņkoniis, jauņemis leitnantes
Jakubauska. Ķuris i' j' buro kuo-
por sardu, dabar geras neatmems.

Klausimas. Ciņvuskā Bolotovs
i' Mečis, Seong padinot?

Atsakymas - Ciņvuskā pavardi be-
taliohe man buro girdita, bet ai-
jo i' Mečian, dabartiniis metu
neatmems.

Klausimas - Papasa ko kite apri-
pirmojo, "karsaugos" balalioho

Luņovis

dalyvų misikalstamųjų ir klg?
Alfakymas - pirmas, kuris vėliau
 buvo pavadintas "vyklytuoji", "sa
 usaugos" batalionas su kūrė Kau
 no mieste pirmomis ir keičiu oku
 pacijos dienomis Kas jam vedoro
 ro ir padėmė - nežinau. Atmintik,
 kad vėliau jam vedoro kapitonas
 ar majoras Jasinas.

Bataliono dalyviai mo pat
 pirmų dienų senyjo Kau no mie
 ste įvairius sandėlius, radio sto
 tį, sandėlius, žydų gėlių, beto,
 nežinimo masinias tarybinis
 piliečių sandymais. Tiekiojai
 pirmuosius dangianais sau
 di trečios kuopos karais. Tai
 ai žinau todėl. Kad man pa
 čiam teko dalyvauti sandy
 numose.

Vienas iš pirmųjų sandymų
 ai atmems 1941 metų vasarį,
 tiksliai datos nežinau. Kau no
 mieste ketvirtajame forte. Kuris
 yra Kau no pėnimestyje Panem
 nijs ant kalno.

Jaro Karininkų mės, trečios ku

Lauo 1941

38

po kariai, u kariai is kitu kuo
 pu vyte mijoje po Karuo ka
 lejimo, kuo buvo Mickeniciaus
 gatraje. Cia is Kalėjimo paimeu
 gysanzou didelę kolonę dydy
 lautybes vyus maįdang 500-1000
 žmonių. Jy tarpe daugiausia bi
 rō vyus, moterų, luro nedang, o
 vaikų isai neburo.

Uho Kalėjimo juos isarime;
 paneumens, o po to per Janicū
 l Panemins. Kelio kuo isai mes juo
 isaim; ketvirtą fortą, dabar ge
 rai neatmem.

Porto idang luro is kartos
 du ar daugiau, dabar gerai ne
 atmem, duobis maįdang po 10-15
 metų ilgio is poros metų pločio.

Prie ty duobų karininkas
 kas dabar gerai neatmem. Nita
 te apie 20-30 nuiry tucis
 kuo por kamų, tame tarpe is mane,
 u mes maįdang is 10-15 metų
 atplumo imeme sandyti; sta
 toms prie duobų maįdang po
 20-30 žmonių grupes. Pasmork
 lisi luro stalbus prie duobų
 lantier

Laislo mparoms, mus, iandy
 lojus. Komandg paduodaro ka
 amikai. Ii rovus imonis arkis
 dan; duobts. Iuz est rovus as
 ypuomis pibaizdaroms iuvias
 is arti. Pukos pui arandant
 Kity ka mi to lias mo duobuy
 luv i renziamos is vis utimuz
 drabuziu.

Iio iandy mo metu as maciom.
 Kad karlu is manini asmenis ka
 iandi iue treios kuo por karis.
 Byla, iandi is karis ko ianturo,
 Mackom, Ruzys, Dily, Jaidis
 nas, Alionis, Dilynas, abu Ma-
 salskiai, Iidomis Benzus, Labi-
 us, Skabickas, Kartanas, abu
 broliai Pūcai, Randis is celi kity,
 kumy as dabas neatmenis. Visi ian-
 dime is karisky ianturo. Tik skre-
 by is pisto leto.

Iorinus turijome kiekvones
 Iorinise. Vienop iorinise ku-
 is mada is tuzy sky mi, Telps
 ut iorinise, o mes kiekvones tu-
 yome po di to kas iorinise: ab-
 fase dirso pusere be to, talis buvo
 Iurošius.

dešioji isoriniai

Kiek tikinimas ir nuotygiškos
karų nežinau, bet žandime tol,
kol ir atvaizduojasi buvo kuriam
dyti. Užtūto žandymas opus du
balandas laiko.

Kur kuris ir išvardintų esmę
storojo žandymo metu ir kiek laiko
žandė, dabar pasakyti negalūs, bet
kiek atmems, žandytos ir net kei-
ti, tai yra ta pati, grupė žan-
di nuo pradžių iki pabaigos.

Apie mūsų, bataliono karais,
tuomet buvome būtinai žinoti
turo armijos uniformos, o giunklo-
ti tarybiniams, vokiečių ir kitų
sistemų žandymais.

Jo žandymo laisvės už kas
ir kas kur tas atvaizdi tarybiniai
karais, vokiečių, karo belaisviai.

Kitas žandymas, kuriame man
teko dalyvauti, buvo dešimta-
me. Karuo foite, kuris yra už
Viljampoles, ant kalno buvo
žandoms šydų tautybės piliečių,
atūsti ir uspenio. Bet ir kokios
būtent žandė, dabar nežinau

Šovnikas

Kai mūsų kuopa atėjo; portas
 su jame jau buvo sąaugomi portas
 patalpos.

Už portą buvo iškastas 3 as-
 dangian, dabar gerai neatmėm,
 prie jo duobės, nematėm kaip
 po 50 metrų ilgio ir poros metrų
 pločio. Tiek šlyt duobės išma-
 tarumų neatmėm.

Porte be trečiojo kuopos
 kamų buvo matyti kariai ir iš-
 kitių kuopų. Mūsų vadovavo kari-
 niukai: Jankas, Daugys, Paulius
 Komis. Ar buvo ja Kubauskas, gerai
 neatmėm.

Ju nustatė prie duobės, ar
 duobės - gerai neatmėm, apie
 30-40 kamų, kuri tie reji
 išandyt, pasmerktoji. Ši tie
 iš portą patalpos rėd; duobės
 pasmerktoji - vyrai ir moteris.
 Ar buvo vaikai, dabar neatmėm.
 Kai duobės rėd ir karo opni
 60 smėlis, mes pagal kaimiukų
 komandą padėdome juos nuo
 duobės krašto išandyt, kol umis
 išandydavom. Atkos buvo

suasius

randoms nemungtos, tai yra
 m. lengvai išsintimais drabu-
 žiais. Kai eilini qupi luro
 mrandoms, belaisviai, tarybiniai
 kariai, užpildaro ant jų žemes, sluck-
 mi, ir duobis luro švaroms kita
 qupi žmoni.

To-ku būdu buvo raudoms
 kol pūpildydaro duobis. Po to raud-
 dymas luro tšiamas pū kitos
 duobis.

Visas raudymas užtuko apie
 7-8 valandas buvo mrandyto,
 kaip kalbijo balaliono kariai, apie
 4 tukstanciai žmoni.

Tierogiai pasmerktuosius raud-
 di- Bylo, Buzins, Palubiuskas,
 Mackonis, Lidoms, Skrebi, Raišys,
 Jaičinai, Sabeikis, Broliai Tu-
 ra, abu Masalskiai, Dilyz, Dit-
 ginas, Skabickas, Alionis. Da-
 barlium metu kity nestumė-
 juos ai mačiau todėl, kad patis ka-
 lu m jais armeniskai raudisiam
 pasmerktuosius

Beto, Karimukas, Gasinas, Dapp,
 Paulus komi taip pat retkaris
 Sakonis

is pusto lety, iandydaro; pasimok
tuoms

Kiek žmonių, kiek knes, is mity
misiore asmeni, kai, mity pasakytis,
nes iandoma buro; bendro mass
žmonių, iandoma buro is pertvau
kom iki pat pabaigos. Kad būtų
pasikeitę iandytojai - nepastebėjus

Pues iandytus, iandytojus
luro duodama atpiginti, dety, nes,
atvodo, kad neser puskit us ke
tunoms ar penkoms žmonoms,

Porte luro gupre is kiekis
karionų, is karionų, kurie ian
di is automaty taip pat.

Minimas iandytas, įvyko
1941 mety męsejo smenų, nos
isior dator gėdas nysomem, spren
džint tik brytikvias, nos luro
dar is ilto. Burome be sine luy.

Kas bicio kiekviena iandytojo
skaičių, tai gali pasakytis, kad
kiekvienas isoroms nemaziau kaip
po 100 isovų.

Kity smuckering aplinky
buj dabar neatmoms.

Deviatame porte atmoms
Larvilių

dar ninaq maniq tandyma,
 kusis luro 1941 mety buclini.
 Be to, man teko delyvanti,
 tandyma, kusis ioyko Kerkis
 mustelcyp. } Ji luro masino
 nis ioykusi apne 20-30 simonij
 gupre, lamo tarpe is ai

Protokola | versnietien Suravjtos
 tisingai | Luosim

VSK to mie lieturo TSR
 MT Tardymo skyiaus ypa-
 tingai svarbiu, byly vps
 tardylojas
 Kapitonas B. Kame
 | Kazyp

Apklausa protokolais

Vilnius, 1962 m. Kovo men. 29 d.

Ai, VSK-to me hituros TSR
MT Tardymo skyriaus ypatinai
narbių bylą vpi tardytoja ka-
pitonas Kazys apklaustau li-
dytojs -

Lukošius Petras juo-
zo s., gimęs 1913 m.
(Kiti anketiniai duomenys
byloje yra)

Apklausa pradeta: 9 val. 15 min.

Apklausa baigta: 13 val. 30 min.

Interviu su hituros TSR
BPK 178 straipsniu liudytoju
Lukošiumi P. J. išaiškinta jo pareigos
papasakoti viso kas žinoma byloje.
įnejanč jį dėl bandymosi
atsakomybės už atsisakymą duoti
parodymus ir darimą žinomas me-
lagingų parodymus pagal hituros
TSR BK 189 ir 190 straipsnius.

Klausimas - Tarkite savo parody-
mus

Lukošius

2-3 128
T. Kšliai neatmėm, bet vaiku
atvėdo, neburo.

Atvėdėji mišandyniu bu
ro mavyti; maėisnė geto pušs,
o kiti paleisti. Turim paais-
kinti, kad getas nevos galim, pa-
vadėnimo neatmėm, buvo pada-
luntas; du daly - maėisnė u di-
dėmė dali.

Uė dienos ar dvejy dieny
mte bataliono kaudi tamė
tarpė u rėsa mišy, treėioji kuo-
pa, atvėtko pui geto tū cėa
paimeim apsaugon didėlę kolon-
tę atvėklyjy mišandyniu žyds
u pradėjomė varyti; u dervitę
fortę esant, maėdany penkis
kilometrų atstėime nuo Viljamp-
cė. Varėme pasmerkėtubius;
fortę Žemaitėm plentė. Varom
pė luro grupėmė nemėšicim kaip
po 300-400 žmonėm.

Fortė pė luro patalpiant
pui mišandynė nėname u
jo kėimė.

Uė tojė paėiojė netojė uė
fortė luro u kartos 4 ar 5 pa-
lunkėm.

5
190
Kai visa grupė buvo sušaudyta,
tuo karo belaisviai, tarpininkai
karas, užpyli lašomis 5 ems skuk-
nims

Toliau šaudymas vyko pa-
naisia tvarka su pertvarkomis
panikyti. Ar buvo geriau de-
tinė neatmums.

Atsimenu dabartinis metu,
kad kartu su manimi pasmerktus
jūs šaudė buvo Dilgins, abu
broliai Pūrai, Lelionko, Rאיִץ,
Gailūnas, abu Masalokiai,

Benzems, Škrebys. Kiti neatmums
Vini šaudėme iš šautuvų, tik
Škrebys ir Kariminkai iš pušolėty

Šaudymo užtruko už dieną
iki vakaro. Susandėme nema-
žiau 7 ar 8 tikštancius žmonius,
Tikštlaus skaičius neatmums

Kiek atmums pasmerktuosius
už laiką nuo pradžios iki pa-
baigos šaudė ta pati grupė
bataliono karių, ir opus tikštel
sokūčių karių.

Kiek kuriu mūšio žmonių es-
menis kai, kur stovėjo šaudymo
suomis

metu bei Kity mus ekemny, raudymo aplinkybių, ar dabartiniu metu neetmuis, kadangi, už tai buvo kenai, bet, patys raudymai labai panašūs nes, kitę.

Daug apstodavome iš vėnos pusei ir roms. Kuomet ji pūkipit dydavo laronais, raudydamome kitę duo bej.

Nom patikslinti, kad šio raudymo metu, ar patis esme nikaš neiaudžiau, bet tik varinejan pamerktuosius, duobes ir mačiau už raudymo vaidę bei pačius raudytojus. Asme nikaš ar patis tik raudžiau pirmą kartą derintajame forte, kuomet buvo raudomai atvėsti, ir uždėnio žydas.

Po raudymo numus buvo leisto paritakti, geremny, nuėdytų drabužių.

Atsimenu dar vieną raudymą, kuris įvyko Krakijiaus Pelyje. Tai buvo dar 1841 metų raso 29, tikslėmis laiko neetme-

Lunovius

Tšovykome i Krakas vyte,
 maždaug 30-40 žmonių dieni
 minkštūnais kas muris rado
 savo iš karininkų - neatmenu.
 Vėpi Kariai buvo iš trečios
 kuopos. Iš jų atmenu Berkšis,
 Jaunevi, puškariuokas, Kruščiū-
 no skyriuokas, Zeligonkas, Bylg.
 Plovykome; miestelis dar prieš
 vidurdienį.

Viename kieme, kas ten buvo
 per neta - nežinau, pastojome,
 kur mūsų laukė netinai
 policininkai ir taip vedinami
 baltaraišiai - giukluoti su
 kilėmis.

Iš ten pat buvo praimta
 grupė žydų - vyrai, moterys
 ir vaikai, kuriais tuos ne-
 tinams policininkams ir bal-
 taraišiams padėjome nuva-
 ryti už miestelį; sandymo
 neto. Sandymo neto buvo
 maždaug 2 kilometrus atstumu
 nuo miestelio. Kvėmais, pusai-
 timis apaugusioje netorėje

Lituvis

Kaip to nito radinon - nedinau, Cia luro iskestos di
 as dangiau duobes, tikliai
 neatmenam. Jor luro nemažiau
 15-20 metry ilgio ir žmogaus ugio
 gylio.

Atvartyti luro pitalpiuti
 netoli duobiu buvusiye lome-
 lyje, kur joms luro usiriukti
 visintinoms drabužims, o po to
 grupimis po 30 žmonių sta-
 tomis ant duobes kraisto. Mes,
 visi atvaziavusieji, tamo tarpe
 ir aš, randome joms, mages
 ir jė mkrisdavo i duobę. Sandy-
 nimu radovaro kėrimukai, bet ke-
 nežinan. Tienogiai randa Burkiš,
 Byla, Felionko, aš ir visi kiti,
 kurių pavardėm dabar neatme-
 nu. Vietiniai policinukai ir
 baltaraičiai saugozo raudy-
 mo neta ir atvartinejo prie duo-
 bes pamektuoms.

Mums bešaudant is mies-
 telio dar buvo atvartytos ke-
 lios grupės žydy. Is nro mes
 tuomet miraudim apie 400

duoniu

500 žmonių, nors tikslaus jų skaičiaus nežinau.

Po išaudymo visi atvykęsiai mums, valgyklai. Ši neįmanoma kyla, jie ten dar nežinau kiti audytųjų drabužių masė, neimim, palikom vietiniam policininkams.

Jau 1949 gruodžio 19, penktadienį vakare.

Daugiau man neteko dalyvauti išaudymuose, todėl nieko konkretaus negaliu apibūdinti, nors teko žinoti, kad išaudymų tikslai, tikslai, tokie vietose buvo daugiau.

1942 metų pavasarį, bet dar buvo daug migo, mūsų batalionas išvyko į Rusiją, Dederičių rajoną. Čia teko saugoti mūsų tarybinius partizanus geležinkelio tiltus. Mūsų tūčiosi kuo nors istorijai eilėje kaimų, jų pavadinimų dabar nebeturiu. Žmonių mes nežinojome. Mums tik kartais tekdavo susitikti su partizanais.

buvo...

Kuomet 1944 metais frontas
 emi trauktis i vakarus, nusi
 batalionas buvo perkiojamas
 Tarybines Armijos netoli Ma
 žeiškų, prie Latvijos sienos. Ta
 rybine Armija galutinai išblai
 ki mūsų batalioną ir mūsų ku
 pag. Ai m grupė karui pate
 kiau: Vokietiją. Kur Ryly pritrūvo
 vėnams iš neprikimio punkty
 luvau paimtas; Kažkeki tai
 darbo batalioną, su kuriuo
 1945 metų pavasari netoli
 Berlyno patekau Tarybines
 Armijos nelaimis.

Daugiau apie pirmojo - try
 liktojo "sąsenugos" bataliono
 įvykdytus nusikaltimus miko
 nežinau.

Klausimas. Apklausti liudyto
 jai - Zelionka Petras, Juzgjo rimas,
 ir Sabickis Balys juos žinoms pa
 rodi kad tarybinių piliečių san
 dymis Krakų miestelyje buvo
 Cor pačios išvykos metu, kuomet
 buvo vaduojama sandyle tary
 binių piliečių; Pawal, K9 žus

Lunovius

galite šio klausimo pasitikinti?

Atsakymas - Aš Pasvalyje nebuvau. Iš Krakūgų gysome namo, tai yra; Kauną. Kodėl jūs taip parodo, ar nežinau.
Klausimas - Jūs iš betalio nuėjote įsakymo Nr. 58, kuris jums perskaitomas, matyti, kad jums teko vykti su grupė trečiojo kupo karū, į Pasvalį 1941 metų rugpjūčio mėnesį. Jūs išvykote tikrai net penkias dienas. Kodėl jūs apie tai neparodote?

Atsakymas - Aš Pasvalyje nebuvau. Del įsakymo moko negalėjau pasakyti. Pripažįstu, kad po išsiskyrimo ^{krakūg} vėna mašina gysė; Kauną, o kita dalis kažkur tai nuvažiavo. Gal būt Lietuva Karū ir buvo Pasvalyje, bet aš su grupė Karū, kur tūtelėjau neatėjau, iš Krakūgų gysė; Kauną.

Klausimas - Išsiskyrimo Le Lionko parodo, kad į Pasvalį buvo išsiskyrę dvi grupės, viena Karū, o kita ^{lietuvių} įsiskyrė. Krakūgų ^{lietuvių} perskaityti.

lietuvių

kuris vėzama amūnūojos u ma-
ster. Kodėl gi jūs netekingai
parodote apie taudymo aplū-
kyles Krakū, miestelyje?

Atsakymas - Ai, parodau tekin-
gai. Ji Krakū, ai mēkur dau-
gias nevažiavau, bet žūdas su
grupe kity Karū, j Karū.

Klausimas - Kaip jūs pažinote
Palubinską, Raišį, Benzių, La-
beikį, Škabicką, Randų u Kokio
kuris jūs tarpusavo santykiai?

Atsakymas - Su Palubinski, Rai-
šiu, Benziumi, Labaikiu, Ška-
bicku u Randžiu ai suspaži-
navu tik batalione 1941 metų
vasarą. Su visais jau kuriau
pažįstamas ar meniška. Kaip
nuos kroyor kariau labia ar-
tini draugai mē nebūrome. Ar-
timiau pažinau Raišį, su ku-
rū tekdaro loiti kōrtomū is-
pinigų. Santykiai su išvardin-
tais ar menimis kuris norma-
lū, ar menimų sąkaičių nēna.
Kitam neturėjome.

Škabickas su Randžiu kuris

Lurūis

u daktinio ūgio. Abu porų me-
ty uo manų jaunėmi. Kazių,
Labeikiu u Bezius taip pat jau-
nėmi uo manų, aukšto ūgio
Palubinskio metų nežinau. Bet
maždaug mano amžiaus. Jis, bu-
vo vidutinio ūgio.

Klauskimas - Česnauskų Kazi,
Kopūstų Juozų, Jakimavičių Jonų
u Dambrauskų Kazi pažinote?

Atsakymas - Česnauskų u Jaki-
mavičių trečioji kuopoji man-
teko pažinti. Ji tarnavo kartu
su manimi. Jakimavičius tre-
čiojo jaunėmis puskarininkio
Laišunų, Koki, Laišunų, turėjo
Česnauskas - nežinau. Kopūsto
u Dambrauskio batalione ar ne-
pažinau.

Klauskimas - Kas jums žinoma
apie Jakimavičius u Česnausko
nuipikalstamojų reiklų batalione?

Atsakymas - Ji žinau, kad ji
tarnavo trečioji kuopoji 1941
metų vasarą, bet dabartinis
metu nežinau, ar dalyvavo
ji Larybiūnų piliečių tau-

lionių

3

dyunoro

Klaipimas - Kas jums žinoma apie tarybinį piliečių sąjūdį mūsų Klauno mieste VII parte 1941 metų vasarą?

P. Tsakymas - Apie tai aš nieko nežinau, nes tu tuomet sėdėjai meilės neteko. Apklauso pradžioje pasveikina surašytojui teisingai. Suočia.

VSK-to pmi futuro, TSR
MT Tardymo skyriaus
ypatingai svarbių lygų
vyr. tardytojas
Kapitonas B. Kelemen
/Kašys/

190
Apklaušos protokolai

Vilnius,

1962 m. balandžio mėn. 17 d.

At, VSK-to prie Lietuvos, TSKMT
Tardymo skyriaus ypatingai varbu-
bylis vyr. tardytojas Kapitonas Ka-
371. Apklaušiam liudytojas:

Prišis Antanas Jonos,
gimęs 1899 m., Lietuvos,
TSR, Jurbarko rajone, Ant-
kalniškio kaime, Lietuvos,
iš darbininkų, reparationų,
mašai raštingas, TSK spri-
lietis, baustas 1946 me-
tais pagal RTFSR BK
58-1, 4^a straipsnį, gys-
nantis Karagando srityje,
Femir-Tau m. Samfoloro
g. r. 52-28, dirbantis
Karagando chimpromstrij
valdyboje sargu.

Apklauša pradėta: 10 val. 30 min.

Apklauša baigta: 15 val. 45 min.

Įsitinkamai su Lietuvos, TSK BPK

Prišys A. J.

178 Hraipšmū lindylojai lūšimū
A. J. vėnėkintė jo pareigų paprasako-
ti, usā Kar žinomb byloje, įmėjant
p del bandžiamosios atsakomybės
už atsisakymą duoti parodymus u da-
rimą žinombai melagingų parodymus.

Prisipa

Klausimas - Kur jū gyvenote 1941
metais, pirmomis Karo dienomis?

Atsakymas - Tuomet 1941 metų va-
sara pradėjo Karas, aš gyvenau Kauno
mieste, Joharų gatvėje, numerio nera-
šėmu. Tuomet rokičiai užeimė Kau-
nų, liūdzėlio minessio pabaigoje, aš įsto-
jau į 13-ąjį "saisangos" batalioną,
kuris tuomet formavosi Laisvės alėjo-
je ir tarnavau jame iki Karo pė-
baigos.

Klausimas - Paprasakokite apie 13-ąjį
"saisangos" batalioną įvykdytus
musikaltimus rokičių okupacijos me-
tais?

Atsakymas - Aš 1941 metų vasarą
tarnavau kurį laiką trečiojo ba-
taliono kuopoje. Vėliau buvau per-
keltas į ukių būrį, pūšūrijas artėm.

Prisipa

trankydama Kareiviu teritorija.
 Linas, kad mūsų bataliono
 kariai sąsagoje įvairius sandėlius,
 žydų gėles, Viljampolėje, raudoni ta-
 rybiniai piliečiai. Masiniai tary-
 biniai piliečiai, raudymai vyko
 ketvirtame forte ir dešimtajame
 forte. Apie tai buvo kalbama
 Kareiviu, tarybe. Beto, po raudymų,
 Kareivius maininoms buvo atneša-
 mi nušaudyti drabužiai, kuriuos
 pasidalindavo kariai.

Vieną kartą 1941 metų mėnesį
 ai luvau pasijustas, dešimto for-
 to, nušėti mūsų, šėdėni ir žem-
 laiti, pasijunkti drabužiai. Forte
 radom kviar drabužiai, kuri gulejo
 tūnoje lauke. Šandymo tuomet
 neburo. Pasijunkti ty drabužiai, griso-
 me į Kareivius. Vėšiaroms tuo kart
 vėšiomu ir arklu.

Man pačiam teko būti
 šandymo metu forte tik vieno
 kartą. Tai buvo ketvirtame forte
 buvo raudom žydų tautybes pilie-
 čiai vyrai. Ai luvau sąsagoje.
 Kas ir man paėjstams kariai, tuomet

Povings

šaudė trisiojais ir kiti, šaudymo
aplinkybių ar dabar neatmėm.

1942 metų pavasarį mūsų ba-
talionas išvyko į kuzijs, Dno, Dedo-
učius rajonus. Čia jį vadė Kovas su
tarybiniais partizanais. Kadangi
ar tarnavau prie itabo ir kio koman-
doje, apie bataliono Kovas su parti-
zanais nieko konkretaus nežinau.

1945 metais pavasarį netoli Lie-
pajos miesto batalionas pateko
Tarybinės Armijos nelaisvėn.

Klausimas - Išvardinkite su kuo
jūs tarnavote 13-giam, sausungos
batalione?

Atsakymas - Mūsų bataliono vadu
kaune 1941 metais buvo majoras
Šimkus, vėliau kapitonas Gasčas.
Jis Kariminkys atėmė leitenantą
Dagi, Norkys, jaunesnį leitenantą
Paulinikonį, Jokubauską. Kuomet
ar tarnavau trisioje kuopoje, mūsų
ketvirtam būriui vadovavo ir šilė
Jemlaitis. Atėmė žinos Karim-
kopūstą, Palubinską, Sursį, gram-
dinį Benzių, raštininką, ir šilę An-

Pradžioje

5
191
Lauškų, Pūgų, mišigų Saulėgų
Kily neatmenū.

Klausimas - Kas juos žino
apie Palubinsko, Buzians, Ko
pusto, Semlaicis ir Kily karū
mūškalstamų, 9 veiklų batalionų?

Atsakymas - Kū batalione veiki
įvardinti karū ai smulkias
papasakoti negalū. Kadangi
ai šandymūnū nedalyvavū, pas-
kyti karū ir karū juos vykdū - nega-
lin. Be to, trečigū knopū ai tarū-
van nei kū, lai kū.

Klausimas - Skabickų, Klemenų,
Čirvinskų, Boleslovų, Kaiši, Aleksų,
Mecų, Seonų ir Matinskų Prang
batalione pažinoti?

Atsakymas - Ne, įvardintų arū-
nų batalione ai nepažinanū.

Protokolų nerskaitian surasytas leisi-
ngai Tuzis Antonas fonas.

17-4-62 metais

USK-to prie liūtūnū TSK

MT Tardymo skyriaus ypa-
tingai darbū byls vy. Tardū-
tojas Kapitonas

B. Kamenis
(Kašys)

1962 m. gegužis mėn. 9 d.

Plytaus

Ši. VPK prie Lietuvos TSR NT Tarybos Svy-
riaus vy. tardytojas kapitonas Vyti ap-
klausias liudytojas

Katauskas Bronius, Pravo
sūnus, gimęs 1921 metais, kare-
dijų m. darbininkas, išeigė
Lietuv. nepriklaus. TSRS pilis-
tis, laikas, turintis prodišias mo-
nyklas vyriaus, turintis lais-
tą 1945 m. pagal RTFR AK 58
-1. 15 m. laisvės atėmimo, ir
kalinimo pralietę 1955 m.
autų, kartą laisvę 1959 m.
pagal 1958 Rusijos vyriausios
Tarybos Prezidiumo spaus-
dės atskaitomybės už at-
ėmimo turto grobstymą,
5 m. laisvės Plytaus
patalynės darbe kolonijoje

Spalavims pradėta 15⁰⁰

— " — baigta 17⁰⁰

Labas

Apie atsimenys vė atsimenys
arba rugims dvesti paradymus
u darims zinomai melagingu
paradyms pagal dikturos 1919
189 u 190 ih. ch. prapretas.

Klaunimas: Paparaxkite, kas jums
zinoma apie xiv taips vadinamos
"vairaugos" bataliono dalyvis su-
nivaltomuz vialz?

Atsakymas: xiv taips vadinamos "vai-
raugos" batalione, ai tarnavau nuo
rudens 1941 m. iki pat savo prabai-
gos Vicksliui sbatos, koocha ai; ji ite-
pau dabar upevimenu, bet tasla
vitas batalionas das buvo i. Na
kelis dienas po mano itejimo ji pra-
eite xiv. Tai 1942 m. pravaravio ba-
talionas buvo kaune, talio kal-
nyje, o pramu ji puskeli vyty
frontu, kur tai prie gelbimukelis
,tolis bedorin.

Budomas kaune, batalione
ai tarnovau u kuooproje.

Kun ar zinai u kalby
bataliono dalyvis, tai bataliono
soriai dalyvoro tarybinis pilivis

~

- 5 -

197

įvydytų tautybių sąsąjūmose, įsivienijimo
ir kaimo m. faktorius ir kitas
mirties, bet kur vienas šie
sąsąjūmai ryšio dar prieš mažiaus
stojimo? katalionų

Ši sąsąjūmai ne vienoms
sąsąjūmė sudalyvavau ir kaip
ryšio sąsąjūmas nemokėu šis-
galis komunistai praradę ir kas
ir katalionų dalyvis, dalyvavo ši-
tose sąsąjūmose

Tarnaujant katalionų kau-
ne, mūsų tūto lėta šie sąsąjūmė
prie žeth. kur šie suvadyti šie-
dy tautybių pilivisai. Pirmiausia,
žeth. kur šie sąsąjūmė šie,
suvadyti sąsąjūmė prie vi. forte, kur
tūto laiku šie sąsąjūmė šie.
jei bešarvū

Kur ai pirmiausia šie
mau katalionų kaune, katalionų
dalyvis sąsąjūmose jau nebada-
lyvavo. Tvirtinti šie nepalū, bet
ai tonis šie sąsąjūmė.

Šie šie. Prie sąsąjūmė 1945 m. šie
šie šie, kad šie šie
katalionų 1941 m. šie šie

Šie

joms du kartus tas varyti aydy
tautybi tarybinis pilvius i
geto ; it forte, nam ju luro rau
dom. Paktiarliuaste itz forte ?

Strokyman: Tois forte, kard ai lu
icau dalyvavys aydy tautybi pi
liviu varyme i geto ; it forte
ai iras upuimenu i apri tai
paparavoti miho uzgalis

Klausimas: Buvusi xiii batalionas da
lyvi Buvusi staz; juo praxitate?

Strokyman: Tais Buvusi vardo us
prijimenu ai praxinovau. Ju
buvo auksto igio staukavus xi
mo sudojimo. Kuris laixq juo drito
batalionas itake vastinimas, o ro
liu atvoda buvo iii nepoje kada
ai itojau i batalionq juo jau
jauve taruaro. To buvo batalionas
ai pat vado prabazos priimne
nu kad 1945 m xiv laudis apri
pime ai u Buvusi luro vienoje
nepoje pajuris apraugoje. Ju
buvo vyrimuau u turis jau
usmigo puskorinimas baprus
Lautynas mano u juo
buvo usmoluas, amemiruq

Ku

pinis, de pyxibus reburs.

Clavimmas: K3 Jis iimole apru Ben-
sicus padarytus uorixollimut?

Stroxymmas: konarsicai uoxuis mri-
salthimus yro padares Benuis
si paronyti uogalii, ues asme-
uikta uieks uemsciau.

Das linant kaurt is
xity batalsms dalyris, xo u-
pissimenu, uo gudjys, xad Ben-
xius yro dalyrares aydy kau-
tybi pilicis, saudymuor, set
konarsicai apru tai uoimau.

Seliau, linant jau fron-
te batyjes teritorije, Benuis
prate armeniskai mau roke,
xad dalyrares tarybinis pilic-
is aydy kau tybi saudyne it
forte kaurt puto rone, xad
kaste se xitais batalsms da-
lyrisis, xelety kasty burys n-
roisares i xitus mistus, am
tais prat rone aydy. Jis gy-
is, kad turijes slaug aydy,
daxty n, xad slaug jis pra-
gus. Jis ranydaro, xad tarla
kuro uo uo nignt.

La-

Si pats aruunika, das kaurne
esu matas pras ja rilitz auvoinis
siedz u laivossidais.

Das pirmene, vienz kartz
xada ai itojau raryzbest pri
getts tai Pevanis u xiti tuz
katalions dalyria, kas negri-
simenu giti vairs; getts u u
tur beivnis istineit reliom
povam botez solos u fotoapara-
tz Pas xz ju virz tai praimt
ai uemrodivau

Saugiau agri Pevanis pra-
darytus nunaaltimur uikas
uamroav.

Klaunimas: ka uinija juus Pev-
anis; korus murtus ju buro
ivyses igoly taucybi pilivis
saudymus?

Atsarymas: si to givai ugrunimenu,
bet atrodz, xad to uemroja.

Klaunimas: ka juu zironu agri ta-
rytimis pilivis, saudymus
das varaz ruzim pri IV, II u III
partz?

Atsarymas: si juu zironu, xad
katalions dalyria dalyraro

[Handwritten signature]

151

27.
tarybinis pilinis raudymuist,
us satalione aprē tai luro
kalbours, bet vītis, xon vīks
raudymai aš ušīrou, iōdny-
rus tai, xg prarokso pōvau
kad jē dalytars raudymt iē
forē.

Klaunimas: Buvorius xim satalione
dalycius Moris leong, Malivkq
Prong, kopriktq juvōq, juo pa-
riktat?

Atsakymas: Ne, nepadētis i parar-
sūq, tonis upeirimeu.

Klaunimas: O Palubioras Jone,
Kaiis klark, Cinnikas Poler-
borg i Saxekias stary praiktat

Atsakymas: Palubioras, Kaiis,
Cinnikas i Saxekias parardis
xim satalione mau gindites
- kix aš pririmeu jē tarm-
ro i kevojge lūmlisau aprē juo,
bi jē nūxaltimms uins pa-
parokst negalis, us konvēcias
aprē juos uins ušīrou. Ne da-
lytaro jē tarybinis pilinis rāu-
dymus + argioklyau.

Klaunimas: Kq juo dīrokt i vītis, ka-

L...

taliosis dalyvis, kuris dalyvavo
 tarybinis pilinis sąjūdas?
 Aleksymas Das liemt katalisne
 placia buvo kalbama, kad
 visas is antyriavus is isau-
 riavus katalios dalyvis sau-
 dymus buvo kiterastas dcius,
 bet kourvici signi is prapara-
 kotis laips prot visas negalio
 klaurimas: ko turite pagrilyti
 savo prasydymams?

Aleksymas: Dzeugiau pagrilyti
 visas neturii

Protokolas man praxai-
 lytas is mano zodaus pavyry-
 tar teisingai.

Ke - - -

Dze prui Lietuvos 192 m
 Taryboms Sr. up. kandytojis
 sapstomas Amf - (lyte)

153

Apklausoje moto kolas
Kaukas, 1962 m. gegužės mėn.
10 d.

Ai 15K-to prie Lietuvos
TSR MT Taryboms skyriaus ypa-
tingai svarbiu, byly vpi. tardy-
tojas kapitonas Kazys, apklauso-
sian Cindytojs -

Zenėnė, Kazi Ka-
zio s. gimusi 1906
m. Lietuvos TSR (Kau-
kazo pje) Kairiade m.
rajone, Lideikiškio
kraime, Lietuvos v. vals-
tėnė - maža dėmė, su
4-ū pradėios mokėklos
skyriu išsilavinimu, ne-
partini, TSRS pilietė,
teismo nepausta, gy-
venanti Kairiade m.
rajone, Rumiškiškio m.
kraime, 9-iejį darbanti
prikabinėtoja kelu-
statybos rajone Nr. 1

Apklauso pradėta: 10 val. 15 min.
Apklauso baigta: 14 val. 00 min.
A. K.

Intinkama su Lietuvos TSR
 BPK 178 straipsniu kandyto
 juo Zereviciu K.K. isais kinto
 jo pareiza pasasakoti, isa kas
 zinoma byloje, isrijant ji del
 bandzinimo ties atsakomybes us
 zinomai melagingy parodymy
 dariny u atitakymu dno tipa-
 rodymus pagal Lietuvos TSR
 BK 189 ir 190 straipsnius. *Stankin*

Klausimas - Kas juos yra zi-
 nomo apie tais vadina mo
 pirmojo, se lian pravadinto
 tryliktuoju, "saisungos" ba-
 taliono veiklg rokieciu oku-
 pacijos metais Kauno mieste?

Atsakymas - Apie jokio ba-
 taliono veiklg at miko redi-
 nau, nes ai pats rokieciu oku-
 pacijos metais "saisungos" ba-
 talionuose netarnavau.

Kaune man teko gyventi
 rokieciu okupacijos metais, bet
 apie jokius batalionus miko
 nepildijau.

Ja Kauno i Kaunig atvy
Stankin

Kau mašdang 1941 metų ¹⁵³ lie-
 pos mėnesį ir pradėjau dirbti
 "Jūndulio" prauštunij, sąjūs-
 "Nėmė manė; darbe Kėmėdys,
 Kasys, prauštunės direktorius
 Gytenau netoli Zoologijos ūkio
 gatvėje

1942 vasario mėnesį gysie-
 dšiau ir vėl pradėjau gyventi
 Žideikiškėse, Kaimė
 pro doktorą perstakaim manio
 pėnėchimai suroglė staisinėjai.
 Atėmė

WK-to jmi fėtėisio
 TSR MIT Tardymo
 skyriaus ypatėdžai warbu
 byly vgr. Tardytėis Ka-
 pitonas B. Kėmė
 /Kasys/

Apklausiimo protokols
 Vi. Linn, 1962 m. gegužės mėn. 21 d.

Ai, VSK-to priešturos TSR
 MT Tardymo skyriaus ypatinias
 darbais byly vpt. tardytojas ka-
 pitonas Kazys apklausias bei
 dytojas -

Jankauskas Juozas, Kazios,
 gimusi 1900 m. Lietuvos
 TSR, Lietuvos resp. Jauji-
 nykaimo, Lietuvos is
 valstieciu - vidutinioke,
 ryartiui, su viduriniu
 isilavinimu, TSRS pilie-
 ti, vedusi, baigta 1953
 m. pagal RTFSR BK SR 1-o
 straipsni, gyvenanti Kld-
 mis rajone, Tylurinele
 km. dirbanti Tylurines
 mišky ūkio medelyne.

Apklausa pradeta: 14 val. 00 min
 Apklausa baigta: 17 val. 30 min

Interviu su Lietuvos
 TSR BPK 178 straipsniu bei
 J. Janke

152

dytqui jankauskui J. K. v.
aiskuta jo pareiza paraspako-
ti usa klas zinoma byloje,
ispejant p. dil baudsidamo-
nos atsakomybi us atsakymu
duoti parodymus u daningme-
lagincy parodymy papat sic-
turos TSP BK 189 u 190 strai-
pms: J. Janhans

Klaupmes - Kas jums yra
zinoma apie tarpvadnomo
pirmojo "saisungos" batalio-
no sukurto pirmajai rotai-
cini okupacijos mensei Klaup-
mies, vykdytus turti-kaltinmus?
Atsakymas 1941 m. 12 m. 1941 mety
lapkricio menseio pabaigos
iki 1942 mety geguzio mense-
io ai luvau Klaupmies apygau-
dos "saisungos" bataliony 1 tabo
virsiminku Kirmani "saisungos"
batalionas luvu sukurtas
1941 mety vasara, greitai po-
to kai Klaupmies okupero rotai-
ciai jam padovano pulkininku
Butkunas, vardo nuzinau. Kiek
J. Janhans

vilian roldemarininkai pa-
 keiti vadovybė ir batalionu
 padėję vadovauti. Anu, anu-
 cija Majoras Simkus Kazys
 Tik man šinoma batalio-
 nas, kuriam vadovau Simkus,
 tiesiogiai nebūna pavaldus
 apygardos štabui, bet įaky-
 mus tiesiogiai gaudavo iš ro-
 kiečių, SS štabo kuri būna
 laisvė alejge. Jo parkirtis
 būna netiesiogiai, pili-
 ciai, šandymas. Konkre-
 ciai papasakoti apie tuos šan-
 dymus ar miko negalim, nes
 juos dalyvauti neteko. Taip
 pat nežinau, kokiais kanalais
 ir iš kur pirmasis batalionas
 gaudavo įsakymus vykdyti
 šandymus. Kas be bataliono
 rade tiesiogiai vadovaudavo
 minitiems šandymams, tai
 pats nežinau.

Man tik šinoma, kad
 tame batalione būna nebu
 knopa kuri umomet vykdy-
 davo tuos šandymus.

A. Janušas

159

meragjos u kar jai radojaro
nešintu. Apri tai man žinoms
kad u i to kad ji umomet
atvykdaro jaimt. degtines
1991 mety vasary ai dar
netarnovan i tabe, bet dirbau
kauno degtines gamykloje
di uktorinimi. Tuomet per
mane u atvykdaro minimo,
kuopus kariai su karininku
imti degtines. Leidinims
turiedau rokiučių okupacines
saldžias. Tų karininkų bei
kamų ai dabar neatmenu.
Bendrai dabartinimi metu
ai neatmenu ne nuo karininko
bei karinio u pirmojo „sai
sanzos“ bataliono.

Dur pirmomis Karo di
nomis „vairuok kauno vi
topi ki ufi „opkuzgos“ bi
viai. Venam tokiam Ciunim
teko radevanti u man. Tai
luro Zaliakaluyje. Misy bu
vo i tabas luro mokykloje,
kur luro Janavyky u dar
Ciuinky gatuy kamps Juo
f. Jauhen,

met roticiriamus okupavus
 Kauing luro, įaktyto tuos
 leimus palusti. praidėjo
 jų informavimas. Tai luro
 1941 metų birželio mėnesio
 pabaigo. Še to praidėjo pa-
 minito bataliono formavimas.
 Ai ži net tuomet luro au iškio-
 tai; Komendantūrg i man
 luro parilyto citi; batalio-
 ng par Butking jo pavadu-
 toju bet atsisakidu. Kar po
 to luro parkiestas jo pavadu-
 tuogu, gerai neatmenu. 20

Klausimas. Jums zinoma, kad
 pirmoji "saisangos" batalionas
 luro pavadiintas tryliktuojis?
Atsakymas. Ne, nežinau. Ji vis-
 ai debartini metu neatmenu.
 Kad pirmoji bataliono pavadini-
 mas luro pakeistas; tryliktuojis.

Klausimas. Ką žinoote apie
 taip vadintame antroje "sai-
 sangos" bataliono reiklę?
Atsakymas. Apie antroji "sai-
 sangos" batalionas ir moko
 nežinau. Nežinau netgi kas
 ? Jankas

met roticizams okupavus
 Kuning luvu, jatyto tuos
 luvus paleisti. pasidėjo
 jį informavimas. Tai luvu
 1941 metų birželio mėnesio
 pabaigo šio to pasidėjo pa-
 minito bataliono formavimas.
 Aišgi net tuomet luvau išstis-
 ta; komendantūrigi man
 luvu pasilyto citi; batalio-
 nig per Butking jo pavado-
 toji bel atsisakiau. Kas po
 to luvu pasikirta jo pavado-
 tuogu, ypač neatmėm.

Klausimas - Jums žinoma, kod
 pirmas "samsungor" batalionas
 luvu pavadinatas tryliktoji?

Atsakymas - Ne, nežinau. Tiesi-
 ai debartini metu neatmėm
 kod pirmojo bataliono pavadin-
 mas luvu pakeistas; tryliktoji

Klausimas - Ką žinote apie
 taip vadinamo antrojo "sam-
 sungor" bataliono reiklę?

Atsakymas - Apie antroji "sam-
 sungor" batalioną nežinau, nežinau netgi kas
 jį formavo.

jam sadovan
 Man Kartg 1942 mety pass
 sa i teko luti su pulkinink
 sabucini Kanno apygardos
 vadu luti Janušose isly-
 diut Kaškoki tai „savisaupoi“
 batalions; Rusijs

Klausimas - Matu ko Pra-
 nu pažinote?

Atsakymas - Ne, Matu ko Pra-
 no ar nepažinau ir dabartinis
 metu nepažįstu.

Klausimas - Kas jums zinoma
 apie Kapitono Jaseno Likimo?

Atsakymas - Tik atmem, Ka-
 pitonas Jasenas mašdany 1942
 mety pradėję buro partijas
 Kaškokio tai bataliono vadu su
 kurio isvyko; Rusijs, bet ko ko
 tai buvo batalionas ir kur jis is-
 vyko - ai nežinau.

Uuo to laiko me ko apie
 Kapitonus Jasenu nežinau.

Aphlauros protokola perkastran. Ma-
 no paderymai nirašyti trisingai -

J. Janušas

VSK-to prie Lietuvos TSR
 MT Tarybų mo skyriaus ypa-
 tingai vadovų skyly vyri. Cas
 dytgin Kapitonas B. Kauras
 1945/41

Apyklauso protokolai

Vilnius, 1962 m. gegužės mėn. 26 d.

A₂ VSK-to prie Lietuvos TSR MT Tardymo skyriaus ypatinai svarbiu byly vyř. tardytojas kapitonas Kazys apyklusianc Lindytgė -

Vipilianskq Juozas Vincas, 1931 m. gimęs Lietuvos TSR, Lazdijų rajono, Maišimų kaime, Dvieturių, iš tarnautojų, ngartiniu su nebaigtu viduriniu išsilavinimu, nebaigtą TSRS pilietių, gyvenantį Nemencinės rajono, Šintališkių kaime, dirbantį „Šintališkių“ tarybiname ūkyje dirbtinio apšilkinimo Techniku

Apyklausa pradėta: 10 val. 25 min.

Apyklausa baigta: 12 val. 55 min.

Įtinkamai su Lietuvos TSR BPK 178 straipsniu Lindytgė -

[Signature]

juo Kivelauskui J. V. naitkiulo
jo pareize papakoti uska
jam sinome byloji imojant
del bendriciamotio atsakomy
bei pagal futuro TSR BK 193
u 196 st. raipamu uo atisakymu
tuoti parodymus bei daritig
melagingy parodymus. *Prisitaunty*

Klaupimas - Kas juos yra sino
mo apie taip vadinamo pirmojo
saisungo bataliono dalyviu nu
nikalstamyyg veltg vokienu, oku
pajon melau?

Atsakymas - 1941 mety vasarq,
tuomet prasidejo karas ai taru
rau tarybinij armijoji. Praside
jus karo veikimams tuomet nu
dalims i krike, atvykau i Kaunq
Kaune unijau i komendantu iq
u luvau inkriptas i pirmoji
saisungo bataliona u priimtes
i treiqis kuopq. Kaunas tuomet
jau buvo okupuotas vokienu. Tu
omet galejo luti 1941 mety
lepos mensesio pirmoji pus.

Tuomet es i stogu, batalio
Prisitaunty

19. 10. Trečioji Kaupo daktas.
109. Dainis dlejos.

Batalione tarnavau, ir ki mysi
jo meneno, bet pamatai kuovisi
iminingo jo kariai, konkretisai
misi trečioji kuopis, stengiaus
iš jo ištota ir su sau dadas
Paveliausko Antano, Mykolo su
naus, deka luvai perkelta,
"trečioji sąsąngos" batalione,
kuris storejo sąsąngos. Mamodėdi
tarnavo batalione ir tate vestininku.
Po to greitai ir iš ten išlejo.

Kaip jau minėjau, tarnauda-
mas trečioji kuopis, sušinojan
kad ji dalyvauja mairninko tary-
binis piliečių sąndymose Kauno
misto fortuose bei išvykto,
kilus miestus. Paapsdėmus, tiko
girdeti, jog mūsų trečioji ku-
pos kariai buvo išvykti sąn-
dyli tarybinis piliečių, Alytus.
Pi to kior išvykos ir bendrai
sąndymose nedalyvaujan
todėl konkretisai apri ki ki-
na sąndymis, meko negalim pa-
cedyti.

Prablaunty

Apu iandynus ai mūdnodovan
 is karisvā, kalby, kuru nyrzā
 pasakodan apu tai, parrneidan
 mūdudytzjy turto: drabusin
 Branlyngon. To to yituo klian
 dan, loīdan is ty dai kly kor
 tonis.

Kuopai tuomet vadovaro
 leitenantas Berzda Be to, leu
 w jgi dar Kariminkai. leitenantas
 Karsinskas leitenantas Norpus
 is leitenantas Dazys, kuri
 taip pat dalyvavdavo bendria
 monok operacijose.

Kuo uzbekinijo batalionas,
 kai ai is jo istogu - nuzinau.
 Klausimas - Paminito bataliono
 tuosios kuopos karnis - Matui
 Kg Prang, Palubinskq jong,
 Cirniuskq, Bali, Meai, Hong -
 paizino te?

Atsakymas - Matuikar, vardo
 neatmemu, tarnavo tuosioje
 kuopoje, turijo janneis opus
 Kariminkio (dipnis). Ji atmemu
 silpnai. Atimais pasistama
 ne juo nebuvau. Nis ko konkre-

Prasidary

166

tais epie jo nusikalstamus ne-
galin pasakyti. Ciniuko pa-
sardi batalione man buvo gi-
deto, bet dabartinis metu ai-
jo neatmenu. Taip pat neatme-
nu ir Palubinsko bei Meciaus.
Klausimas - o Benciu, Stasi, Ko-
pius, juoz, Raižis, A. Lekšas ir Ma-
biokas, Kleimiusas pažinoti?
Atsakymas - Benciu, raistiniukas,
ir pažinau. Ir juo pažįstamas
Anvan aršičius, bet epie jo da-
lyvavimo įaudymose miko kon-
kretaus negalin pasakyti. Kopius
ir Mačekas pažinoti, man pažįsta-
mas. Bet luit iri amony, tarnavo
batalione, bet dabar y neatmenu.
Raižis o batalione nepažinau.

Spalvotos protokolo perrašė, mano
patodymai: Linarūt, Feisingai.
26.5.1962m. J. Šešėnaitis

VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tarybų skyriaus ypatin-
gai darbui byly vy. Tary-
bos, Kapitonas B. Keeris
1Kozys/

2

man tako kalis kartus matyti profsajungoje

163

Klausimas: Kokis buvo jūjų santykių su Matulka?

Atsakymas: Su Matulka ai asmeniniai santykiai neturėjau, asmeniškai ne-
buvo pabrėžiamas, man tako susitikti su juo tik profsajungoje
liūja, o viliau jau vokiečių okupacijos metais gėl.

Klausimas: Kokius buvo Matulko politinis pažiūros 1940-41 m. m. t. y. pri-
maujanais Tarybinis santvorkės metais?

Atsakymas: Tik ai žinau šiuo laikotarpiu Matulka pavėnyjo kaip
aktyvus profsajunginis darbuotojas, jokus prisiėmė Tarybų valdžiai
pabrėžimų netiko girdėti.

Klausimas: Kada ir kokiomis aplinkybėmis jū matėte Matulką vokiečių
okupacijos metais?

Atsakymas: Pradžioje karui ir pabrėžini vokiečių armijai okupuos
Laima, ai mažiau būvė pabrėžoji ar lipos kimerus pradėto-
jo buvo uždarytas į gėlę Viljanyje. Pradžio mažiau dviems
menesiams po to, kai ai patekau į gėlę, gėlė ai pamatėu Matulką,
jis buvo apvėrinęs civiliniai drėbėvėtis, ant rankovės turėjo baltą
raistį, ar buvo joks nėrešas ant raistio nymnėnu, Matulka be-
vo quibluotas karisku sautuore. Kada jis suėjo didelę grupę
į gėlę, tautgė žinonius (kaij pasalojo draugai, šų žinonius buvo apie
500, jū buvo iš uždarytos ir buvo atėmktė, apvauginimkų so-
dėiais (ariant, ordyotų, tarkytė). Vėliau ai girdėjau, kad jū bu-
vo susaudyti i forte, nes šį grupę išėms į gėlę nesugrėto.

Anta, šgli Matulką ai mačiau vėl gėlė. Ku stovėjome pū
gėlė vartų kėruosidami eiti į darbą. Kai mes atėjome Matulka
stovėjo pū vartų, jis buvo apvėrinęs smėlainis karuonėnis uni-
forda, turėjo puskariuonikio laisvų. Matulka buvo quibluotas ka-
risku sautuore. Pamatų mane Matulka priejo pū manų ir emi

W. K. K.

man tako koki kartus matyti prapajungę.

klausimas: Koki buvo jų santykiai su Matiuke?
 atsakymas: su Matiuke ai arminisui santykiu neturėjau, arminisukai ne-
 buvoan paristamas, man tako susititi su juo tik prapajungę
 linija, o viliau jau volkūis okupacijos metais gite.

klausimas: Kokios buvo Matiuke politinis parivros 1940-41 m. m. t. y. pri-
 manicais Tarvikiis santvorkos metais?

atsakymas: Tik ai žinau šiuo laikotarpiu Matiuke parivromų kaip
 aktyvus prapajungimis darbuotojas, jokius prisistę Tarviki valdiciai
 pakisakymų netoko girdeti.

klausimas: Kada ir kokiomis aplombybinis jų matite Matiuke volkūis
 okupacijos metais?

atsakymas: Prasidejus kovai ir paristini volkūis armijai okupuos
 Kaunę, ai maĩdaug biršio pakraigio ar lipos ninorus pradcio-
 je buvoan uĩdarvėtas i gėta Viljampolje Prajius maĩdaug dvims
 meniniam po to, kai ai patėkau i gėta gėte ai pamaciai Matiuke,
 jis buvo apivengęs volkūicis draubvėtis, ant raulkovis Turijo baltę
 raisti ar buvo joks vėrašas ant raistėo uyriniamu, Matiuke be-
 vo quakluotas karislu sauturom. Tada jis suvijo didle grupę
 žydle tautyris žimonis (kai paraljo draugai, šis žimonis buvo apie
 500, ji buvo iš inteligentų ir buvo atimkti aprauguimibę so-
 diciais Tarviamt avoluykų (barkytė). Viliau ai girdėjau, kad ji bu-
 vo susaudyti i forte, nes ši grupė istosų i gėta uungriūo.

Antra sykį Matiuke ai maĩčiau vil gėte. Nes stovėjome prie
 gėto vartų, šiviuosidami eiti i darbę. Kai mes atijome Matiuke
 stovėjo prie vartų, jis buvo apivengęs smelionis karionamnis uni-
 formėa Turijo puskariuinkio laisnų. Matiuke buvo quakluotas ka-
 rislu sauturom. Pamaty mane Matiuke priejo prie mane ir imi

Bobinas

Klausinti, kur yra Smelchogas, kuris Tarybų valdžiai nutarė buvo ¹⁹⁴⁴
 buvo spausdinamas draudžiamai ir buvo atlygus propagandinis Lachutys.
 Ji atskleidžia, kad vėliau Tada Matuškas parašė, kad būtų sudaryta
 su juo

Leidui maldavę prašius vėliau nusiėmė po vadinau, Bi-
 džiūnais aktyvi" ai būvau išvėtas; Lyga, ir daugiau quai Matuškas
 mėsą nepardavai

Dauginas: Ar jūms žinoma, kur tarnavo Matuškas vėliau slapta
 mėsą?

Dauginas: Man atrodo, kad jis tarnavo Lietuvos laisvės nacionalistiniame
 batalione, kurio pavadinimas ai vėliau. Kartą buvo; gėlių atėjai
 didelis šis bataliono kovinis būrys, kuris sudėjo iš smulkinis la-
 tinomomis uniformomis apvynėjus Lietuvos tautiški kovinis.

Dauginas: Jūs patinotė šiai vadinau savarankis' bataliono dalyvius
 Palubuska Jona ir Lėvinską Balį?

Dauginas: Jūs arumų ai apatinėjai

Savo parodymus noriu patikrinti skaitant: Matuškas būvėdavas
 Lietuvos mėsos dirbo, Lyndulio" spausdinimo valdymo ar dirbo propagin-
 ai dirbo būvėdavas valdymo mėsos vėliau. Tarybų valdžiai nutarė
 ar dirbo Lyndulio" spausdinimo vėliau šimo laisvėtojųm jis dirbo po-
 darymėmė propaginimoje jo parųm vėliau kodis jis išvėtas Lachutys
 vėliau. Man atrodo, kad tada, kai ai būvau vėliau su Matušku, propagin-
 ai vėliau Matuško gėtoji

500 žydų Tautiški būvėdavas, kurioms vėliau išvėtas buvo sudaryti
 ai vėliau vėliau gėtoji ju: suvėtas smulkinis komunistis uniform
 vėliau kovinis. Šio tarpo Matuškas buvo civilinis draudžiamas
 būvėdavas vėliau išvėtas pro vėliau; gėtoji, kurio pavadinimo vėliau

ht. K. K. K.

nasi, lai pārliecinātu, kad vienai radoties priekšējais, šķietami būtu jā
 apstājas. Kad šķietami būtu 500 armušu, ir kādā jūzā būtu ieviests
 1. kārta, un tas sāktu ziedēt tautiņās, gēto policistā, kurio pavardis
 šķietami. Ja Matīnās armuškā, šādi ziedēt tautiņās as-
 ņūnis ir Taryņūnis aktīvisms nēmanu.

Dangianu papildgūnu ir patiklīnīnu, neturīgu.

Protokolo perskaidrošanai uzturīgas
 pagal māno zedānu tautiņās.

[Handwritten signature]

133. to priekš Latvijas 133. AT
 Tardymo šķirama jaunamajās tirdzības /1913-
 (1913-1914)

Apklausa protokolas.

1944 m. spalio 11 d.

Vilniaus m.

Ši, Kaštytės Saugumo Komiteto prie Lietuvos RM Tarybos skyriaus
jaunimo grupės Taryboje Urbonai, vadovaujamaus Lietuvos RM BSK 116-
173 ir 180 sk. sk. BSK-to 154 kab. apklausiau kviestą:

Lapianuskį Giedą Jozefovičius, gim. 1902 m.
Kaune, žydas, 6 pradinei mokykloje iš-
sis, iš darbuotojų, nepartinis, vedęs,
kelias, valstybine Kauno' spaustuvai
mėsininku - spaustuvuotoju, ppo. Vil-
niuje Kaugglės g. Nr 15 bt. 29.

Apklausa pradėta 10 val 20 min
baigta 13 val 30 min.

Kviestąs Lapianuskį G. J. įpildė apš. brūkštelėjus atsakymus ir
atsakymų dūbi parodymus ir ir žinomai sulaukęs parodymus
pagal Lietuvos BSK BSK 189 ir 190 sk. sk.

Lapianuskis

Klausimas: Kokia kalba jūs norėtumėte durti savo parodymus?
Atsakymas: Savo parodymus aš norėčiau durti lietuvių kalba, kuria
lietuvai kalba, skaitau ir rašau.

Lapianuskis

Klausimas: Ar pažiūrėte Matinską Pranaš s Antano, buvusi, "Kaides"
spaustuvai raides rinkinį, o veliau lietuviškojo nacionalistinio ka-
talimo dalyje?

Atsakymas: Matinską, vardo ir būdvardžio vienuose pažiūrėtu susidomėj
mė 1934-35 m. m. Ši ji pažiūrėjau kaip raides rinkinį, darbu, sp.

Lapianuskis

paties" ir kiti spautuvės šiam laikotarpiui iš Matulės patenėjusi ma-
lai, kadangi tai daroma šviesingose spaultuvėse. 1958 m. iš su Matulės
susijusių archyvu, su nuomės Tėkėdavo sukilėlių kaip profesingos
nėšiamis, kaip pat Tėkėdavo sukilėlių spautuvėms ratelis, Poligrafi-
minkas" uošiamuosė vakaruose.

Klausimas: Ką žinoj apie progresyvią Matulės vėklą buržuazijos val-
dymo metais ir paskaitėmė Tarybų valdymo metais?

Atsakymas: Aš 1958 m. iš žinau Matulės kaip aktyvių poligrafininkų
profesingos nari, dažnai dalyvaudavo ratelis, Poligrafininkas" uoš-
iamuosė vakaruose. Jis dažnai susitikdavo su Galpovinu, Šimber-
gu, Karbonu, kurie tuo metu buvo žymūs poligrafininkų profesingos
vėklais ir palaikė glaudų ryšį su popieriniais vėklais komu-
nistų partija. 1958 m. Lietuvos Tarybų valdymo, t. y. 1940 m. Matulės
buvo poligrafinis profesingos respublikinio komiteto nariu. Tia jis
jis kaip pat patenėjusi savo aktyvia vėkla. Jis santykiu su komiteto
povėklais Matulės, buvimo savo spautuvės direktoriumi Šimber-
gu komiteto darbuotoju Galpovinu man vėklais Matulės patenėjusi
ir Tarybų valdymo, šiam laikotarpiui man vėklais.

Klausimas: Ką žinoj apie nusitaikantį Matulės vėklą fašistinis
okupacijos metais?

Atsakymas: Toliau okupuosė Kauna, maždaug 1941 m. perėjo nuostabi
patenėjusi Generalkomisarariato vėklais įsakyti visi ryšiai tautybi
esentiūs buvo perkelti į gėtą, kuris buvo Vilijampolėje. Matulės iš
mažiau gėtą T aktyvių metu, kuriais metais ir kuris nuostabi dar or se-
nuostabi. Matulės buvo progresyvi civilinis drabužiais su baltu rai-
tė ar buvo koks įsakyti dar raišio nepastebėjusi. Matulės buvo qui-
nuostabi kovoti šautuvė Karšu su Matulės buvo daugiausia civilinis
vėklais progresyvius ginkluosė armuotus. Karšu su jis buvo vėklais

J. S. 1958

Karun maini karavai, ju suvindo maridauy 300 žinonius, isdikavo juos
ir uvoze karuo gabo i miestą. Šia, Karuo gatyje, buvo susirgpanica-
oys žydų komitetas. Šiaime komitete man sake, kad šie 300 žinonius bu-
vo susirgęti; ir poris, kas su juis atsitiko man komitete neraki ši
300 žinonius, daugumojai nibelgantai grupi i gety ugrozio

Antro karte as Patuikas maicidus vadikamuos, zonderkomand-
os iratinis rajone, kur mes buvome atrovęti dirkti. Patuikas
porijo pui maicis ir imi klausineti, kur ypa Tarupiniai abityvistai
galvotinas ir Gumbingas. Ji atrakiau, kelt neriskau. Tada Patuikas
paraki, kad butis su juis atriskaitis, Po to ju man paraki, kad ju
vartunija i gety luterovlyti žyda. Ši karis ju buvo purvungis sus-
toninis arnujys uniporina, turijo puskoninimisk laikas, qindis vartunija.
Patuikas tuo metu raulon turijo dubuuti; buvo purvungis laikas.

Šokioj gatyje vadinaruojis, zonderkomanda buvo dabar ugrozian-
us, tik žinau, kad ju susitoni radosi pui Petro tikisio aistis, buvo-
ios luterov komundanturos karuonunius patalpos.

Daugiau Patuiko man netiko usidziiti. O ta diena, kai man Ma-
tuikas sake kad ju vartunija i gety, buvo atlikta, makijsi akcija, ku-
rias metu, kaiju man parakioje, buvo susirudyta apii 2000 žinonius ir por-
te. Akcijos metu as gety ultravau.

Klausimas: Ka juis žinoje apii įvykius gorare?

Atsakymas: Ipu įvykius gorare is gindajau is obrangis, kurie buvo
gite ir buvo obronui dirkti i gorare pasakojimys. Ju, kas dabar u-
grozianunus, pasakioje, kad gorare buvo žinoduri susidabota su žyda
tautybis arnujimus.

Klausimas: Šokioj tvute papildymys bei patarsliminys?

Atsakymas: Norus papildyti, kad vadinamoji, zonderkomanda, kuriai pri-
klausi Patuikas, susirajo is kitomis tautybis suskoniunius komuonunius susi-
dabota.

lapas

patiesi tuos karabos is mocijo gale patigi asuony, kad visi j mocijo
je gale suocany asuony karb siliaudytis is jorls. Kataliko Prano, ob-
turbuo akcijo neta neta utiko matyti.

Daugiau papalidynus bei patikulinink, utiviu.

protokala perskaitau su naritas-
teisinga Leprosokis

SSL-to prie Lietuvos RSL Ministrų Tarybos
Ferdynas shyrius j tardytojas MS-
(Vilnius)

1934 m. gegužės 12 d. *Aptaklausos protokolas*

Vilniaus m.

Ši aptaklosa Saugumo Komiteto prie Lietuvos RŠ Tarybos skyriaus pirmininko Tarybotojas Urbonas, vadovaudamasis Lietuvos RŠ BSK 176-177 ir 180 str. str. BSK-je 173 kab. aptakliausiu liudytoja.

Salperiną juokį s. Bulfo, gim. 1903 m. Kaime, iedas, aukšturas ir darbininkų, BSKP narys, vedas, netistas, kultūros nuostabių poligrafijos ir liudytoles pramonės vypr. valdyba gamybos techninio skyriaus viršininkas, vypr. Vilniuje, Kiedorkos g. 7 k. 13.

Aptaklausa pradeta 12 val 10 min
baigta 14 val 00 min

Liudytojas Salperinas J. V. irpijamas apie baudžiamaus atsakomybę ir penkama ir atisakymą durti parodymus ir už žinomai melagingus parodymus pagal Lietuvos RŠ BSK 189 ir 190 str. str. J. Salperinas

Klausimas: Kokia kalba jūs noritumėte durti savo parodymus?

Atsakymas: Savo parodymus aš noriu durti lietuvių kalba, kuriu kalbami kalba, skaitau ir rašau. J. Salperinas

Klausimas: Ar jūs patiriate Matuiką Praną, s. Antano puovini raideis rinkija, vilniai nacionalistinio lietuviškojo bataliono dalyg?

Atsakymas: Su Matuiku Pranu, tada nus jį žinojome Bruno vardu, patijs. In maizdaug nuo 1934-35 m. m. šis susipatinkau su juo kaip su

J. Salperinas

nelegalios spaudos darbininkų profsąjungos noru, darbiniai vadovaujanti
darbą, vadovaujanti šiai profsąjungai grupė. Tiesų tarpininko sąly-
kiai kaip darbinis, vadovaujanti darbu šio profsąjungoje, buvo nurodėtas
Primaišais Tarybų valdėtos metais t. y. 1940-41 m. m. niūnų tarpininko su-
lykiai dėl Matuiko prisistūrus Tarybų valdėtos adresu ir dėl to, kad
jau kartu sudėbėna profsąjungini darbu, nutūko.

Užuominas: Kas žinūs žinoma apie Matuiko visuomeninę veiklą buržuaz-
rijos valdymo metais ir pirmuosiais Tarybų valdėtos metais?

Atsakymas: Kai ai susipakinai su Matuiku t. y. 1934-1935 m. m. jis darbo
spaudos darbininkų nelegalios profsąjungos vadovaujanti grupėje.
Be šios profsąjungos nelegalios grupės, palaikimui glaudėtis ryšius
su požymindiję vienuolia komunistų partija, buvo ir profsąjungos le-
galioji grupė, per kuria buvo vydomas profsąjungos darbas. Mat-
duanų 1937-38 m. m. Matuikas buvo legalios spaudos darbininkų
profsąjungos valdybos pirmininku. Profsąjungini darbu Matuikas
dirbo iki 1940 m. t. y. iki Tarybų valdėtos atkūrimo Lietuvosje. At
Matuikas darbo profsąjungini darbu Tarybų valdėtos metais neėmė.
Tik primėnau kad Matuikas buvo Hořpoxe santykiuose su buru-
sia tais metais Lietuvos spaudos darbininkų profsąjungos valdybos
pirmininku Naktėnina, su kuria nesutardavo profsąjunginiam darbu.
Buruazrijos valdymo metais ai Matuiką pakūngėnai kaip aktyvų
profsąjunginį darbuotojį, visų laika darbu vadovaujanti darbu.

Jau pokario metais imas ISKP narys Levinas, dabar penrunikas, pa-
sakoje kad buruazrijos valdymo metais vėmo ir savo areštų metu, Lau-
ve Nidans reitabų ministėrijos Sauginnos departamante matė Matuiką,
kuris laivosi vėišinjoje.

Tarybų valdėtos metais t. y. 1940-41 m. m., kaip man pasakoje Naktė-
nini, Matuiko pažiūros Tarybų valdėtos adresu pėnkūtė. Jis buvo

J. Sauginnas

republicanas Tarybų valdžio ir tuo, kad, anot jo, visus vadovaujančius partus vėlimi lygiai. Man paciam neteko girdėti tokių Matuško pasisakymų ir todėl jų turimus man tiksliau nežinomas.

Man teko girdėti, kad Tarybų valdžio metais t.y. 1940-41 m. m., Matuškas buvo misalintas uio darbo profsąjungos organuose ir darbo, vadin. "Spindulio" spaustuviųje.

Klausimas: Ar jūs galite papasakoti apie Matuško nusikalstamus veiksnius pasistimėis vokiečių okupacijos metais?

Atsakymas: Asmeniškai man neteko būti Matuško nusikalstamus veiklos liudininku, kadangi 1941 m. birželio 23 d. aš su žmona patitraukiau į Tarybų Sąjungos gilumą. Šiandien aš sugrįžiau 1949 m. rugpjūčio mėn. Apie nusikalstamus Matuško veiklus manęs po karo pasakoję: juokavimus Leonas, buvęs spaustuvių darbininkų profsąjungos raijys, matė pirmomis laimės okupacijos dienomis Matuška, ginkluotą šautuvu ir varantį Tarybinių karių juokavimus bandė sugriauti Matuška, Matuškas jam atėmė, kad jis turi kovoti prieš bolsėvitus ir juos naikinti; juokavimai vardo neprisiminu, gerai paristanti Matuška pasakoję kad Matuškas šaudęs Tarybinius piliečius iš forte. iš kur jis tai žinanti aš nežinau. Be to, man teko girdėti, kad Dimevidius Baltous, vokiečių okupacijos metais gyvones su Matušku vėlimu kaimu, pasakoję Afanasjovui S. Porilas v. spaustuvių direktoriui, jog Matuškas jam gyvėn; kad jis šaudęs savo draugius.

Savo parodymus aš noriu patikslinti sekanti: aš buvau parodęs, kad Matuškas visą laiką vokiečių okupacijos metais dirbo vadovaujantį profsąjunginių darbų. Tą darbą jis dirbo su pertraukomis tam tikrais periodais. Be to, Leonas pasakoję, kad Matuška matys Sąjunga mi poliuję. Ir dar Matuškas parūkęs, kad visų vadovaujančių partų vėlimu lygiai ir rusai.

Pastovels puvokaidian, smuigta teingoni
1941 pui 1941 25 53
pui tardylopa (Antanas) J. Garpina

Apklausos protokolas

1941 m. spalio mėn. 19 d.

Vilniaus m.

Ar Gulbės Saugumo Komiteto prie Lietuvos OSK Ministrų Tarybos
Sąjūdimo skyriaus įamūšimui tardytojas Urbonas, vadovaujamas
Lietuvos OSK B.P.K. 176-178 ir 180 ir 181, OSK-to 173 kab. apklausiam
būdytojas:

Leviną Moisejų Moisejevičius s. gim. 1903 m.
baltarusiškas OSK tikėtojas sr. Dainos m.,
žyda, aukštasis iš Tarnautėjų, OSK Pua-
dys, vedy, sutūstas, personalinis pen-
sionikas, gyv. tikimieji Klinikų g. Nr. 9 M.S.

Apklausa pradėta 15 val 00 min
baigta 15 val 15 min

Būdytojas Levinas M.O. įspėtas apie baudžiamąjį atsakomybę už nesąžiningą
ir atšakymą duoti parodymus ir už šienui melagingus parodymus
pagal Lietuvos OSK BK 189 ir 190 str. str.

M. Levinas

Klausimas: Kokia kalba jūs noritumėte duoti savo parodymus?

Atsakymas: Savo parodymus aš noriu duoti lietuvių kalba, turint
šiuo kalba, skaitau ir rašau.

M. Levinas

Klausimas: Ar jūs parįskate Matucką Prana, s. Antono, kunų raštinės
vinkij, vilniau nacionalistinio lietuviškojo bataliono dalyvį?

Atsakymas: Su Matucku, vardu ir pavardėm arba vardinimam arba iš
oro nežinojau, susipažinau 1935 m. sausio mėn. maždaug 18-19 d.
- 1935 m. sausio mėn. iš 15 ir 16 d. naktį mane už kelias OSK BK

M. Levinas

pašiuoju, "liberistis" organizavimą ir vėlybė suimi Sąjūdo dalyva-
nimo jėgų. Pragas mairdaug 3-4 dienas po mano susitikimo, ma-
no vėlybė buvo pasakymas jėgas mairdaug 19-20 metu, vidutiniuoju
lygiu vėlybė, tiksliai apibrėžtas judesio laisvumo organizas. Man jis
pristatė Matukas pavardę, pažiūrėk dabar, "Spindulio" spaustuose Da-
bra. Tiksliai nepamenu, bet atrodo, kad jis sakė dabar raidėms rinkyti.
Su manimi jis prasidėjo apie vienu dieną. Matukas su manimi bu-
vo labai draugiškas. Tūm, saulyčiai buvo gori.

Klausias: Papasakokite smulkiai už ką buvo areštuotas Matukas?

Atsakymas: Matukas man labai atvoriai pasakojo, kad jis areštuotas už
dalyvavimą organizuojant "Spindulio" spaustuose darbininkų streiką
ir už aktyvų dalyvavimą propagandininiame judėjime.

Klausias: Papasakokite viską ką vėlybė ir ką kalbėjo Matukas, būdamas
su juimi vienoje kameroje?

Atsakymas: Matukas daug kalbėjo apie savo siūlą, ką konkrečiai nepamenu-
nu. Prisimenu, jog Matukas sakė turėjį Klaumė dide, kuris grą busa-
nų pulko vadas. Jo pavardė Matukas. Be to Matukas daug pasakojo
apie propagandinį judėjimą, streikų organizavimą, kas man parodė
įtartumą, nes jis manęs nepažino ir teko jo kalbėjimas buvo labai rai-
kingas. Matukas pas mane klausinijo už ką aš suimtas. Toliau jo
suašarumas buvo labai įtartimas, nes politinius kalinius tarpu nebūvo
priimta klausinti draugų apie jo vėlybą, nes tai būtų grėžtės kon-
spiracijos pavėdymas. Matukas man imi pasakoti apie nlegalios
LKPCK spaustuose "liberistis" suvaikšimimą, tuo tarpu aš žorai ži-
nojau kad be vėlybė siūly spaustuose dirbusis draugus suimimo mate-
rialioji spaustuose turi sunkintys, o taip pat draugus kompromi-
tuojančios medžiagos nebūvo surastas. Man susidarė įspūdis, kad
Matukas kimo nori ir įvairybes pavėdinti nori: 1 sudaryti man pri-

M. Levinas.

182
slėgį, mirtiną, sukelti mirtį ir kad ai paprasčiausiai suvalkymas ap-
vies spausintų. Ai nako kumbrėtas ir jo klausinimus apie valdymą spausintų
matavimai.

Matukas 1 ar du kartus dabar supiršimui buvo šaukiamas ir tar-
dymą. Jis sugrįždavo žvaliai susitūkęs ir sakydavo, kad jam niko ne-
padarys, nes neturi kaltinamųjų medžiagos. Sugrįžęs ir perbūtinio tar-
dymo Matukas parakė kad jis tikriausiai palis, nors ai žinojau, kad už
šūkių organizavimą buržuazijos valdymo metais buvo smarkiai lau-
džiama. Matukas emi levik primygtinai klausinti mane ar ai neturio
ko perduoti ir laisvę. Ai atrašiau, kad, matyt, mane taip pat greit pa-
lis, nes nėra įrodymų. Matukas man atrašė, kad kas gali žuoti, gali kar-
tais ir ilgenui laiką užlaikyti. Apie perdavimą ir laisvę košų uos
žinių, jis klausinijo mane keliis kartus. Ai jam niko nupasakiau, nes
mano įtarimas, kad jis nori mane išprovokuoti per visą dieną nuo to
dar labiau sustiprėjo. Matukas tą pačią dieną buvo paleistas.

Apie šį savo įtarimą ai papasakojau šiejs ir laisvę profrajuojiniams
darbuotojui Salpiniumi Jūdi, o dar būdamas kalėjime per kalėjime bur-
sios draugas įspėjau laisvę esančius draugas apie savo įtarimą Matu-
ko atžaligiu. Salpininas Jūdi, prisiminus, patvirtino, kad nimitas Matu-
kas iš tų dalyraus profrajuojiniams įstijime darba spausintojui Sal-
pininas saki, kad jam taip pat Matuko oribla kelis abjonių.

Klausimas: Kas Jums žinoma apie Matuko susitaikymą oribla ir kitiems
okupacijos metais?

Atsakymas: Orbinis okupacijos metais ai buvau paritrukus ir kitiems laisvę
gėjima, kovojau su būtinuolios divizijos atžie. Į Lietuvos sugrįžau išrad-
rus jo nuo orbinis okupacijos. Šiuo laiko tarpais ir vėliau man Ma-
tuko neliko matyti.

Klausimas: Kuo kuris metas jis esate komunistų partijoje nariu?

M. Levinas.

Atsakymas: Komunistų Partijos nariu esu nuo 1932 metų
 Klausimas: Ar jūs dabar pabrėžtumėte Kataliką?
 Atsakymas: Nėn atrodo, kad jei aš esu gerai įsitikinęs ir manau,
 kad jei paaiščiau.
 Papildymai ir patikslinimai neturimi.

Protokolas perskaičiau. Pagal mano žodžius protokolą
 užrašyta teisingai. M. Kerimas.

1938-60 prie Lietuvos 1938. 1937 Fordyno Angrijans
 jaunenyvis tardytos /M/ -
 (Habomas)

Lietuvos

1961 m. gegužės 2 d.

Ši, Baltijos Saugumo Komiteto prie Lietuvos B.K. Niūarkų Tarybos
Tarybos šlyriais; tardytojas Ubonas, Baltijos Saugumo Komiteto
kabinete Nr. 175, vadovaujamas Lietuvos B.K. B.K. 178-178 ir 180 str. str.
apklausa liudytojų:

Markovs Vladimirs, Kosto s, gim 1907m
Kaune, rusų, B.K. jūdikis, iš darbininkų,
B.K.P. narys nuo 1954 m, nepilno vėdo-
nio išsilavinimo nebūta, vedančij,
dirbanti redaktoriumi Respubliki-
niamu mokslinis-techninis info-
racijos institute, ggo. Vilniuje, Si-
valkūskio g. ir Nr. 19 B.K. 1.

Aphlausa pradėta: 10 val 00 min
baigta: 13 val 25 min

Sutinkamai su Lietuvos B.K. B.K. 178 str. liudytojai Markovui B.K. iš-
aiškinta jo parūpa teisingai papasakoti vėik, kas jam žinoma apie
bylos aplinkybes, išsijaut jį apie baustiamaus atskolūmų ir atirak-
mą bei sąjūmų durti parodymus ir už žinomai nelagūmų parody-
mus pagal Lietuvos B.K. B.K. 179 ir 190 str. str. Vella

Klausimas: Kokia kalba Jus noritumėte durti savo parodymus?
Atsakymas: Savo parodymus aš noriu durti lietuvių kalba, kurią laimi
kalba, skaitau ir rašau

Vella

Vella

Klausimas: Ar jis parįstala Matuška Prana - Bruno, Juliano 1, buvęs, kad
des' spausdinti raides rinkys ir juos parįstala, tai koks buvo toje
jau sąlygiai?

Atsakymas: Matuška Prana - Bruno, was vadindavoms ji Bruno oardu, to
buvęsio vėmams, pradėty nuo 1928 m. 12 nuo tada, kai as pradė-
jau dirbti, laidis' spausdinti raides rinkys, kur Matuška jau
dirbo, raides rinkys Matuška as parįstojau kaip raides rinkys
ir kaip poligrafuoms profrajuoms navi bei jsi organus darbuotoja.
Mūsų kompiutero sąlygiai buvo normatūs.

Klausimas: Papasakokite apie Matuško vėmams, ockla buvėmams
valdyms uatais ir jėmamsais Taryba valdyms uatais?

Atsakymas: Apie Matuško vėmams, ockla numite karštarym galim
papasakoti ukančiai: 1950 metais Matuška įlojo į Kauno poli-
grafuoms profrajuoms dirbo jsi ukanai serim 1955 metų rudim; tai
pagrindys ukanai komunistu partijai parvyko priveriti vadovoms
poligrafuoms profrajuoms; tuo laidas Matuška, o taip pat ir as,
buvoms išvėdi; šis profrajuoms valdyta, kaip profrajuoms uat-
tikė darbuoms Kaunas mairidams 2 laimėms socialdemokrata par-
tijai parvyko akvoti poligrafuoms profrajuoms ir priveriti jsi va-
dovoms. 1934 metų rudim per ukanai ukanai; poligrafuoms
profrajuoms valdyta, mes su Matuška ockla buvoms išvėdi; šis
profrajuoms valdyta, 1955 metų rudim; laidi poligrafuoms profra-
juoms, kaip pabūmoms glaudis egi su pagrindys ukanai komu-
nista partijai, ockla ukanai, mes ji buvoms buvėmoms valdyms
ukanai. Nuo to metų poligrafuoms profrajuoms imi dirbti ukanai
liai Matuška ukanai parvyti profrajuoms dirbo jsi paki-
ke per mane glaudis ukanai su komunistu partijai, tuo jsi pa-
jauimoms, ockla komunistu partijai organizuoms priveriti,

Velland

para tautis, patys patysi isigoti spaushtinai isfira be lo Matukas buvo
paizangus darbininkus bei inteligentus, mairdaus 1934 metais suorganizuokiam
ratelisy, "Mūsų scena" valdybos nariai. Šio ratelio tikslas buvo suburti dar-
bininkus, paskatinti juos paizangiai veiklai.

Kruis paprastoti veng jony, juosio budininku man tolo buti 1935
ar 1936 metais, dabar tiksliai nuprasinomu vily uedaij pavakare bili-
jampoty, gatoris ir munitio nuprasinomu, mes. Nimituhyti, vando nuprai-
minu, šovaiti vando nuprasinomu, dabar jis abi jau uorunas, ai tuis
buoniu pogruindinis komunisty partijos kuzpulis nariai ir Matukas su-
sainokoms pas fotoirly šis kuzpulis nary, luvios pavardis nuprasinomu,
aplysti karibokis organizacijus klauinomy. Puzpis mairdaus 30 minutis
su mairina atovakaro 3 ar 4 žvalgybiunklai, buvny oflorugnis ufer
kanti su litalis ir kambori, luvionu mes josiidivovone, kuzpini (Ma-
Tukas klauinomu: "O ka tu cia darai?" Matukas kairky voruimungo
jami atvarki kuli, o taip pat veng juos buovny aruonu, kraly, pada-
re, žvalgybiunklai issivoci uuis ir žvalgybos patalpas. Sitardy vuis to-
me tarpi, ir Matukas, mes palvado, nes ukuvo jhuis vradymy ka kallejo
Matukas tordpuno metu vairinomu, vos keabirung tordi akhorai. Toldai
nuoms Matukas nuoms paraisinu, kad žvalgybos oflorugnis buvo jo
gumiamitis loki dabar nuprasinomu. Kuo toka mes pogruindinis kuzpini-
ty partijos nariai, einime ougty pavosti Matukui atrolinomy uedat-
nins, kas jo del šis gumiamitis su žvalgybiunklai, nuoms atvodi ir vuis
patilumas. Po to jis plaitindar komunists spauds ir allikidoms lalus me-
tiau sovobius uvidovains.

Noliau mairdaus nuo 1936 mety, Matuko nuocunimi veikla tapo
paizpami 1939 m. gruodiu id ai su taimo porubokiau gyvanti (Kl-
un), Toldai apsi Matuky man tolo giriditi ii lity aruony paralygimo.
Man paraijy, kas kuzpini dabar nuprasinomu, kad Matukas 1930 me-

Velland

pat pabalot

Darīsimas tā daugiā, kas galvenāki pārsēti ar mūsu mērķiem, ar
 4

Arhīvu. Darīsim ar mūsu mērķiem, arhīvu pārsēti arhīvu
 un papildināt ar patiem tā, pat arhīvu.

Protokols parstāstītiem ir mans
 iedziņš, sūta, teisingai.

Vēla

Aplausi. Darīsim Sangrābi Komitē par Latvijas
 Darīsim, Darīsim, Darīsim, Darīsim
 / Darīsim, (Darīsim)

Aplauša protokols
1961. gada 7. d.

Rīgas m.

Ar Valsts Sauguma Komitēti pie Lielās PSK Ministru Tiesības
Tirdzniecības un Tirdzniecības Atbilstības, nodrošināšanas Lielās PSK
BPK 176-178 un 180 st. st., Valsts Sauguma Komitēti Kabinete Nr. 177
aplaušai lūdzotā

Kimkaiši Leonis, Apdzīvotājs 3. gime 1932. m.
Kauno m., Lietuva, BPS pilsetā, ir dar-
binieks, BPS nari, nuo 1959. m., vidi-
vino - vidiņo iestāžu netīstā,
vudu, dobruoti Valstīniji, Porgales
spaušotāji māšius regulārošā, gpe
kūniji Pēis skroģotāji Nr. 8 B 19.

Aplauša pradita 11 val 10 min
baigta 13 val 05 min

Suimkamai su Lielās PSK BPK 178 st. lūdzotāji Kimkaišiu L. A.
iirākinta jo parēja tuiņgai papasakoti vika, kas jām ziņoma apu
byes aplūdzot, iipiraut jo apu braudēiamāgā atskatontā ut atvialy-
mā, bi vāngimā durti parodymus ir ut ziņomai sulāgimāgus parod-
mus pagal Lielās PSK BK 189 un 190 st. st. *Rink*

Lūdzotāji Kimkaiši L. A. apu byes aplūdzot durti sekantius parod-
ymus.

Katuka, vārdi ir turvārdēis uprinimā, ai parāpā, māšāus
1960-1961-66 m. m. Ai jo parāpā, kaijo rāidim vārdijā, dobruoti

Rink

švariose Laušo mieste ypaustuose, o taip pat kaip abštyriai pa-
siviekusi ypaustuoriūnky profsajungos nari, nes ai patš dirbau, šil-
siamis ypaustuorijė ir dalyvaudavau ypaustuoriūnky profsajungos susi-
siamose priėmimuose, susirinkimuose. Mano asmeniniai santykiai su
Matuška buvo normalūs.

Kaip jau minėjau, Matuška dirbo įvairiose Laušo mieste ypaus-
tuose. Šiūti darbo vietas jis buvo paverstas dėl savo ryškios profsa-
jungoje ir dėl nevalingus konfliktų su ypaustuorių savininkais. Maridony
nuo 1959 m. Matuška niekur nedirbo. Šiuk man tako gerbėti, tuo lai-
kotarpiu jis padidavo savo broliui, gyvenimui Lauše ir daburiam
damai gydymoje.

1940 m. vasarą, atkurus Lietuvą Tarybų valdžia, mes abštyriai
profsajunginiai nūlijai, sutūrinime politišky darbuojes profsajungą,
kuris priėmimu buvo Kabilinini Ona, sekretoriūni buvau aš, Kim-
kaitis Leonas. Kadangi mes, profsajungos komiteto nariai, be darbo šia-
me komitete, dabonke savo nevalingų darbų, tai nuoms buvo reika-
lingas darbuojes, kuris sudarė šorbis organizacijai darbų šiam
komitete. Toliau žinojau mes pavirinkome Matušką, kaip abštyriai
pavirinkūj profsajunginiamu pidiėjimui karierarijės valdymo nu-
tais. Matuška pradėjo pas uoms dorbte reikalų tvarkyti. Praėjus
kuriam laikui Matuška užmėgė ryšius su priūtalimis nuosavybės
savininkais, kurie norėdami užmėškuti savo išnaudotojky reiklę
padurdavo pavirinkimus priimti juos į mūsų profsajungą. Mes ži-
uoms je užmėškavome, o Matuška pavirformuodavo juos, kodėl jis
uipriūki, išbraipydamas šibraiūni uipriūkimu piciūstis, uorodėda-
vo, kas piciū juos uimūtkis. Ji savininkų su kuriais Matuška pa-
loidydavo ryšius ai priėmimu šilų, kuris turijo didelis vortis
uikamaję maingą, išnaudodavo saudonumus darbuimklus

Ričkė

Aplamai, Matuikas parduodavo pajamoms armenius tikus
profesajungos komiteto veiklos duomenis, kuriuos pažymėti buvo
draudžiama.

Be to, Matuikas turėjo ryšius su „Spindulio“ spaustuos
profesajungos komiteto pirmininku Bernotu, daro nepatvirtintu Ber-
notas, o taip pat kiti šio komiteto nariai laikėsi neturintys, pėdais-
kos Tarybui profesajungai liudiję. Jie neturintys aiškinau kai
kurius laikinus sunkumus, susidarimusis materialiose pragre-
tumo sąlygose, daruodav neturintys išvadas. Aplamai, jis paraišy-
muose jaušėsi nepatvirtintumas Tarybų valdžia. Mani atrodo kad
Matuiko ir Bernoto prisistatė paraišymai buvo sudrėinti, bet dėl
paraišy ir Tarybų valdžia būdu. 1941 metų pradžioje sausio
ar vasario mėn. dabar būdai apsimintu Matuika mes paraišy-
me iš profesajungos komiteto „Spindulio“ spaustuos profesajungos kom-
itetas su Bernotu paraišy taip pat buvo pakvieta.

Po to Matuika man teko matyti jau volučių okupacijos me-
tais, maždaug 1941 m. lapkričio mėn. Šis mačiau jį savarankiškai pri-
karnirintu. Jis buvo apsirėngęs būvuriis smulkiomis karinčiomis uni-
forma, kolį jis turėjo laisvų nepatvirtintu. Šio momentu, kai ai-
jį mačiau Matuikas gindė neturėjo.

Daugiau Matuiko man neteko matyti.

Klausimas: Ši daugiau jūs galite papasakoti apie Matuika?

Atsakymas: Daugiau ai niko neturim papasakoti apie Matuiko nuolat-
tama veikla.

Papildymus ir patarim neturim.

Protokolas perskaiciam. Mano peršlyma
ir mano žodai nurodė turintys. *[Signature]*

Aplamai: 433 pėd Lietuvos DL, RF

Taryboms skiriamas / Taryboms / *[Signature]*
(Užrašai)

Apklausa protokolais

Velnius, 1961 m. gruodžio mėn. 18 d.

Atsi. VSK-to, pms. Seimui TSR
MT Taryboms skyriaus ypatiniam
darbin. Apyly vyf. Tarybtojos Kapi-
tonas Kazys, apklaustiui luo-
dytojis -

Čaikanskis Vytautas,
Vimuo s., gimusi 1921 m.
Lietuvos TSR, Kovarsko
rajono, Bebrūny Kaime,
Lietuvij, is valstieciuj-
mazažemij, reportinij,
su nebaigtu uduzinu is-
silankimui, TSKS pi li-
ti, teismo nebausta,
gysnanti, Kauno m. Mer-
keniciaus g-10 104-11,
dirbanti, Kauno Lelija
Teatre aktoriniui.

Apklausa pradeta: 14 val. 50 min.

Apklausa baigta: 16 val. 50 min.

Lietinkamai su Lietuvos TSR
BPK 178 prašymu ludytojus
Seimui

Čaikauškin V. V. išaiškinto
jo pareigų teikimą paprasčiausiai
nėra kar jam žinoma lyloji,
sąveikaut dėl banditizavimo atsa-
komybei pagal Lietuvos TSR BK 189
u 190 straipsnius ir atsakymų
suoti parodymus ir žinoti, mela-
žingų parodymų darimą: sąju-

Klausimas - Matinskas Prang. Pu-
lano suimtas, jū pažinote?

Atsakymas - Taip, Matinskas, sąsalo
u t. ro vado nežinau, ar pažinam
maidany nuo 1937-1940 metų, kno-
met dirbau Kaune „Spindulio“
spaudstuveje raidėm rinkėju. Mi-
nimoji spaudstuveje ar dirbau nuo
1938 iki 1941 metų vasaros

Matinskas spaudstuveje taip
pat dirbo raidėm rinkėju.

Klausimas - Kokio būdo jūty
sautykiai su Matinsku?

Atsakymas - Prtimas pažinta-
mas su Matinsku nebuvau
pažinau j. tik kaip nenos
monis darbininko. Sąsalo
sąju-

namore nemu leuser Pyltis
 nu jno taip pat nera teks
Klausimas - Kas jums yra
 zinoma apie minto Matusko
 musikalstamgga veikla?

Atsakymas - Apie kokis nors
 musikalstamgga Matusko veikla
 man meko nera zinoma. Voki-
 cun okupacijos metais ai m juo
 nemu tikinėjau. Po karo iki da-
 bartinio laiko ai jo taip pat
 mekur nemu žinau.

Klausimas - 1961 metų quodžio
 menesis ? dung Kaltnamas
 Matuskas Pranas Antano sūnus,
 parodi Kad jū 1941 metų ragan,
 pirmomis karo m fašistine lo-
 kielijo dienomis Kaune, talia-
 kaldyje, netoli jūny namų au-
 ginklaro tarybin, kari, ir kurio
 latime šauluvą, ir Kad jū
 tuomet Burote geteje ir iis
 tai matite jums paskaito-
 ma apie tai ir ranka ir pami-
 nito protokolo. Ką jū galite
 pasistinti dėl šio parodymų?

oazys-

-4-
 Atakymas - Ai girdejan Ma-
 tinto prano parodymis apie
 tai, kad ai by tai mater kai
 jo pirmomis daro dienomis nugin-
 klara Tarybines Prujos kari,
 bet jo patirtinti negali, nes
 to hemaciau. Kodėl jo taip
 parodo, paaiskinti negali
 Pateiktas pagraiziau non parodly mai surei ti lairaga-
 Cagay-

VSK-to me lekturos TSR
 MT Tardymo skyriaus
 ypatingai svarbiu byly
 vy. tardytojui
 Kaputo vos - G. Keme
 (Kaz'yt)

Apklaušo note kolas

Voloms, 1961 m. gmodžio mėn. 13 d.

Ai VSK-to mi keturos
TSK MT Tardymo skyriaus
patarimai svarbūs Dyle vyf.
Tardytojas Kapitonas Kazys.
Apklausa, ludytojs -

Cai kausko - Pimpicko
Vincg juoros. gimusi
1888 m. keturos TSK
Kovarsko rajone, Bėbinių
kaime, Lietuvi, iš vals-
tiečių - vidutinio, ne-
partini, su 2-ju pra-
dėio, mokyklos skyrius
išsilavinimas, TSK si-
lėti teismo nebavę,
gyvenanti Kauno m. Mė-
keičiaus 9-ii 104-ii, me-
kur nedirbanti, - pensininkė,

Apklausa padėto. 3 val. 30 min.

Apklausa baigta. 11 val. 05 min.

Sulinkamai su keturos TSK
V. Čainy

BPK 178 Straiptums luidy-
 tojus caitkanstus - Pimpic-
 kda V. J. isai kinta jo parei-
 go teisingai papasakoti usa,
 kas an zinoma byloje ispijant
 diei bandziamosios atsakomy-
 bes pagal lietuvos TSR BK
 187 ir 190 straiptumus uz atsi-
 sakymu suoti parodymus ir
 zinomai melagingu parodymu
 darimu: V. Ciminov

Klausimas - Matius kg Prang,
 Antano nims, buvusi Kanne
 "Spindulio" spaustuvies darbi-
 ninka, juo pazistate?

Atsakymas - Kanne "Spindu-
 li" spaustuvieje ai dirbau
 nuo 1920 iki 1956 metu.
 Visi laikai dirbau stereotipi-
 name skyriuje. Dar pusi Kang
 man teko pazinti nims Ma-
 tius kg, jo vardo neatmenu. Kunis
 dirbo spaustuvieje pusi o'fseto
 maision ar geliaspaudes ju
 dabartiam metu taip pat
 ga penumukas ir gyveno Kaizer
 V. Ciminov

tais Kaune, nes isais metais
 ai j mačiau pusiuike rusiu
 kibie Minimas Matu Kes
 buso maizdang mano amziaus,
 nors gal liet kokias 5 metais
 us manes jaunesis. Kito Ma
 tuisko piamstusio ai ugra
 zinai.

Klausimas - Jums zinomas faktas
 kaip 1941 mety sasarg, pirmo-
 mus Karo m pasistine vokie-
 tija dienomis, netoli Juky na-
 uky, kur jis tuomet gyvenote
 Kaune, buso imginukluotas
 Tarybines Armijos Karys?

Atsakymas - At, knomet pasi-
 dejo Karas, m sarv iei ma gyvenau
 Kaune, Italijos gatseje 62 na-
 mo numeryje, septintame lute.
 Tas namas buso kampinis,
 nes taip pat ribojosi m Teliai
 gatse, kuri ribojasi m Raudono-
 sios Armijos prospekte. Is Tel-
 iu gatres, Raudonosios Armi-
 jos prospektu dar eis medonia
 laiptai pirmomis Karo diono-

V. Čičinas

mis, dalo, tiksliai, neatmenu,
 Kad kas tai is mums namo gy-
 ventoju, kas liuteut - neatme-
 nu, man pasakoju, kad mis
 pamirety laiptelin, kad kas
 tai is civilias opsi ringu su asme-
 ny muzinklav tarybtui, kari,
 atindamas mo jo i autuvo,
 o po to nustume p zemys
 laiptais, sumlkeam, to, vykio
 aplinkybiu, negalin papasakoti,
 nes pat asmenis kai (nema-
 ciau taip pat nezinau, kas
 p muzinklav.

Aplklavos protokolos man
 perskaitytas, mano parodymas
 jame nerasyti teisingai.
 V. Einaris

NSK-to mis lietuvos
 TSR MT Tardymo sky-
 riavus ypateuzes warbu
 byls vpr. tardytoju
 Kapitonas - B. Keena
 (Kazyl)

Aplausos protokolais

199

Vilnius,

1962 m. vasario 20 d.

Ši VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Taryboms skyriaus jam nesmy-
ni tarodytojas Stanislovas ap-
klausan liudytojas taryboms kabine-
te

Čaikauskas - Pimpioška Vincas,
Juzos s. gimusi 1888 m. Ko-
varsko rajone, Belaruse
kaime, lietuvių kilmės iš
valstiečių - vidurinėmis, ne-
partiniams, su 2-ju pradėjus
mokyklos skyrius išsilau-
nimu, TSK pilietis, teis-
mo nebausta, gyvenantį šau-
nėje mieste, Mackevičiaus gat-
vėje 104-11, pensininkas, mie-
kur nedirbantį.

Aplausa pradėta: 12 val.

Aplausa baigta: 13 val 30 min.

Netinkamai su Lietuvos TSR BK
178 st. liudytoji Čaikauskas - Pim-
pioka V. Y. išaiškintose jo teise ir pa-
rigo teisingai papasakoti kas yra
jam žinoma byloje sapnijant ji
dėl laudėjimams atsakomybės jo-
gat Lietuvos TSR BK 189 ir 190 straip-
niais už atsakymą duoti parodymus
ir už melagingus parodymus drausmą:

V. Čaikauskas

Klausimas - 1961 m. gruodžio mėn. 19 d.
Gis parašė, kad girdėjo iš kitos
žmonės kalbą, kad netoli Gijos
namo kažkas tai nepažįstamas
megiklavo Tarybinė šeimai karį.
Taip tai visa buvo, prašom para-
rašyti dar kartą?

Atsakymas: Taip ai tuo met para-
dėiau, kad apie Tarybinė šeimai
kario megiklavimą girdėjau iš ki-
tos lėpų. Tačiau pažalvojęs, ai pri-
siminiau, kad tą įvykį ai mačiau
savo akimis. Tai buvo antro ka-
ro diena apie prūtus. Nepažįstama-
si, megiklavęs karį, buvo vienuoliktis
ūgis. Prie kario jį priėjo ant sta-
lijos ir Tėlis gatvės kampe ir pare-
kalavo iš jo sąntov. Karis jam pa-
sipriėmė iš karto medalė. Tuo me-
tu buvo daug žmonių. Karis pralin-
dė pro žmones ir priėjo prie laipte-
lių, o nepažįstamas ingi, prasimušė pro
žmones, pasijėjo karį pro pat laipte-
lių viršaus, kurį leidosi; besuosiama bu-
vė, savanoris prospektą, (dabar kaudonosis
šeimai prospektas), nuplėsi kariumi nuo po-
tėis sąntov, pastime jį žemyn nuo laip-
telis ir nuėjo į žmonis mima, kuri
tuo metu buvo susirūstusi Tėlis gatvėje.
Karis nuolėdė laipteliais žemyn ir nu-
ėjo su besitarkiančią Tarybinė šeimai.
Pisimenu, kad iš mūsų kiemo dar
kažkas tai buvo, bet parašėčiau vėpi-
simenu. Savo jau nesimėjo simans
tuo metu nematėu ir pasakyti nepa-
lėis jis mati ai nemėti įvykį. Ai ai
relito mimėtis parįau manėu, ai dar-
tikautė tūli besuosiama tikautė
tikautė tikautė

Klausimas: Pasakykite, ar jūs pat teigiate
patvirtinti, kad jūsų sūnus Vylau-
tas nematė, nežinoklavojeit Tarybi-
nis kamijis kari?

Atsakymas: Ji patvirtint te negaliu.
Jis man patis saki, kad jis nuo
mano paties girdėjo. Ji patis
nematė, kad jis būtų buvęs
sąjūdi oisioj. V. Černy

Protokolas man perkaitytas,
uėrašyta mano parodymai tie-
ringai. Ji mano pise's papil-
dymus nera. V. Černy

VSK. to prie listos DNR
M T Tardymo skyriaus jau-
nesnysis tardytojas P. Stausis
(Stausis loaitis)

Apklausa protokols
1961 m. gruodžio 25 d.

257
Vilnius

As, Valstybės Saugumo Komiteto prie Lietuvos PSR Ministrų Tarybos
Taryboms slaptas j. Tarybų Tarybos, vadovaujamais Lietuvos PSR
BPK 176-178 ir 180 str. str. Valstybės Saugumo Komiteto kabinate 173
apklausiamu būdytoja

Sabaliauskas Jona, s. Lauryno, gim. 1907 m.
Lietuvos PSR Lazdijų raj. Kavaliūnų km.,
Lietuvos, PSR pilietis, Vilnius iš vaikystės,
nebaigto aukštojo išsilavinimo, rašytojas,
dėstantis kultūros namuose, dirbantis
ir politiniuose pramonės org. valdybo-
je visuomeninio paslaugotoju, gyt. Vilnius
je Sirakauskio g. oi Nr 79 k. 3

Apklausa pradėta: 40 val 20 min
Apklausa baigta: 11 val 40 min

Sutinkamai su Lietuvos PSR BPK 178 str. būdytoja Sabaliauskas J.
išsiskiria jo pareiga taisyklai papasakoti viską, kas jam žinoma apie
būto aptinkimas, įspėjant jį dėl bendradarbiavimo atskleidimo už atskleidy-
mą bei sąjunga durti parodymus ir už žinomai nylagius parody-
mus daroma pagal Lietuvos PSR BK 189 ir 190 str. str.

Būdytoja Sabaliauskas apie būto aptinkimas ir konstatuoti apie pa-
raško P. A. visuomeninio oršto bei asmenų daro skausmus parodymus
Su Malin, tando ir teroristinio sprendimo, susijusiai veiksmų

1953 ar 1955 metais, tiksliai mūsų uždavys negalima, nes nupirkinėjame šiuo metu ai darbu spaustuvininkų profesijoms valdytoje abiem noriu. Man atrodo kad Matulka tada uabur sudarė ir jam kaip bedarbiui mūsų profesijoms davi pajalpa. Šloviant šis pajalpa ar ir susipainau su Matulka. Mūsų tarpusavio santykiai su Matulka buvo mūsų laika normalūs.

Prisimenu oimą girdoda ir mūsų, spaustuvininkų, profesijoms rinkles šiuo laiku, kai profesijoms dar buvo legalios, ir susirinkimai būdavo atviri. Šiuos susirinkimus atidavo susitarinai žvalgybos pavėis ir asmenys. Minamu tokiame susirinkime, kuris vydo marškinę 1953 ar 1954 metais, Matulka mane ir kitus profesijoms valdybos narius užpuolė ir negalautis susirinkimo organizavimą, kuris buvo prarastas besuorganizuotai struktūri. Esant tokiems sąlygoms, kai čia pat sąlygi buvo susitarinai žvalgybos atidavimui, tai buvo labai reikšmingas žingsnis galys tai būtų ir aiškus, žinioginis mūsų kaip struktūri organizatoris, išdarinamas susitarinai žvalgybei. Nustatyti ar Matulka buvo provokatorius, ar čia buvo tik jo kryptingumo karistakoviškumo pavėis, kas sumus nuparodė, na, tuos sakant, pas uus uaburo susidoro, toks įtariamas. Po to ai žuiau uaburautis komandanto 3 mininiamis laisvis atimimo, ir uorą organizuoti negalautis organizacijis. Ar buvo toki uos uisys tarp to Matulka pavėisimo ir mano susinimo ai ir daugiau uaburautis.

Apie Matulka, ai daugiau negalima ka uos papasakoti, nes profesijoms uis priklausiame šlovtingoms orovim. Ai priklausiame profesijoms dalyvi, kuri buvo socialdemokratų įstalyje, o Matulka, man atrodo tai profesijoms dalyvi, kuri buvo kromunininkų partijos įstalyje. Žinau, kad Matulka buvo politgrafiminkų profesijoms valdybos uos. Tačiau kurinis uotais nupirkinėjame. Bendrai apie Matulka, kaip ty-

Juzasas

maso profajunguo veikjo veikla, man netko girdeti

Jau po karo man teko is savo draugu ipaustavinimuly girdeti, kad
Matukas vokiecu ofyceris netais vokiecujo Laime ginduldas seutu.

Ulaimes: Ka daugiau jus gaste papesabote apie Matuka?

Atlymas: Danguis tardygas dnuonavias darivis apie Matuka as sutariv.

Ulaimes: Kokiy turite papildymy ki pataisy?

Atlymas: Noriu patikinti, kad auboviau sumito profajungos suviri-
kimo metu Matukas buvo usigvedes amuniškai mane. Kitu veldygo
naruy ju uleli.

Protokola postakiviu amaiskai. Ji mano
todius arasytas koringai. Jajabal—

Aplausi: Kalstijei Saugmuo Skunito prie Latvooi tsk Ministray
Farygo Farajungo dnyiaus / tardygojas 1943-
(Vilonas)

Apklausa protokolais
1961 m. gruodžio 28 d.

386
Kaunas

Ar, Valstybės Saugumo Komiteto prie Lietuvos PSR Ministrų Tarybos
Tarybos skyriaus į Tarybą Teleskopas, vadovaujamas Lietuvos
PSR BPK 176-178 ir 180 str. ir Valstybės Saugumo Komiteto patal-
pose apklausti liudytojai

Timorė Emilijus, Emilijaus s., gimęs 1902 m.
Kauno mieste, Lietuvos, PSR pilietis, nepartinis,
vedęs, šeimo nubausta, nepilno vidu-
rinio išsilavinimo (baigęs 4 gimnazijos
klasę), kėlusis iš darbininkų, dirbantis
I. Povelos ir spaustuvėje rinkėkles skyriaus
vedėju, gyvenantis Kaune, Lapsų gatvėje,
Nr 63 k. l.

Apklausa pradėta: 10 val 05 min

Apklausa baigta: 11 val 50 min

Sutinkamai su Lietuvos PSR BPK 178 str. liudytojui Timorėui E. E.
išaiškinta jo pareiga papasakoti viską, kas jam žinoma byloje, įpyjant
jį apie baudžiamąją atsakomybę už atsitikimą, bei vedungų duoti
parodymus ir už žinomai melagingą parodymą, davimą pagal
Lietuvos PSR BK 189 ir 190 str. str. E. Timorė

Liudytojas Timorė E. E. dėl bytos aplinkybių davė skandėms
parodymus.

Matulka, vardu ir pavardė iš lietuviškos kilmės, patvirtinti matulka

E. Timorė

nuo 1932 m. Tuo metu jis darbo "Spindulio" spaustuvių raidinys im-
kėsi. Ši taip pat tuo metu darbu tapo paūję spaustuvių raidinys
Gedija Rūlis tarpusavio santykiu su Matuška buvo normalus.

Tuo metu Matuška, o taip pat ir aš priklausime spaustu-
viniukų profsąjungai, kuri tuo laiku darbo legalų darbą profsą-
jungos susilaukusiame mes sprendavome britišiais, kultūriniais klau-
simais. Šiuose susirinkimuose politinius klausimus mes nenagrinėjome.
Kadangi aš nebuvau labai aktyvus šios profsąjungos na-
rin, tai apie knuonistų partiją bei kitą partiją žinojau, šiai profsą-
jungai aš negalėjau papasakoti, nes nežinojau. Šalis kartais man tiko
girdėti Matušką kalbant šiuose susirinkimuose. Šis kalbų turinio
dabar aš neprisimenu. Man rodo, kad Matuška buvo išrinktas
į profsąjungos valdybą, tačiau tiksliai šio neprisimenu.

Mėsdang 1934 metais Matuška patiko darbą "Spindulio" spaus-
tuvių. Todėl tą noru daugiau papasakoti apie jo visuomeninę veik-
lą kurūnarijų valdymo metais aš negaliu, nes mes nevisiškai dar-
ome. Man tiko girdėti, kad Matuška, įėjus į "Spindulio" spaustuvių
darbo dantį, telniku, tur, nežinojau.

Apie Matuško visuomeninę veiklą, pirmiausiais Faružo valdėjas
metais Lietuvoje kobrečiai papasakoti negaliu, nes nežinojau. Man tiko
girdėti, kad jo santykiai su spaustuviukų profsąjunga ir ypač
su jos vadovujančiais veikėjais (naoradėjų neprisimenu) užtikrinai
patys. Ji buvo Matuška išrinktas į profsąjungos, nežinojau.

Šiuo papasakoti apie šią epizodą porūnoms koro di-
nosius laime. Mėsdang šiuo koro diena, tiksliai nurodėti
negaliu, nes neprisimenu, ar staiga pamatėu Matušką. Jis buvo
prie prie laipės, ordanais iš Sėlių gatvės į šuo Savanovis pusi-
pėklė (dabar Laudmosis šruonys profsąjunga). Mano namas buvo
C. P. ...

Solus gabarijs Nr. 1999999999 (cinant liud ninitis laipis, jo
 buvo karisj puijs, maĩdang 50-70 uĩtys atĩtame nuo sij laipis)
 si iĩvĩpĩnĩ pro ico namo autĩo aukĩto (kuriam aĩ gĩpĩnau?)
 langaĩ maĩcau Matiũka, apĩvĩngusĩ baltu vararĩtũs iĩvarku,
 be Eĩpuris. Trũkto Matiũkas nĩvĩrĩjo. Kolio nors raĩsĩo supark-
 bijau. Matiũkas pavĩrĩjo pĩris jĩ gĩrĩ Tarybĩnis Arũnys ka-
 tĩvĩ, quĩduota sãuturã Besĩdĩdĩkĩatĩ sĩamĩ karĩvĩnĩ laĩptais
 žĩmyn Matiũkas atĩvĩnĩ iĩ jo sãuturã, o hitã ranka nustĩmĩ
 karĩvĩ laĩptais žĩmyn. Nĩmyn sãuturã Matiũkas pasuko i
 dẽsĩnã, vĩ nuĩjo takũ tolyĩ dĩngũ iĩ manũ adĩvãĩo.

Daugiau kã nors papasakoti apie Matiũko musĩkablauĩs oĩt-
 lã vokĩeĩs okupacijis nĩtais negalĩnũ, nes uĩĩmãu. Tuo laiklãpĩnũ
 man daugiau uĩtiko jo matyti, taip pat uĩtiko kã nors apie
 jĩ gĩrdoti.

Klausimas: Savo parũstĩmo protokolã, raĩstamũ 1959 nĩtais
 rugpjũtĩo 7 dĩnũ, jũs uĩvĩrodĩte, kad Matiũkas 1936 nĩtais dĩrbo
 „Spĩndulio“ spausturĩj vĩ dĩrbo jũjĩ iĩli 1939 metũ. Tãĩ prĩsĩtãrã-
 ja jũs parodĩmãmũs. Kuo jũs tãĩ parũsĩmĩnĩtĩ?

Atsakymas: Tikslĩai aĩ dabar negalĩnũ prĩsĩmĩnĩti kurĩnũ lai-
 kotarũnũ Matiũkas dĩrbo „Spĩndulio“ spausturĩj. Prĩsĩmũmũ tĩk
 kad „Spĩndulio“ spausturĩj jũs dĩrbo apĩ jũrã metũ.

Klausimas: Daugiau kolĩs nors papĩldĩgũs bĩ patĩskĩnĩmũs
 turĩte?

Atsakymas: Daugiau jokĩs papĩldĩgũs bĩ patĩskĩnĩmũs neturĩnũ.

Prãsakala amerĩnũ/kuĩ perkãnĩmũ.
 iĩ nors vĩdĩnũ nũrĩgtos bũrĩngãrĩ.

MSL-6 prã Lietuvos MR NT
 Sãrdĩmũ skĩnũmũ j tardĩgtõjũs /MS-1 (libonas)

Apklausas protokols
1961 m. gudačio 29 d.

289
Kaunas

Ši Valstybės Saugumo Komiteto prie Lietuvos OS Riūstų Sąjungos Tarybos šūkiu "Tarybų Tėvynai, atsiduodamasis Lietuvos OS BPL 176-178 ir 180 str. str. Valstybės Saugumo Komiteto patalpose apklausiamas liudytojas

Liūnas Juozas, Kosto s., gimęs 1905 metais Lietuvos OS šūkiu "Tarybų Tėvynai, atsiduodamasis Lietuvos OS BPL 176-178 ir 180 str. str. Valstybės Saugumo Komiteto patalpose apklausiamas liudytojas
Lietuvos OS Kauno m. Laisvės Alėja Nr. 41
kl. 5

Apklausa pradėta 20 val. 00 min.
Apklausa baigta 23 val. 00 min.

Sutinkamai su Lietuvos OS BPL 178 str. liudytojas Liūnas J. K. išsiskaitė jo pareiškimo papasakoti vers, kas juk išimama byloje, įėjant jį apie balduotėms, atskleidžiantis ir atskleidžiantis, bei sąjungos durti parodymus ir už išimamą melagingus parodymus daromas pagal Lietuvos OS BPL 189 ir 190 str. str.

Liudytojas Liūnas J. K. dėl bylos aplinkybių daro skundus parodymus.

Matiška Brona, tikrovės išpaštininkė, ai pažiūrėti nusi-
dang nuo 1952 m. Su Matiška ai susipažinamą lygiuose popu-
lyriškame savivokiamame klube, "Kūrybos sąjūdis" buvo pažangus

Liūnas

darbavimtu ir inteligentijs jaramino prognozoms veikis centis
 Sio klubo veiklos atlygiai pasivyniojo Matukas. Nuo to laiko
 mes su Matuku susidraugavome, ir nuos draugyste tunc is
 eskuoju okupacijos Lietuvoje maty. Musy santykiu rinda buvo
 normatis, draugisti, armeniuu kiviociu tarp nuos, nebuvu.

Suo metu, t.y. maizdaug 1932 m. Matukas darbo raidinimui
 ju "kaida" ar "spindulio" spaustuvyje, kurioje is ja dabar tiksliai
 nuprusimume. Kadangi at turijau balsuorio specialybe ir darbau
 kekortu su Matuku, tai man armeniskai netko buti Matuko
 visuomenuis veiklos spaustuvuimky tapre budimtu. Is jo paties
 ir kitu atlygiai pasivyniojus visuomenuisiamu darbe draugis
 parakojimu, man zinoma, kad Matukas atlygiai dalyvavo
 spaustuvuimky profsajungos darbe, buvo veikamas is jos profsajungos
 valdyba. Man teko girdeti is paties Matuko, kad jis
 bolosvazijs valdyimo nutais yra padijus pagrindija veikusiai ko-
 munistis partijai. Jo paties zodiciais tariam is parupimo krou-
 nistas partijai greitq dovisis. nelegalioms pagrindimems spaus-
 tuvims. Maizdaug nuo 1935-1936 m.m. mes su Matuku viciau
 susitikdavome, nes abu jau buvome vede, tariciau nuosy santykiu
 neatituro.

1940 m. t.y. jau atkurus Tarybu valdiciai Lietuvoje Matukas
 darbo "spindulio" spaustuvyje valdiciai imdijiu ir, man rater, buvo
 isrinktas is spaustuvuimky profsajungos valdyba. Po keliones is
 Maskva ir aplamai pracijus kivriam laisli po Tarybuis san-
 tovarke atkivrimo Lietuvoje pas Matuka cine veikisti miltary-
 bnis nuotais. Is man armeniskai veisti nupaisbulimimui.
 Tarybuis santovark, savo nusiogijima, radindamas Tarybuis san-
 tovarke, bolovark, chaosu, igdyt valdicia. Man teko kiti kartis

[Signature]

aromeitātai klausījī tālās Matuļo parīdāļaus. Vi tāhī uobryņaus
Matuļas buo parīdāntas ī prapjūņņos ī ī "Spundulis" spauštāus
T. "Spundulis" spauštāus Matuļas buo parīdāntas 190 m rūdānī
ī buo to lūto pradījo dīvī karta su sāvō broku Matuļū
lūru dāntū tēchnīku.

Nobīdījī okupācijis mētās āi pīrma kartē Matuļū pārnānīn
skanēonīs aplmīkēnīs: zīmā, tī 1944 m pabāijjē ar 1942 m pra-
dījē dabar tēlīkai nprīnīmīnī Matuļas atījō pas manē ī bītū
nāntūs mētū. Aī tadā gīvōnau Jonaovs galvījē Nr 150 Matuļas
parīdēdē ī durīs šautnō bēdē. Tī īlūdīs āi parīdējān, kad
jīs buo apsrīņņēs karīkta, buvōtās sūstāonīs karāonūnīs
unīfōrtānā, turījō pūstkarīnīkīo lāpīnī, buo gūlūdētās karīkta
šautnōrē kōlās sīlētās nprīnīmīnī. Man patlāusīnīs, kaip Matuļ-
kas atīdīvī karīnōnīnī, jīs ucau papārākojē, kad jō tobūa īsdē-
vīkīkta vīkīkta pradījō buo kad jīs, buo spauštāonīkīkai ī
hītī armūnīs, bytānto prōspēktē (dabār Līvōnō prōspēktas) pīrmonīs
karo dīmōnīs pradījō gaudytī zīdē tautīkēs tarybīnīs pūvīnīs
kurīs tarpe parīdāntā dāvō ī rūsū ī lēdīvōjē sūgātānīs ar-
mūnīs sūsdē ī sūsdē sūsdē aplmīkēnīs Matuļas nūpārākojē mā-
dānū tāis: buo īkārta dūvī, jīs kurīs stovījō parīdēdētī sū-
šādīnīnī, o ī jīs šādē karīnīcī buo īkārte ant kalnē,
kurīs ī vīnīs pūnīs sūpō dāvā, kurīs bōvō īkārta pārnī-
tā dūvī. šādīnīcījāi tāvījō vīnū kulkōvāidī, o vīso šādīnīcījā
hītī pūvīnīnī, man Matuļas sākī, bīvō septīmī ar dōvīnī
armūnīs. Dar man Matuļas nūpārākojē, kaip jīs apvīdēdāvō
nūpārākojē: jīs pārnādāvō karīnōrē ī nūpārādāvō sūsdē-
tānīs armūnīs pīrētās su zīdāis.

J. P.

Torise. Kāms ir šis sūstālinis mēts Matuikas man papasātojo
kad 1998 m. Dienkārņā jū būvo „šķēmpis“; tū paklūms (torij-
binis tūingums orgānu rāukas. Lohū būdu jū tādā paklūmo
ir kājā šķēuko nuo Torijbino tūingums Orgānu Matuikas man
nepasātojo

Kūis šis sūstālinis mēts Matuikas atvairi vīrki sāvō anti-
Torijbino bānditēškas pāvēras, grāsmō Torijbini skrūtōrkai ir
Torijbiniams bi pāntūinams dārkmožjams frūtai pānsūsiānānū ka-
rū ir jō jō tūhānānū sūstōrjōnū.

Plāns: Kōmū Toriē pāpildjūnū bi pānānūm?

Atbajoms: Norū pāpasātoji tūingums Orgānams vīms ir pōkals
bi Matuiku Matuikas man pasātojo, kad „sāvōaugō“ bātāhō
dalyvōji sūstānānū jōtē pāvōrtānū pānsūsiānānū sūm-
dymū mōrgānū bi jūncas mōtōrjū kurois jō tō sūstānānū.
Šū Matuikas pāgal jō tōdēis, nēdalyvōnū pāvōrtānū
mōm.

Bi tō norū pākūstānū kad Matuikas man sūski, jō jū būvo
šķēlūmū ir Torijbino tūingums orgānu rāukas jō irvōstūm
„šķēmpis“ ar sūpātānū, kājā jō pāklūvōmā, tūdūks gūnū
vīkūmū, opōrākjū mēts ar pānānū bānditēškas Toriē, Matuikas
dūi tūi kālōjā lābāi sūpōtāi.

Plāns: Lohū dāngiānū Toriē pāpildjūnū bi pākūstānū?

Atbajoms: Dāngiānū jūm pāpildjūnū bi pākūstānū sūstānū
šķēlūmū pōtōkōlā man pōrkāstjūlā gōmā, ir man
tōdēis sūvājtā tūingāi

Apklāsi: Kalijōs sūgūmō kōmūlā jūi lāvō BK
Rūmūjū Torijōs Sūrdymō tūingūm / Torijōs
1998-1999

Apklausos protokolas

Vilnius, 1962 m. vasario mėn. 13 d.

Ai. VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatingai
naujas bylą vpi. tardytojas ka-
pitonas Kačys, apklaustiam
Luidytojas -

Caikauskis, Vladi Venc
nims, gimusi 1912 m. Se-
mingrade, u darbininku.
TSKP nari nuo 1958 metų,
u viduriniu isilavinimu,
bausti 1950 m. pagal RTTSR
8 K 58-10 str. II daly.
TSK S pibuti, gyvenanti
Kapsuko m. Černiachovskio
q-ri 15-8, dirbant; Kap-
suko dramos teatre vpi. u-
zinerimni.

Apklausos pradeta: 14 sel. 05 min.
Apklausos baigta: 15 sel. 10 min.

Intinkamai u Lietuvos TSR
St. eanf

115

- 2 -

BPK 178 strajunim lindy-
toju caitankuui s. v. inai-
kuto jo pareigo paparakoti
usa kas jam binoma byloji ipri-
jant j. del bandziamotio
atsakomyti us atsakomyg duo-
ti parodymus u daimg ino-
mai melagingy parodymy pa-
gal lietuvos TSK BK 189 u
190 strajunim St. east

Klausimas - Kur jus gyvenote
1941 metais karo ivakdise u
pirmomis karo m. paristine vo-
kietija dienomis?

Atsakymas - 1941 metais karo
ivakdise u pirmomis rokieciy
okupacijos dienomis ai gyvenau
Kauno mieste Putninkio gatve
ir namo numerio neatmenu.

Klausimas - Kur tuo metu gy-
veno jusu tevai?

Atsakymas - Mano tevai u bro-
lis vytautas tuomet gyveno
Zalialakalnyje Telsiu u Hali-
jos gatvies kampe.

Klausimas - Matinkg Prang-
St. east

atmums kas ir šeimās nāru,
 minejo, kad pēnaisis juykins bu
 so netoli nāru, bet dabartimu
 metu ai apri tai miko negalus
 prasakyt. Sphlausor protokols puskasim,
 mans pasodmai jame uzraiz, Ir teronpai
 Slēant

VSK-to pui futuro, TSR
 M T Tardymo skyriams
 ypatingai vārdiņ byly
 vy. taidytoz is
 Kapitolar - B. Kave
 (Kaz 77)

Dabur tai kalbintkas yra kalbintkas laugumo organu suimtas man
 atvardo, kad jis taip atgisi todėl, kad jo laimiu givanti suikaltinuu
 jausimimais, ut karuio vi bevo suimtas. La uros kouburicai
 apii jo padarytas suikaltinuu as papasaloti sugaku, nes uosimai
 jis man utalo apii tai uypasalotabo, o jigi as klausdavuu tai ji
 arba utyglidavo arba la uros grubiai atkalbdavo k kaitiausko
 Vladas ir jo imoras man tala givati kad kalbintkas vokuuu edu-
 pajoj utlais vaitbaudavo apibingy kariny uufornu. Kai as del
 utu pablaivuu kalbintka jis man praistino, kad tornavo vokuuu
 karimouuuu, o i jo stigi todėl, kad bijojo kad jo tuos uisovoty i
 vokuuu, drauguu nlan niko utalo givati apii kalbintko vukla
 vokuuu oluplajo vutais

apii tai, man atvardo, gas papasaloti kaitiauskas Vladas, jo
 imora.

Su kalbintku buvo labai suudu gyvoti, nes jis visikai vutu-
 juio suima. As uosimai isitrukti, kas tolinis spouuuuu su juo
 buvo nibe palukimas, taiauu koikapi vis ufruouuošdovu, nes
 as bijau jo korste, kas uuu buvo du vikiui: Slays ruuuuuko
 metu, k kalbintkas utykoviu metu. Suu vaitus isloiydovu as
 vena, nes paslutiuuu metu kalbintkas man veduodavo ni uiklo.

Suu k kaitintkoy uti jat suuuiuuo kalbintkas vaitus vutu-
 bo. Jo vidavo pas poverciu asuuiu, suidavo juuu drabi-
 lius vi vikiu, ka gaudavo uti tai prapardavo. Goutuokliandavo
 daruiauui vuna, nes su draugiu puigoy suuuiuudavo ipa-
 mui, jis sa tek su suima bet o su draugiu buvo grubu neu-
 gyvontamas. Jo buvo tek isitrukti i goutuoklyst, jo atkalbdavo
 ket vaitu ir bijdavo vaitu namuu.

Ka to, puigoy jis buvo kalbintky joutuui suidavo juuuu-
 vaitu vaitu

no pamestajai vaida, kurio ypač labai dūl nūgskūti. Jis saludavo, kad jo vėdikas bus toks, kaip jis pat, kad jo vėdikas nušis fl, kaip jis, kalbintis, nušis savo tau.

Witobliandavo jis pas tur armuiois kurimis ka uros sūdasuo pit ulai. Dainiausiu jis gordavo oimias, kartais su suigėdiniu belu su, daugiau nūko apsi jė vėimau. Suigėdiniu buvo oimias karta pas uita uaijys girtas, o antro karta ilijys jraie knaka jaiūti. Daugiau ka uros uicordyti su luo kalbintis draugavo ir su luo girtuokliavo jūgaliu.

Palubinskas buvo kėtis kartus nušijis darbuotojis sulaijytas su girtuokliavimu, ir patalpinimas j išblaurinimo įstaigo, kurioje, jaiūis nušijis darbuotojis ištūriais toriant buvo dardikas sovias. Kaip pat Palubinskas yra mokijs kaudas su Trukimo kėtinu. Pasitūnu metu Palubinskas liūdies tūsijs ustantūni qvo jūmbūbika poru. Prisi tai jis namuose sudavėi eadijo sporto, "Belorusj", bandi ne-ne sumūsti, bet ai pūgiau.

Klausimas: Nuorodytis vėitūnauisius Palubinsko giminaisius?

Atsakymas: Palubinskas turi motiną, kuri gyvena pas dukterį Švėjokau kine. Motika gyvenaicia Kaune lėdels gatvėj namo numerio nūimau. Antro Palubinsko sūuo Stasi kėūsi. Palubinskas turijs tris brolius: Povilas mirys, Julanas ir Abūtinis, oimias is jis yra žuovs prajūsiuo karo metu jis tarnavo Tarybūnijs armijis. Nuordyti juvis pūbūričiai yra Tarnavys Tarybūnijs armijis jūgaliu, su klūpūsimu, o antrojis brolis yra kėūkur dūgės. Palubinsko tēdas yra mirys.

Daugiau dionomys apie Palubinska, dominancis Tardyma nūvau.

Protokolas man perkaitytas gairini, is mano šordis vėicaitys tūmga

Apklausi: 133-to pūis listavo 136 137 Palubinsko
Tardymis šūgriaus j Tardytūjas Urbonas
1943-

VSK prie LTSR MT igaliotiniui
Kauno miesto

111

Pil. Raudėnė Zigmanto guario žmona
gimusi 1916 m. Kauno rajone
Kamališkiu kaime ir dirbanti
Lentaro kalvi gyvenanči žmona
veta

Paaiškinimas.

Iki 1941 m. aš gyvenau kaime savaraki
kamališkiu kaime ir dirbau. Ties užija kare
buvo 102 dienos, 1941 m. pradedus karui tarp
Vokietijos ir Tarybų sąjungos nardau aukšt
is menesija atėjo pas mania apilinkės
sąjungos bazika ir itzika man sąjung
siki i kauno miestą. Tiesis aleios ofatue
sati; Vokietėiu kariuomene. Eiti i Vokietėiu
kariuomena aš nenorėjau tada sąjungos
man pradeto grasinti sąjungoms, kat jieigėiu
sąjungos i Vokietėiu kariuomena tai atšatis
sąjungos tuos davei suprasiti, kad bus
sąjungoms musu užia būtin ištanti i sąjungos

22
Gedamos ir vežimo i vežietis ir atsižais
kauno ir taip Nadinama savisaugos staba
kuris buvo turis buvo laisvės aleioi.
Stab mane par širdi mane batvirkū
savisaugo bataliona. batvirkū direktūre
buvo zallalyjo savisaugos bataliona.
Giosis direktūre ar direktūre batvirkū
su savo i rankais scenas ir kartu su manimi
dirba dar suvėrias turio par ar dar nepaisimama
buvėiu ar šidirektūre opis septimias savaites,
tai ir a maži dakt iki laipričio mėnesio.

1941 ar 1942 m. tikrai nepaisimama velisda
rademi dauguma savisaugos batalione rastate
buvo patalpinta i 5.6 gelstelis wagonus
ir vežė vilniaus kriptimi be kur. mu
vežė nesaki kada mu atveis i atelmu
ar is savisaugos bataliono patalpa ir slap-
ciausi, iki vokišiu alitraukimui. Tarnaudami
savisaugos bataliona pr koki os kopos an
ir buvo ar būriu prishirtas ar nežinau
bet tikiuoglyni mane širėninkai buvo pu-
terininkai širėninkai ir isu par adu o to isu
šelis Gkeelis vodu ir nepaisimama,
širėninkai šis atena diena o Gkeelis

- 3 -

kiešiau atneidavo taisyti avaliu'sa arba
miešui apxanga.

Parširangos batalijono daliniai susidavo
suugoti vandentekio tiltus sumdilas
ir kitus objektus kauno mieste. beveik kiek
vienu savaitie ant dlesiu trifu ir penkis
auto mašinu išaligdavo ~~tiesa~~ 2-3 dienom
išvegdavo i kitus rajonus. reseinus vrogata
betus jeina ir kitus kur dalidavdavo orat-
tuose ir misaudimuose pagrindimai žifu, kaitile
špie tai man žinoma ~~is~~ is kalbu počiu
sarisangos bataliono daliniu, kuro parakodavo
apitai greicia i kauna. i šes operacijis is-
vaicidavo punkarininkiai Lietuvos ir Gvrelis
kurie greicia po operacijiu patis parakodavo
kalboija kat laukia suerorimu. tikrindavo
dokumentus apvieskodavo žmones o veliau
misaudidav žius.

dirbturisi kur ar dirbau kiek suona diena
susirindavo 4-5 sarirangos dalistias ir lotdos
kartams is pinigis ir ristamindavo daiktus
auksinius žieaus laiklodam kurios parakod-
avo palmdavo per krata žmoniu.

is savisaugos batalijono dalībniešis ar pilsētas
mēnu raksturo

- 1) Kapitonaš dažijs vārda neprasimēni
- 2) rastinimlas liutkas kērtu is budo abo-
tojas atkeciū kalbos
- 3) Vēroku kērti griezdašo ant armonisko
kērtu ar neprasimēnu.

Konkrešū fakta in mērihalstamos veckles
ar nēzinān.

Savisaugos bataliono dalībniešis pasakodavo
mūn kat īnos kelis kartos sūntē i kauno
mēstā derinta fānta sūditi taribimē
pillecū, bet kas pasakojis is kērti tar
dalidavo in sūdīmū ar neprasimēnu

Māndis

1960 m. augusta mēno 14.d.

APKLAMUS PROTOKOLAS

Vilnius,

1961 m. spalio mėn. 6 d.

Valstybės Saugumo Komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Tarybos skyriaus vyr. tarytojas kapitonas MARKEVIČIUS, apklausiau kaltinamąjį:

KNYRIMĄ Juozą, Juozo sūnų, gimusį 1914 m.

Apklausa prasėta: 9 v. 15 min.

" baigta: 15 val. 00 min.

su pertrauka nuo 12 val. 25 min. iki 13 val. 45 min.

Klausimas: Papasakokite apie masinių šydų šaudymus 7-tame forte 1941 metais - vasarą?

Atsakymas: Kaip jau aš esu parodęs prašyto apklausimo metu aš 7-me forte buvau tris kartus. Tuomet man esant forte pirmas kuopos kareiviai sušaudė apie 10 vyrų šydų, tačiau aš tuomet jų nešaudėiu. Tuo patiu laiku buvo sušaudyta ir apie 10 moterų. Tuomet ir aš šaudėiu ir nušoviau vieną moterį. Be to 7-to forte teritorijoje aš asmeniškai nušoviau vieną šydą vyrą. Prie masinių šydų šaudymų 7-me forte man būti neteko, nors iš pirmos kuopos kareivių kalbų man žinoma, kad pirmos kuopos kareiviai masiškai šaudė šydus 7-me forte.

Iš pirmos kuopos viršiles DUBENO pasakojime man žinoma, kad 7-tame forte šaudė puokarininkiai ir viršiles. Iš tokių man žinoma Ramonas, Paulauskas, Vaitkevičius, PETRAUSKAS, DUBENAS, KOKTAVIČIUS, POPIERINSKAI du broliai, vyresny-
sis buvo studentu, o jaunesnysis turėjo 18 metų, kariuomenėje nebuvo tarnavęs. Apie tai, kad jie šaudė šydus 7-me forte man žinoma iš kareivių pasakojimų, kurie šaudymo metu šje sargybą forte.

Klausimas: Ką veikė tuo metu batalione antroji kuopa?

Ateakymas: Kiek man žinoma antros kuopos kareiviai šio eargybos prie įvairių objektų Kaune. Ar dalyvaavo jie šydų suėmimuose ir šaudymuose man nežinoma. 7-me for te antros kuopos kareivių man matyti neteko. Reikia pasakyti, kad suėmimams ir šaudymams išimtinai buvo naudojama pirmoji kuopa. Ji pirmausia buvo suformuota ir jos sudėtį daugiausia sudarė puskarininkiai ir tarnavę bursuozinėje kariuomenėje kareiviai. Taip pat š pirmąją kuopą buvo paskirti buvę įvairūs "aktyvistai" pirmomis karo dienomis.

Klausimas: Ką dar veikė bataliono pirmoji kuopa Kaune?

Ateakymas: Reikia pasakyti, kad 1941 metų rugpjūtio mėnesio pabaigoje, tikslios datos nepaženu, pirmoji ir antroji kuopos ir pirmoje "Pagalbinės policijos tarnybos" bataliono buvo išskirtas ir jos sudarė naujai organizuoto antrojo "Pagalbinės policijos tarnybos" bataliono sudėtį. Ši to bataliono sudėtį buvo išskirta dar viena kuopa, kuri gavo trečioskuopos pavadinimą. Kiek man žinoma ta kuopa formavosi kur tai kitur Kaune ir tuomet ji neturėjo trečioskuopos pavadinimo. Kokį pavadinimą turėjo ta kuopa nežinau. Tokiu būdu antrąją batalioną sudarė trys kuopos. Kiekvienoje kuopoje buvo maždaug po 160 žmonių. Antrojo bataliono vadu buvo majoras Impalevičius. Pirmos kuopos vadas leitenantas AUŠIŪRA taip pat buvo perkeltas iš pirmoje bataliono š antrąją batalioną ir taip pat pirmosios kuopos vadu, Antros kuopos vado pavardės nepažinau. Trečios kuopos vadu buvo kapitonas UŠELIS, vardo nežinau.

Tuomet buvo naujai suformuotas antrasis "Pagalbinės policijos tarnybos" batalionas, jį paskirtas skyrininku ir buvau iki spalio mėnesio pradžios, paskiau skyrininku buvo paskirtas VEPRASKAS, vardo nepažinau, o aš buvau skyrininke VEPRASKO pavaduotoju.

1941 metų rugpjūtio mėnesio pabaigoje, po to kai buvo suformuotas antrasis batalionas, jį perkėlė iš Miškų g-vės š žmonių kareivines. Aš taip pat turiu pasakyti, kad būrio vadu ir toliau buvo jaun. leitenantas PLUNGŠ. Ši batalioną buvo atkeltas ir pirmoje būrio vadas, jaunesnysis leitenantas UŠEVIČIUS. Po to kai batalionas buvo perkeltas š žmonių

kareivines greit pasikeitė kuopą vadai. Pirmosios kuopos vadu tapo leitenantas KEMICORA, vardo nežinau. Anksčiau jo nepažinojau. Iš kur jie atvyko ir ką veikė iki įstojimo į antrąją batalioną nežinau. Pirmame batalione Kemsoros matyti neteko.

Būdami Šančių Kareivinėse bataliono kareiviai šio sargybos prie įvairių objektų Kaune. Tuomet šydą sušimzuose ir šaudymuose nedalyvavau. Jau būnant Šančių kareivinėse vieną kartą bataliono kareiviai buvo išvykę prie Janavos į miškus ieškoti besialapatantių Tarybinės Armijos karių ir tarybinio-partinio aktyvo. Aš tuomet budėjau kuopoje ir į tą operaciją nevykau. Toje operacijoje, kiek pamenu, kareiviai išbuvo visą dieną. Tuomet grįžo kuopos kareiviai, tai kalbėjo, kad buvo apsupę kokį taikainį, kur gyveno daug rusų ir tén nušovė vieną žmogų. Kareiviai taip pat kalbėjo, kad tą žmogų nušovė VAREAS. Kas ir pirmas kuopos kareivių man tai pasakojo aš dabar neprisimenu. Daugiau panašių operacijų nėra buvę.

Antraisiai "Pagalbinės policijos tarnybos" batalionas Šančių kareivinėse išbuvo iki 1941 metų spalio mėnesio pradžios, tikslios datos neprisimenu, o paskiau buvo iškomandituotas į Minską. Ar suiminėjo tuomet kokiam reikalui batalionas vyksta į Minską, dabar neprisimenu. Į Minską bataliono kareiviai išvyko anksti rytą ir vežė automašinos. Aš prisimenu, kad važiavo ne visi bataliono kareiviai, dalis pasiliko Kaune, ir jie į Minską atvyko keletą dienų vėliau. Pirmoji kuopa išvyko visa, išskyrus keletą žmonių, kurie pasiliko saugoti kuopos turto, kas viską su savimi kareiviai nepasiėmė. Tie likusieji kareiviai taip pat už keletos dienų atvyko į Minską. Minske apsiatojome buvusiose Tarybinės Armijos aviacijos kareivinėse Černevakių trakt gatvėje. Maždaug apie savaitę bataliono kareiviai nieko neveikė - išėjo mi ir tvarkėsi kareivinėse. Po to pradėjo vykdyti operacijas prieš tarybinius partizanus ir šaudyti žydus.

Pirmiausia pradėjo šaudyti žydus pašalio Minske. Man asmeniškai teko dalyvauti tame šaudyme. Pirmoji kuopa išvyko į šydą getą Minske. Kokioje gatvėje buvo geto dabar neprisimenu. Kas vadovavo kuopai, taip pat nepamenu. Tik

289

atāimenu, kad bēriņ vadai buvo, tamē tarpe buvo Plunge ir GE
CEVIČIUS. Ar buvo tuomet KEMZORA nepriaimenu. Be pirmos
kuopos kareivju, nuvyko į geto ir antros kuopos kareiviai. Po
Frie geto buvo aikštē, kuriā pirmos kuopos kareiviai apsūpo
o antros kuopos kareiviai varē iš geto šydus į aikštę. Varē
vyrus, moteris ir vaikus. Moterų su mažais kūdikiais nebuvo.
Į aikštę suvarē didelę kolonā šydų, galējo jū būti apie 1500
šmonių. Po to pirmos ir antros kuopos kareiviai apsūpē iš
visų pusių tą kolonā varē iš ~~miesto~~ miesto, bet kokia
kryptimi nepriaimenu. Nuvarēme uš miesto apie 4-5 kilomet-
rus į negyvenamą vietovę. Aš prisaimenu, kad ten buvo
dauba. Ten buvo iškastas apie keturias dišeles duobes.
Jū ilgis galējo būti po 30 metrų. Plotus buvo toks, kad
skersai galētų atsūgulti šmogus. Cylis galējo būti virē 2 me-
trų. Atvartytus sustatē uš kalnelio, kad nebūtų matyti
šaudymo vietų. Kartu atvyko į aušaudymo vietą keletas vokie-
šiu karininkų, o taip pat ir vokiešiu kareivju. Po to
vieni kareiviai apsūpē saūgoje šydus, o kiti šmē grupėmis
po 40-50 šmonių ir varē prie duobių. Netoli duobės
jū turējo nusūrengti iki apatinių baltinių. Šaudyti šjo
skyriais ir apie tai davē nurodymā kuopos viršila
PETRAUSKAS. Kas davē nurodymā PETRAUSEKUI, kokia tvarka
vykdyti šaudymā aš nešinau. Skyrių kareiviai 16-18 šmonių
išsirikiavę į eilę stodavo prie duobės. Kuomet nurengtus
atvartydavo prie duobės, tai tie kareiviai, kurie atvarē
prie duobės, liepdavo šydams šokti į duobę ir jeigu kurie
nenorēdavo tai daryti, maldavo su šautuvo buošē ir jēga
įstundavo į duobę. Jokio šėjimo į duobę paruoštā nebuvo.
Į duobę sukrišdavo be kokios nors tvarkos ir kai visus
suvarydavo kareiviai be jokios komandos iš šautuvų šaudē
šuošēje esanšius šydus. Daugumas šydų, šaudant tokiu
būdu, pasilikdavo gyvi, arba tik aušeisti. Ant jū stundavo
kitā grupę šydų, kurie prieš tai budavo nurengiami, ir šaudy-
davo tokiu pat būdu. Šaudē šydus tokiu būdu ir skyrius
kuriams aš buvau. Aš taip pat asmeniškai tuomet šaudšiau
šydus. Klek aš tuomet nušoviau neakaišiam, o be to ir
suakaišiuoti niekas nešūgino. Mūšų skyrių aušaudē apie tris

grupės po 40-50 žmonių. Iš skyriaus kartu su manimi šaudė
 DEAS, VEPRASKAS da broliai, kitą kareivių neprišimenu
 pavardžių. Bendrai iš pirmos kuopos kareivių
 šaudė ŠIMONIS Jonas, VARNAS, NERNIUS, PLAUCIŪNAS, kitą dabar
 neprišimenu. Bendrai šaudė visi kuopos kareiviai, kurie ten
 buvo atvykę. Išskyrus tuos, kurie kuopoje Minske šjo tar-
 nybę. Aš dar prisiminiau, kad tame pašilame skyriuje buvo
grandininkas ČIRVINSKAS, vardo nežinau. Jis taip pat šaudė
šydus kartu su skyriaus kareiviais. Vokis būdu sušaudyti
visi šydai. Turiu pasakyti, kad šydų buvo atvartyta dau-
giau negu 1200 žmonių, bet kiek tikslaus skaičiaus
 nežinau. Šaudė ten šydus ir antros kuopos kareiviai, kurie
 taip pat šaudėmsi keitėsi. Iš antros kuopos kareivių pri-
 šimenu tik LEBEDŽINSKĄ. Kuopų karininkai buvo kartu su
 vokiečių karininkais ir ką jie veikė neprišimenu. Kaip jau
 esu minėjęs karininkai šaudymo metu komandą nepadaudavo, o
 šaudė be komandos skyriais. Kareiviams buvo duota visiška
 veikimo laisvė. Kuomet duobę šydų prišaudydavo, tai patys
 šydai ir apšaudavo. Aš mačiau, kad būdavo apšaudomi gyvi, tik
 sušėlioti šydai, kurie vietoje ir šaukė. Niekas jų nepri-
 baigė. Šaudymas truko nuo ryto iki saulės. Drabužių pasiėmė
 vokiečiai. Į šaudymo vietą buvo atvažiavusi virtuvė ir maisti-
 no vietoje. Kas buvo tuomet virėju, neprišimenu. Po o grįšo-
 me į Minską. Aš prisiminiau, kad iš šaudymo vietos, dar
 prieš pradėdant šaudymą, grupė šydų buvo iškvieta su automa-
 šina į Minską. Išvežė vieną automašinę. Kodėl juos nuvežė į
 Minską nežinau.

Klausimas: Trečioji kuopa tuomet buvo prie šaudymų?

Atsakymas: Šito aš dabar neprišimenu. Aš antrąją kuopą
 prisimenu, kad buvo ir šaudė todėl, nes antroje
 kuopoje buvo mano kaimynas iš Lekėčių LEBEDŽINSKAS ir
 mačiau, kai jis tuomet šaudė šydus, iš trečios kuopos
 kareivių aš nieko neprišimenu. Po to teko girdėti, kad
 prie Minsko šaudė šydus, bet man būti ten neteko.

1941 metų rudenį, tikalios datos nepamenu, betant Minake, man teko dalyvauti prie tarybinių partizanų, ~~kažkaip~~ Koriso Minake. Tai buvo prie sekančių aplinkybių: Buvo sekmadienis. Dar šeštadienį buvo įspėta iš vakaro, kad batalionas kareivių niekur neleisti, nes sekmadienio rytą visas batalionas turi būti išrikiuotas. Apie tai mama pasakė kuopos viršila PETRAUSKAS.-Sekmadienio rytą, maždaug 9-10 valandą visi bataliono kareiviai buvo išrikiuoti. Kareiviams buvo įsakyta užsidėti šalms ir pasiimti šautuvus. Kadangi jau buvo šalta, kareiviai buvo apsvirkę milines. Aš žinau, kad šeštadienį Gecevičius karininkams pernešė iš vokiečių kadrus. Sekmadienį kuomet bataliono kareiviai buvo išrikiuoti karininkai apatį pistoletų turėjo kardus. Karininkai taip pat buvo su šalmais. Bataliono vadas IMPULSVIČIUS nuvedė batalioną į Minako miesto centrą prie kalėjimo. Ten kartu šjo ir kuopos vadas KEMEČURA. KEMEČURA taip pat buvo su karū ir su šalmu. Kuomet nuvedė prie kalėjimo, tai bataliono vadas IMPULSVIČIUS ką tai tarė su vokiečių karininkais ir vokiečių karininkai per GECEVIČIŲ, vokiškai, nes GECEVIČIUS mokėjo vokiečių kalbą, pasakė, kad kuopos išsidėstytą ratu aikštėje prie kalėjimo. GECEVIČIUS tai padarė kuopą vadams ir būrių vadams. Būrių vadai sutvarė savo būrius, išrikiuodami ratu aikštėje kareivius prie kareivio. Kuomet kareiviai buvo išrikiuoti, tai iš kalėjimo vidaus atsidarė vartai ir iš kalėjimo kiemo išvarė grupę žmonių, vyrų ir moterų. Ašm prisimenu tik dvi moteris, o likusieji buvo vyrai. Kiek jų buvo neprisimenu, bet atrodo 7-8 žmonės. Jie buvo suskirstyti lyg ir grupėmis, naturodo po tris žmones. Vienam iš jų buvo ~~kažkaip~~ pakabinta ant krūtinės lenta su užrašu rusų ir vokiečių kalbomis. Ant jų buvo parašyta kažkas apie partizanus, bet kadangi aš nei rusų nei vokiečių kalbos nežinojau, tai perkaityti negalėjau. Man tik kiti kareiviai minėjo tai. Aš tuomet žinojau visą tekstą, bet pamiršau. Jų rankos buvo surištos užpakalyje. Juos išvarė vokiečių kareivių grupė, bet kiek jų buvo neprisimenu.

Whorians tikrei: NK-to pus
Jieluor TSR MT Tardymo
rians ypratingai wandling byles
vpr. tardytozin Kapitonas
B. Keune
/Kažy/

Protokolas originalas yra kalle
Kupiniškio (Halabinskio) bendrosios
mokyklos byloje Nr. 60.

B. Keune
/Kažy/

Kitaimytam. Keune es. L. K.
tikite B. Keune

Apklauso protokolai, 285
Vilnius, 1962 m. sausio mėn. 31 d.

Ai, VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatinjas
warbių bylos vyr. tarytojas Kapi-
tonas Kadys. Tambybinėse patalpose
apklausa lindytojų -

Pileckas Ananijus My-
kolos, gimusi 1888 m.
Lietuvos TSR, Panevėžys.
Karaimų, iš valstiečių -
mažajam, vpartin, su
3-ju padėio mokytė
skyni išilainim, TSKS
pilioti, teimo nebaustg,
gyvenanti Vilniaus m.
Trakų g - 12-13, mēter
vedicbant, - pensininkg.

Apklauso protokolai
padėtai: 14 mē. 45 min.
laigtai: 16 mē. 30 min.

litinkama su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu lindytojus

P. Pileckas

Pileckius A. M. is air kinta
 pareiza papasakoti visa kas jhm
 zinoma byloje, ypač jaut j del
 bandisiamono atrakomybe, pagal
 lietuvos TSR BK 189 u 190 straip
 nius u atrakomyg duoti parody
 mus bei darindg zinoma melu
 garyg parodymy: *A. Pileckis*

Klausimas - Cirinskis Boleslo
 vs, jono nime, gimusi Dusety ra
 jonie, jui pasistate?

Atsakymas - Taip, Cirinskis
 Boleslo vs, tivo vardo nezinau,
 ai pasistu. Pasistu ji dar
 maįdang nuo 1928 metu, kuomet
 gyvena Dusety miestelyje. So
 to dar juis karg, kuomet ai
 maįdang 1936-1939 metais gy
 vau Kauno mieste, taip pat
 mi tikdavau Cirinskis, kuris
 tuomet taip pat gyveno (terimuo)
 Kaune.

Klausimas - Toki buru Juty san
 tykiai n Cirinskis Boleslo vs?

Atsakymas - Ai nori i laurau
A. Pileckis
 Sibranke "Terimo" urkai tyfi
A. Pileckis

m Ćirinskā pārstāvē, am-
 nīkai bet draugu jo mīk-
 met nelaiķi. Ģyendams, klāms,
 ai diļau pēkybīnē organīzā, jor
 apentū, tamē tays parda īnīfān
 u radio aparātus. Ai Ćirinskā
 netgi tuomet luvau pīt rānke,
 dīstī kartū m mānīnī, tai ģro
 parda īnīti radio aparātus. Tu-
 met jī mo mānē luvu parozē
 radio aparātā, kurj grāīno jō-
 licijā, o Ćirinskā luvu mbauskā
 ģā kartā netgi dāms mānī rēidg
 ū pasakytus jām Ćirinskā šodēnī.
 Bēndrai, Ćirinskā luvu ralkā-
 tā- dūlīgānās, turējo vītīs
 m jrtarīnāis šmōnēnī- ralkā-
 tomī.

Klausīmas - Kur Ćirinskā
 ģyenc ī kuo ūstīnīnējo solī-
 cīj okupācijor metāis, pādē-
 dāt īno 1941 metā vataror?

Atsakymā - To ai neīnān, mē
 māī dānā 1940 metāis ī vjtkān
 rpentī, pauerēdī, kur ģyencān
 īnā solīcīj okupācijor lāiko-
 tary. Vokīcīj okupācijor mē-

J.P. Leckis

- 24 -

34

Tai Čirinskó mĕtan mĕlĕs
nebuvau i kuo jĕ ušriminijó
nešinas.

Tai, kad aš rokĕču okupa-
cijos mĕtan gysnau Panevižyje
ali patrušintĕ mano kmo
Kajackiui Kamili 1884 me-
ty gimimo, gysnautĕ Panevi-
žyje, Plĕkui 4-ii 6, jos dukti
Tĕnpaničėnė cili, Ananijaus
dukti, gysnautĕ Panevižyje,
krauto gatrijė numerio nealmėm,
mano pusbrolii Kajacko, Iščajus,
Iščos sĕmus, gysnautĕ Panevi-
žyje Statiskui gatrijė, dirban-
tĕ teatre mĕrijė. Jĕ iši rokĕ-
ču okupacijos mĕtan gysno
Panevižyje i šino, kad aš atoy
kau; Panevižj.

Aš atpimėm, kad Čirinskas,
Boleslovas, Kanne dar pėis Ka-
ra padino Morozg, juozg, ku-
ni gysno keturiis aikšteljė.
Tas Morozas luro kiler, taip
pat mo Duxety. Ji dabar
yra mires. Tuomet pas jĕ dar

A. Pleckas

gysno jo nūninas Morozas jo
nas, kuriis kaip tiko girdėti.
labai kaipur tai gysno Klaus
jam labai gali būti apie 30-
40 metų amžiaus.

Čirniuską pastulini kartą
mačiau praėty metų (metų) lap-
kučio mėnesį. Jis buvo atėjęs
per mane ir nakiojo mano lute.
šakni atoyko kėsti praso, nes jo
pasvardi yra ne Čirniuskas, o Čir-
niuskas. Už tai netgi praso laiku
buvo minutas nelėtingai, už kitą
šmogy. Ji šimant tik, kad jo
pasvardi yra Čirniuskas. Profo-
kalo pėdėškai čigū. Manas pa-
kormai suasūfi teicingai
A. T. Čekas

MSK-to pmi sieturorisk
MT Tardmo skyrėms
ypatingai 10 metų, lygū
vyr. tardytos
Kopitonas B. Keime
(Kaži)

28

Apklausos protokolas
Vilnius, 1962 m. sausio mėn. 1 d.

Ar, VSK-to prie šietuvos
TSR MT Taryboms skyriaus ypa-
tingai svarbių bylų, ypa. tardy-
tojų kapitonas Kazys ap-
klausiamas liudytojis -

Barzdga Leonas Antanas,
gimęs 1908 m. šietuvos
TSR, Tarybų rajono, Pakruo-
kio kaimo, lietuvių ir
rūstiečių - vadinamųjų,
nepartinis, su 4-ia pra-
dėjom mokytos skyriaus iš-
silavinimu, TSRS pilietis,
teismo nebuvęs, gyvenan-
tis Vilniuje, Kęstutis 53-10,
dirbantis pašto pervežimų
skyriaus operatoriumi.

Apklausą pradėta 14 val. 00 min.

Apklausą baigta 15 val. 50 min.

Išsiskaitoma su šietuvos TSRS
178 straipsniu liudytoji Bar-

Boruf

199

zdas L. A. ieraksturo "paruzo
papasakoti risa kas jdm zinoms
byloji, sprijant j blol atsako-
mybi rajat fiktuom TSR BK
197 u 196 strajpums uo atrisa-
kyng duoti parodymus u danims
Zinomai melajingy parodymy.

Klausimas - Mus kurio laiko u
kaip jus pajistate Cirinskq
Boleslovg jono sūny?

Atsakymas - Cirinskq Boleslovg,
Tiro vardo nežinan, ai pajista
maįdang nuo 1927 - 1928 mety, ju-
si pajistau nu juo Dusety miestelyje.
Jis tuomet tabuan bernu par jvairi-
mus raldstiecius. Ai gyvenau Pakui-
kui kaime, kuris lėnu maįdang
trijy kilometry motelyje nuo
Dusety miestelyje. Su juo buvan
pajistamas antimai lautykiai
buvo geri Pyktis neteko.

Klausimas - Kur Cirinskq gyveno
u tuo uđisiminojo rokieing okupa-
cijos metais?

Atsakymas - Kur Cirinskq gy-
veno u tuo uđisiminojo rokieing

Boruf

okupacijos metais ai nežinau.
No kisciu okupacijos metais
ai gyvenam Kauno mieste, julu-
janavoj, bet Cirrusko miestas
nutikti neteko. Po to man ji
teko nutikti tik Dusetų miestelyje
Tai buvo jau po karo,
mas daug 1952-1953 metais.

Prieš karą, gyvenama mieste, Kaune
ai nutikdavau Cirrusko, Tai
buvo 1937-1940 metų laikotarpis.
1941 metų sausio ar
sąrašio mėnesį ai apsidžiau ir
nuo to laiko Kaune ai jo ne-
tikdavau.

Minimumo mano laikotarpis
Cirrusko pastovaus darbo ir
gyvenamumo neto neturėjo.
Ondra, ji labai nemigo dirbti.
Tina, kad turį laiką pada-
rinę radio aparatus.
Klaudimas - Morozų juozas ir
Mažeikių Boleslovas, gyvenam
Kauno mieste. Jm pažinote?
Alfokymas - Morozų juozas, ties
sardo nežinau, kilus ir Dusetų
saltiesaus, ai pažinau jm gyve-

Bert

no Kauno mieste, Rotušės aik-
 štėje. Man pas jį tekdavo
 lankytis ir prieš karą ir vokie-
 čių okupacijos metais. Vėly-
 morozas nebūna. Turėjo ryšius
 taisy. Pas jį dar gyvenę jo mū-
 ras morozas ar liepė Vincas,
 dabar taip pat gyvenantis Kaune.
 Vertėti Morozas pardavinėdamas
 limonadą, laikydavo savo namus
 se prostitutes.

Kiek teko girdėti, tai moro-
 zar ir jo sugyventinė yra mirę.

Možėika Boleslovas, Vinco
 pinus yra mano pusbrolis. Jis
 prieš karą ir okupacijos metais
 gyveno Kauno mieste. Donelai-
 cis gatvė, numeris neatmenu. La-
 gal specialybe jis buvo šoferis.

Uokščius okupacijos metais dirbo
 Kaune saugumo šoferiu. 1944
 metais jis ir kilturos išvyko ir
 nu savo žmona dabar gyvena Ame-
 rikoje. Iš jo ai gaunu laiškus
Klaipėdai. Cirvinška Boleslo-
 ras yra gyvenęs pas Morozą juo-

Boruf

29 u. jūrij, pusbrolis Mažeikių
Boleslovo Kaune?
Atsakymas - Tas Morozų juozas
u. Mažeikių Boleslovo Čirniūkas
das pūnė kars užėidavė. Kad jū
ten lūstų gysenė - neetmusi
Vokietėj, o karpacijos metais
neį pas Morozų nei pas Mažeikių
Čirniūko ai nematydavau,
nors reikarčiau pas juos užėidavau.

Klausimas - Čirniūkas Boleslovas
Tardymo metu parodė
kad 1941 metais, rokičiaus
okupavus Kauno miestą, jū gyseno
pas Mažeikių Boleslovo, Čirniūko
pas Morozų juozą, u. tai jū
žinote, nei paoyedžini, pas
Morozų juozą jū sulikdavote, loį
davote kortomis u. panašiai.
Ką jū galite, tai pasakyti?

Atsakymas - Iti pamintu
Čirniūko parodymus patvirtinti
negaliu, nei jū yra neteisi-
nigi. rokičiaus okupacijos me-
tais nei pas Morozų nei pas
Mažeikių ai jū nemaciau.

13022

In nro an tuomet jo neustikda-
rau.

Klausimas - Kas juos yra ži-
noma apie musikalitumą?
Čirniško niklg?

Atsakymas - Apie kokius nors
musikalitumus Čirniško ai-
miko nežinau. Žinau, kad ne
kažkg tai jis po karo buvo
laistas, bet kg jis yra pada-
res, man neprasakojo.

Aprašos praturta, porokai
mano porokime suvarti teisingai
Barst

VSK-to prie lietuvių TSR
MT Tardymo skyriaus yra
tingai karbis, byly vpr.
tardytojas
Kapitonas - B. Keener
/Kažyr/

244

NUORAŠAS

APKLAUSOS PROTOKOLAS

Vilnius,

1962 m. vasario mėn. 9 d.

Valstybės Saugumo Komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos tardymo skyriaus vyr. tardytojas kapitonas MARKEVIČIUS, apklausiamą kaltinamąjį:

PLAŠČIUNĄ Praną, Jono sūnų,
gimusį 1919 metais,-

Apklausa pradėta: 14 val. 30 min.
" " baigta: 16 val. 00 min.

KLAUSIMAS: 1961 m. gruodžio mėn. 27 d. apklausimo metu pareidėte, kad pirmos kuopos pirmame būryje buvo jaunesnysis puškarininkis ČIRVINSKAS. Papasakokite kas Jums žinoma apie ČIRVINSKĄ ir kokiose buvote su juo santykiuose?

ATSAKYMAS: Taip, pirmos kuopos pirmame būryje, kurio vadu buvo jaunesnysis leitenantas GECEVIČIUS, buvo jaunesnysis puškarininkis ČIRVINSKAS; vardo neprisiminėsi, kur ČIRVINSKAS kilęs ir kada įstojo į batalioną nežinau. Jau būnant Baltarusijos teritorijoje aš sužinojau jo pavardę. Artimai su ČIRVINSKU nebuvau pažįstamas. Jau 1943 metų rudenį, tiksliai datos neprisimenu, kuomet batalionas stovėjo Šacke, matydavau ČIRVINSKĄ su kitais kareiviais lošiant kortomis. ČIRVINSKAS buvo vidutiniškas žmogus. Daugiau žymių neprisimenu. Dėl ČIRVINSKO asmenybės man žinoma tiek, kad jo eiseną buvo suglebusi. Kareiviai jį vadino "apkiutėliu", juokdavosi iš jo. Nuo to man ir pasiliko ČIRVINSKAS atmintyje. Apie jo veiklą batalione nieko neprisimenu. Ar turėjo ČIRVINSKAS kokias nors pareigas būryje, neprisimenu. Santykiškai su ČIRVINSKU buvo normalūs. Kiek laiko ČIRVINSKAS tarnavo batalione nežinau, nes 1943 metų pabaigoje aš buvau išsiųstas į Vokietiją, o ČIRVINSKĄ aš palikau batalione.

KLAUSIMAS: Jūs buvote 1941 metų rudenį Kaidanove?

ATSAKYMAS: 1941 metų rudenį, tiksliai datos neprisimenu, visą

245

pirmoji kuopa iš Minako buvo iškomandiruota į Kaidanovą. Kaidanove kuopa išbuvo apie 10 dienų. Kaidanove apistojo mokytoja. Ten kuopa nieko neveikė, išėjosi. Po to grįžome atgal į Minaką.

Protokolą perskaičiau, surašyta teisingai.

(Parašas)

Aplausiau: VSK PRIE LTSR MINISTERŲ TARYBOS
TARYMO SKYRIAUS VYR. TARYTOJAS
kapitonas - (MARKEVIČIUS)

Memoras Lėlėm:

*SK priėmė ir išnagrinėjo
gynimo sąlytą
sup. Lėlėm
Lėlėm (p. v. m.)*

Сл. документ № 125	№ 60
Сл. документ № 125	
Сл. документ № 125	
Сл. документ № 125	

Сл. документ № 125

LIUDYTOJO APKLAUSOS PROTOKOLAS

Vilnius,

1962m. vasario mėn. 22d.

Valstybės Saugumo Komitete prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos tardymo skyriaus vyr. tardytojas kapitonas MARKEVIČIUS, tardymo skyriaus kabinete Nr.173, vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 176-178 ir 180 str. str. apklausiam liudytoją:

TINTERI Povilą, Povilo sūnų, gimusį 1914 metais, Pakruojo rajono (buv. Linkuvos rajonas) Degėsių kaime, lietuvi, TSRS pilietį, nepartinį, iš valstiešių, baigusį 4 pradžios mokyklos skyrius, jo sodžiais, neteisėtai vedusį, dirbantį Panevėžio ATK Nr.2 šoferiu, gyvenantį Panevėžyje, Senamiesčio ga-vė Nr.37.

Apklausa pradėta: 9 val.30 min.
 _____ baigta: 14 val.00 min.

Liudytojui TINTERIUI išaiškintos jo pareigos, numatytos Lietuvos TSR BPK 178 str. ir jis įspėtas dėl atsakomybės už atsisakymą ar vengimą duoti parodymus pagal Lietuvos TSR BK 189 str. ir už šinomai melagingus parodymus pagal Lietuvos TSR BK 190 str.

(parašas) _____

KL AUSIMAS: Papasakokite kas Jums šinoma apie 2-jo (dvyliktojo) "Pagalbinės policijos tarnybos" bataliono veiklą vokiečių fašistinės okupacijos metais?

ATSAKYMAS: 1941 metų vasarą, tikslios datos neprisimenu, aš įstoju į taip vadinamą antrąjį "savisaugos" batalioną. Aš buvau paskirtas į pirmos kuopos pirmąjį būrį. Kuopa tuomet stovėjo Kaune, Miškų gatvėje, bet numerio neprisimenu. Kuopos vado pavardės aš neprisimenu. Būrio vadu buvo jaunesnysis leitenantas GERVIČIUS, vardo nešineu, kuris dėvėjo burlauzintą

Lietuvos aviacijos karininko uniformą. Miškų gatvėje man būti teko neilgai, nes greitai po įstoјimo kuopa perkėlė į Šančių kareivines. Jau būnant Šančių kareivinėse pirmos kuopos vada tapo KEMZURA, vardo nežinau, kuris turėjo leitenanto laipsnį. Iki bataliono KEMZURAS nepašinojau. Aš buvau pirmo būrio pirmame skyriuje. Skyrininke pavardės dabar tiksliai neprisimenu, tačiau atrodo, kad skyrininku buvo jaunesnysis puskarininkis MUREIČIUS, vardo neprisimenu. Būrininku buvo puskarininkis VAITKEVIČIUS, vardo neprisimenu. Kaune kareiviai ėjo sargybas prie įvairių objektų. Tarybinių piliečių areštuose ir šaldymuose man dalyvauti neteko. Ar buvo tai daroma prieš mano įstoјimą į batalioną aš nežinau.

1941 metų rudenį batalionas, kurį sudarė trys kuopos, buvo iškomandiruotas į Minską. Į Minską ir aš nuvykau kartu su batalionu. Minske apsiatoјome kareivinėse, bet kokioje gatvėje neprisimenu. Su kuopa į Minską atvyko ir kuopos vadas KEMZURA. Minske batalionas vykdė masinius tarybinių piliečių šudymus ir kovojo prieš tarybinius partizanus.

1941 metų rudenį, tikslios datos neprisimenu, pirmoji kuopa, vadovaujama KEMZURAS, kartu su vokiečių kareiviais išvyko automašiniomis iš Minsko, tačiau kokia kryptimi važiuovome neprisimenu. Už Minsko galėjome nuvažiuoti kokią 60 kilometrų. Kur ir kokiam reikalui važiuovome kareiviams nepasakė. Privažiavus mišką, iš miško kas tai apšaudė. Automašinių kolonos priešakyje važiuovome vokiečių lengvoji automašina, kurioje buvo vokiečių karininkai. Lengvoją automašiną ir apšaudė ir sušėdė vokiečius. Kuopos kareiviai pagal kuopos vado KEMZURAS nurodymą ėjo į mišką, kad surasti tuos, kurie apšaudė. Miške miško neradome ir grįžome atgal kur stovėjo automašinos. Po to važiuovome toliau ir pravažiavę apie 5 kilometrus sustojome kaime. Dabar neprisimenu kas davė nurodymą suvaryti visus kaimo gyventojus į vieną vietą, lyg-tai prie mokyklos. Daugumas gyventojų dirbo lauke, kasė bulves. Jiems taip pat buvo įsakyta susirinkti prie mokyklos. Prie mokyklos susirinko visi gyventojai. Kaimo pavadinimo aš nežinau. Po to kai visi kaimo gyventojai susirinko prie mokyklos, mane nusuntė eiti sargybą prie kaimo ir kas vyko toliau aš nežinau. Kuomet sutemo, tai aš būdamas sargyboje iš-

girdau pistoleto šūvius iš mokyklos pusės, šūvių buvo daug. Kada aš atėjau pas kareivius, kurie buvo prie mokyklos, tai šūvių jau nebuvo. Iš kareivių aš sušinojau, kad sušaudė tiek tai žmonių. Kareiviai kalbėjo, kad, būktai, tuos žmones šaudė KNYRIMAS. Tą naktį nakvojau kaime. Sekančios dienos rytą aš mačiau prie mokyklos ant daršo vyrų lavonus. Jų galėjo būti virš dešimties. Duobės nebuvo iškasta, o buvo sušaudyti tiesiog ant daršo. Po to grįšome į Minską.

1941 metų rudenį, tikėlių datų neprisimenu, man teko dalyvauti dviejose vietose prie masinių tarybinių piliečių šaudymų. Vietovių pavadinimo nešinau. Vieną kartą važiuojame automašinosiu už Minsko, maždaug 25 kilometrus. Ten miestelyje, pavadinimo nešinau, buvo surinkti šydų tautybės piliečiai ir juos sušaudė už miestelio tiesiog ant pievos. Duobė nebuvo iškasta. Ten buvo sušaudyta apie 100 šydų tautybės piliečių. Aš tuomet stovėjau sargyboje, kad suimtieji nepabėgtų iš šaudymo vietos. Kada juos vokiečių kareiviai atvarė iš miestelio ant pievos, tai juos reikėjo apsupti, kad nepabėgtų. Po to pirmos kuopos kareiviai ir vokiečiai sušaudė. Kiek prisimenu, pasmerkтуosius mirti į eilę neskatė, o šaudė tiesiog į jų būrį. Kas iš pirmos kuopos kareivių šaudė dabar neprisimenu pavardžių. Kas komandavo šaudymui taip pat neprisimenu. Ar buvo tuomet kuopos vadas KEMEURA neprisimenu. Po šaudymo lavonus palikome ant pievos ir grįšome į Minską.

Kitą kartą taip pat pirmoji kuopa važiuo šaudyti šydų tautybės piliečius į vieną miestelį už Minsko, tačiau miestelio pavadinimo nešinau. Kuomet nuvažiuojame, tai šydų tautybės piliečiai jau buvo suvaryti į vieną vietą. Ten buvo suvaryta daug žmonių, tačiau akaiščiau aš nešinau. Iš ten kareiviai varė už miestelio prie duobės ir šaudė. Duobė buvo iškasta maždaug 1 kilometro atstume nuo miestelio prie beržyno. Prie duobės varė grupėmis, bet po kiek žmonių neprisimenu. Kiek atsimenu menuręginėjo, o šaudė su drabužiais. Šaudymo tvarka buvo sekanti: viena grupė kareivių šaudė, o kiti varė prie duobės ir suvarydavo į duobę; paskiau tie, kurie šaudė eidavo varyti, o tie, kurie varė,ėjo šaudyti. Iš tuomet irgi šaudčiau. Man su kitais kareiviais priėjo sušaudyti 3-4 grupes šydų tautybės piliečių, o paskui

mas pakaitė kiti. Tose grupėse galėjo būti iš viso virš 50 žmonių. Kiek aš nušoviau nežinau, nes neatsimenu. Iš pirmos kuopos kareivių, kurie šaudė kartu su manim prisimenu: KLIUKĄ, KAZLAUSKĄ, GAIŽAUSKĄ, AŠUOLAITĮ, kitų kareivių dabar nepaisimenu. Kuomet mūsų grupė šaudė, tai komandą padavė būrininkas VAITKEVIČIUS. Prie šaudymo buvo ir kuopos karininkai, tačiau iš jų aš prisimenu tik būrio vadą GECEVIČIŲ. Šaudymas truko apie 3 valandas: šaudymo metu lavonų neužkasinėjo, bet netoli šaudymo vietos buvo civiliai asmenys su kastuvais. Kai baigėsi šaudymas grįšome į Minską.

Ar buvo daugiau kareivių apart pirmos kuopos dabar nepaisimenu. Vokiečių kareivių tuomet buvo. Man šinomas iš to šaudymo toks faktas, kada paleido 8-10 metų berniukų, kuris pasirodė esąs ne šydų tautybės. Į šaudymo vietą buvo atėję du ar trys vietiniai gyventojai, kurie paaiškino, kad tas berniukas yra ne šydų tautybės.

Aš daugiau nepaisimenu masinių tarybinių pliečių šaudymų. Po to pirmos kuopos kareiviai daugumoje ėjo sargybas prie įvairių objektų Minske. 1942 metų pavasarį mane iš bataliono paleido, nes į mano vietą atvažiavo mano brolis TINTERIS Petras. Povilo sūnus, gimęs 1918 metais, dabartiniu metu gyvenantis Joniškio rajono, Berštininkų kaime.

KLAUSIMAS: Ką Jūs prisimenate iš kareivių, kurie tarnavo pirmoje kuopoje?

ATSAKYMAS: Iš pirmos kuopos aš gerai prisimenu: jaunesnįjį puskarininkį WUREIČIŲ, jaunesnįjį puskarininkį KNYRIMĄ, puskarininkį VAITKEVIČIŲ, jaunesnįjį puskarininkį KLIUKĄ, ČIRVINSKĄ, KAZLAUSKĄ, GAIŽAUSKĄ, AŠUOLAITĮ. Kitų kareivių dabar pavardžių nedaliu prisiminti, nes praėjo daug laiko.

Jaunesnysis puskarininkis KNYRIMAS, vardo nežinau, buvo pirmoje kuopoje, pirmame būryje, nes buvo jis aukštesnio. Apie jį aš žinau tiek, kad jis buvo labai aktyvus kareivis, eidavė visuą savanoriu. Daugiau apie jį nieko negaliu pasakyti, nes nepaisimenu.

ČIRVINSKAS, vardo nešinau, buvo pirmoje kuopoje, bet kokiam būryje neprišimenu. Pirmame būryje jis būtų negalėjo, nes jis neaukšto ūgio. ČIRVINSKĄ aš prisimenu nuo Minsko, nes dažnai kareiviai iš jo pasijuokdavo, kadangi skaitė jį lyg ir apkliautusi. Be to, kareiviai juokdavosi iš jo kalbos, nes kalbėdavo jis plonai. Kuomet aš išvykau iš Minsko, tai ČIRVINSKAS pasiiliko batai liene. Apie jo veiklą nieko negaliu pasakyti, nes buvome su juo ne viename būryje. Iš kur kilęs ČIRVINSKAS nešinau, tačiau iš jo tarnėse sprendžiu, kad jis kilęs iš Žemaitijos.

GAIŠAUSKAS, vardo nešinau, buvo pirmos kuopos pirmame būryje kartu su manim. Jis buvo aukšto ūgio. Iš kur kilęs nešinau. Kaip esu aukščiau parodęs, kad GAIŠAUSKAS šaudė šydą tautybės piliečius. GAIŠAUSKAS laipaniai neturėjo, o buvo elliniu. Daugiau apie GAIŠAUSKĄ nieko nešinau.

KLAUSIMAS: Kokiuose Jūs buvote santykiuose su KNYRIMU, ČIRVINSKU ir GAIŠAUSKU?

ATSAKYMAS: Su KNYRIMU, ČIRVINSKU ir GAIŠAUSKU santykiai buvo normalūs.

KLAUSIMAS: Kas Jums žinoma apie tarybinių partizanų koriną Minske 1941 metų rudenį?

ATSAKYMAS: Aš girdėjau, kad 1941 metų rudenį Minske buvo pakarti tarybiniai partizanai, tačiau prie korimo man būti neteko. Kas korė nešinau?

KLAUSIMAS: Bataliono kareivius DAVALGĄ, PLANČIUNĄ, karininkus USELĮ, STANKAITĮ pašinojote?

ATSAKYMAS: Aš prisimenu, kad pirmoje kuopoje buvo DAVALGA, tačiau daugiau apie jį nieko neprišimenu. PLANČIUNO aš neprišimenu. Karininkų USELIO ir STANKAITIO taip pat neprišimenu.

KLAUSIMAS: Ką Jūs turite papildyti savo parodymuose?

ATSAKYMAS: Savo parodymuose papildyti nieko neturiu.

Protokolą perskačiau, surašytas teisingai.

(parašas)

APKLAUSIAU: VSK PRIE LTER MT TARYBNO SKYRIAUS
VYR. TARYTOJAS - KAPITANAS

(MAREVIČIUS)

(mesti)

2004

Мисраим Лира:

1000 при 1000 15 1000000
Мисраим Лира
вс. л. 1000
Мисраим (1000000)

Годовник при 1000 до	1000
в САСДСТВЕННОМ ДСА 1000 1000	1000
Копия 3.5 и другие	
Содержатель (1000 1000 5 при Сов. Дик. 1000 1000 С.Р. 01 - 1 - 1000 1000000) Мисраим	

Apklausa proleka

25

Vilnius, 1962 m. vasario mėn. 21 d.

Ati, VSK to prie Lietuvos TSR MT
Tarymo Mykailus ypatingas darbų
skyly vpr. Čardylto, Kaptolono, Kšių,
apklausa dandyto

Adomaitis Kazys, Antanas
gimęs 1814 m. (kiti dau
niai byloje yra)

Apklausa pradėta 12 val 30 min. baigta: 15 val 10 min

Sutinkamas su Lietuvos TSR BPK
178 str. dandyto Adomaitis K. A. iš
siskintojo patalpos papasakoti, už kas
jam sūnomis byloje, įprėjant jį dėl tū
tūmėsios atskaitytos, už atsisakymo
tuo ti parodymus ir daring sūnomis me
lagingy parodymus pagal Lietuvos TSR
BK 188 ir 190 straipsnius. Adomaitis

Klausimas: Čiurinskis Boleslovas,
žono sūnus, juo padidinti?

Atsakymas: su vėnu Čiurinskis,
jo sardo ir tėvo sardo neįman, ar
neįman 1941 metų vasarą, tuo
met ar, rokičiams o kipačius klaus
no mišlo, stojau tarnauti, taip
sakinantis pirmąjį "sūnus" ba
lionių, kur būvau priimtas, pirmas
mopas. Tai buvo, liepos mėnesį,
Atsiųs tarnauti, 19 batalionas,
Adomaitis

ame madejan padenti Ćirinskij
vardo neiman, kiu taip pat las
naro pirmoje kuopoje. Tuomet
mūsų kuopa storijo Kauno, Miū-
ky gatroje. Koki laipai Ćir-
inskas turėjo - juskariniukio ar
buvo eilinis - dabar gerai neat-
mem.

Klausimas - Apribūdinkite mi-
nito Ćirinskio išorę?

Atsakymas - Tas Ćirinskas buvo
žemo ūgio, stambaus kūdijimo,
vyresnis už mane, gal būtų kelias
metais. Jis Kokio kresto buvo ki-
les - neįmanu. Artimas draugas
mūsų jaunesnis juskarininkas Ćir-
inskis, vardo neįmanu. Jis gyveno
Ćirinskas tuomet - neįmanu, bet
atmem, kad Kaune, neteise naktrodoro
ne kiekvieną dieną.

Ar pats m. Ćirinskis arti-
mas armenikai paįstamas nebu-
vau ir jo kury reikaly neturėjau
pyklio dėl ko nors neteko

Klausimas - Papasakokite apie
mūsų katalstamą, minito Ćirinskio
niklo batalione?

Atsakymas

A. Sakyma - Karp jam parodžian
 Čičinską padėjan pažinti. Kaune
 1941 metų vasarį pirmąjame, so-
 vjauzų " batalionu, kurį pats
 so pirmoji kuopa, kuriame bu-
 vyje - neatmėm. Dar ty pačią
 metų vasarį mūsų kuopa buvo
 perkelta, šaukimo Tuomet ba-
 taliono pavadinimas buvo pakei-
 štas, antrąjį batalioną. Po to
 1941 metų spalio mėnesį mūsų
 batalionas išvyko į Minską
 Čičinską kartu su kuopa, buvo
 šaukimo, o po to išvyko į Minską.

Dar būnant Mirkų gatvėje,
 mūsų batalionas vykdė mairi-
 mus laisviam piliečių šaudy-
 mus Kauno mieste septintojame
 forte, kuris buvo žaliakalvių,
 netoli Prichyvo gatvės. Man su
 kitais kareiviais teko būti, į
 tą fortą sargybosms valgyti u-
 šionius. Tuomet atėjau į fortą,
 pamatiau šaudymo varždą. Tą
 lybiam piliečių šaudymui ne-
 nos didelis, sprogo ir rauplės,
 duobės pakriėtyje gupėms

Stovait

254

po 20 30 žmonių. Šaudė mūsų
bataliono kariai tame laipe
ir mano paminitais Čirnuška,
šaudė juos ir kairiškai šautuvų
Čirniuskas taip pat šaudė ir
šautuvu N. Tai mačian pab
armenikais. Kiek žmonių mu-
šė ir negelus pasakytė, bet ma-
no akys buvo iššaudytos ke-
lis guapas žmonių. Pato esu
gustau; Kareivius.

Šaudytojas, Kareivius, supri-
tik kitos dienos vakar. Tarpus-
vys kalbėjosi, kad barge šaudyti
šydus ir Kulkovaidiū.

1941 metų metų viduriu
netoli Minsko vyko masinių tary-
binių piliečių šaudymas, kuri
vykole mūsų batalionas, bet
ar jame nedalyvavau, todėl pa-
sakytė ar šaudė Čirnuška ne-
gelus.

Taip pat 1941 metų viduriu
dabo, tiksliai neatmenu, mūsų
kupa buvo išvykusi šaudyti
tarybinių piliečių, Koidanovo
miestely, kuri buvo nuo Min-

A. S. S.

170 maddang 30-40 kilometras
atstume

Sandy mas vyko ud' mestelis,
hino ar dujy kilometras atstume
caukose, kur lauro is kar las
maddang (maddang) 20-30 metras
ilgio, 8-10 metras plecio griovys.
Troykisi dar is sakare, kaida
noby misy antroji knopra neto
li tor duobis puinke u sauzo
jo pasmeikt uopnis - zydy tautybis
vyrus, moterus u vartas

Kas atytkome is vyto mes, pri
moji knopra pradajome juos iau
dyti. Sandy vta misy pirmoji
knopra tame tarpe u ar Tukas
gynpimis po 50-60 smouny, ku
sarydarome; to griovys, o po to
pajal karininky komandq imdaro
me iandyti, kol visi nukusdaro
to to ant ty lasony veldarome kito
gryps u tarp iki galo, kol upis ne
iandims. Tuomet ar u maicius,
kad kity kariony, tarpe armeni
kas iandy u las C. iriuskas.

Visas Sandy mas ud' tunko apis
pois salandy, puiandens dau

atstume
Tribaneto, maddang' notatyti.

atstume

griaus tikslavio žmonių, tik žmonių, armenis kai mirė, čis ruskas, pasakyt, nepelnu, bet žaudis ir visą laiką.

So žaudymo grizdom; Minską. Atsimenu, mūsų, faktą, kuomet mes ir kodami partizanus, kurome išvyktis iš Minsko; Kai ko kuo tas miškas. Vienam kaimui, pravedi nimo neatmėm, per gyventojų, rusų, mradome berilopštait, žydų, mas dang 25 metų jaunuoli; To gyven- tojo namuose radome netgi baltos duonos, todėl kareiviai kalbėjo, kad tai todėl, jog žydų slopsto.

So to Vėnūs, mūsų kuopos ka- up, mizincinom čis ruskas, kas us geriau žaudė ir liepė laukė tam žydais begti; miškų, opa- tyje mirė ir išleis; ps žaudė. Tuomet Vėnūs ir pirmo žiemo mirė ir žydų ir čis ruskas žaudė netiko.

Dangian apie čis ruskos miškalstamų, g rėklų, ar miško nesidurė iluo 1943 metų pavasario - vasaros čis

Adomas

nuostą gerai neatmėm. Turim
pasakyti, kad v. liau mus, 60
batalione kaimis, pradėjo skaidyti,
mažesnius grupėmis juo; vaikus
objekty, sągyboms cit. u. vetai
nuvinkdavo viso kuopa

Ar tarnavo v. liau tame
batalione čirvutkas, pasakyti,
negalau

Tar jaminitas su v. liuomiu
u čirvutku faktas buvo 1947
metų pradžioje, iš viso, metu

Batalionas, išvykę; Minską,
radinori dvyliktuoju, serisemgor
batalionu, kuriam vadovavo mejo
ras Jurgulis v. liuomiu

Klausimas - Dabartinis metu ga
Citumite atpažinti čirvutką?

Atsakymas - Man atrodo, kad pagal
jo būdą išvardg ai p. atpažin
čiau

Ar ne išvardintus išandyms
faktus sunkiau ai jau (su pe
rode aukščiau.

Ar klausimo metu to lais man
paskatylas, mano parodymai, jame
nuvikt. turinys. Atmint

434 toms ju liuom. TSK AT Tar
dymo skyiaus ypatinys warbay tyly
Ap. (aradyly) a. kapitolos 6 p. 10
[Kadys]

Apklausoje pro to kolos

Vilnius, 1962 m. Kovo mėn. 14 d.

Pis. VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatingai nes-
bu byly vpr tarytojas, Kapitonas
Kazys. apklausiaus lindytojs-

Nimis stasi, stasios,
gimusi 1892 m. Kauno ra-
jono, Teliviu kaime lie-
turi, is valsticini-kumociu,
reparticini, su 2-ju pradicio
mokyklo, skymu is silaunimui,
bausti 1941 m. pagal RTFSR
BK 58-1 "a" straipsni, TSKS
pieti, dabartinu metu
atlika kanti, baume VSK-to
prie Lietuvos TSR MT Tar-
dymo izoliatoime.

Apklausimas pradetas 12 val. 10 min

Apklausimas baigtas 13 val. 50 min

Sutinkamai su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu lindytojus
skenu S.S. is ankuta jo pa usys
Uman

parasakoti visa kas jam zinoma by
loje papiriant ji ir atspakymis
duoti parodymus ir dainas zinomas
melagingy parodymus pagal keturis
TSR BK 189 ir 190 straipsnius.

Klausimas - Čirinskis, Boleslovas,
jono sūnus, rokiškis okupacijos me-
tas tarnavęs kaip vadovuose
"sąsainys" daliniuose, jį pažįstate?

Atsakymas - Ji patis nuo 1941 me-
ty basaros tarnavau antrojoje
silaus pavadiname divyliktojo ba-
talione Kaune Tiesa, ir padėjus
jį vadovu prunijoje batalione
Minibose batalionuose ar tarnovau
silaus prunijoje ir antrojo kuopoje,
bet Čirinskis Boleslovas dabarti-
nis metu neatmenu.

Klausimas - Adomaitis, Kazis ir
antrojo "sąsainys" batalionas pa-
žįstate?

Atsakymas - Ji Adomaitis Kazis
dabartinis metu ar neatmenu.

Klausimas - Jums teko su batalio-
nu išvykti į Baltarusijos regioną 6 lizd?

Atsakymas - Teko 1941 metu mudi-

Atm.

den, ai karlu n batalion
 ivykan; Minsk. Juomet ba-
 talionas stoujo Minske man
 yra teki ivykti; oplinkiu
 miestelis, ja pavadinimo dabar
 neatmenu. Kur vykdeme zydy
 tautybes asmeny manims iandyms
Klaunimas - juos zinomas pakto,
 knomet 1941-1942 metu, juos ne
 name is Minsko putes, Karis
 pas vltini gyventojq buvo pirstas
 berisopstantu zydy tautybes jau-
 nuolu, kur juos bataliono Klaun
 nioje, lieps begti jam; minkq,
 mesi tai musyincija, kur pirmas
 is "begant; pataikys?"

Atsakymas - Ne, to kio pakto ai
 dabar neatmenu

Klaunimas - Jindytojas Adomas-
 tis Kazys Antanovius, 1962 metu
 sasau meis 28 diong parode apri
 paminetq atstotikis, pausi ke,
 kad ju is Cirunskas gincijotes
 kur is juos pataikys; to sulai
 vylq; zydy tautybes jaunimo
 juos patikas toms apri tai istau
 ka is ju; Adomasio parodyms. Ka

Ugnis

galvė li del to paaiskinti?
 A. Gokymas. A. girdėjau liudy-
 tojo Adomasio parodymus, bet
 jų nei patvirtinti, nei paneigti, ne
 galus, nei dabartinius metu pa-
 nasius atsitikimo, kad su tiems
 šku liudijimu gincijasi krus geius
 pataikys; neaiškystis žyds, neat-
mem.

Apklauso protokolais man per-
 skaitytas, mano parodymai jame
 neaiški teisingai. Vm

VSK - to pmi Lietuvos LR
 MT Tardymo skyriaus
 ypatingas svarbi, bylis
 vyv tardytojas
 Kaps tokeris O. Kauris
 (Kazys)

gyvenau. Vokietijų okupacijos metais mū-
gyvenau Dusetose. 4 klases tuo me-
tu mokytoju dirbau. Čiovinsko kalio
nemė sutikęs nuo 1944 metų. 1944
pavasarij buvau jį sutikęs Dusetose.
Jis tuo metu buvo apsirūpęs civiliai
sibais. Klause vokietijų okupacijos me-
tais aš Čiovinsko nemė sutikęs. Kad
jis taruosi karkšioj tai vokiečių ka-
riusmenij, bet ^{šiuo} uniformuoto nusiačiame
nei kartą ihi 1944 metais pavasarij.

Kai mes buvome susitikę su Čiovinsku,
apie ką kalbėjome neatsimenu. Bendraus
mes su juo nedraugavome.

Dusetose aš gyvenau nuo 1947 me-
tis ihi 1948 m. 1944 metais aš buvau
teismo nubaustas. Nuo laukomis at-
leistas 1956 m. Nuo 1956 m. Gyvenu klau-
se. Vokiečių okupacijos metais Čiovinsko
sukūciau kaip 1944 m. pavasarij sutikęs
nebuvau.

Urapte "šinas" kiti: Kuzma.

Protokolas man perskaitytas, užrašyta
išrašgai iš mano žodžių: Kuzma

Psk-o pui dirtovu Fsk 115 Taldymo
stygiaus jaun tarolytojus

Pstanių

(Stanislovaitis)

Aptaušos protokolas

Kaunas, 1962 m. kovo mėn 22 d

At, VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatingai svar-
biu bylu vpr. tardytojas Kapitonas,
Kašys, aptaušiam tindytojas.

Vienąžindis Steponas
Justinas, gimęs 1909 m.
Lietuvos TSR, Dusetų ra-
jono, Šipinų kaime, lie-
tuvų, iš valstiečių ma-
žiažemės, nepartinis, su
4-ų pradžio mokyklos
skyrimu išlaikymu, TSSR
p. lieti, turimo nebaustas,
nėra jį gyvenant, Kauno
m. Karkazų g. nr 4 dir-
bant, švaros kontoroje
civilini darbininku.

Aptaušos pradėta: 9 val 30 min.

Aptaušos baigta: 10 val 40 min.

Įutinkamas su Lietuvos TSR
CPK 178 straipsniu tindytojui

Vasaris

Viennozindzimu J. J. inaiškinto
 jo pareiza papasakoti, vai kas yro
 izihoms byloje, paspijant p. d. l. b.
 baidziamotio, atsakomybes pagal
 jieturos TSK BK 189 u 190 K. raip
 numu un atisakymu duoti, pare
 dyms u dainu zinomas melo
 fingu parodyms. Kunaz

Klausimas - Nuo kurio laika jiu
 gyvenate Kauno miestē?

Atsakymas - Kauno miestē es
 gyvenu nuo 1928 mely iki dabas
 tino laiko.

Klausimas - Cierinskā, bo Ceplovā,
 ki lusi is buruio Dusety valsčians
 jiu pazistate?

Atsakymas - Cierinskā, varde nezi
 nau, is Dusety valsčians, es pa
 zistu nuo jaunystes dienu, kusi
 pazinau^{su} ko knomet gyvenau Du
 sety valsčijē. Ar tina pazista
 mas su juo nebuvaus ko ku, nors
 uikalb neturiju.

Klausimas - Kur Cierinskā gy
 nuo u kuo uzkiminojo rokiem
 okupacijas metas?

Kunaz

Atsakymas. Vokietis okupacijos metais ai Čiriusko mieste dirbė tik davan ir tuo pačiu metu neįėjo - nežinau. Dar prieš karą Čiriusko Kaune manė tik davo tikėtis per Morozą juozą. Kai jis gyveno Rotušės aikštėje ir turėjo mėsos alius. Tuo užsiėmė Čiriuskas tuomet, taip pat nežinau. Atrodo, kad mola timo darbo neturėjo.

Morozas juozas yra miręs, bet kada mirė - nežinau.

Klausimas. Čiriuskas Boleslovas tardymo metu parodė, kad rokiškis okupacijos metais, 1941-1949 metų laiko tarpų, jis gyveno Kauno mieste ir dirbė tik davo juos, ką galite jį patvirtinti?

Atsakymas. Čiriusko parodymus ai netvirtinu. Vokietis okupacijos metais jo Kauno mieste nesutikdavau.

Klausimas. Kas jis yra šiuo metu apie mūsų kalstaus 199 Čiriusko vaikų?

Atsakymas. Apie kokius nors Čiriuskus

Umas

40
187
uosto nusi kaltimus ai me ko
nizinau. Spalmas prabeslo
penkaiciai Mano parodimai susariti
fizisingai S.V. uost

VSK-to mi pituros TSK
MT Tardymo styrius ypa
tingai raibus, byly vy
tadyto
Kapitonas - B. Keme
/Kazyn/

Aptaušana par to, kas

Kaunas, 1962 m. Koro mēn. 22 d.

Ai, NSK- to pmi lietuvos TSK
MT Tardymo skyriaus ypatinga nar-
bu byls vpr. tardytojas kopitonas
Kaži, aptaušana liudytoja -

Liesi Vincs, Seono s., 91-
misi 1921 m. lietuvos TSK,
Dusetys m., lietuvij i velt-
tuciu- mazaadimui, nyras-
tini m. 1 m. uduvime mo-
kyklos klasiu iori launime,
TSRS pilietis, taspuo re-
bauoty, vedusi gyvenant;
Kaunov. R. Carno 1-2,
dirbant; sandentukio ka-
nabizacijj trestje sargybimui

Aptaušana pradeta 16 val. 15 min.
Aptaušana baigta 17 val. 30 min.

Iutinkamai m. lietuvos TSK BPK
178 Klaiptu liudytoju lieku
Vilai, Seono s. i vartikute jo pa-
uize papasakoti. visa kas jam di-
viam.

nomu byleje, isprejant p dol bnu
dramosio atsakymu papal fu
Luro: TTR BK 189 u 190 str. poms
u2 atsakymu duot, parodymus, o laip
pat u ud daning Linoma mela
gingu parodymus: rhts-

Klausimas. Cirinskis Boleslovas,
kelusi is Dusetu rajono, ju pasis-
tali?

Atsakymas. M. Cirinsko Boles-
lovo ai nepazinau u dabartinis
metu nepazistu

Klausimas. Nuo kurio laiko
ju gyvenate Kauno mieste?

Atsakymas. Kaune ai gyvenu nuo
1934 metu. Tais metais ai su
sav dide Morozu juosu, juoso
pimmi (ai) atvykau is Dusetu
miesteliu u visa laiku su juo gy-
venau iki 1946 metu, tai juo
dides mielis. Dide Morozas py-
veno kotusis aikiteje 16 mome-
nyje, kur turajo Limonado Krau-
turile. Dide udey nebenu, bet
gyveno su Hardim vone Tceps-
e, kur taip pat miumi 1946
Nhts-

metān Kanne Mame diēli au-
gino mo raikystis diunā

Klausimas - Kur jūsi diēdi
gysenote rokiēnā, okupācijas me-
tān?

Atsakymas - Vokietijā, okupācijas me-
tān mēs tāip pat gysenome. Kolu-
rā ai kštieji.

Klausimas - Vokietijā, okupācijas
Kanno miestā, 1941 - 1942 metān,
par jūsi diēdi Morozā, juosā gy-
veno koks nors vyriškis?

Atsakymas - 1941 - 1942 metān, par
mūs mēkas ī parālinij, ar mēnu
negyseno. Prādēdant maīdānā
mo 1942 metā, agrē vīnus mētus
laido par diēdi gyseno Kirlys
Napoleonas ī diēdē kšky - Om-
te ī Bronē. Kirlys dabalt ī mē
mētū 'diēla sūrimo fabrikā, Dau-
gā, gyseno Lampietimōsi Daugriā
mēkas rokiēnā, okupācijas metān
negyseno

Klausimas - Sūmētās Cīrn-
skas Beļeļevā, tardymo mētū
parodi, kad jūsi gēral rādino jūsi
diēdi, jās pētī ī 1941 metā,
Adams

4 - - - 211
kas 19 apšlypino pas juos de
de Moroz 9 juos 9 juos pas p
apie metus laiko, tai yra iki
1942 metų antro puse. Ką jūs
galite upiūm netuo paraisinti?
Atsakymas - Kaip jau parodžiau,
Čičinskio Boleslovas ai nepažinau,
bet dabartinis metas jo neat
mem. Jo parodymų patvirtinti
negalim, nes jis pas mus netik
1941-1942 metais, bet u iš us
nežyeno Aplausos protokolų parasta-
čiau mano parodymai surašyti leidinga
V. K.

USK-to prie šio turio, TSR
MT Tardymo skyriaus pro-
tingai darbui, būtų vpr
tardytas - B. Keme
1 Kas 71

LIUDYTOJO APKLAUSOS PROTOKOLAS

Vilnius,

1962 m. balandžio mėn. 3 d.

VSK prie LTR MT tardymo skyriaus vyr. tardytojas ypatingai svarbioms byloms kapitonas KOVALIOVAS, šio skyriaus patalpos, apklausiam liudytoją,-

VELICKĄ Stasį, Jono sūnų, gimusį 1917 m. LTR Vilkijos rajono Avesų km., TSRS pilietį, lietuvių, nepartinį, baigusį 4 prad. mokyklės skyrius, vedusį, teismo nebaustą, dirbantį Kauno tvirtinimo detalių gamykloje automatininku, gyvenantį Kaune, Kalnų g-vė -Nr.95 bt.2.

Apklausa pradėta 9 val.15 min.

Apklausa baigta 12 val.10 min.

Liudytojas VELICKA Stasys dėl baudžiamosios atsakomybės už atsisakymą arba neigimą duoti parodymus ir už šinomi melagingus parodymus įspėtas pagal LTR EK 189 ir 190 straipsnius.

(parašas)

KLAUSIMAS: Ką Jūs šinote apie 12-tojo pagalbinės policijos tarnybos bataliono veiklą vokiečių fašistinės okupacijos metais?

ATSAKYMAS: Vokiečių okupacijos metais aš tarnavau 12-tajame "savisaugos" batalione. Įstojau į šį batalioną 1941 metų liepos ar rugpjūčio mėnesį, o pabėgau iš jo 1942 metų vasarą, tiksliai laiko neprišimenu. Bataliono vadu buvo majoras IMPULKVIČIUS. Man teko tarnauti pirmoje ir trečioje bataliono kuopose eiliniu, einant visą laiką vyrų pareigas, bet kurioje kuopoje pradėjau tarnybą ir iš kurios pabėgau, nepamenu. Trešios kuopos vadu buvo USELIS, o pirmos kuopos vado neprišimenu. Iš kitų bataliono karininkų prisimenu RABEINSKĄ, KLIMAVIČIŲ, JUODĮ, KVIRTINSKĄ, TAMOŠIŲĄ. Iš kareivių ir puškarininkų prisimenu GERVINSKĄ iš bataliono stabo, ŠEMAITĮ, ČIRVINSKĄ, DEBDULIONĮ, MIGNŲ, NAVICKĄ, viršilės SVURNĄ ir PETRAUSKĄ, KACENAUSKĄ, brolius ADEŠTAIČIUS, brolius JUODIUS, GREBLIŲĄ ir kitus.

2.- 123

Man stojant į batalioną, jis stovėjo Kaune ir vadinosi antruoju. Jo formavimosi punktas buvo buv. ateitininkų rūmuose L. Alėjoj. Vėliau man teko stovėti Šaliakalny, buv. karo policijos patalpose. Dar vėliau mes buvome perkelti į Šančių kareivines, iš kur 1941 metų spalio ar lapkričio mėn. visas batalionas buvo perkeltas į Minsko miestą.

Dėl bataliono veiklos Kaune nieko pasakyti negaliu. Tiesa, kartais bataliono kareiviai išvykdavo iš Kauno į kaimus į kokias operacijas, kurių metu buvo suimami žmonės, bet kas tai per žmonės ir kitų aplinkybių nežinau.

Kuomet batalionas stovėjo Minske, tai visos jo kuopos vadinėjo įvairias Minsko apylinkių vietas šaudyti šydų tautybės piliečių, kaip pavyzdžiui Slucke, Klecke ir kitose vietose, kurių dabar neprisimenu. Bet kur kokios kuopos vadavo, kiek sušaudė ir kas konkrečiai šaudė, nežinau. Bataliono kareiviams dalyvaujant labai daug šydų tautybės žmonių buvo sušaudyta Minske. Aš asmeniškai visų šių šaudymų eigos nemaniau, nes kaip virėjas visuomet tokiais atvejais likdavau kareivinėse.

Su virtuve man priešėjo išvykti su kuopa tikslai du sykus: pirmą kartą, Berods, į Kaidanovą, kur buvo pravedama operacija prieš tarybinius partizanus ir suimta keletas žmonių; antrą kartą man teko išvykti į Michanovičių durpynus, kuriuose ndaų bataliono kareiviai ėjo sargybą. Iš io durpyno aš ir pabėgau 1942 metų vasarą.

Žinant batalione teko girdėti nuo kitų kareivių ir apie kitas operacijas prieš tarybinius partizanus, bet apie jas papasakoti nieko negaliu, nes pats ten nebuvau.

KLAUSIMAS: Išvardinkite kitus kareivius, kurie batalione ėjo virėjų pareigas?

ATSAKYMAS: Batalionui stovint Kaune, vyresniu bataliono virėju buvo PSTRYLA, vėliau jį pakeitė VALŠVILA. Bet, kiekvienoje kuopoje buvo savo virtuvė ir savo virėjas. Aš virėju buvau pirmoje ir trečioje kuopoje, bet kur anksčiau, kur vėliau, neprisimenu. Berods, antroje kuopoje virėju buvo DEKULIONIS, kurį pakeitė GREBLIAUSKAS ar GREBLIUNAS. Kitų virėjų pavardžių neprisimenu. Tiesa batalionui maudu rūpinosi puskarininkis KULIKAUSKAS.

KLAUSIMAS: Kaip Jūs pašildėte tarnavusį 12-tajame batalione ŠIRVINSKĄ?

ATSAKYMAS: ČIRVINSKĄ, vardo neprisimenu, aš pradėjau pašinti tuomet, kada stovėjau Michanovičių durpyne, o anksčiau aš jo nepažinau. ČIRVINSKAS turėjo jaunesnio puskarininkio laispanį, berods, buvo bėrininku, truputį mokėjo vokiečių kalbą ir buvo vertėju pas vokiečius, kurie saugojo belaisvius, dirbusius durpyne. ČIRVINSKAS buvo šemo šgio, stradanotu veidu. Kur jis buvo ir ką veikė tada, kai aš iš bataliono pabėgau, nežinau.

KLAUSIMAS: Ar pašinite Jūs DUBINSKĄ, GAIŠAUSKĄ, TINTERĮ ir KOLKĄ ?

ATSAKYMAS: Pirmoje ar trečioje kuopoje tarnavo jaunas kareivis DUBINSKAS iš Kauno, vardo nepažinau, kuris būkta tarybiniais laikais buvo konjaunuoliu. Jis mėgo išsivaizdinti, stengėsi būti net per daug pareigingu kareiviu. DUBINSKAS kartu su kitais kareiviais vykdavo į operacijas šmonių šaudymui, bet ar šaudė jis pats, tikrai pasakyti negaliu, nežaistinu ir tai, kokias konkrečiai operacijas jis važiavo.

GAIŠAUSKAS, vardo nežinau, tarnavo su manim vienoje kuopoje, o taip pat buvo kartu Michanovičių durpynuose. Prisimenu tokį atsitikimą, kai GAIŠAUSKAS susiginsijo su girtu karininku KLIMAVIČIUM. KLIMAVIČIUS net norėjo nušauti GAIŠAUSKĄ už tai, kad jis išvadino KLIMAVIČIŲ "raudonu". Bet savo valdžią KLIMAVIČIUS, matyti, pabijojo tai padaryti ir kartu su viršila DUDĖNU ir vertėju ČIRVINSKU nuėjo pas vokiečius gauti leidimą nušauti GAIŠAUSKĄ. Nežinau, kuo baigėsi pasikalbėjimas su vokiečiais, bet kada KLIMAVIČIUS su DUDĖNU ir ČIRVINSKU grįžo prie GAIŠAUSKO ir kitų kareivių, tai jie visi trys buvo nuginkluoti šios kareivių grupės. Vėliau GAIŠAUSKAS už nepaklusanumą karininkui buvo baustas mėnesiui ar daugiau sėdėti daboklėje, o KLIMAVIČIUS iš Michanovičių buvo perkeltas į kitą vietą.

Su manimi tarnavo TINTERIS, sukėto šgio, vardo nežinau, bet apie jį nieko pasakyti neturiu.

KOLKA, vardo nežinau, tarnavo vienoje su manim kuopoje, bet kurioje, pasakyti negaliu, nes aš bendrai painioju jų numerius. KOLKA buvo eiliniu, mašo šgio, bet iš kur kilęs, nežinau. Prisimenu tokį atsitikimą, kada KOLKA parsinešė į kareivines šemodanę visokių daiktų, kuriuos jis paskiau keitėsi į deštingą ir girtuokliavo. Sakė, kad tuos daiktus jis paėmęs iš šydų tauštybės šmonių, kuriuos vežėsi traukiniu į Minską iš Austrijos.

KOLEKĄ vykduvo į operacijos žmonių šaudymams, bet kur konkrečiai ir ar šaudė jis pats, nežinau.

Protokolą perakalčiau, mano parodymai užrašyti teisingai.

(parašas)

APKLAUSĖ: kapitonas KOVALIOVAS (parašas)

Nuovaita tikras:

*DKK prie DKK 45 šaudymo
sąlygoms šioje
ap. l. ta (priešais)*

Įrodančių protokolą du B SAUSIS 1945 M. 60 <i>kluzura 3.6 ir 4.7</i>
Следователь () при Сов. Мин. Внутр. Дел и. А. - 100 (Вильнюс) <i>[Signature]</i>

286

Apklauso protokolais

Valmieris, 1968 m. balandžio mėn. 20 d.

Atsi, VK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatingai svar-
bių bylų vyr. tardytojas Kąstutonas
Kažys apklausias liudytojas -

Satkus Jurgis, Kazio s.
gimęs 1907 m. Lietuvos
TSR, Zarasų rajono, Jlecūn-
ky kaime, lietuvis, iš vals-
tiečių - mažžemius, repar-
tinis, TSRS pilietis, teismo
nebaustęs, gyvenantis Zarasų
rajone, Dūketo m., M. Melni-
kaitis g. nr 38, dirbantis
miniminku pagal sutartis
Kokūkinose, neraitingis, mo-
kantis tik pasirašyti.

Apklausa pradėta: 10 val. 10 min.

Apklausa baigta: 12 val. 05 min.

Sutinkamai su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu liudytoji Satkus
J. K. išaiškinto jo pareigų papasakoti
už ką žinome byloje, siejant su
Oktobris

del baudišamonijs atsaikomybe
 nē atsaikymā duoti parodjums
 ir daimā žinoma melāžingā parod-
 dymā pagal lietuvos, TSK BK 189
 ir 190 straipsnim y šatuv

Klaupimas - Koki yra jūns santy-
 kiai su Čirinskū Boleslovu, jono
 sūnumi?

Atsakymas - Čirinskā Boleslovas,
 jono sūnums yra mano žmonos Šatke-
 ronis Elenos brolis pašistami su
 Čirinskū nuo jaunystės dieny. Su-
 gyvenau su juo gerai, nepirykome.

Klaupimas - Papasakokite kur Čir-
 inskas gyveno ir kuo užsiiminėjo vo-
 kiekis o kupacijos metais?

Atsakymas - Čirinskā Boleslovas
 dar jūns karg buvo išvykęs gyven-
 ti i Kaunā, Prasidejus Kaunā, jū
 taip pat ten gyveno, bet kuo užsi-
 iminėjo - nežinau. Vokiečių oku-
 pacijos metais, dators tiksliai ne-
 atmenu, jū du ar tris kartus buvo
 atvykęs i Dusetų miesteli, kur gyveno
 jo motina, kaip jū sakei, atstojo.

Atpažimodav apsiūngs lietuvos bur-
 O šatuv

svaizne armijos uniformo, zinklota
tas pistoletu. Sakisi tarnaujas ar-
mijoje bet kur is kuo - nezinan
Klekiens, Kartg prabudaro 3-4 die-
na, o po to vel ivykdaru ; dalini,
lygtai ; Kaung

88 Kartg atostogy metu, luidamas
girtas, randi mano namuot o Kartg
mumise pas mano kaimynu Matinsk
jong Dusety miestelio gyventojg Puti-
ng, vardo nezinan. Lik teko girdi-
ti tas Putinas dabartiniu metu
yra mires.

Maždanų metais laiko puiš
rokičių atštranking is futuro
dator nepamenu. Cirinskas atvyko
Dusety miesteli, pareiškes, kad
is rokičių armijos pabigo. Atvaži-
so opirunges kaniskas drabusian, bet
po to pradijo rilketi civiliai is slap-
stis, dirbdamas ivairius darbus pas
aplinkiniu valstiecius. Tuomet pas ji
grable ai nemačian

Cirinskas, tarnaudamas armijoje, tur-
ijo puskarininkio laipsni, ne ant
dantpečių turijo du puostelis.
Ka ji sake armijoje - nezinan
O dabar

Apne Cielinskq ai uskg parodisau
 tisingai, knomet luvau tardo-
 mas per pirmq jo mimumq. Tuo-
 met ai uskg atsiminau geriau Tuo-
 saru parodymus patristim.

Protokolas man perskaitytas,
 mano parodymai suraiyti, tisingai
 J. Motreus

USK-to pms sieturos
 TSK MT Tardymo sky-
 uiaus ypatingai svarbiq
 byly vjr. tardytojas
 Kapitonas

B. Kauru
 /Kašy/

Apklauso protokolas

Vilnius, 1962 m. birželio mėn. 16 d.

Atsi, VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatingai
varbinę bylą vpr. tardytoja Kapi-
tonas Kazys, apklaustam liudy-
tojų - Šatky Jurgis, Kazios pi-
musi 1907 m.

Apklauso pradėta: 15 val. 00 min.
Apklausa baigta: 15 val. 35 min.

Intankamai su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu liudytojai
Šatkiui J. K. išaiškinto jo pareiže
papasakoti usą kas jam žinoma
byloje turintai, išpaunt jį dėl
bandžiamosios atakomybės us atsi-
sakymo duoti parodymus u daromų
žinomai melagingų parodymus pa-
gal Lietuvos TSR BK 189 u 190
straipsnius įstatu

Klaupimas - Cirinskis Boleslo-
vas 1941 metų vasarį, tokičiamus
įstatu

okupāvus lietuvu TSK, gyseno du-
sety mištelyji?

Atsokymas. - Das pūis karis Ćir-
ruskas Bolestovas luro isvykas
; Karis is volkieci; okupacijis
'metais, taip pat ty mety vasaris
kai usijo volkieciai, kiek men si-
noms. Dusety mištelyji negyseno
na atvairare, pūis volkieci; du-
as tūis kartus; Dusetas, per sav-
moting, bet tik kelionis dienom,
stotogy is armijos Būdaro apšūit-
ke, lietuvu. Anišneziniis armijos
uniformis, girdkluo tas pistoletis.
Kai mešdang metais laiko pūis
volkieci; is bėjim; is lietuvu; pūis
atvyko is armijos is sake, kad pa-
bijo, taip pat per moting Dusety
mištelyji negyseno, bet slapstiki.
Išbdamas vaimis darbus per aplū-
kinis valstieciis.

Klausimas. - Tardymo metu Ćir-
ruskas Bolestovas perodis kad
1941 mety bižedio mištacio
29-30 dienomis pūis luro pa-
tikolines is jūky diratijis
kad tuo metu gyseno Dusety
J Satkus

mistelyksi. K9 galite irius klaus
simu pasakyti?

Atsakymas - T9 rasara, kai pasak
jo kalas, jo Dusety mistelysi ai
nemai idu. Ji mane, tuo metu
diracio netiskolino. Bendrai
is mane, jo dirat; yra skoli
nsni. Tai atodo luro po
karo, kai volkiciai is bizo Mo
ty tiksliai ^{neatmen} ko kiam tikslus
emo t9 dirat; - neatmen.

Protokolas man perskaitytas,
mano parodymai jame surasyti
tisingai ir atmus

Jraityt9, neatmen skaityti;

Apklausa:

Kapitonai B. Keena

1 Kaspi

J. Satrus

J. pavidoma klausimas, kur
dabar tunc metu yra jo broli
jonas satkus atsaki, kad jo broli
jonas satkus yra mires, nasidang
10 metu atgal utenos rajone.
Itcun ky kaimo J. Satrus

Kapitonai - B. Keena

1 Kaspi

Apklauso protokolai

Vilnius, 1962 m. balandžio mėn 20d

Ai, VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatingai
svarbiu bylu vjr. tardytojas Kapi-
tonas Lašys, apklaustas liudy-
tojas -

Klimavičius Zenonas, Jonas,
gimęs 1918 m. Lietuvos TSR,
Zarasy m., Lietuva, iš
darbininkų, nepartinis, su
4-ju metų mokymais
skyriaus inspektoriumi, TSR
pildė tarnybines pareigas,
gyvenantis Zarasy rajone Du-
sety m., Komjaunimo ? dir-
banti Dusety m. vykdomajame
Komitete sargu

Apklausa pradėta: 19 val. 05 min.
Apklausa baigta: 15 val. 30 min.

Sutinkamai su Lietuvos TSR BPK
178 straipsniu liudytojai Klimavičius
Zenonas, Jonas, išdirškinta jo pra-
reize papasakoti viso kas jam žinoma
Klimavičius

byloje, įspėjant ji dėl bandžiamosios
atsakomybės už šis sakymus duoti pa-
rodyti ir žinomai melagingų parody-
my darimų pagal Lietuvos TSR BK
189 ir 190 straipsnius. Klimavičius

J pateiktus pagal bylos esmę klaus-
imus liud Klimavičius L. J. atsakė:

Cirinskis, Boleslovas, tuo vardu ne-
žinau, ar pažįstu nuo jaunystės die-
nių kaip Dusetų miestelio gyventojų
Amerikikai buvo pažįstami gerai
kolgi, nors jų kaimas nėra kitam netu-
rim laukykiai normalūs

Apie Cirinskio musikalstamąjį
veiklą žinau tiek, kad jis rokičių
okupacijos metais tarnavo Kažokiams
Kariškame dalyneje 1943 metų pa-
vasarį maždaug balandžio mėnesį, ar
buvau sutikęs jį Kauno mieste. Kad
tai buvo 1943 metų pavasaris, ar
atmem gerai, nes 1942 metų juba-
jų ar buvau rokičių miestas ir
pa žinoms ir buvau Kauno Kalėjimo
Komet 1943 metų pavasari, buvau iš-
lastas ir kalėjimo, veikojan gyvūnais
Kauno sen didis ir sutikau Ess-
Klimavičius

ruska Kolkovo tai gatrijs bur, da
 bin neatmem. In luro oppirenges
 licturos lurtendziris armijos uniformo
 su pistoleto kabum jma dirio Lajp-
 suo dabar gerai neatmem. Jannem
 puskarimtis ar pilnas puskarimtis
 jsi buro. Kartu su juo luro dar
 mienas karys, man nepazijstams.

Sutiķis Ćirinskis, ai raklaussian
 jo, kaip paeiti i Nemuno gatrijs. Jsi
 man paeiti kino is mas isiski reme.

Dangian Ćirinsko utikti so ki-
 cing okupacijos metais man mikius netko.

Apie tai ai jau esu parode, kno-
 met luvau tabdomas jo byloje ma-
 lang pusi 10 mety.

Dangian miko apie Ćirinsko rickis
 so kiciny okupacijos metais is viliau ai
 resinan. Pratekopa perokacijan
 suadystas Ćirinsgai, Plomanicas

VSK-to pmi licturos TSK
 MT Tardymo Sklyvans ypo-
 tinjas parbin, byls vy-
 tardylojes
 Kapilonas O. Kencis
 1 Kadyl

Apklausa protokolas

Vilnius,

1962 m. balandžio mėn. 21 d.

Aš, VSK. to prie Lietuvos TSR
MT Tarymo skyriaus ypatinai war-
bių bylos ry. tardytojas Kapitonas
Kašys, apklausiau lindytoją -

Zalubg Joną, Juozo s.,
gimusį 1915 m. Lietuvos
TSR, Zarasų rajono, Bi-
kūnų kaime, lietuvi, iš
valstybinio - mažašeimio,
nepartinio, su 4-ų pra-
džio mokyklos skyrių
išsilavinimu, TSR pilio-
tis, teismo nebaustas, gy-
venantis Zarasų rajono, Pa-
dustilio kaime, Raudon-
osios žvaigždės "Kaliūkių
Kaliūkių";

Apklausa pradėta: 10 val. 10 min.

Apklausa baigta: 11 val. 35 min.

Sutinkama su Lietuvos TSR BPK
178 straipsniu lindytojui Zalubaijui
Lelūbe

3
282
išai kinto jo pareigo papasakoti
visa kas jam žinoma byloje, įpre-
jant 13. dėl bandžiamosios, atsakomy-
bi. dėl atsakymų duoti parodymus
u žinoma melagingų parodymų da-
rimų pagal Lietuvos TSR BK 189
u 190 straipsnius. *Zalubo*

J pateiktas pagal bylos esmę
Klausimus liud. *Zalubo* JJ parodo
sekant:

Čirniškų Dolestova, Kilusį
iš Dusėtų valstians, ai pažįstu
daugiau kaip dvidešimt metų su-
supažinan su juo dar prieš karą, nes
ji gyveno Dusėtų miestelyje, o ai ne-
toli Dusėtų esančiame Pādustelio
kaime. Pažįstami leuvene armeniška
Dar prieš karą ji išvyko gyventi į
Karnų, bet kur ji ten gyveno u
kuo užsiminęs - nežinau. Po karo
ji vėl gyveno Dusėtų miestelyje
1945-1946 metais su juo dirbo
lilto per šventosio, upe statyboje
sugyvenom gerai, ryklis neliko
Prie Čirniško mus kalstamųjų
siekla žinan tiek, kad ji rokičių

Zalubo

okupacijos metais tarnavo Kašto
 Kiamė bei Kavikamė "saisaugo"
 batalione Minsko mieste. Apie
 tai jis man pasakojo 1943 me-
 ty vasarą, kuomet pabėgo iš to
 bataliono.

Ar jis Kavikoje suturėjo luo-
 šuvasius armijos uniformoje su-
 tikau 1943 metų vasarą Dusetų
 miestelyje. Jis tuomet turėjo jau-
 nesno purkamuosius ar purkani-
 ninkius laisvus, gerai dabar neat-
 men. Prie diržo buvo pistoletas
 Kabura. Kad tai buvo 1943
 metų vasarą, ai atmenu gerai, nes
 1943 metų gegužės mėnesio pabaigo-
 je ai pradėjau dirbti Dusetų po-
 licijoje policininku, o po trijų
 mėnesių buvo iškeltas į Gludė-
 nus. Tas įvykis buvo man tarnau-
 jant Dusetų policijoje. Pralinkus
 Kuriam laikui iš stundarmijos (kur
 ji radosi nežinau) buvo gautas raštas
 dėl Cirniūko, kaip pabėgusio iš ba-
 taliono, pabėgusio.

Ar jam tuomet pasakiau, kad
 yra toks raštas. Jis tuomet buvo
 Lelch

284
apsigyvenus Dusetų miestelyje pas
savo motina. Po to jis su unifor-
ma dangian nebevaikščiojo, o pra-
lejo slapstyti sielbdamas, per aplių
Klėnų valstiečius.

Kur jis dejo ginklą ar neži-
nan. Kadurį pistoletu, kai jis
pabėgęs iš bataliono ar jais pa-
ciau, bet pačio pistoleto nemačiau,
todėl tirtinti, kad jis jį turėjo ne-
galin.

Apie tai, kad jis tarnavo Minske
Kažkokiuose "savisaugos" batalione, ži-
nan iš jo pasakojimų, bet kiek laiko
jis ten tarnavęs ir ką veikė nežinan.

Prieš pabėgimą iš bataliono Čir-
iurko Dusetose ar nebuvoan mater-
vo kičių okupacijos metais. Paskola
pateikčiau šieno parochimais.
Feisingai surasili

L. C. Čičko

VSK. to paties Lietuvos TSR
MT Tarybų skyriaus ypa-
tingai svarbių bylų vyriaus-
dytojas B. K. K. K.
Kapitonas 1 Kažyp!

289

Apklausa protokols
Vilnius, 1962 m. balandžio mėn. 21 d.

Ai. VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatybei svar-
biu byly vyri. tardytojas kapitonas
Kašys, apklausiamas liudytojas.

Sivinskis Juozas Jono s.,
gimusi 1911 m. Lietuvos TSR,
Dusetų rajone Čemaiškio
kaimo. Būtinų iš valstie-
čių - mažažemis, neparti-
ni. TSR S piliėti. nerai-
tingo mokanti, tik pari-
vaigė, teismo nebaustas,
neduosi, gyvenanti Zarasų
rajono Ešerių kaimo, Ka-
rolio Pošelos vardo kolūkio
kolūkiečiai.

Apklausa pradėta 1962. 10 min
Apklausa baigta 16 val. 00 min.

Sutinkamai su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu liudytojas
Sivinskis J. J. išaiškinto bau-
simas

dēriņoju atsaucoties pagal lietuvu
TSR BK 189 un 190 straipni,
un atsakymā duoti parodymus un
šinoma melnāzīņu parodymus, darīms
šīms

I pateiktus pagal byles esms
klausīms Lindzlojās Širvinskā Jf.
parodi raksti:

Širvinskā Boleslovas, Jono si-
ms, yro mano brolis. Mūry tivas
yro mīrē dar mums esant māzēms.
Jis turējo puss valako (Biek tai lūs
hektaras - nešīnau) zēms, kurig par-
dari. Po to dirbdau par valstieci-
momodamas zēms.

Širvinskā Boleslovas dar mīr
karg išvyko gyventi; Kaurig. Ten
dirbo agentu, pardarīdamas radio
aparatus gyveno par Marozā Petri.

Kuomet parodijs Karas ir roki-
čiai nē-ēmi Lietuvā, mano brolis
Boleslovas lūs Keletā Kartū, atva-
šīnau j Dusety miesteli, par mātīg,
bet ir kur ir Kg reiki - nešīnau. Par
mane nebūro. Sakisi tannanjas
Kāškur tai par rokičims reiki j
Po Kurio laiko, metu neatmetu.
Šīms

bet tai dar buvo esant sovietams,
 jį atvyko per motingą Dusetas
 Sakiai pabėgęs nuo sovietų. Po to
 pradėjo slėpstyti. Keletą dienų
 gyveno ir per mane Ešerineį. Buvo
 apsiėmęs kairia uniforma, bet
 kokio dabar gerai neatmenu, atrodo,
 kad sovietų. Kokį laipsnį turėjo
 nežinau. Po to greitai uniformą
 mstojo vilkėti, rengdavosi arčiau.
 Jis man tuomet sakė, kad jį stoletų
 vėmė su kažkuo tai; lašiniu ar
 ligdamais palei ko kažkur tai, dabar
 gerai neatmenu.

Pagyvenęs keletą dienų per mane,
 emė dirbti įvairius statybos darbus
 per aplinkinių valstiečių. Tuo jį
 vertė iki sovietų, atsitaukimo iš
 Lietuvos.

Apie sovietus noris msi kalbėjusi jo,
 ai nežinau.

Tiesa, prisiminiau, kad kartą man
 teko sara broli matyti, jį sovietų
 kairine uniformoje. Metų neatme-
 nu jį tuomet buvo atvykę atosto-
 gų; Dusetas, kur gyveno mūsų moti-
 švandos.

na. Sakisi atvykę iš Kaučo. Kur
 ten jis tarnavo - nežinau. Apšvienu-
 lumb rokiško uniforma, nos gerai
 atmemu.

Man su juo tuomet teko būti
 pas Dusetų miestelio gyventojų Ma-
 tiuskę Joną jo sūnais Krikštynos.
 Tuomet mano brolio pumūšė Pu-
 tingas, sardo nežinau. Dusetų miestelio
 gyventojų. Kadangi ai kuriam girtas,
 pasakyt, už ką jis ji u su tuo mušė-
 negaliu.

Bendrai, mano brolio Boleslovas,
 buvo girtuoklis nuo pat jaunystės die-
 my ir hemigdaras dirbti. Del to mes
 kartais pykdarome.

Klausimas - Kaip teisingai rašoma
 juos brolio pavardė - Čirinskas ar
 Širinskas?

Atsakymas - Mes visi savo pavardę ta-
 iame "čirinskas", nors pas mane už-
 rašyta "širinskas". Kodėl taip yra,
 nežinau.

Klausimas - Kuris kada mirė juos
 motina?

Atsakymas - Mirė motina mirė

Širinskis

25
29
Kancian po pirmo Boleslovo su-
emimo melais Dusety miestelyje
protokolas perskaitytas, mano
parodymai jame suraityti teisingai
3 Umj,

VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypa-
tingai svarbių bylų vpr.
tardytojas
Kapitonas B. Kemė
/Kažys/

Aptklausos protokolas

Pilnas

1968 m. birželio mėn.
15 d.

Ši. 1 sk. -to prie ATR bei Vargelių
skyriaus šordylėjas vyř. lv. buvau.
Jas Vl'was aptklausiau širdylygė-

Jaisauską Bronius, Hano sūnus,
gimus. 1913 metais. Augo galv.
rajaus. Skruodių kv., laivinis,
nupartinis, saugumokėlis, dabas
Jūniū nute vadli ATR prie
ATR NT šordylėju išolatruvi,
kas kalli namoni bylaji M. 60

Aptklausos pradėta: 9 val. 55 min.

Aptklausos baigta: 10 val. 30 min.

Sutinkama su ATR BPK 178
skarponiu širdylygi Jaisauskui A.S.
šariskinta jė pareiga papasakoti
niska, kas jam žinoma bylaji,
sipejant jė olti bandė išmesti
atsakomybės ir atsakomybės davo.
Ši pareolyumas ir vi davo iš
žinoma melagingas pareolyumas
pagal ATR BK 189 ir 190 straips-
nius.

Klausimas: Jūs šio dalyko

Jaisauskas -
Jaisauskas -

šarpsnis pilieis šaudymo klauco
šorte 1941 metų vasara?

Uždarymas - šis 1941 metų vasara
būna šarpsnis pilieis šaudymo
metu klauco VIII šorte, bet patis asmuo
nėštai neįsūdušiau, o tik štuojiau
sargyboje Lohav nuo šaudymo uito
klauco.

Tuo laiku šorte
jums šeko matyti katalionio
dalyis Ciravuska, Belislauq,
Jono seisei?

Uždarymas - šis minu to Cir.
nūska pradėjau pasiekti tik
1942 metų pavasari katalionio
vaut netoli nuo Miusko —
Tuo laiku kai šte-tas „seuiscu-
go“ katalionas slaujo klauco
as Ciravusko nupašiuo, todel
apie tai as dalyvauo ju šarpsnis
šiuois šaudyme klauco VIII šorte
paralyti negaliu.

Protokola perskaišiau suvažkas
teisingai. Gaišauj —

— Nk. to pui šte ir šarpsnis
šiuois šaudyme šu-
liškavata (šarpsnis)
(šarpsnis)

siņio tarybinij pilsicij iau-
lymo metu 1941 metā vasarā
Kauņo septintame forte?

Atsakymas - Taip, tarybinij
pilsicij iaudymo metu 1941
metā vasarā Kauņo septintame
forte būvau. Ejam sargyba,
iandē mīnā, tuomet pirmojo
"sarisauņos" bataliono kariā.

Klausimas - Čirniuskā Boleslors
tuomet forte matēte?

Atsakymas - Meatmenā dabā-
tinnā metu ar būvo Čirniuskā
iandymo metu forte. At-
iandymo vītos nebūvau.

Prodekatā perskaidriam sarāzta
sēriņzēi: *[Signature]*

Apklausē: *B. Keene*
Kapitones | Kāzņi |

Applausos protokolai

164

Kaunas

1962 m. birželio mėn. 16 d.

Ši. Valstybių Saugumo Komitetas
prie ATR bei Vadybos skyriaus
tarodytojų vnt. lėtinamais PLM
apkelvosiu liudytoja -

Rutkavskė Petra, Mikalajau
sienu, gimusi 1888 metais,
Douchinis kv., Darau raj.,
Tura, nepasiturinti, savarankiš-
ki, gyvenanti Kaune, Kap-
leuko prospektas 43-2, darbu-
toji K. Poškos kouditorijos fabri-
ke sargu.

Apklausa praeita 10 val. 10 min.

Apklausa baigta 10 val. 50 min.

Satinamais su ATR bei 198
straipsniu liudytoji rašė, kad
ji praeito pasasavoti arbu. ka-
piau aiškumo byloje, ir pats ji
dėl kouditorijos akta komitetai
ir atsisakymas duoti parodymus
ir tai aiškiai nurodė parody-
mus davimus pagal ATR bei 199
ir 190 straipsnius. Pylisubur-

Kaunas - Jis Čirinskis Boleston,
Pylisubur-

300

Jouu sinu pöistate i toki luy
jiss sautykai.

Stakymas - Si Ciraiusko Bolstano
no nepajistu i kad torijis ai-
cicio se jio kokuu nor sautykai
dabar nepisimeu.

Klavinsmas - Ciraiusko Bolstano
Jouu 1962 w. birillis meiv. 8. ol. pa.
kodi, kad 1941 w. ruoduis jio duvo
pas Jus uijes i nouuus dauai-
nis kaimo. Laramu rajone i abantkai-
jo apio jiss sinus kosto, kuris tau
loike partcomonoo. Si jissimeuata
Toki fakte?

Stakymas - Tokio fakte nepisimeu.
w. o be to 1941 metain Tokio abo-
kicimo kiti negalijo, nes nouuo
sinus kosto isijo partcomonoti-
tik maiddang 1942 mety ruoduis

Klavinsmas - Dar nouite ka nor
papi lolyti?

Stakymas - Kadang ai Ciraiusko
nepaimau i jo uimeb fakte
nepisimeu, tai nako sino liku-
smu pasabyti negalio 1942-1943

Pjindai

3.
Ciraunshan gollip pas manau bati,
sas ta laiku abidauo; uarais
simaus su tibile patoti pas pas.
Nicaun, o bati pagal pabrėjus u.
dounis suinoti kur slapiasi pas.
Nicaun.

Preto kol man perhai Jytas
Jurazyta Seirugai. Pyikobum

VSK-to pui ASK su Pas.
stymu stymain sandylojais
nys. arbinautas

Antoni (Wloman)

Протокол допроса.

г. Вашингтон 16 июля 1962 года.

Я, старший оперуполномоченный КГБ при СМД Анти-СМИ ССР Михаил Александрович Арестович допросил в качестве свидетеля:

Ступкас Антанас Тетрович
1919 года рождения, уроженец дер.
Кайреню, Зарасайского района,
Литовсу, Британский, образован
Учреждения начальная школа, рабо-
тает и проживает в колхозе
«Кайренис» Зарасайского р-на
в качестве ветпунктового садовода

Допрашивается в 13⁰⁰ часов

Допрет окладом 13⁰⁰ часов

Согласно ст. 178 УК ССР свидетелю
Ступкас разъяснена ему обязанность рассказать
все известное по делу, предупредив его об
уголовной ответственности за отказ и давая
Заведено лажного показания по ст. ст.
189 и 190 УК ССР.

В составленном свидетелем Ступкаса допросе
ведомств по литовскому языку через переводчи-
цу Смирновского языка КГБ ССР Авиюскаса
кампаний об ответственности за неправильный
перевод по ст. 189 УК ССР предупредив его:

Вопрос: Знаяте ли Вы Сирвишаскаса Беню-
скаса с Микаса жителям Дуклянского района?

Отвѣт: Туркменская Балеслава с Махаса
я знаю как житель Туркменской области.

Вопрос: В какое время и как вы знаете
Туркменскую Балеславу с Махаса и какие
были у вас с ними взаимоотношения?

Отвѣт: Туркменская Балеслава с Махаса
я знаю примерно года три четыре
тому назад когда он приехал в нашу
деревню Кайремис к жителям Туркменской
Область, как и девушки. За период его пребы-
дания в д. Кайремис, я его встретил не-
сколько раз, но лично с Туркменской
мы никогда не приходилось разговари-
вать. Легких ссор и ссор с ним не было.

Вопрос: Но допрос 14 июля 1941 года Туркменская
показал, что он 30 июля 1941 года находился
в Туркменской области в д. Ашгадваймис у вас.
В д. Ашгадваймис религиозного праздника. Ташраф:
В то время он еще писал несправедливый
свидетельств. Вы вспоминаете этот факт?

Отвѣт: Я такого письма не помню чтобы
у вас был Туркменская, так как в д. Ашгад-
ваймис я не жила, при этом я его стал
знать как некую вещь всего 3-4 года
тому назад.

Вопрос: Что вам известно о преступной
деятельности Туркменской?

Отвѣт: О преступной деятельности
Туркменской мы ничего не знаем
Ташраф, [подпись]

От местного жителя и мне известно, что он часто употребляет спиртные напитки.

Доподлинно в свои показания ничего не знает, притом же допроса над ним не было, переводчиком переводился русский на литовский язык. Ответы в моих слов записаны верно.

Handwritten signature

Переводчик: *Витольд* (Австрия)

Допрощен в. оперуполномоченный

КБ Литовской ССР

капитан *Вардман* - (Арестован)

Доподлинно с свидетелем Смирновым показан, что он родного брата по имени Янтрис не имеет.

с свидетелем.

переводчик

Handwritten signature

Витольд (Австрия)

в. оперуполномоченный

КБ ССР К-а *Вардман* - (Арестован)

308

Apklauso protokolai

Vilnius, 1867 m. birželio mėn. 16d.

Ai, 15 k. to me lietuvos T S R
M T Tardymo skyriaus ypatinca
naubusi byls vpr tardytoja kapri-
tonas Kdšy, apklauskau ludy-
tojs -

Mikšij Jonq, Juozo s.
gimusi 1892 m. Lietuvos
T S R, Zarasų rajone, Anta-
dvainio kaime, išaldst-ai-
cui - luošni, Lietuvos
nepartini, nuastings-
mo kanti, tik parraizti,
teimo nebauts, vedusi
gyvenusi gimimo vietoj.
Zarasų rajone, Kai uduj kol-
vikiu kolūkiu.

Apklauso pradeta: 11 val. 05 min
Apklauso baigta: 12 val. 00 min

Iulinkamai su Lietuvos
T S R B T K 178 straipsniu luy-
dytojai Mikšij J. J. išaiskin-
jusi

286
to jo pareiše papasakoti usą
tutintai, kas jam žinoms by-
loje, įspėjant jį dėl bandžio-
mosios atsakomybės ir atsiaky-
mą duoti parodymus bei da-
rimą melapirgų parodymus
pagal Lietuvos TLR BK 189
ir 190 straipsnius: "NARŠI"

Klausimas. Čiurinskų Bolestovų
jono sūnus, gyveną Dusetų miest-
telio gyventojų, jū pažįstati?

Atsakymas. Čiurinskų Bolestovų
Dusetų valstiešius ar pažįstati

Klausimas. Aruo kurio laiko ir
kaip jį pažįstati, kokiu jūsu tar-
pusario santykiu?

Atsakymas. Čiurinskų ar pažįs-
ty mašdang nuo 1949 metų, ku-
met jū netoli mūsų kaimo sta-
ti tilitų. Artimas pažįstamas
ir juo nebūvan, jo kūr bendrus
ir kaly ir juo neturėjau. Jū
buvo artimiaus pažįstamas ir
mano broliu Petru, kuris mi-
ri šū metų pavasarį. Aruo
kurio laiko pažino jū mano

Mikšis

brohis betres tiksliai pasakoj
ti negalin, bet, atvoda, kad
mo to pacio laiko kaip i ai.
Ciriuskos mezdov gatsi de-
tine, Uzeidov per mus, na-
mus, knisidov is gatsi. Buro
neneder is nuolatine gyvna-
mosio vietoj neturijo

Klausimas. Kaitinamosi Ciri-
ruska, Boleslova. Jono vienu.
1962 mety birzeliu menesio 14 di-
ny parodi kad ju 1941 mety
birzeliu 30 diuny, per Petro
vardine, lino Butadvainio kame.
Dusety velsiunje, is kad ju galite
to patvirtinti. Ke galite isivo
Klausimui pasakyti?

Atsakymas. Karo metais roki-
cij okupacijos metais, is jo ne-
pasinan, todel jo parodijumy,
kad ju lino per mus 1941 mety
pasary patvirtinti, negalin.

Klausimas. Kar juos isinoms
apne Ciriusko Boleslova mus.
kalptamysis veiktly?

Atsakymas. Apne ko kims nors

Mikis

jo uusi kalliisuus ni ko uo: inaa.
Protokollan peruskaityto,
mano parodymas jame krraityti
tekinga: Jukka

A. Klauzi -
Kajitonen

B. Kuru
11/6/27/1

304

Apklauso protokolas

Vilnius, 1962 m. balandžio mėn.

Asi, VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatingas
varbis bylos vjr. tardytojas Ka-
pitonos Lašys, apklauskau luo-
dytojas -

Motiejūnas Vincas Jonas,
gimusi 1917 m. Lietuvos
TSR, Kaišiadorių rajone,
Mešoniu kaime, Lietuvi-
iš valstiečių vidurinė moky-
kla, reparantinis, su 3-ju pradinio
mokyklo skyriumi, išlaikymu
teismo neblaustą, TSR S pi-
lieti, dirbanti Vilniaus
geležinkelio distancijoje, peiči-
ni, gyvenanti, gyvenimo ve-
toje

Apklausa pradėta: 10 val. 30 min

Apklausa baigta: 12 val. 20 min

Įtartinama su Lietuvos TSR
BPK 118 straipsniu ludytojas
Motiejūnis V. J. išaiškinta jo pa-

Motiejūnis

reigo papasakoti visa kas žino
 byloje, išsijant iš d. l. baudžia-
 mojos atšakomybės. už atšakymą
 duoti parodymus bei dauginę žino-
 masi melagingų parodymus pagal
 Lietuvos TSRS BK 184 ir 190 straip-
 nius.

Notyri

Klausimas - Rasis Aleksa, žono
 iš žiezno rajono jis pašaltai
Atsakymas Vieną Rasis Aleksa
 turo vardo nežinau ar pažinau.
 Komet ir Kiečių okupacijos me-
 tais tarnavau "saisungio" batalio-
 nose jis kiles yra kažkur tai
 nuo žiezno rajono pusės

Klausimas - Papasakokite kaip
 jis su juo susipažino ir ko tie
 buvo jūrys santykiai?

Atsakymas - Vokiečių okupacijos
 metais ai tarnavau tarp radi-
 namame 15 "saisungio" batalione
 Komet 1944 metais, ir Kiečiams
 traukiantis į Vakarais iš batalio-
 no pabėgau, Rytprūsiose buvau
 ir pasimtas, kažkokį tai va-
 im, dalini, indarytą ir Lietuvos

Notyri

įvairių batalionų karių būsimas
 panaudojimą aptarę Karimui.
 Tada jis mirpažinai su tuo
 Rairėm, jis turėjo mažiausiai
 tiek pat metų kaip ir aš buvo
 cilim. Aš turėjau jau netrukus pus-
 karininku.

Kai 1945 metų pavasari Ryt
 prūsų rokiškiai buvo piltūni-
 kinti, vėliau mieste paradimi-
 mo neatmėm, mes turėjome pa-
 imti Tarybinės Armijos nelai-
 vien. Greitai po to mus vėl
 kėlėm ten, Tarybų Sąjungos
 kuomet traukinyje mstojų Kai-
 riadom, stotys, aš su tuo Kai-
 riū parprašėm sągybos savo vi-
 kalu. Išėjū iš sągono, paligom.
 Kadangi netoli geležinkelio sto-
 ties gyveno mano tėvai, mėjo-
 me per juos. Rairėm aš dariau
 civilinūs drabužius ir pi pro
 dienos kitos isijo namo, nes
 gyveno Kačkur tū netoli Kromio,
 puzuo sągono pusėje.

Ude to laiko su juo man
 mišis neteko pusi tikli

Maty

Pir to trumpo laikotarpio, kiek man teko ji pažinti, mės mėgėjomis, neblogai, nesipyrkome

Klauskimas - Kas jums žinoma apie konkrečią mūsų kalptamąją Raišio Alekso veiklą 1936-1937, ota pacijos metais?

Atsakymas - Jūs Raišys buvo tarnavęs prieš sovietų valdymą, jis byt pūšimose ai nežinau. Mūsų bendro tarnybos metu vykdant kokius nors uždavinius man jo matyti neteko.

pradžioje pabrėžiu, mano parodymai: Matyri.

USK- to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypa-
tingai svarbiu byla 1937.
tardytojas B. Klemas
kapitonas / Raišys /

Apklauso protokolas

283

Vilnius, 1961 m. balandžio mėn. 13 d.

Ai, VSK-to prie Lietuvos TSR MT Tardymo skyriaus ypatingai varbių byls vpr. tardytojas Kapitonas Kazyp apklaustiam liudytojas -

Oajorg Prang, Kazimieras, gimusi 1912 m. Lietuvos TSR, Jiezno rajono, Pilekoniu kaimė, Lietuvi, iš valstiečių vidutinio kl. nepartinis, su 3-ju pradžia mokyklos skyriu išsilavinim, TSKS jilietis, teismo nebauts, vedusi, gyvenanti Jiezno rajono, Panickiu kaimė, Jiezno rajono Cepa jėw v. Koli-Kio Koli-Kietj.

Apklausa pradeta: 10 val. 50 min.
Apklausa baigta: 12 val. 50 min.

Lutinkamai su Lietuvos TSR BPK 178 straipsniu liudytojui Bajomi PK išaiškinta jo pareiga papasakoti tik išaiškinta. J. Prang.

Kas zinoma byloje, įspėjant jį dėl bandžiamosios atsakomybės už atsakymą duoti parodymus ir žinomas metams, parodymus, daikų, pagal Lietuvos TSR BK 189 ir 190 straipsnius.

G. Rajon.

Klausimas - Raižis, Aleksas, Jono sūnus, iš Jiezno rajono, Alšiminkų kaimo. Jis prašystatė,

Atsakymas - Veng Raižis, sardo ne-žinan, iš Jiezno rajono, Kokio kaimo- taip pat nežinan, ai prašystu. Susiprašinan su juo rokičių okupacijų metais Lietuvosje

Klausimas - Papasakokite kur ir pui kokiu aplinkybių jis su juo susipašino? Kokiu yra jūty tarpusavio santykiai?

Atsakymas - Su paminitu Raižiu ai susipašinan 1941 metų rudenį Kaune, 13-game "sarisango" batalione. Jis tuomet jau tarnavo tame batalione. Buro šilomis Kokioje kuopoje tarnavo - nežinan, bet de antroje, kurioje tarnavo ai. Tuomet ai atvykau; batalionu,

G. Rajon.

tuomet storijo Jaliakalnyjs
 1942 metais mūsų batalione
 išvyko į Dedoničų rajoną. Rūšių
 išvyko taip pat 1943 metų va-
 sarį ai iš bataliono pasisalinan.
 Pildai pasilikti jamė - Rūšių
 režinam.

Nors su Rūšim nenoji kuo-
 poje netamavau, mes turime pra-
 žistami ammeniskai, nes turime
 iš nino kraito. Sugyvenom gerai,
 nesipykome, nors artimam draugam
 taip pat nebuvome.

Po Karo tų Rūšių ai keletą
 kartų esu sutikęs žiūno miestelyje,
 turgyje. Vienas pas kitą; namus
 nusilankydavome.

Klausimas - Kas jums žinoma
 apie Rūšio musikalstamų reiklą
 batalione?

A. Tsokymas - Apie kokius nors Rūšio
 musikalstamus batalione ai nežinan.

Klausimas - 1941 metų rudens
 tarybinis piliečių išaudymų me-
 tu Kauno deivintame forte jums
 teko būti?

A. Tsokymas - Ne, neteko, nors žino

P. Pufm.

jar, kad toki sandymai derinta
jame forte vyko.

Klausimas - Suintas dabartiniu
metu Raisyje Aleksas apklauso
metu parodi, kad jis luidavte
tarybinu, pilieciu sandyme metu
dliintame forte kg jis galite
del to paaiškinti?

Atsakymas - Ne, forte sandymu
metu nesu luidav. Kodil taip pa-
rodo Raisyje - nesu prantu. forte
sandymuose yra dalyvavusi ir mirtis
antropi knopis, bet ai, matyti, tuo
met luidavau kur nois satgybose
ir nebuidavau kartu su knopis. Apie
tai, kad vykdomi sandymai ai
driudavau ir bataliono karu, bet
kas lieutenant juose dalyvavau ir
man pasijstamus - nezinau.

Protokoly puskairiam mane parodymai
mesyti teisingai; P. Hajara.

USK-to prie sieturu TSK MT
Tardymo skyiaus ypatingu
warbu byly vy. Tardytogis
Kapitonas O. Kesene
/Kaisy/

Klauskas

1963 m. kov. 17 d.

B. VSK-o prie Lietuvos TSR M. J. Tar-
dyno skyriaus jaunenybių taradytojas
Stamulovaitis R. J. apklauskas liedytoje

Gentvainis Bronius, gieso
1905 m. gimimo, gim. dau-
cuos valstijoje, Degliškis
kaime, Tauragės apskrityje,
laikėsi 4 gimnazijos kl.
ses, yra kapsulo mieste,
Dailėdės g-vyje Nr. 7 TSK pl.
medicantų pensijūnų,
repartinink. terminu nebavęs.

Apklausa pradėta: 11 val.

Apklausa baigta: 13 val 30 min.

Sutinamai su Lietuvos TSR BPK
178 str. liedytojas pagal Lietuvos TSR
BPK 189 ir 190 str. už atsisakyimą oluo-
ti parolymus ir žinomai melagingus
parolymus daroma persipėta, jo teisės
išaiškintos. *Prof.*

Klausimas: Kur jis gyvenote sov-
etsarinis valdėis metais ir vokiečių
okupacijos metais?

Atsakymas: Nuo 1922 m. iki 1941 m.
metų gyvenau Varėnų mieste type.
Tarybinis valdėis metais pensijūnau
gyventi, Alytus. Kai prasidėjo Didysis
Tėvynei karas gyvenau Alytuje. Dar-
dav „Tarpapšutinėj auksinis žaibus“

Prof.

Koutoraj. Alytijsi isgyvenau nuo 1941 m. sausio S. d. nus iki 1942 metų sausio 8 d. nos. Persikiliau; tuo metu Marijampolė mieste 1942 m. sausyje. Mane perbėli diekti tuomet; Marijampolė uktat aš is pervaziavau gyventi is Alytaus; Marijampolė, dabartinis Kapsukas.

Klaesimas: Muo kurio laiko jūs paėistat Micius deong ir kg žinet opi jo musikalstams veiklą?

Atsakymas: Micius deong, livo varde nepa-menu, aš paėistis nuo maėolaug 1928 metis. Su juo aš nelabai v. taėdavau. Ši priklausia tuomet „Jaunimo sąjungai“ o Micius buvo tuo-met „Saulis sąjungos“ narys. Grodav „Saulis sąjungos“ puėiamųjų ekestre var-riniuse. 1928 metai, alrods, „Jaunimo sąjungos“ uėdrauėli, is apskritiė oėtinis-ko nutarimus buvo arektuotas is nu-baustas 14 parų. Opi Micius musi-kalstams veiklą žinau maėai. Žinau ta, kad jis tarnavo „savisaugos“ doli-niuse, is buvo atolyks 1941 m. su daliniu vasaras padaigoj, galijo bit sus-pėėio mivasi. Su Micius aš taėd su-ėitėly nebuvo. Jis buvo susitėkė su mano žimona is aš is jos girdėjau, kad Micius buvo atostigoms savodyti is-ėis tautyėis piteėius; Alyty is is-ėis apėoritas is - isėalimusi buėti.

Prof.

Saudymas vyko tuo metu ar kalėjimo
 miške. Tos vietas at nešimau, nei ne-
 buvau nei jūr. Tuo metu, kai buvo at-
 vykę karčiai ir "savisaugos" dalimis buvo
 pats didžiausias masinis sąvolymas.

Daugiau tokių didelių masinių sąvoly-
 mų nebūvo. Masiniam sąvolyms daly-
 vaus ir artimiaj nacionalistai, bet kas as-
 meniška sąvoly nešimau.

Prie masinį sąvolyką iri žydis tauty-
 bės amonyms buvo suvartyti; Alytaus
 kalėjimas. Ji buvo surinkti ir miesto
 ir mačiau, kaip vartė žydis tautybės as-
 menis ir Beatrimonius miestelis. Ir vėliau
 oar ir Kavno ir mačiau jies vasant. Tai
 buvo lipos pabaigoj. Tik sąvolyms Aly-
 tui buvo neatmūsi, man įstrigo; atminti
 tik tas masinis sąvolymas. Apie kitus
 sąvolymus Alytaus apylinkėse ar nieko nešimau
 ir nešimau kur buvo sąvolymai žmonės.
 Apie smulkesnes sąvolymas detales nešimau.

Ulaivimas: Tik buvo atvežti karčiai
 ir Kavno ir Alytus sąvolyti?

Atsakyimas: Tik buvo atvežti ir Alytus
 ir "savisaugos" dalimis karčiai nešimau.
 Mūsų buvo dideli autobusai, tik
 autobusų buvo nešimau. Ties t. y. ko-
 storius mati mano žmonės, nei ji
 paratų, kas susitiko šičia prie au-
 tobusų.

B-f

- 4 -

330

Klausimas: Micius 1962 m. vasario mėn.
26 d. parašė, kad jis, kai buvo Štaly-
ks ir Šlytas susitiko juos ir buvo abiejų
s jūras bute. Ar juos ir tai galėtu pa-
sakyti?

Atsakymas: Ši frazė, kad ai Micius
tuo metu ablytys susitikęs nebūna ir
jo savo bute ne mačiau. Kaip antai
nurojau, jis buvo susitikęs mano
žmona. Ar jis buvo mano bute ne-
žinau.

Klausimas: Ar jūs dabar atpažinti-
mėt Micius?

Atsakymas: Frazių negaliu, kad atpa-
žintiau. Ši jo nematiau nuo 1940
metų.

Klausimas: Ar jūs žinot ir Viktorius
Šlytas gyventojų dalyvavusius žy-
dus tautybių ^{žygių} sąvedyme?

Atsakymas: Kas dalyvavo žygdus tauty-
bių piliūčius sąvedyme asmeniškai ir vi-
torius Šlytas gyventojų nežinau. Są-
jos dalyvius nepažinojau. Mačiau or-
sant ir Šlytas kalbėjimą žygdus tauty-
bių piliūčius ir Butrimonius Kaupusky
varle ir liov varle nežinau. Jis buvo
caiter ir musis žinomes su žygiu.
Jis buvo Butrimonius valstaičius Mica-
sados vištinības. Jaut jis vadindavo
Kasperūčius.

Bul

Klausimas: Kokiems žygiams atsimenuot Miciaus viaris kruozis ir iš ko jis ji atpažintumėt? 31

Atsąlymas: Jis buvo vidurinėje žygio, ir laisvus. Paplėkė, Daugiau jo kius kruozis matavus. Jis greitai tardavo žodžius - greitakalbė.

Klausimas: Kas jis žinojo daugiau tarnavusių savisaugos dalininkuose nuo varnių?

Atsąlymas: Apie Miciaus deono at tarnavusių savisaugos dalininkus nežinau nieko. Kad kas ir tarnavo, bet at tuo metu varniuose nebuvau ir pasakyti nieko negaliu. Kad Micias "tarnavo savisaugos" dalininkuose kas nors žinau tik to, kad kai jis ne kitais buvo akros žygių sądyti žmonių; plytė. Daugiau apie Miciaus misikalstams nežygiu nieko nežinau. Be to, at žmonėms nežinau, ar jis pats plytė savoli žmonių ar ne žvaldi. Žinau tik tik, kad buvo at žygių.

Paolubola perkašė žmoni. susirgėlis ir manas
sądyti žygių. Bmf

At 3 k. Prie kitiems TSK ir T. Taryboms
nuo žygiams jau nuvytiems tarodytiems

Atstausf.

(Stamislavas)

Kapulas

1966 m. kov. mėn. 17 d.

Li. v. SK. o. pėis listėms TSK M T
Tadolymo skyriaus įvėnesuysis tadoly-
tojas, kėamėslėovaitė R. J. apklėusėas
tėvdytoja

Gentėvainėmė Kozė, kėlamė o.
1906 m. gimėmė, YAV, kėi-
gusi 3 pradėmė molyklas
skyrėmė, gėr. Kėpovko mėitė
Dėkėlėlėis gėtrėje N. 7, nėsėi-
kėnėis, nėpartėmė, tėimė
nėkėmėtė, TSKS pėilėtė, li.

Aptlaussu pradėta 30 min.

Aptlaussu kėigtė: Bėal. Bėal. Bėal.

Kėtėis kėmėi sė listėms TSK BPK 178
st. tėvdytoja pėgal listėms TSK BK
189. ir 190 st. pėpėtė ir tėisė iėaiskėntė.

Gentėvainėmė

Kėlėusėmė: Yėis Mlicėis kėonė, gėmė
pėisėtėtė ir at esat kėr nėsėis
mėisėis ir pėisė kėisė aptėkėdėnt

Aptėkėmė: Mlicėis kėonė, tėisė oarėlė
nėpėmėmė, at pėisėtėtė nėsė 1966 mėtė.
Li. j. pėisė nėsė gėmėslėmė Tėmėisė

Mlicėis at mėisėas 1944 m. vasėrė pė.
kėgėis, mėisėdėmė nėsėpėisėis mėisėis gėlė.
pė kėisė nėsė vėisėisėm sė oarėmėmė
nėsėat. Blytėje tėisė oarėmėmėis dėmėis
gėtrėje. Tėisė oarėmėmėis oarėmėis oarėmėis

Gentėvainėmė

vohi'kas autobusas. Illicij ai mačian kšty
 kaccivis tarpe. Atvačionimis karivis suvo
 maršdaug apie 30. (teisdžiunt). Kaip
 jie buvo apriungę matimenu. Gilyb
 nesanti nemačian. Illicij ai mačian
 gis'iantis po savolyms. Kš' ji net'kau
 maršdaug apie 17 valandų. Su rli-
 ciems ai kalbi'jas mačai, nes (~~kaip~~) jis
 sari, kad jie ling valgyti. Kš' jo pa-
 klausiau, kad tu turēt esi kuočinas.
 Jis man asmeniš'kai nepritipai'no,
 kad savoli žylys tautybis asmenis.

Taip daugiau ai ne jiu jokiais klau-
 simais nekaltėjau, nes jis skubi'jo.
 Jis mui'jo i valgykls su kitais kari-
 viais, o ai mui'jas namo. Illicij beute
 illicius nebevo. Su mano vyru jis su-
 siki't irgi negalijo, nes to oloms jis
 atrodė, buvo kar'kurtai ivorizav's tar my-
 biniais reikalais. Ilans vyras bendrai
 tuo metu mačai kuo vaiki'čiodavo.

Kas radosavo i atvačionimus kari-
 viams i Plyty ai nepastebėjau. Žinau
 gerai, kad i Plyty jie buvo atvačionis
 irius autobusu. To diens vyko sav-
 olynas miške uė kalijimo. Kaip
 miš'kas radinamas ai nežinau. Kš'
 mačian, kad jie, t. y. kariviai, grįžo
 i Plyty po savolyms po mišką.

Kš'ik tur'ko savolyms to oloms
 pasakyti negalio. Kš'ik buvo su
 khandu (šep) nura'gti. Retaroff
 Senuviniene

Sāvaldītā Zimonijs irgi mēināvs. Kur
jūs laiki pirms sāvaldyma mēināvs. Zimo-
nis, kalbijs, kas jūs laiki karciomsē.
Varant šyohs tautybiš asomnis nūma-
tiau nihaad.

Kai vyko sāvaldymas, at grolitjau
šivies in Zimonijs sāvaldyma. Buss gir-
oliti šovainaus amšiaus Zimonijs balsai.

Pielidavo mus sāvaldyma net ovas niš-
kas. Ši pati sāvaldymo vītotej nūlvau.
Zimonijs balsai buss groliti nišys ku-
te, nes mes gyrenome niške, vadima-

reces, kuratuse Margio gabvije atrod
marofaus kilometro, nūvātalyje vyko sāvaldymo vītotej.
Ši grolitjau, kas sāvaldi Zimones šis
kartus, tuo pačis laiku, tik nū vīnq
olinq. Kas sāvaldi mēināvs. Ovašia-

visius karcioms māčiau tik vīnq kartq,
kuris tarpe buss in Micius. Sāvaldyma

vyko šovaišose vītose. Uliške sāvaldi tik
vīnq kartq, kai buss at ovašiose Micius.

Kokiose vītose vītus de kartus sāvaldi nū-
šinau.

Klausimas: Kā jūs Zimote in vītinijs
šlytans gyventojis sāvaldišis
Zimones šlytijs?

Atbaldymas: Ši vītinijs gyventojis,
atiniat nūpāriņau niške, škuris gabvije sā-
valditi šyohs tautybiš Zimones mēināvs.

Klausimas: 1962m. vasario 16d. Micius
hionas parolē, kas jū šyohs, kai
jū dabvau sāvaldyma šlytijs buss vītotej
gentvainent

; jiss late. - Ho jiss galile apu tai paastho.
b.?

3/15

Hyakymas: It loictius, had illicius domes
miesy hute nehuot. It jiss huouu
netikus mieste. Koolol jiss taip pa-
cooli netinau. Ho? illicius poito
tarnavo at netinau, nes kai huouu
jiss netikus man jiss nepasaki. It
tuomet jiss apibarinau. Taip apu
kita ka mes su jiss nekalkijone.

Protokolas man perkaitytas, dau-
giau papilolyms netinis, urositytas
it mano zodelis teisingai:

Gentuuinene

o Sk. o pui lile von T R M T
Tardymo shyriauo jaun. kardytojas

Atstauoj.

(stauistomatis)

Каунас

1962 г. марта 19

В м.д. Сидоровичене Сидуйене КГБ
пр. С.М. Лий. ССР Станиславайнис Р.И.
допросен в кассейте свидетелем -

Букауска не казнеседу, Миколявичу
1941 г. ронсу, уронте, в. Каунас
Лий. ССР, Лийовку, грансу. ССР,
ма ло срамо йнуго, беспартийнуго,
не суду муро, негодийсе по, изди-
вениш мунса, пронте, в. Каукасе
ул. Реловсе 4 кв. 2

Допрое какайт: 7 га. 10 мин
Допрое законсе: 10 час. 30 мин

В советский время со ст. 178 УК Лий. ССР
свидетель по ст. ст. 189 и 190 УК Лий. ССР
за отказ от дачи показаний и дачу заведо-
мо лжеских показаний предупреждена.
Права свидетеля обласены. Свидетель
свои права поиде.

Вилки

По просьбе гр. Букаускаго допрос
ведется на русском языке.

Рубин

На пошлывенке по существу
вопросы свидетеля поставлены следующие:

Минте Монас пришел к нам про-
тивойсь во время немецкой оккупации
Лий. ССР в 1941 или 1942 году тиво-
но не помню точно то, что
он к нам пришел Рубин

это письмо Лейбел, возвращенная в Мюнхен у нас была переделана. Когда он пришел у нас письмо был уже переделан. Но между он был вынужден до известной немецкой франкфуртов из Мюнхен. Были переделаны франкфуртов из Мюнхен Мюнхен работала с оттопомником в Мюнхен по имени Визуно, который не помню.

Знаю, что один раз письмо его переделала мне попутно переделала, но в попутно отключалась. Мюнхен мне, поворота, что я пришла как другиня Баби это делала и делала на Бальске. Он соварел, что где это Визуно еврей делал в Колесках, потому их выбрасывают и Колески азиатские. Мюнхен письмо узнал до ареста в 1945 году. Когда случился Мюнхен он делала и тогда переделал в истреда и не передел. Где он переделал я не знаю. Он тогда сильно был воеду и был скандальный. К нему заходили камин что следи, но что заходил я не знаю.

Об угрозах в рассейреле и об преступной деятельности в свое время немецкой оккупации ничего не знаю.

Мюнхен возмущенного не видел. Таекаю, что письмо Мюнхен ко-йшла мне подарить какой то передел, а не купить переделала.

Этойкой или правитель, записан об этом слов правитель.

Визуно
 М. Сидоркина Визуно и его передел
 (Сидоркина)

-4-

121

Apklausa protokolais

Lauvas

1966. gada 18. d.

N° 152.0 prie hietuon TSK MT Tas-
dymo skyciacus jaunuomyis lieldytojas.
Stamslavaitis R. J. apklavaiau lieldytojs.

Berkauksq Aldina,
s. Tamosiacus, 1891 m.
gimimo, LSK Frabus
apskrityje, Sciiski'nius km.
liston, TSK pilietis,
medicbantis-peniminkas,
su keturias pradines mo-
ryklos isilacinimuis, teismu

Apklausa pradeta: 11³⁰ val. melauota, gyv. Kauno mieste,
Apklausa laigta: 13. val. Rimisio g. rija N:4 kt. 2

Kelaukamai su hietuon TSK BPK
178 str. lieldytojas pagal hietuon TSK
BPK 189 ir 190 str. us atsisakymis duoti-
paradymuis ir tinomai melazingis paro-
dymis davimis perspitas, jo teisis iaiti
kintos:

A. Bucauskas

Klausimas: Kur jis gyvenat kelzicia-
ziniu valdzies metais, vskicijis skypa-
eija metais, ir iki sio laiko?

Atsakymas: Kaune at gyvenus nuo
1920 metis. N:42 laika gyvenat kov-
ne toj pasioj gatvoj, kaip isda,
bar. A. Bucauskas

Klausimas: Kas pas jis gyvenus v-
skicijis skypaeija metais?

Maabymas: Mano name nuominiuku 1945.

nācīs okupācijas metais gijēnu
Micius heonas, kēo varē nētinās,
Micius heonas tuo metu taunavot
karikomonij. kaip valinasi tē dali-
niai vadinasi neatmenē. Tē pradēis
Micius nērijo gēllong raištē mē-
vosti-ka aut rankas. Spērengē: ku-
vo kariškai, Kokia formē suvo aprē-
rengē pasatytē megalis, Simas, kad
jē suvo žalsos spalvos. Kīmas, kad
Micius heonas dabrovo žydy tas-
tybis piliecijs šaudymē ir suvo per-
sinošs joairis draukēijs i namus.

Jis siitē mano žimo nai pikt,
bet muoms jē suvo vereikalingsi
ir mus (jē) draukēijs nepirkome.

Pas mane Micius gijēno mai-
daug iki 1945 metis. Tēskiau jē
suvo suimtas dar gijēnant pas
mane. Po jē suvo mīmo daugiau
Micius pas mane negijēnt.

Pas Micius atidsav lēitenantis,
neavkōte ūgio, blondinās, jairlgo oi-
do, mēlyns ahijs, daugiau žymis val-
menis. Tas lēitenantis nērijo mane
škalbet, kad aš vāriuošias s' denkijis.

Klausimas: Ar dar kas nāsē i šēri-
tus pas Micius atskolav?

Atbaltis (jē) nekaitytē: R. Bermanis / Bermanis
R. Bermanis

Atsakyimas: Daugiau karščių pas li-
 ty nematiau. Žinau, kad vokiečių
 okupacijos metais pas ličius kat kabo
 tai žmogus slėpė ^{pas ličius} ir mizgėdavo ant
 grūdų. Ji buvo ^{pas ličius} geltonkūlio forma,
 matdavę 20-25 metų amžiaus, juodku-
 vas. Ji buvo absirdęs Miklaus Leono
 nirus Jonas. Daugiau apie jį nieko
 nežinau.

Klausimas: Kiek laiko ličius tarnau-
 o vokiečių kariuomenoje?

Atsakyimas: Kiek laiko ličius tarnavo
 vokiečių kariuomenoje aš nežinau.
 Man rodos, kad jį tarnavo tuo
 metu kai buvo žyds sąvokimas. Ži-
 nau tai, kad ^{ličius} kai žmonių vėrimas
 į Lenkiją, ličius dirbo jau diebtovi-
 lių kabinose vokiečių stovykloje, prie Ge-
 lio gatvės kampot. Tada tai buvo neat-
 menu. ličius vokiečių okupacijos
 metais net laike gyveno pas mane.
 Stijo gyventi, jau kėdama karščių.
 Stijo gyventi pas mane iki vokie-
 čiams okupavus Kauno miestą.

Klausimas: Kas iš vietinių gyventojų
 pirmomis karso dienomis dalyvavo
 netilbilis garseje?

Atsakyimas: Iš vietinių gyventojų aš neži-
 nau nei vieno, kad jį būtų dalyvavo neti-
 lilius garseje 1941 m. vasarą.

Klausimas: Kai ličius tarnavo ta-
 talione jis mizgėdavo namuose ar
 nemizgėdavo namuose?
 A. B. ...

psakymas: Būdas ir taip. Kartais pė-
 vidavū mīgūt; namūs, o kartais
 ir nepareidavūt. Po kiek dienus vė-
 natvėdavū namuose pasalyti negaliū.

A. Buvancas

Protokolas man pėrskaitytas, mano
 pėrodymai uėraūgti teisingai is mano
 žodžių. Daugiau papildymūs neturiū.

A. Buvancas

VSK. o pri d FIR d 17 Tardymūs
 skyriaus jam. Tardytojas

Ustausk-

(Stanislovasis)

Протокол допроса

г. Вильнюс 14 апреля 1968.

Я, старший оперный комиссар КЗБ при СМ
Литовской ССР допросил в качестве свидетеля:

Копуштейс Теодорайтис г. Монтеviso
1913 года рождения, уроженца дер.
Вайдротамю, Доминковского района,
Литовка, В/партийная, рабочий
в г. Каунасе на фабрике "Смолва"
сертификующей. Проживаю в
г. Каунасе ул. Я-Шевчикайте 10/кх

Допрос начал: 11⁰⁰

Допрос окончен: 13⁰⁰

С согласия свидетеля Копуштейс Т. М. допрос
ведется на русском языке. Подпись

Согласно статье 178 УПК ССР свидетелю Копу-
штейс разрешено и предлагается рассказать все
известное по делу, подтвердив его со словной
свидетельствами за истекшим и даю заведомо
указанным наказаниям по ст. ст. 189 и 190 УК ССР.

Подпись

По существу дела Копуштейс показал:

С Копуштейсом Чаславом, отбывавшим наказание, я
познакомилась в г. Каунасе, во время не-
мечкой оккупации летом 1941 года, у своего
соседей братьев Луконевичусов, тогда я
жила в г. Каунасе по улице Майранте.

Копуштейс в то время носил форму бывшей
Буржуазной армии, в качестве рядового слу-
жил в какой-то воинской части расквартиро-
ванной в какой-то гора в г. Каунасе. Потом он куда-то
ушел, а осенью 1941 года пришел в ноябре
по-прежнему в г. Каунасе и мы поехали

Подпись

С тех пор я признаю мальцов невест, после этого он был арестован и помещен на девятию форту. Осужден он был за какое-то воровство на полтора года. Когда он сидел на 15 форту я ему написала передатку несколько раз.

Кроме этого давала, что до его ареста он в какой-то штрафной немецкой конюшней частью куда-то выехал на работу, а через месяц он из части сбегал и снова пришел в Кайнас.

Концетас на 15 форту просидел около года и был освобожден, после пришел конем как бар-миру я по выехала и тем он занимался в период немецкой оккупации мы много вы-весило.

О преступной деятельности Концетаса мне лично никто не известно, но его мать, в период немецкой оккупации Литвы, мне рассказывала что ее сын Концетас, во время службы в лит-ской части в Кайнасе признался урядче в рабстве литовским гражданам на 15 форту и признался ей какой-то материей, серьги бусы и т. подобное. В то время Концетас воевал и той же части служил вместе с братьями Луконевичусами.

Вообще, Концетас постоянного злодейства не имел и занимался воровством, даже овокран медь, свою мать и моего брата.

Литовский доктор мне прочитал вещи на латышском русском языке, слышал с моим слов занимаю вераю.

Лору

Возраст: Старший старший помощник
КЕБ при СН СССР
капитан артиллерии
(артиллер)

Apklausas protokols

Vilnius, 1962 m. balandžio mėn.
29 d.

Ši, VSK-to prie Lietuvos TSR
MT Tardymo skyriaus ypatingai
svarbiu bylu gr. tardytojas Kapito-
nas Kazys, apklausiamas lindytojų

Aleknaričius Uisule Jo-
no d., gimęs 1874 m. Lie-
tuvos TSR, Mažikių m.,
Lietuva, iš darbininkų, ne-
partinis, neraštingas, TSRS
pilietis, teismo nebuvęs,
mėtur nealibancig-pensinin-
ke, gyvenamasis Vilniaus m.,
Čiurlionio g. n. 80-14.

Apklausa pradėta: 14 val. 30 min.
Apklausa baigta: 17 val. 15 min.

Sutinkamai su Lietuvos TSR
BPK 178 straipsniu lindytojai
Aleknaričiūnei U. J. išaukštė jos
pareigų papasakoti visa kas žinoma
byloje. Įprėjant jg dėl bandžio-
mojo atsakomybių už atsisakymą duo-

Bonus -

35
li parodymus ir jinomai mela-
gingu parodymy daring pagal
Iš Lietuvos TSR BK 189 ir 190
straipsnius: *Donny-*

J pateiktas pagal bylos
esmę klausimas liudytojo Alek-
sandrui U. J. parodymams:

Kopūstas Juozas, Juozo sūnus,
yra mano sūnus. Jis gimė 1918
metais Maskvoje. Jo tėvas Ko-
pūstas Juozas, taip pat Juozo sū-
nus, yra kileris iš Pasvalio, kurio
nė mane trims metais jėnėmė.
Sužinočiau su juo Maskvoje maž-
daug 1915-1916 metais. Jis dirbo
Kažkokiam tui gumos fabrike
Komet 1917 metais pasidėjo revolin-
cija, mano vyras Kopūstas dalyvavo
joje, korodantis nė taryby valdėig.
1918 metų rudėi mes atkikėlim
i Mažėitkus. Mano vyras Mažėi-
kiose taip pat dalyvavo revolinaciame
judėjime. Būvo Kažkokios tui Kuo-
po komisari. 1919 metais Kažkur
netoli Mažėitkų žuvo. Jo sūnimo
aplėnkėby nėdinan *Donny-*

Maždaug po 3 ar 4 mety mo
 vyro surimo, ai išsikilian gy-
 senti; Karung, savo sūny paliku-
 si anginti savo motinai Janzinei
 Onai. Jina mano sūny angino
 iki ištrolitos mety amžiaus. Po to
 ji atvyko gyventi pas mane; Kan-
 ng, kur ai vėčiausi atsitiktinai
 darbais.

Gyvenant Kaune, mano sūnus
 Kopūstas Juozas pradėjo vaziuoti.
 Dažnai Kačkus tai dingdan iš
 namų. Ne kartą vedijo Kalėjime.
 Uzdaro įvairius daiktus netgi iš
 manęs. Yra apvogęs ir gyvenusių
 pas mane restorano padėjėjų Brazai-
 tytę, Elenę, Kilusį ir Rytartį.
 Diek atmenu, ji iš jos pavogė pen-
 kiš litus. Kuri dabat yra to Brazai-
 tytė, ai nežinau. Dar pries Karą ji
 intekėjo už "Rambyno" restorano sa-
 nimu sūniaus ir tėjo iš manęs.

Kuomet pradedėjo karas ir iškė-
 čiai užimė Kauno miestą, ji išėjo
 į Kačkoki, tai Karini, dalini. Netie-
 jo Kaiškų lėšūnazine. Išturus ar-
 mijos uniformą.

Gyvenant -

(mūsų) Kaiško laisvimo neturėjo
 Tėme dolingys ji tarnau apsi du
 mėnesius laiko. Po to buvo nu-
 teistas, bet už K9 - nežinau. Ai-
 nesian i banko Kasg 100 čerponų
 ir ji už tg užstatg buvo paleista.

Neužilgo ji vėdi Kaiško Kig tai
 Gens, pravarde nežinau, ir Kartus
 su ja dirbo mieste Ligonineje. Po
 kiek laiko ji rokiečiai suėmė ir
 patalpino i derintg portg. Ai-
 ijo žmona neiem jam Keli Kartus
 valgyti, bet jo praudalyti neteko.

Po to ji vėl per mane pasirodė
 kam pasibaigus, metų gerai neatme-
 nu. Vėl buvo suimtas ir unteistas
 už vagystes jam tarybinio teismo.

Atlikęs bausmę išvyko i Tomsko
 sriti kur vėdi ir gyveno iki savo
 suėmimo dabartiniu metu.

su pirmąja žmora ji dar iš-
 iskyre rokiečių okupacijos metais
 K9 mano žinms darė tarnau-
 damas rokiečių okupacijos metais
 armijoje - nežinau.

Dabartiniu metu, gyvendamas si-
 liuje, ji dirbo gerai. Apie tai
 su laisvymu "buvo" tekit. Būty
 si raketu "mūsų" tekit. Būty

lais man saw lais kuse 7ro at-
 muntis saw motranko laikraitysje
 sig is karys ar turim su sarim
 a patiskis ja kad ji kuty pri-
 jungta prie bylos

Par kutyms man vyros Alek-
 sandras Viktoras mire Vilniusje
 prie ketverus metus

Protokolas perskaitytas, mano
 parodymai jame mirai tyli teisingai:
 Buzis-

Sindytojai Aleksandrinei u. j.
 sutinkant us ja beraitis, proto-
 kolg pasiraie Vyminauskine Aldo-
 no, juose d. byb. Vilniusje, Po-
 locko q- ir 3-10, kurios skivai-
 zoloje perskaitytas apklauso pro-
 tokolas Buzis-

VSK-to prie Lietuvos
 TSK MT Tardymo sky-
 rius ypatingai warbin-
 byly vj. tandytojas
 Kapitonas B. Kaunas
 (Kaizys)

Apklauso protokolai

Vilnius, 1962 m. gegužės mėn. 21 d.

Apklausoje dalyvavo penki Lietuvos TSR MT Tarybos skyriaus ypatieji nariai, kurie buvo vyriausybės tarnautojai, apklausoje dalyvavo:

Skabickienė Salomėja
Prano dukteris, gimusi
1926 m. Lietuvos TSR
Sakų rajone, Tiesini k.
Lietuvos, iš valstybinės
vidutiniosios mokyklos, nusprendė
su 4-ia pradine mokykla
skyrių išplaukinti
TSRS piliete, taisme
nebausti, gyvenanti
Utenos m. Bergalės 13
dubonėis Utenos rajone
loje Nr. 2 buvusi mokytoja.

Apklausa pradėta: 9 val. 35 min.

Apklausa baigta: 11 val. 30 min.

Interviu su Lietuvos
TSR BK ITS stajonu li
v. 2007.

dytojan Skabickine, S. P. iuris
 Kinto jor pareigo papasakot,
 isa kar sinome byloje, ipe-
 jant jor del bandisiamosios
 atsakomybe, uo atisakymg duo-
 ti parodymus u daning sinoma
 melazingu parodymy pagal su-
 turuot TSK BK 189 u 190 straips-
 nius: 3. Straf.

Klausimas - Kada juo mui pasi-
 notu su Skabicku Klemenšu, Sta-
 sio nimmu!

Atsakymas - Skabickas Klemenšas
 yra mano vyias kuzinainas
 su juo 1942 metu (Kaune)
 pabaigoje Kauno meste. Tuo
 metu ai dirbau Tologojor so-
 do uo kandiniji Miuo pašintu
 buru atsitikline kaip jor
 tuomet sakei, kad dirbo kelu-
 su kaiko kioje tai valzykloje
 Kaune pašintu mistry jvyko
 mašdang mgyjimo mgyjimo
 nu, TSKlopus doto neatme-
 mi 3. Straf

Sibrankto, Kaune nepaistji
 3. Straf

Klaunimas. Kas jums žinoms apie Skabicko Klemenso tarnybą 10 kičim o Kupacijos metais bandžiamajame batalione?

Atsakymas - Kaip jau minėjau, tuomet ai nūpajėnan su Skabicku, ir sakei dirbas kelneriu valgykloje. Vaikšiojont su kariska uniforma atjoma maiciau. 1943 metais nykjo menesi Kanno mieste ai istikėjau us Skabicko. Metu Kacijos buriu, tuomet ju levo paklaustas saro ussimimo, ir atsake, kad yra kariski. Tik tuomet ai nūinojan apie jo tarnybą. Kaip pasirodi, ir dirbo kelneriu kariski valgykloje, kur levo laimis alioje, meno centro uimose.

1944 mety vasara, tuomet ju Kanno miastijo frontas, ir kartu su saro valgykla tiankei i Vokietijs. Tuomet ju vikijo kariski uniforma bet kokia ju levo lietuviski ar rokiška, ai nūinan, nu tau...

neusimanan. Pā ražināšan
 kartu m juo, nos pi u neno
 ujo. Kad kur ta pravoziars
 Karaliamini atvedo, kad jau
 lunkijoj mui iinikyrimis
 kuomet ai patckau teritorijon,
 kurig ušimī Tarybini Armijs
 1945 mety pradziigi, sugrižēn
 Kanng. Kur tuo metu lu
 ro mano vyrs, ai nešinan.
 Kanne pi prasirodi 1945 mety
 molen, u mui vil ab u pradi
 jome gyvent. Pasakojo, kad
 luro logeryjs, o po to buro
 palestas.

Šuo to laiko ai gyvenau
 kartu m juo iki mēsimmo
 dienos.

Kaip vadinosi tas dalims,
 kuriamē Skabickas tarnau.
 rokiem okupacijā metam, ai
 nešinan. Taip pat nešinan,
 ka pi tui reiki jo riklos
 i to mui mui pradzinimo taip
 pat nešinan. Pme tai pi man
 meko nepasakojo.

Bendrai, darakt cismodams
 o snab.

galim parakyt, kad ju ypa
pikna usdaro luido, migdoru
ingert, alkoholinis ze unnis,
lijodaru pareizuny, tu m
galroji milicija darbuotojus
u panaisiai.

Einkele per si rokišini oku
pacija metais, knomet m juo
gyvenau nemaciiau

Klaunimas - tu kno jims vyras
rokišini okupacija metais luno
artimai padistama?

Atsakymas - Vyro artimu pa-
distamu luno Pociunas juosau.
Tiro vardo nezinau. Jo zmona
tino dirbo uvejo toji pacija
Karis kapi valgykloje kur u skabikas.
Jis gyveno Lirkauisko gatroje, kur
atvode, gyvena u dabar. Kiti y
jo padistamny nezinau.

Aplklausas protokolo periskaciuau
sumozytes Teisingar 2. snaz.

VSK-to pms fakturos
TSK MT Tardymo skyriau
ypatingai wano in byly vy
Tardylgiai Kapitonas B. Plemas
1 Kas 97.

Tardymo protokolas

Ukmergė, 1961 m. Kovo mėn. 3 d.

Ar VSK-to prie Lietuvos TSR MT Tardymo skyriaus ypačingai svarbiai buvo vyr. tardytojas vyr. leitenantas Kasp. ištaščiūnas liudytojas -

Vasilauskas Juozas
Jurgio s., gimęs 1891 m.
Lietuvos TSR Ukmergės rajone, Atkočių kaime, Lietuvių iš valstiečių mažažemius nypartini, TSRS pilietis, teismo nebavęs, mažai raštingas - mokantis tik pasirašyti, gyvenantis Ukmergėje m. Kudirkos g. nr. 6, b. 1 dirbantis Ukmergės baldų kombinato sągavo

Tardymas pradėtas: 9 val. 15 min
Tardymas baigtas: 13 val. 00 min

Už atsisakymą duoti parodymus, o taip pat už darinimą melagingai parodymus liudytojas Vasilauskas J. J. perspėtas apie baudžiamąją atsakomybę pagal KTŠK BK 28 ir 95 straipsnius:

Vasiliauskas

Klausimas - Kur ju gyveno -
1940 - 1941 metais?

Atsakymas - 1940 - 1941 metais
ai gyvenau Kauno mieste, pa-
gal adresą - Vytauto praplek-
tas 41 Martiševičiaus namo-
se, šalia "Lietūkis" garažo.

Klausimas: Ciriuską Balį
ju pažinoite?

Atsakymas - Ne, Ciriuską Balio
ai nepažinau.

Klausimas - O ką jums teko
pažinti pirmaisiais sovietinų
okupacijos mėnesiais ir tuo me-
tu nusiorganizuotųjų tautsa-
dinamų "samburo" bataljono
dalyviu?

Atsakymas. Aš žinau keletą so-
vietams užeimus Kauną, rusikiu
"samburo" bataljonai. Maty-
davau jų dalyvius, vaikščiojan-
čius apsirūgusius buružo tie-
turoz buržuazines armijos unifor-
ma. Tai jų ai niko nepažinau.

Klausimas - Kas jums yra žino-
mo apie minėtų bataljono da-
lyvių įvykdytus nusikaltimus?

Atsakymas. Aš tie bataljono
dalyvių įvykdytus nusikaltimus
ai niko nepažinau. Pirmopomni
sovietinų okupacijos dienos man
teko matyti kvi, garaže, šalia

Vaiciu

Kurio ar gyvenau rokičia
 ir Lietuvos tarys nacionalistas
 dirvinkai mokesči 48 ar 50
 dabar gerai neatmenu, žydų tary-
 tybei piliečių. Ar šiame mi-
 nistorijoje dalyvavo kas nors
 iš "savisaugos" batalionų, pa-
 sekęti negaliu. Tuo tikėjau,
 kurio dalyvavo žindyme bu-
 ro apsirūpę civiliai, ant rankų
 buvo užsivėję baltus raiščius.
 Jinkly ar per juos remėčiau.

Klausimas - Papasakokite mums
 kiek apie tą įvykį?

Atsakymas - Pradėjus kam-
 rokičia kam momentu okupavau
 Kauną miestą ir madieni ar
 ant radieni. Tiesa rokičia
 dalinys tu gurguolę - nėra man
 ir arkliai - apsirūpę minėtame
 garaže kurio arkliai priklaus-
 o "tikėtinai". Ar tuo metu
 buvau šalia buvimo namo
 sargu per Marturūnų žūsi-
 davan tvarkyti gatvės bei šiaip
 i miestą ir patį macian. Kaip
 rokičia ten buvo apsirūpę
 Pradėjus madieni trims dien-
 onis, rokičia ir ten įvyko
 garaže pabėgti dang tikėtinai
 arkliai mėsle. Tą pačią dieną
 pats netus, tą garažą gru-
 pė rokičių kareivių ir likavau

Vaivilė

su baltai raščiai ant
 rankovi ativarė; garažą
 apie 50 žydų vyri. žiemis
 buvo liepta valyti garažą.
 Ai tuo metu buvau iejęs
 į garažą kiemą ir usq tarpais
 mačiau asmenis ka. Garažo
 kiemo tuomet su manimi bu-
 vo to garažo vyresnyis me-
 chanikas, jakitas, varde neis-
 nau, Bociūnis Vladas, to pa-
 ciono name, kur ai gyvenau, gyven-
 tojas.

Ai mačiau, kaip žydams
 buvo liepiama rankomis kum-
 ti meilg ir neiti į garažą
 kiemą, žiems nešiojant meilg,
 rokičius kariviai ir lietuviai
 nacionalistai su botagais čai-
 žė žiems mgaras. Aš suigio
 tūkdan draubūria, ir pra-
 musitės netos parrodylelavo
 kraujas. Be to kai kas žiemis
 žydams su meilė buvo te-
 plamas veidas. Ai usq laiką
 minėtame garaže nebuvau.
 išidavau; namis, po to uil
 atidavau pasiūreiti. Taip
 pat ir Bociūnis su jakitu
 ten sukinejosi ne usq laiką.
 Toks garažs valymas turo
 apie 1000 valandų laiko. Kai

Vilnius

ning kartq atijau ma'cian,
 Kad vanderu i šaruo
 žydai bur planne mi nuo
 meile, o po to svaryt,
 ning kning. Me'iciau del
 kokio puzasties, lietu-
 viai nacionalistai pradijo
 imti po ning, kelis žibones
 i tos kniros i pradijo juos
 kankinti musit, Musit juos
 geleziniuis dalboms. Aluo
 muigiu i tikidaru galvos.
 Man imo tokio varzble pasi-
 dari bloza i ai i garzuo
 kiemo i šiau. Tuo klasku puz
 garzuo broras nuo gatis puzis
 iavarty bur puziniks dary
 praeivis, kuri stelejo usi
 tg vaizdg. Ma'cian Kad
 garzdg bur atejusi i mano
 žmonos sekis juzis dukte
 Kazakenicuiti Jadyga, Bro-
 niaus dukte, dabai gye-
 nauti Kaikur tai Duzkinis-
 knose. Ko ko ji yra i tekejusi
 nesinau.

Tos Jadyges vyko besik
 iki vakaw Puzitai buru-
 vos Kapine tg dieng
 žydai senzoni ginkluoty
 nacionalisty, Kaki duobes
 bidames jau namose, ai

Fauler

mačiau kaip tie iš ga-
 rezio baltorainiai, jie
 tuomet jau buvo iškil-
 kų tikrai nenais balti-
 niams, parivari iš kapi-
 nių tūbų žydus ir kaip
 mirdorojo garais. Girdejan
 iš garais kremo rklindancis
 armonikos muziką, bet kas
 ten grojo nemociau, nes
 garbaidkiemą tuomet, jejes
 nebuvau.

Į pavakarį žudymas bu-
 ro baigtas. Pas mūnų;
 namus užejo bučionis, Ula-
 das ir pakvietė užeiti
 garažą. Užejes pamociau
 kad visas grindinys nuklotas
 lafonais ir melaisytas kreu-
 ju. Buvusiam garažo sar-
 gzo kambarelyje įakitas
 gmus, abu pavaisino degtine.
 Po to ai grizau namo. Tuo
 laiku kildne dar buvo
 ty nacionalisty - žudikų.
 Įakitas su bučionis, atrodo,
 kad rabiliko.

Jau tenstant, garažą
 atvyko ty, nuklodinias
 su rokičiais ir grupę maš-
 dany 10-12 žmonių, žydų.
 Į tuos nuklodinias lavo-
 nei buvo nukrantis ir iš-

Verslu

neti. Neatmenis kas sake,
 kod tie laonai, buru is
 neti; VI- to 9to. Kiek
 ai rats almenis. tie minkre-
 zimiai mivadian geleidinke-
 lis stoties pusin.

Kuomet; minkre zimis buru
 kraunam laonai, roki-
 ciai pie garazo meko nepri-
 leido, todol is arti vko to
 ai nemacian.

Per usq to laikq, kiek
 man teko matyti zudynes,
 ai nemacian pasistatub is
 zudiky tarpo. Pusstai man
 je buru nematyti. Is vko
 je buru apie 40-12 zmoniu
 jvairaus amzianus. Ai tarp
 rat nemacian, kad Bucionis
 ai jakitar bitis dalyvau
 tose zudynes. Je nacionalis-
 tims bitis dalyvau nebu-
 ro. Kur dabar yla jakitar
 is Bucionis Vladisl ai nesi-
 nen. Esi girdejis kod Bucio-
 nis yla kiles kas kur tai mo
 Druksiniuki is kod lyy tai de-
 bar gysnantis Laplauzys ai
 je palauzys. Bucioni gha
 pazins jakitar Mikolas
 dabar gysnantis Kaune,
 i emacis galve.

Kazakincis zadogga tar

U cisku

8- 38
šudy nes stebėjo berik usg
dieną, ji gal apu tai
mūlkiu papatakot. Kur
ji gyveno dabartinis metu
Druškiuinkuose ir kokio jos
pavarde, gali žinoti, jos
senuo Grigaliu minei Dobnie-
li, gyvenanti Kaune, ad-
rejo nedinau, jos vyras di-
ba centriniaide patis lais-
kaneisus; ir brolis Kazake-
vičius prozas, gyvenanti
Kaune, atrodo kod meliung
gatrije, dirbo "maistis". Prie
tai dirbo IV-tame Kauno
mesto milicijos skyriuje.

Namo, kuriamis ai gyvenau,
savininkas Martusevičius gro-
mies puiš kelio g metu. Apie
tai man yra pakes mano bro-
lis Vasiliauskas, justas gy-
venanti Kaune, Alekšate
gatrije pavadinimą su uždūnija,
nomo numeris 25.

Martusevičius dukte var-
do nedinau, būv istekėjusi
už Grincevičius Hano, kurio
taip pat gyveno tame pačia-
me name Martusevičius su-
nus, sardo nealmu. Jo dukte
Grincevičiū ir jos vyras, kaip
teko girdėti, yra patyži; uže-
-

Vasiliauskas

ni. Tame name Karo inšakoriu
dar gypeno žydy Jerebraniciaus
Kajdno, Briko u Abrame-
niciaus šeimos, kurios so-
kicini okupacijos metais
buvo paimtos į getą, arba
išveiktos; Vokietija, jis
minėty; įvykiai demotė.

Bucionis Vlaslas tuo metu
mūy kieme monogo nesli-
deli sandėliuokl, kuriam
buvo; rugto litarimo dirbtu-
nė. Jis patė ten gypendaro
tikta vasarą. Jo butas bu-
ro kaškur tai prie geležinkelio
stoties.

Jis manim kartu dar
gypeno mano žmona Pauli-
na, mirusi prieš du metus
Ukmergėje, sūnus Jonas,
debar gypena utis su ma-
nimi Ukmergėje. 1942 metų
pavasari, aš su savo šeima
išvykau; šiekus Ukmergės
rajoną. J mano metų atriki-
bi Kašelis Mykolas, prieš
tai buvo kašmyniuo namo
sargu. Jis ten pat gypeno
u dabartinis metas.

Atkiminius, Kaš žydy,
kuris buvo ušimėti garo-

V. adler

ze, tarpe mačian ning
pažištang rabing, jo sa-
do 'u pavardes dabas ne-
atmenu. Kuris gyno mi-
ky gatsi.

Pabditium metu apa-
žiuti is tu nacionalistini
žudiky Kg uors biety
anke.

Tardymo protokolais man
perkaitytas pirasytas is ma-
no žodėni, teisingai:

Vairius

USK-to pmo sisturo
TSR MT Tardymo skyriaus
yratingai narbis byly vyr.
Tardytojas vyr. leitenantas

1 Kąjpl. B. Keme

BYLOS BAIGIAMASIS ĮRAŠAS

Byloje susumeruota 353 (1 tyla šimtai penkšdesimt tyla) lapai, iš jų
(skaitmenimis ir žodžiais)

trūksta _____
 rašiniai _____
 tušti _____
 su įklijėmis (nuotraukos) _____
 apšaudiniai _____
 su defektais (fiziniais pažeidimais) _____

Lapo Nr.	Defektų (pažeidimų) skaičius	Defektų (pažeidimų) pobūdis	Lapo Nr.	Defektų (pažeidimų) skaičius	Defektų (pažeidimų) pobūdis

vokai su indėliais (dokumentais)

Voko (lapo) Nr.	Lapų skaičius voke	Voko (lapo) Nr.	Lapų skaičius voke	Voko (lapo) Nr.	Lapų skaičius voke

Byloje iš viso yra 353 (1 tyla šimtai penkšdesimt tyla) lapai.
(skaitmenimis ir žodžiais)

Vokų vidaus apybraižos _____ lapai.

Bylos vidaus apybraižos 1 (vienas) lapai.

PASTABA. APYBRAIŽO ATVIKŠTUMAI LAPAI 2,
 BYLOS ATVIKŠTUMAI LAPAI - 32, 10
 IS VISO BYLOJE 353 (1 tyla šimtai penkšdesimt tyla) puslapių

 (patvirtas)
 (patvirtas)
 (patvirtas ir pasirašė)

2016.04.16

MICROFILMED BY:

MICROFILMED FOR:

LIETUVOS CENTRINIO
VALSTYBĖS ARCHYVO

LIETUVOS YPATINGAJAM
ARCHYVUI

Kopijavimo ir mikrofilmavimo skyrius

MIKROFILMO NUMERIS:
ROLL NUMBER:

A 1454

FONDAS:
FONDS:

K-1

APRAŠAS:
INVENTORY:

58

SAUG.VIEN.:
FILE:

47337/3 t. 7

REDUKCIJA X
REDUCTION X

11,9

UŽSAKYMŲ NUMERIS:
PROJECT NUMBER:

3

DATA:
DATE:

2013

OPERATORIUS:
OPERATOR:

PABAIGA
END